

Správa o činnosti ÚKSÚP za rok 2018

Predkladá: Ing. Peter Rusňák, PhD., v.r.
generálny riaditeľ

Bratislava, apríl 2019

Obsah

Identifikácia organizácie.....	4
1. Poslanie, hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie.....	6
1.1 Poslanie a prínos organizácie.....	6
1.2 Hlavné činnosti	6
1.3 Strednodobý výhľad a priority organizácie.....	8
1.3.1 Plnenie priorít	9
2. Odborná činnosť ÚKSÚP.....	10
2.1 Oblasť pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií.....	10
2.1.1 Legislatívny rámec činnosti.....	10
2.1.2 Činnosť	11
2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	34
2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva.....	36
2.2.1 Legislatívny rámec činnosti.....	36
2.2.2 Činnosť	36
2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	44
2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu.....	45
2.3.1 Legislatívny rámec činnosti.....	45
2.3.2 Činnosť	47
2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	53
2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva	54
2.4.1 Legislatívny rámec činnosti.....	54
2.4.2 Činnosť	55
2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	56
2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby.....	69
2.5.1 Legislatívny rámec činnosti.....	69
2.5.2 Činnosť v oblasti ovocinárstva	70
2.5.3 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby.....	80
2.5.4 Aktivity OOEPV v roku 2018	87
2.5.5 Ciele a prehľad ich plnenia.....	87
2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov	89
2.6.1 Legislatívny rámec činnosti.....	89
2.6.2 Činnosť	90
2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	96
2.7 Oblasť ochrany rastlín.....	97
2.7.1 Legislatívny rámec činnosti.....	97
2.7.2 Činnosť	98
2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	113
2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat	114
2.8.1 Legislatívny rámec činnosti.....	114
2.8.2 Činnosť	115
2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia.....	125
2.9 Oblasť laboratórnych činností.....	127
2.9.1 Legislatívny rámec činnosti.....	127
2.9.2 Činnosť	128
2.10 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky	171

2.11	Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín	183
3.	Oblasti výkonu kontroly	187
3.1	Systém výkonu kontrol	187
3.2	Oblasti výkonu kontroly	187
4.	Iné činnosti organizácie	200
5.	Rozpočet organizácie	201
5.1	Plnenie rozpočtu ÚKSÚP v roku 2018	201
5.2	Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu v roku 2018	203
5.2.1	Plnenie príjmov v roku 2018	203
5.2.2	Čerpanie výdavkov v roku 2018	203
5.2.3	Mimorozpočtové prostriedky	205
6.	Ľudské zdroje	206
6.1	Politika zamestnanosti	206
6.2	Mzdová politika	207
6.3	Výberové konanie a výber zamestnancov	207
6.4	Sociálna politika	207
6.5	Vzdelávanie zamestnancov	208
7.	Politika kvality, vnútorný kontrolný systém	209
7.1	Kontrolná činnosť	209
7.2	Auditorská činnosť	210
7.3	Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní	211
7.4	Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti	211
7.5	Poskytovanie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z.	211
7.6	Ďalšia činnosť na oddelení kontroly a interného auditu	212
8.	Vonkajšie vzťahy	213
8.1	Činnosť v odborných a profesných orgánoch	213
8.2	Medzinárodná spolupráca	214
8.3	Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy	215
9.	Hlavní užívatelia výstupov ÚKSÚP a publikačná činnosť	217
9.1	Hlavní užívatelia výstupov	217
9.2	Publikačná činnosť	218
9.3	Prednášky, prezentácie, odborné semináre	220
10.	Zoznam skratiek	221

Identifikácia organizácie

Názov: Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
Sídlo: Matúškova 21, 833 16 Bratislava
Zriaďovateľ: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
Kontakt: tel.: 02/59 880 200, 02/59 880 285
e-mail: uksup@uksup.sk, <http://www.uksup.sk>

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKSÚP“) je štátnou rozpočtovou organizáciou zriadenou dňa 01.01.1969 rozhodnutím Ministerstva zeméľstvá a výživy v Prahe č. j.: II/4-1178/68/23 zo dňa 17.12.1968 v znení rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 2450/2017-250 zo dňa 27. júna 2017 o zriadení rozpočtovej organizácie podľa § 21 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ÚKSÚP je priamo riadený Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“).

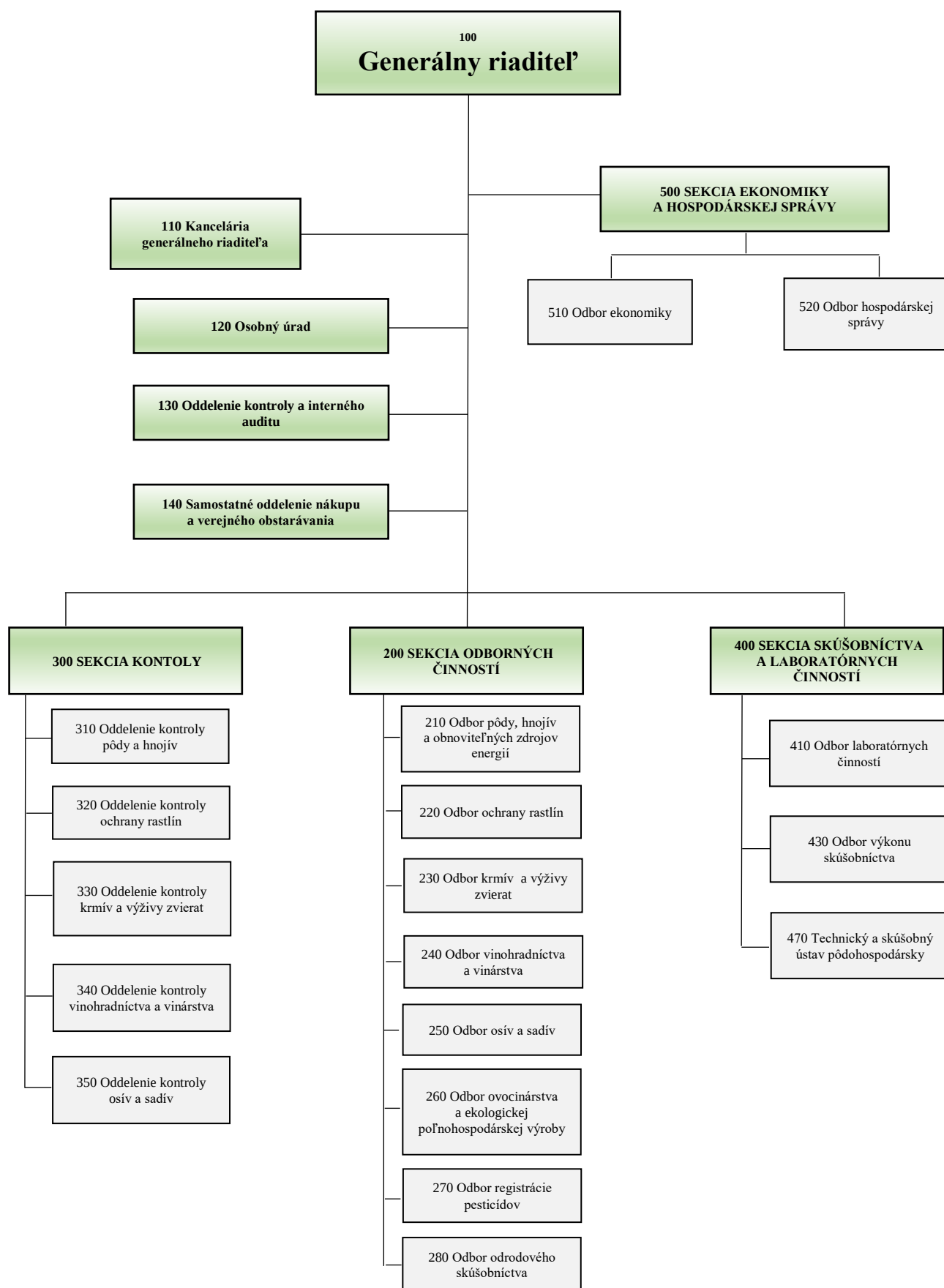
Na posudzovanie a prerokovanie dôležitých otázok a odborných činností zriaďuje generálny riaditeľ poradné orgány a komisie. Ich závery sú pre generálneho riaditeľa odporúčaniami.

Najvyšším poradným orgánom generálneho riaditeľa je gremiálna rada. Členmi gremiálnej rady sú: riaditelia sekcií, vedúca kancelárie generálneho riaditeľa, zástupca oddelenia kontroly a interného auditu, zástupca samostatného oddelenia nákupu a verejného obstarávania, vedúci osobného úradu a prizvaní zamestnanci právneho útvaru a delegovaný zástupca zamestnancov (ak sa prerokujú veci týkajúce sa pracovného alebo štátnozamestnaneckého pomeru).

Členovia gremiálnej rady k 31.12.2018

Generálny riaditeľ	Ing. Peter Rusňák, PhD.	
Sekcia ekonomiky a hospodárskej správy	Ing. Štefan Korec	riaditeľ sekcie
Sekcia kontroly	Ing. Peter Řeháček, PhD.	riaditeľ sekcie
Sekcia odborných činností	Ing. Samuel Michálek	riaditeľ sekcie
Sekcia skúšobníctva a laboratórnych činností	Ing. Daniela Bukovská	riaditeľka sekcie
Kancelária generálneho riaditeľa	Ing. Ľuba Gašparová	vedúca kancelárie
Osobný úrad	JUDr. Marek Chovan, PhD.	vedúci osobného úradu
Oddelenie kontroly a interného auditu	Ing. Jaroslav Remža, PhD. Mgr. Ing. Miriam Šimšíková	vedúci oddelenia
Samostatné oddelenie nákupu a verejného obstarávania	Ing. Peter Gráčík	

Organizačná schéma ÚKSÚP k 31.12.2018

1. Poslanie, hlavné činnosti, strednodobý výhľad a priority organizácie

1.1 Poslanie a prínos organizácie

Poslaním ÚKSÚP je prostredníctvom výkonu úradnej kontroly a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby (hnojivá, odrody, osivá a množiteľský materiál, prípravky na ochranu rastlín, krmivá), ako aj v oblasti vinohradníctva, vinárstva, ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby a výkonom skúšobníctva zabezpečiť zdravé a bezpečné zdroje pre výrobu potravín a krmív a ochranu zdravia ľudí, zvierat, rastlín a životného prostredia.

Vedenie a aktualizácia registrov, vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, posudkov a vypracovávanie odborných stanovísk umožňuje a zároveň podporuje činnosť podnikateľských subjektov v príslušnej oblasti poľnohospodárstva, ktorá je vykonávaná podľa platnej legislatívy.

Všetky činnosti ÚKSÚP sú vykonávané na základe príslušnej národnej a európskej legislatívy, jednotných metodických postupov, na vysokej profesionálnej úrovni, nestranne a objektívne. Na zisťovaných a vyhodnotených údajoch svojej činnosti je ÚKSÚP ekonomicky nezávislý. Výsledky slúžia hlavne poľnohospodárom, farmárom a podnikateľským subjektom v poľnohospodárskom sektore pre potreby ich ďalšieho zveľaďovania a prispievajú k celkovému zvyšovaniu ekonomickej výkonnosti a konkurencieschopnosti rastlinnej a živočíšnej výroby.

ÚKSÚP vykonávaním odbornej a kontrolnej činnosti participuje ako externá inštitúcia na úlohách delegovaných činností pre potreby Pôdohospodárskej platobnej agentúry (ďalej len „PPA“). Získané údaje slúžia pri kontrole rôznych agroenvironmentálnych opatrení pre naplnenie cieľov Programu rozvoja vidieka na roky 2014 – 2020 a poskytovania podpory v rámci Spoločnej organizácie trhu s vínom.

1.2 Hlavné činnosti

Hlavné činnosti, ktoré ÚKSÚP zabezpečuje, vyplývajú z európskej a národnej legislatívy (viď. legislatívny rámec pri jednotlivých oblastiach odbornej činnosti):

a) Úradná kontrola

- prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“)
- pestovania v EÚ autorizovaných geneticky modifikovaných rastlín (ďalej len „GMR“)
- krmív
- systému ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“)
- vo fytosanitárnom sektore

b) Štátna odborná kontrola

- pôdy, certifikovaných hnojív, hnojív Európskeho spoločenstva (ďalej len „ES“), vzájomne uznaných hnojív, používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív

- používania a skladovania hnojív a evidencie používania a skladovania hnojív v zmysle nitrátovej smernice
- množiteľského materiálu pestovaných rastlín v SR, aj pri dovoze z tretích krajín
- pestovateľov, pestovateľských plôch a výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách GMR
- kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín
- v oblasti vinohradníctva a vinárstva
- ovocných sádov a chmeľníc v oblasti integrovanej a ekologickej produkcie
- vo fytosanitárnom sektore
- pôdy, do ktorej sa aplikoval čistiarenský kal alebo dnové sedimenty,
- producenta čistiarenského kalu alebo producenta dnových sedimentov na požiadanie v spolupráci so zástupcom poverenej organizácie.

c) Skúšobníctvo

- výkon štátnych odrodových skúšok za účelom registrácie odrôd pestovaných rastlín a výkon skúšok na odlišnosť, vyrovnanosť a stálosť pre udelenie Šľachtiteľského osvedčenia novým odrodám
- skúšanie biologickej účinnosti POR
- výkon vegetačných skúšok množiteľského materiálu pestovaných rastlín
- stacionárne poľné a nádobové pokusy vplyvu intenzity hnojenia základnými živinami na úrody pestovaných rastlín
- výkon akreditovaných skúšok vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení pred ich uvedením na trh

d) Vydávanie rozhodnutí, certifikátov, osvedčení, oznámení, oprávnení, výpisov, stanovísk, odborných posudkov v príslušných oblastiach

e) Vedenie a aktualizácia nasledovných registrov:

- certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív
- dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín
- pestovateľov geneticky modifikovaných rastlín
- vinohradov
- vinárov, obchodníkov a maloobchodníkov s vinárskymi produktmi
- ovocných sádov a chmeľníc
- autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod
- autorizovaných pomocných POR a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod
- dovozcov a výrobcov rastlinných komodít, ktoré podliehajú fytosanitárnej kontrole a skúšaniam
- prevádzkovateľov v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby
- oprávnených inšpekčných organizácií pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
- krmivárskych podnikov

f) Autorizácia POR, pomocných prípravkov, hodnotenie účinných látok, safenerov a synergentov

- g) Fytosanitárna kontrola
 - rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
 - množiteľských porastov, vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- h) Monitoring škodlivých organizmov, vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov
- i) Agrochemické skúšanie pôd (ďalej len „ASP“), stanovenie pôdnej reakcie a obsahu živín
- j) Výkon príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu
- k) Vedecko-výskumná činnosť strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy (Výskumné centrum potenciálu biomasy)
- l) Znalecká, posudková, projektová, vzdelávacia, prednášková, poradenská, edičná a propagačná činnosť

1.3 Strednodobý výhľad a priority organizácie

Hlavné priority organizácie

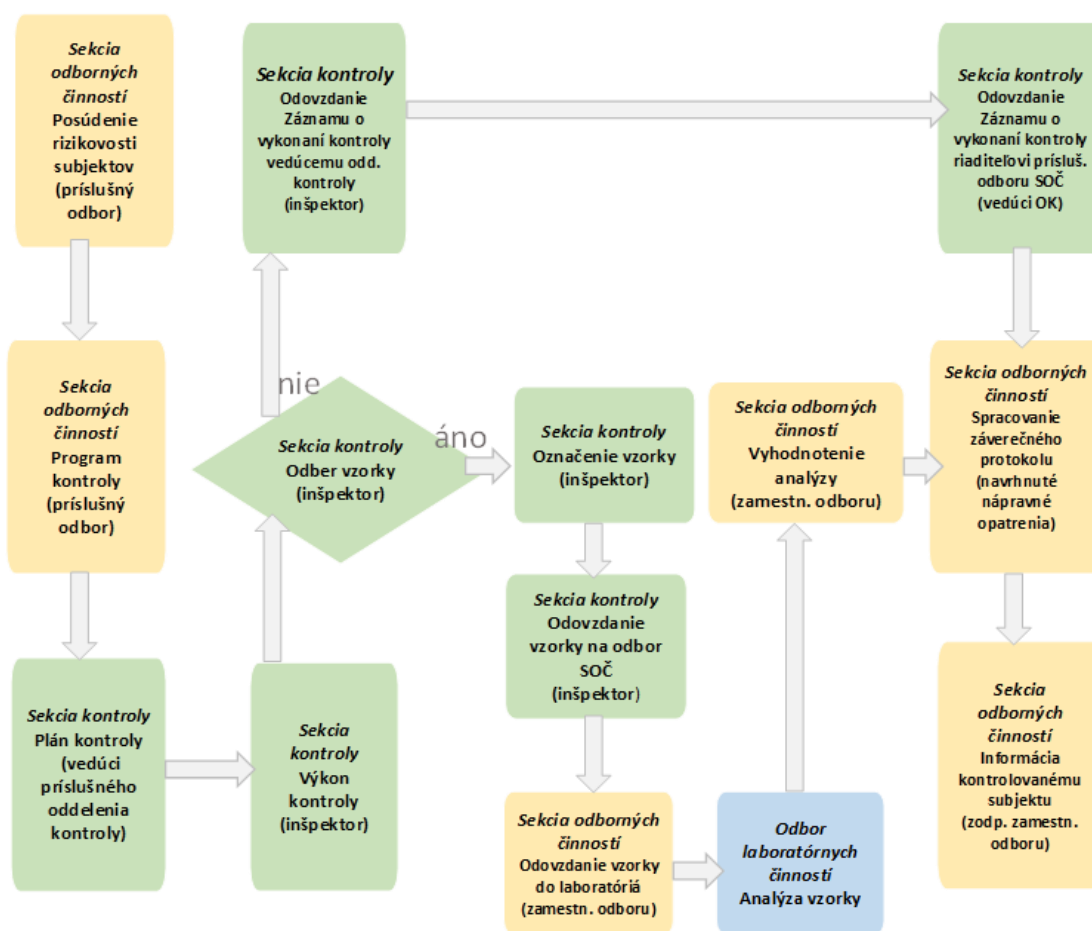
- zabezpečiť dobudovanie a dovybavenie hraničných inšpekčných staníc (ďalej len „HIS“) tak, aby spĺňali minimálne požiadavky na miesta vstupu v zmysle čl. 64 nariadenia EP a R (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, ktoré sa začne uplatňovať dňom 14.12. 2019
- rozšíriť laboratórne činnosti o mikrobiologické skúšky na matriciach pôdy, hnojív a krmív
- zaviesť a vyhlásiť vlastný systém manažérstva kvality ÚKSÚP, ktorým sa zabezpečí efektívny výkon úradnej kontroly, inšpekcie a certifikácie
- stabilizovať pôdu v užívaní ÚKSÚP na zabezpečenie úloh súvisiacich so skúšobníctvom a odrodovými skúškami
- odborná príprava a realizácia „Národného programu prieskumu vybraných škodlivých organizmov na území Slovenskej republiky“ s cieľom včas identifikovať prvé prieniky škodlivých organizmov (ďalej len „ŠO“), a tým zvýšiť účinnosť nariadených rastlinolekárskeho opatrení
- zabezpečenie ochrany územia SR pred zavlečením organizmov škodlivých pre rastliny rastlinolekárskou kontrolou na hraničných inšpekčných staniciach
- obnovovať maloparcelnú poľnohospodársku techniku za účelom skvalitniť a zefektívniť činnosti v skúšobníctve
- stabilizovať a posilniť špičkových expertov primeraným finančným ohodnotením

1.3.1 Plnenie priorit

Priority boli vytýčené s cieľom čo najefektívnejšie zabezpečiť výkon úradnej a štátnej odbornej kontroly vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby a výkon skúšobníctva a zároveň stabilizovať odborných zamestnancov ÚKSÚP vo všetkých oblastiach svojej činnosti.

Pre stabilizáciu a posilnenie zamestnancov sa nastavil model ohodnotenia zvýšením platových tried z hľadiska najnáročnejšej odbornej činnosti, ktorú zamestnanec vykonáva a zvýšením osobného príplatku.

Riadenie procesov medzi jednotlivými sekciami

2. Odborná činnosť ÚKSÚP

2.1 Oblasť pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií

2.1.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznávaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z. z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- Vyhláška MPRV SR č. 215/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obhospodarovaní poľnohospodárskej pôdy v zraniteľných oblastiach
- Zákon č. 188/2003 Z. z. o aplikácii čistiarenskeho kalu a dnových sedimentov do pôdy a o doplnení zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 764/2008, ktorým sa ustanovujú postupy týkajúce sa uplatňovania určitých vnútroštátnych technických pravidiel na výrobky, ktoré sú v súlade s právnymi predpismi uvedené na trh v inom členskom štáte, a ktorým sa zrušuje rozhodnutie č. 3052/95/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie č. 1774/2002
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych predpisov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady č. 97/78, pokiaľ ide o vzorky a predmety vyňaté spod kontroly veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej kontroly
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 2016/1618, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia príloh I a IV
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 1257/2014, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia príloh I a IV
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 463/2013, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I, II a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 223/2012, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I a IV technickému pokroku

- Nariadenie Komisie (ES) č. 137/2011, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1020/2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I, II, IV a V technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1107/2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách na účely prispôsobenia jeho príloh I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 162/2007, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách s cieľom prispôsobiť jeho prílohy I a IV technickému pokroku
- Nariadenie Komisie (ES) č. 2076/2004, upravujúce po prvýkrát prílohu I nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách
- Nariadenie Komisie EÚ č. 1307/2014 Zamedzenie využívania biomasy na energetické účely z pôdy s vysokou hodnotou z hľadiska biodiverzity
- Smernica 2009/28/ES o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov energie

2.1.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti uvádzania hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov do obehu, agrochémie pôdy, výživy rastlín a pôsobnosti štátnej správy v tejto oblasti zabezpečuje Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (ďalej len „OPHOZE“), ktorú ustanovuje Zákon o hnojivách č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hnojivách“), podriadená a súvisiaca legislatíva.

Činnosť OPHOZE pozostáva z nasledovných činností:

- certifikácia hnojív, vzájomné uznávanie hnojív uvedených na trh v inom členskom štáte Európskej únie, vydávanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov
- vedenie registra certifikovaných a vzájomne uznaných hnojív, zoznam subjektov, ktoré uvádzajú na území Slovenskej republiky do obehu hnojivá s označením „Hnojivo ES“
- metodicky vedie a vyhodnocuje agrochemické skúšanie poľnohospodárskej pôdy, t. j. zabezpečuje celoplošné agrochemické skúšanie poľnohospodársky využívannej pôdy, určuje záväznú metodiku postupu odberu pôdnych vzoriek súvisiacich s pôdnou úrodnosťou a s jej znečistením rizikovými prvkami a rizikovými látkami, metódy skúšania pôdy a kritériá hodnotenia stanovených obsahov živín a ostatných ukazovateľov pôdy, overuje metódy agrochemického skúšania pôdy a vypracováva záväzné posudky s cieľom regulovať používanie hnojív tak, aby sa dosiahla alebo udržala trvalá produkčná schopnosť pôdy a vylúčilo sa jej znečistenie
- metodicky vedie a vyhodnocuje, v rámci agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, poľné stacionárne hnojárske pokusy, ktoré umožňujú získavanie podkladov na preskúmavanie kritérií hodnotenia, kategorizácie pôdneho fondu a posudkov
- metodicky vedie, vykonáva a vyhodnocuje preskúšavanie biologickej účinnosti hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov
- vykonáva štatistické zisťovanie: spotreby hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov, čistiarenských kalov a dnových sedimentov, o objeme skladovacích kapacít hospodárskych hnojív, o počtoch hospodárskych zvierat podľa kategórií a spôsobe ich ustajnenia, produkcie sekundárnych zdrojov živín a kompostov

uvedených do obehu

- vedie a aktualizuje databázu o spotrebe hnojív, živinovom režime pôdy a ostatných agrochemických vlastnostiach poľnohospodárskej pôdy; súčasťou databázy je aj plošná evidencia aplikovaných čistiarenských kalov, dnových sedimentov a evidencia o vybudovaných skladovacích kapacitách na hnojivá a hospodárske hnojivá v nadväznosti na spôsob ustajnenia jednotlivých druhov zvierat a o ostatných rizikových bodoch znečistenia pôdy a vody a rizikových prvkoch a rizikových látkach
- uzatvára dohody s fyzickými a právnickými osobami na vykonávanie odberu vzoriek na preskúšanie poľnohospodársky využívanej pôdy
- udeľuje výnimky poľnohospodárskym subjektom zo zakázaného obdobia používania dusíkatých hnojivových látok v zraniteľných oblastiach
- metodicky vedie a vyhodnocuje kontrolnú činnosť nad dodržiavaním ustanovení zákona o hnojivách: u podnikateľov v poľnohospodárstve a obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach, ktorá je zameraná na skladovanie a používanie hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov; skladovanie hospodárskych hnojív v zraniteľných oblastiach; používanie dusíkatých hnojivových látok v zraniteľných oblastiach a vedenia evidencie; u výrobcov, dovozcov, predajcov a dodávateľov hnojív, ktorá je zameraná na uvádzanie do obehu iba certifikovaných, vzájomne uznaných hnojív, alebo hnojív s označením slovami „Hnojivo ES“ a vedenia evidencie. Registruje nahlasovanie dovozcov hnojív s označením „Hnojivo ES“ o množstve a type hnojiva uvedeného do obehu v rámci SR; označovanie, balenie a skladovanie hnojív a vedenia evidencie; producentov sekundárnych zdrojov živín, producentov kompostov, ktorá je zameraná na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov a vedenia evidencie; fyzických osôb a právnických osôb poverených odberom pôdnych vzoriek a vedenia evidencie
- vydáva na základe výsledku vykonanej kontroly a podľa závažnosti zistených nedostatkov: posudok o zníženej akosti hnojiva; rozhodnutie, ktorým zakáže výrobu hnojiva, uvádzanie hnojiva do obehu, jeho používanie, aplikáciu sekundárneho zdroja živín alebo kompostu do poľnohospodárskej pôdy alebo na lesné pozemky, alebo ktorým nariadi zneškodnenie hnojiva; rozhodnutie o regulačnom opatrení pri aplikácii a skladovaní hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov alebo vo zvlášť závažných prípadoch dočasne zakáže hospodárenie na pôde z hľadiska možného ohrozenia životného prostredia alebo kvality a hygienickej neškodnosti produkcie.
- registruje údaje a výsledky z kontroly vykonanej podľa odsekov 1 a 3 § 14 zákona o hnojivách aj spolu s identifikačnými údajmi kontrolovaného subjektu v registračnom a informačnom systéme
- vedie a aktualizuje databázu podnikateľov v pôdohospodárstve, ktorá obsahuje identifikačné číslo, názov, sídlo, kontaktné údaje podnikateľa v pôdohospodárstve a miesto a výmeru obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy
- eviduje údaje o dodatočnom skladovaní hospodárskych hnojív na inom mieste alebo iné zhodnotenie hospodárskych hnojív do splnenia limitu šiestich mesiacov v zraniteľných oblastiach podľa § 10b ods. 1 zákona o hnojivách
- metodicky vedie, vykonáva a vyhodnocuje, na účely kontroly, úradné odbery vzoriek pôdy, hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov
- ukladá pokuty za priestupky a iné správne delikty
- poskytuje ministerstvu informácie o hnojivách, hospodárskych hnojivách, sekundárnych zdrojoch živín a kompostoch, o kontrolách, porušeníach a uložených sankciách

- plní ďalšie úlohy ustanovené zákonmi, im podriadenej a súvisiacej legislatívy, všeobecnými predpismi a dohodami

Kontrolnú činnosť ÚKSÚP podľa zákona o hnojivách zabezpečuje Oddelenie kontroly pôdy a hnojív, Sekcie kontroly (ďalej len „OKPH“).

Činnosť ÚKSÚP v oblasti obnoviteľných zdrojov energií, ktorú ustanovuje zákon č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov, vykonáva pracovisko OPHOZE, umiestnené v TSÚP Rovinka. Pozostáva z týchto činností:

- vyjadrenia a vypracovávanie osvedčení o inovatívnosti k projektom spracovaným v rámci podporných programov podľa požiadaviek Pôdohospodárskej platobnej agentúry
- zúčastňovanie sa na tvorbe technickej politiky rezortu, zabezpečovaním fakultatívnych požiadaviek MPRV SR v oblasti obnoviteľných zdrojov energií, energetiky a mechanizácie poľnohospodárstva
- spracovávanie koncepčných, legislatívnych a hodnotiacich materiálov pre MPRV SR. Príprava, vypracovanie a pripomienkovanie materiálov v oblasti bioenergetiky vypracovaných v iných rezortoch
- šandardizácia fyzikálno-mechanických a chemických kritérií pre pevné palivo z poľnohospodárskej biomasy, zabezpečuje normalizačnú činnosť v oblasti tekutých biopalív a bioplynu
- výskum strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy
- vypracovávanie analýz vplyvu biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti od pestovania surovín cez spracovanie až po ich výrobu
- vytvára predpoklady využitia poznatkov, technického vybavenia a skúseností pracovníkov pri odbornej a praktickej výučbe v rámci nového vyučovacieho odboru na stredných odborných poľnohospodárskych školách „Bioenergetika“
- v poradenskej činnosti ako jeden z hlavných spracovateľov Akčného plánu využívania biomasy, a zároveň ako Centrum pre výskum biomasy, sa svojou činnosťou snaží naplňať ciele a závery tohto koncepčného materiálu
- vykonáva chemické, fyzikálne a mechanické analýzy poľnohospodárskej biomasy a tuhých palív z biomasy
- sleduje výťažnosť bioplynu z rôznych druhov poľnohospodárskej biomasy
- vypracováva stanoviská k pripravovaným legislatívnym normám v oblasti obnoviteľných zdrojov energie
- zabezpečuje výskum strojov a technologických liniek a ich aplikácií z hľadiska udržateľného rozvoja poľnohospodárskej výroby a dodržiavania environmentálnych požiadaviek
- vypracovanie projektových štúdií vybavenosti podnikateľských subjektov vhodnou technikou na pestovanie, zber, spracovanie a energetické využívanie poľnohospodárskej biomasy pri jej transformácii na teplo, elektrinu a chlad
- účasť na tvorbe a činnosti integrovaného informačného systému vedecko-technických informácií rezortu pôdohospodárstva a spolupráca pri spracovávaní koncepčných podkladov a dokumentov týkajúcich sa využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely

- transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepčná, prognostická, expertízna, vzdelávacia a projektová činnosť

Jednotlivé činnosti v rámci vnútroorganizačnej štruktúry OPHOZE zabezpečujú referáty:

- certifikácie hnojív
- agrochemického skúšania pôdy
- výživy rastlín
- obnoviteľných zdrojov energií
- legislatívy a správneho konania

2.1.2.1 Referát certifikácie hnojív

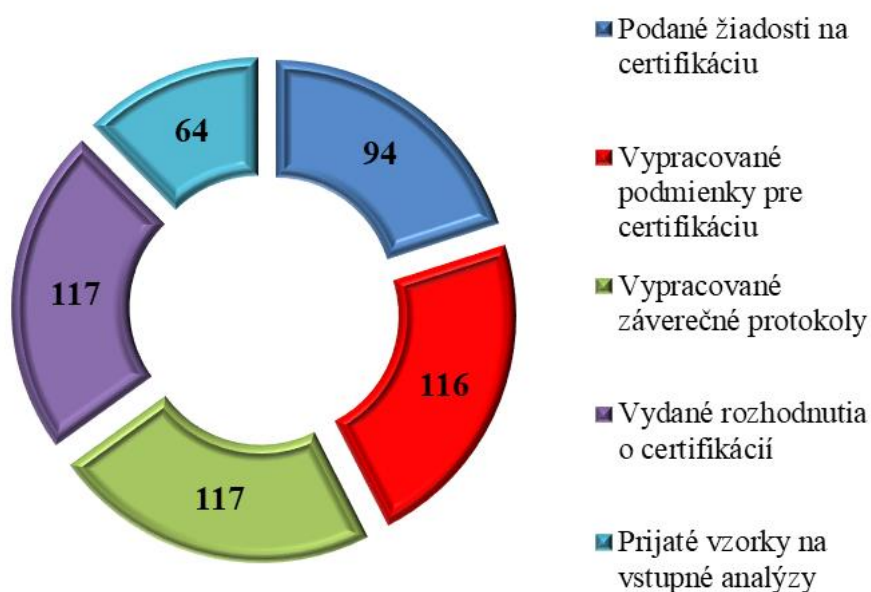
2.1.2.1.1 Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok pred ich uvedením do obehu v SR

Certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdných pomocných látok je vykonávaná na základe žiadosti výrobcov alebo dovozcov predmetných výrobkov.

Certifikačné konanie pozostáva z posúdenia technickej dokumentácie, označovania, balenia výrobku a kompletnej analýzy reprezentatívnej vzorky výrobku v skúšobnom laboratóriu akreditovanom SNAS podľa STN EN ISO/IEC 17 025. Z výsledkov zistení je vypracovaný záverečný protokol, v ktorom sa skonštatuje, či výrobok vyhovel alebo nevyhovel podmienkam certifikácie. V prípade kladného výsledku je vydaný certifikát, ktorý žiadateľa oprávňuje uviesť výrobok do obehu v Slovenskej republike. Právoplatnosť certifikátu je v súlade s platnou legislatívou na 5 rokov.

V oblasti certifikácie hnojív pracovisko uzavrelo certifikačné konanie vydaním 117 certifikátov.

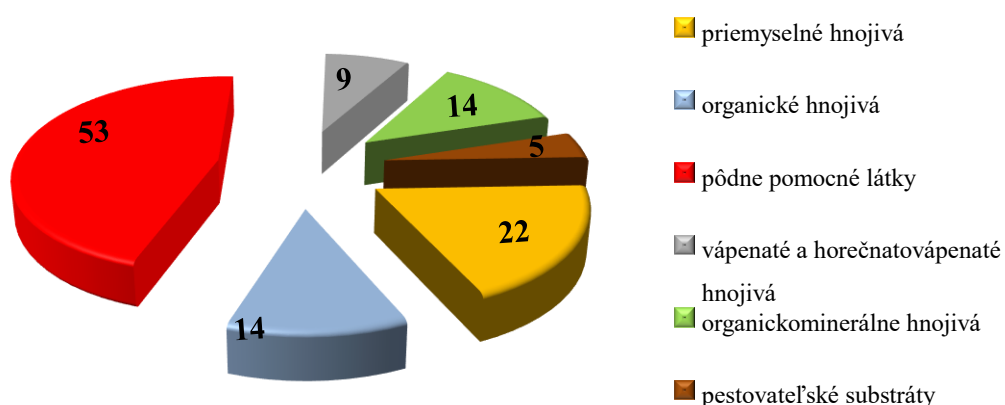
Certifikácia hnojív (2018)

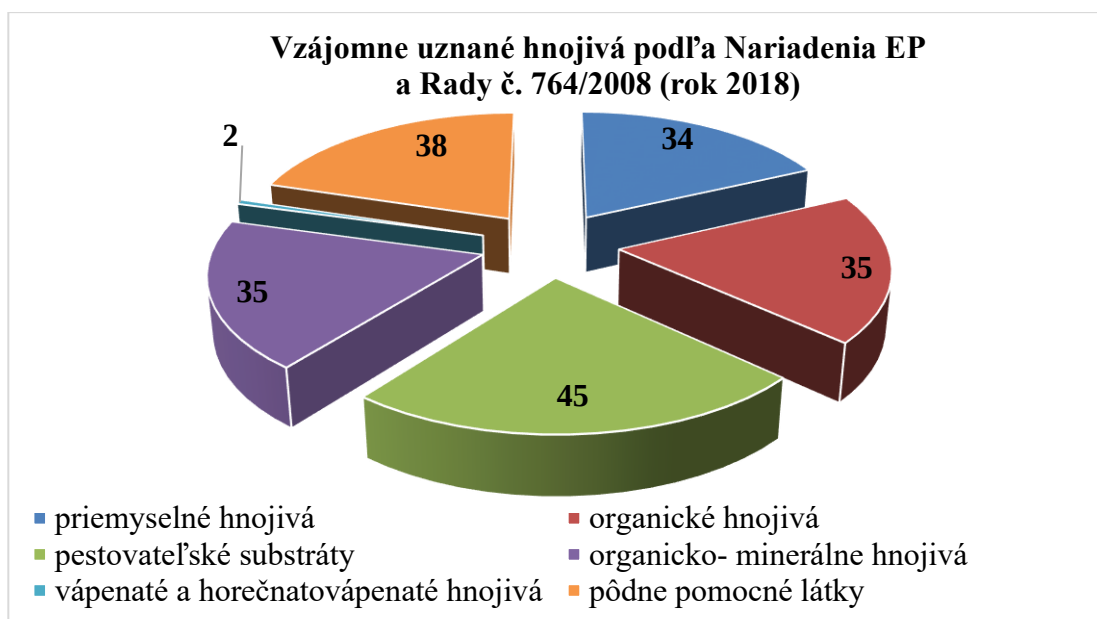
Prehľad vydaných certifikátov za rok 2018

Druh hnojiva	Počet vydaných certifikátov
Priemyselné hnojivá	22
Organické hnojivá	14
Organicko-minerálne hnojivá	14
Pestovateľské substráty	5
Pôdne pomocné látky	53
Vápenaté a horečnatovápenaté hnojivá	9

Certifikáty vydané v roku 2018

2.1.2.1.2 Vzájomne uznané hnojivá podľa Nariadenia EP a Rady č. 764/ 2008

2.1.2.1.3 Sekundárne zdroje živín a komposty

V zmysle zákona o hnojivách ÚKSÚP vydáva povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov na základe žiadosti producenta. K žiadosti musia byť dodané aj výsledky analýz sekundárnych zdrojov živín a kompostov, najmä obsah základných živín a rizikových prvkov, ale zároveň aj mikrobiologické analýzy na neprítomnosť *Salmonely* a povolený obsah *Enterococcaceae* (*E. coli*) a taktiež výrobná dokumentácia.

V roku 2018 bolo prijatých 126 žiadostí na vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov. Vydaných bolo 122 povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov, 1 konanie bolo zastavené. Prevažná časť žiadostí bola zameraná na produkty z bioplynových staníc – digestáty, separáty, fugáty.

2.1.2.2 Referát agrochemického skúšania pôdy (ASP)

2.1.2.2.1 Agrochemické skúšanie pôdy

Agrochemické skúšanie pôd je pravidelné celoplošné monitorovanie hodnoty pH a živinového režimu poľnohospodárskych pôd SR. Celý proces ASP upravuje §11 zákona o hnojivách a Vyhláška č. 151/ 2016 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív a ktorá zároveň stanovuje aj kritéria hodnotenia ASP.

Referát ASP OPHOZE je rozdelený na 3 pracoviská – Bratislava, Zvolen, Košice, ktoré úzko spolupracujú s príslušnými laboratóriami Odboru laboratórnych činností (OLČ). Pôdne vzorky ASP z celej SR sú analyzované v Skúšobnom laboratóriu pôdy a hnojív (SLAPH) v Bratislave, Skúšobnom laboratóriu pôdy (SLAP) vo Zvolene a Skúšobnom laboratóriu pôdy (SLAP) v Košiciach.

V pôdnych vzorkách ASP je stanovovaná pôdna reakcia (pH) v 0,01M roztoku CaCl_2 a obsah makroživín vo forme prístupnej pre rastliny, a to: fosforu (P), draslíka (K), horčíka (Mg). V trvalých kultúrach (vínice, chmeľnice, ovocné sady) sa stanovuje aj obsah vápnika (Ca). Celý proces ASP – od prípravy podkladov pre vyzvané subjekty až po spracovanie výsledkov a tvorbu

výstupných zostáv pre poľnohospodárske subjekty je spracovávaný prostredníctvom PC programu ASP, v ktorom sú dáta viazané na plochu (súradnicový systém WGS84). Proces ASP je detailne popísaný v Metodickom pokyne č. 7/ 2018, ktorý je dostupný na webovej stránke ÚKSÚP a v tlačenej forme je zasielaný poľnohospodárskym subjektom spolu s výzvou na odber ASP.

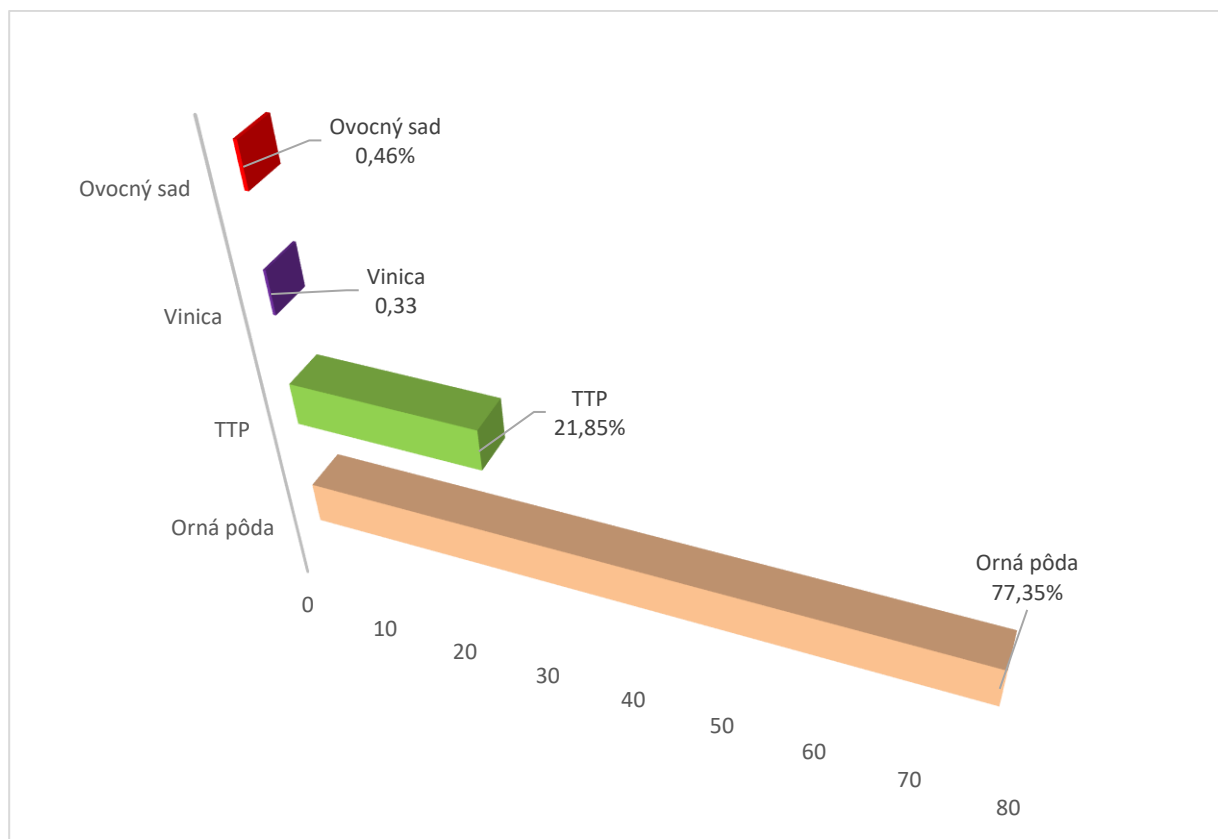
Rok 2018 bol posledným rokom XIII. cyklu ASP, aktuálne sa pripravuje vyhodnotenie celého cyklu formou záverečnej hodnotiacej správy.

V roku 2018 boli zamestnancami Referátu ASP zaslané výzvy a podklady pre odbery pôdných vzoriek ASP 330 poľnohospodárskym subjektom. Celkovo bolo v roku 2018 analyzovaných 29 588 pôdných vzoriek, ktoré reprezentovali 262 026,41 ha poľnohospodárskej pôdy.

Rozdelenie preskúšanej poľnohospodárskej pôdy (rok 2018)

Kultúra	Výmera (ha)
Orná pôda	202 705,43
Trvalé trávne porasty (TTP)	57 240,91
Vinica	863,55
Ovocný sad	1 216,52
Chmeľnica	0,00
SPOLU	262 026,41

Percentuálne zastúpenie jednotlivých kultúr v analyzovaných pôdných vzorkách ASP (rok 2018)

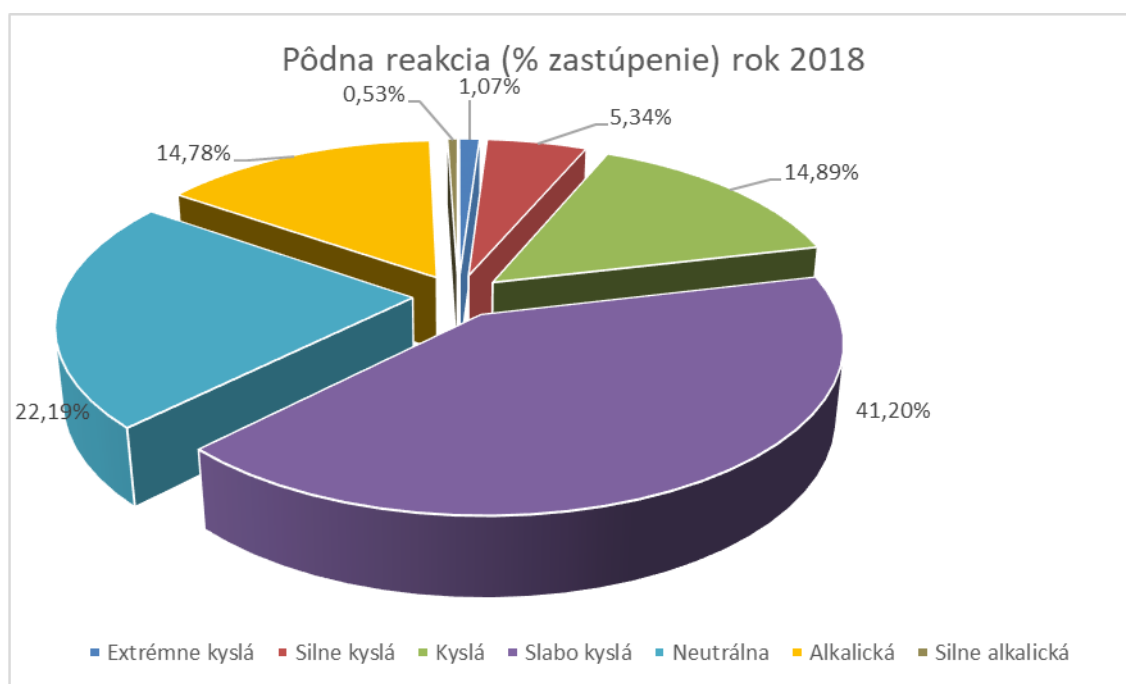
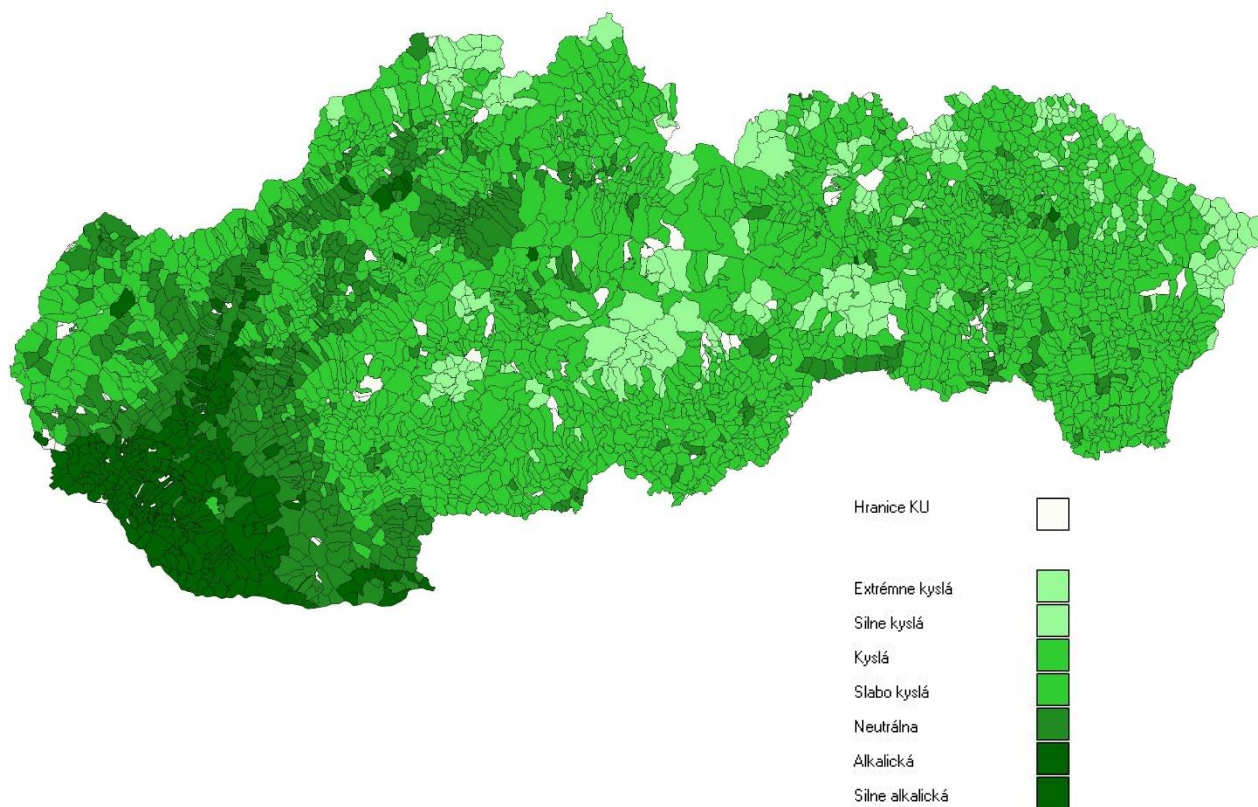

**Rozdelenie preskúšanej poľnohospodárskej pôdy po jednotlivých okresoch a kultúrach
(rok 2018)**

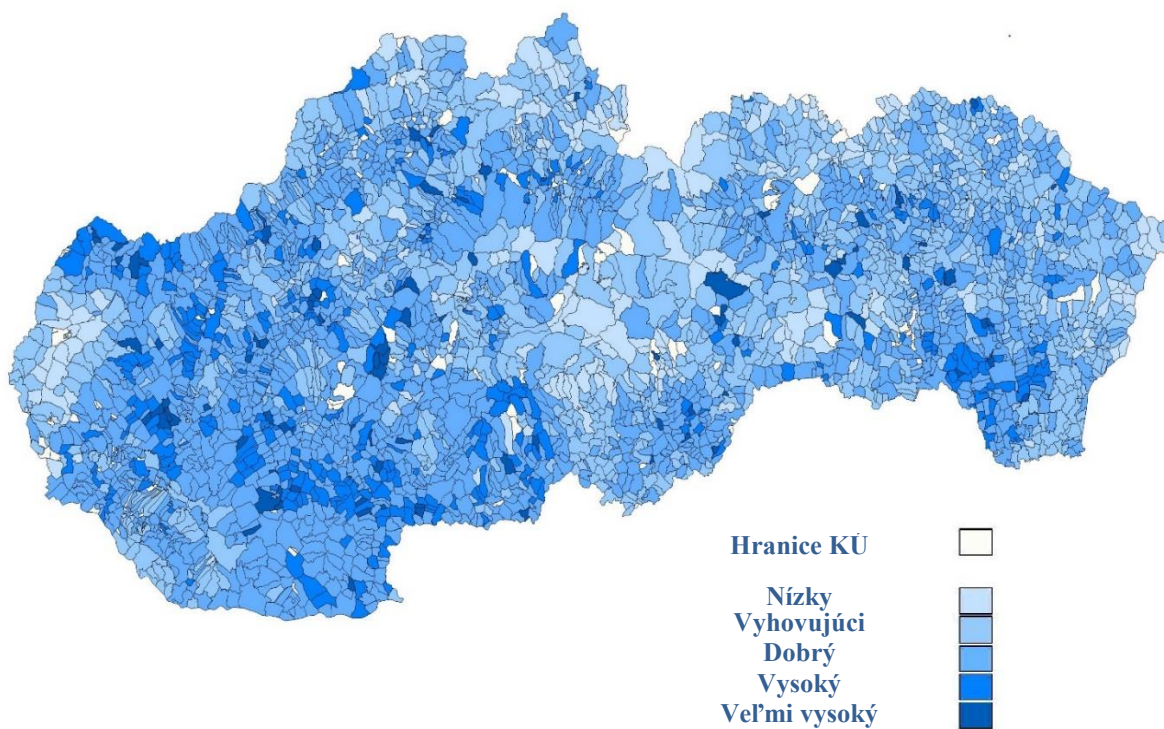
Okres	Orná pôda ha	TTP ha	Vinica ha	Ovocný sad ha	PP ha	Počet vzoriek
<i>Bánovce nad Bebravou</i>	262,14			67,00	329,14	61
<i>Banská Bystrica</i>	716,92	2 122,68		1,70	2 841,30	453
<i>Banská Štiavnica</i>	970,80	1 362,37			2 333,17	355
<i>Bardejov</i>	4 012,39	2 188,12		22,40	6 222,91	771
<i>Bratislava</i>	5 945,89	372,68	161,91	21,04	6 501,52	715
<i>Brezno</i>	998,51	364,51			1 363,02	172
<i>Čadca</i>	92,01	170,92		1,79	264,72	41
<i>Detva</i>	779,38	458,32		24,70	1 262,40	167
<i>Dunajská Streda</i>	8 302,46		2,00	57,44	8 361,90	836
<i>Galanta</i>	6 155,50	10,85	16,64	332,00	6 514,99	631
<i>Gelnica</i>	86,25	1 534,05			1 620,30	172
<i>Hlohovec</i>	2 702,85	3,79	66,42		2 773,06	297
<i>Humenné</i>	377,55	1 085,70	33,90		1 497,15	210
<i>Ilava</i>	52,96	300,30			353,26	39
<i>Kežmarok</i>	931,74	1 194,22			2 125,96	273
<i>Komárno</i>	16 874,28	120,06	1,80	8,53	17 004,67	1686
<i>Košice</i>	3 055,53	452,03	8,65	66,09	3 582,30	510
<i>Krupina</i>	3 195,59	2 090,00		26,87	5 312,46	727
<i>Levice</i>	18 032,34	147,67	62,90	7,21	18 250,12	1801
<i>Levoča</i>	1 154,60	324,59		19,88	1 499,07	210
<i>Liptovský Mikuláš</i>	1 304,20	1 786,89			3 091,09	338
<i>Lučenec</i>	4 148,06	697,97			4 846,03	595
<i>Malacky</i>	11 080,39	1 411,58			12 491,97	1153
<i>Martin</i>	941,62	1 174,89			2 116,51	218
<i>Medzilaborce</i>	73,75	1 143,61			1 217,36	121
<i>Michalovce</i>	10 008,27	2 454,32	9,21	4,11	12 475,91	1400
<i>Myjava</i>	1 938,57	326,20		78,38	2 343,15	262
<i>Námestovo</i>	149,23	250,07			399,30	55
<i>Nitra</i>	12 177,69	39,77	2,52	4,35	12 224,33	1186
<i>Nové Mesto nad Váhom</i>	86,08	5,74			91,82	11
<i>Nové Zámky</i>	10 276,16	282,00	162,48	80,68	10 801,32	1098
<i>Partizánske</i>	1 877,57	182,73	3,10	334,66	2 398,06	384
<i>Piešťany</i>	745,91			6,71	752,62	47
<i>Prievidza</i>	3 129,05	3 031,38			6 160,43	777
<i>Poltár</i>	1 696,98	1 290,60		3,25	2 990,83	383
<i>Poprad</i>	2 181,05	892,29			3 073,34	362

<i>Prešov</i>	2 582,97	1 796,58		15,52	4 395,07	521
<i>Revúca</i>	1 005,50	899,62			1 905,12	218
<i>Rimavská Sobota</i>	3 364,63	706,29		1,50	4 072,42	499
<i>Rožňava</i>	3 629,15	4 133,35		4,86	7 767,36	1053
<i>Sabinov</i>	1 528,08	2 537,65		19,48	4 085,21	486
<i>Senec</i>	7 312,64		61,57		7 374,21	730
<i>Senica</i>	1 173,68	12,06			1 185,74	109
<i>Skalica</i>	3 422,40	288,71			3 711,11	345
<i>Snina</i>	545,83	1 189,46			1 735,29	187
<i>Sobrance</i>	3 365,29	462,27	14,88		3 842,44	496
<i>Spišská Nová Ves</i>	654,62	1 080,53			1 735,15	216
<i>Stará Ľubovňa</i>	1 437,68	3 318,77			4 756,45	545
<i>Stropkov</i>	81,67	418,32			499,99	71
<i>Svidník</i>	1 474,97	1 318,00		2,90	2 795,87	395
<i>Šal'a</i>	1 992,49				1 992,49	180
<i>Trebišov</i>	10 495,05	1 049,45	175,99	1,59	11 722,08	1541
<i>Trenčín</i>	979,51	156,87			1 136,38	130
<i>Topoľčany</i>	6 643,26	97,68	13,71		6 754,65	651
<i>Trnava</i>	2 233,60	25,00	25,59		2 284,19	235
<i>Turčianske Teplice</i>	1 669,85	1 365,56			3 035,41	334
<i>Tvrdošín</i>	481,09	1 588,32			2 069,41	217
<i>Veľký Krtíš</i>	1 421,10	79,34	39,52		1 539,96	194
<i>Vranov nad Topľou</i>	3 379,27	1 715,01		1,88	5 096,16	622
<i>Zlaté Moravce</i>	1 124,28	12,44			1 136,72	114
<i>Zvolen</i>	2 843,92	2 538,52			5 382,44	648
<i>Žarnovica</i>	205,61	413,75	0,76		620,12	112
<i>Žiar nad Hronom</i>	1 143,02	764,46			1 907,48	222
SUMA	202 705,43	57 240,91	863,55	1 216,52	262 026,41	29 588

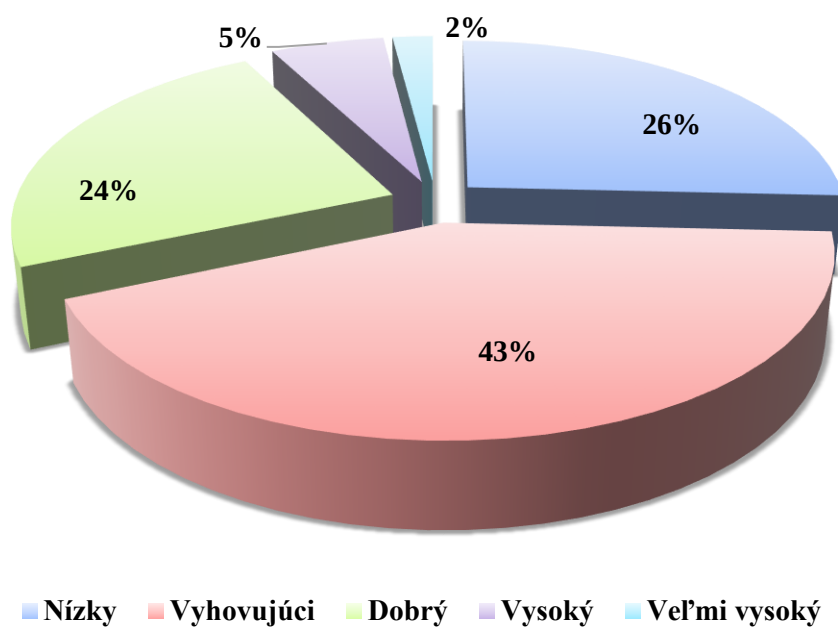
Vyhodnotenie pôdnej reakcie pH v XIII. cykle ASP (roky 2012-2018)

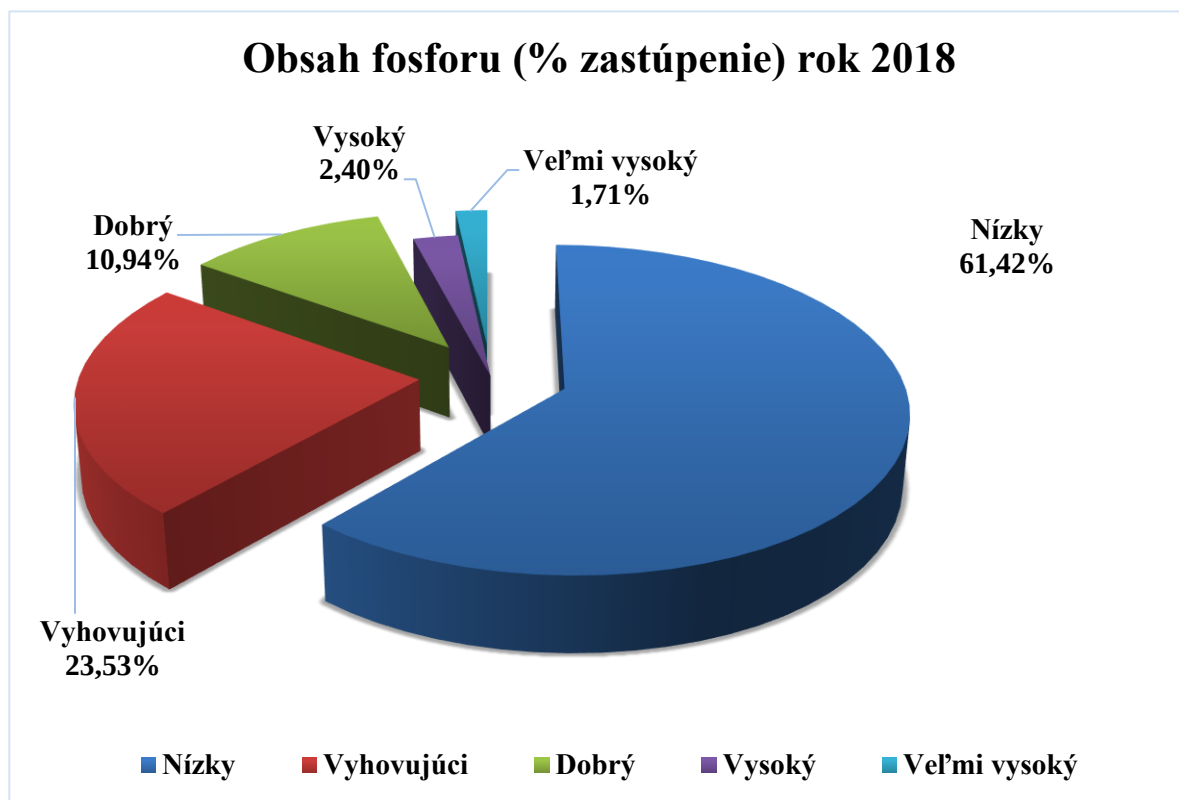
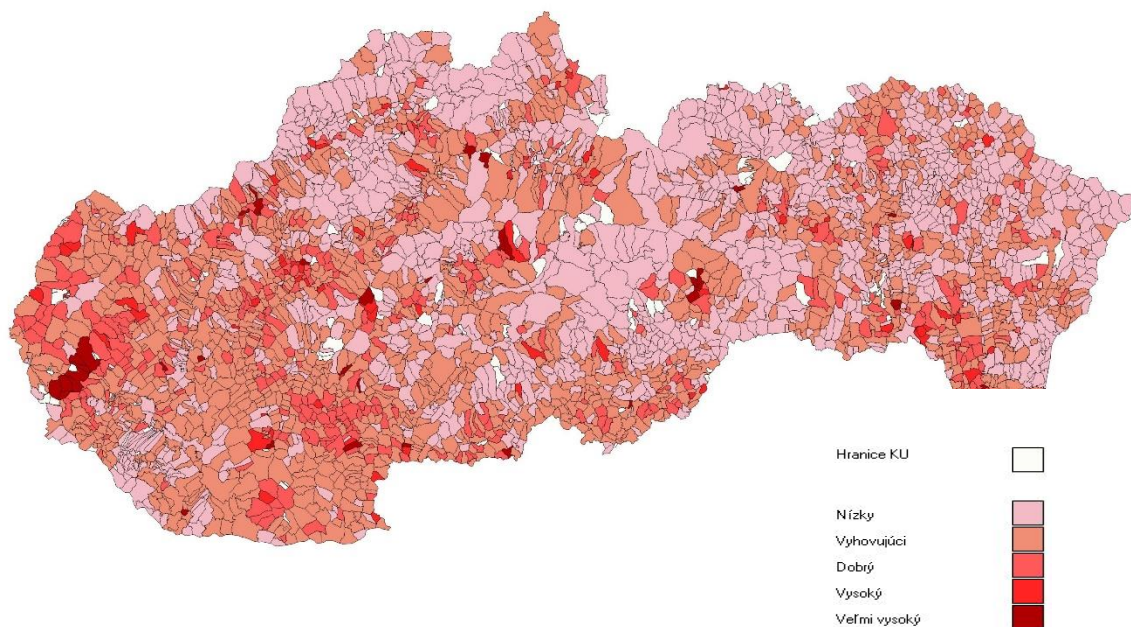
Vyhodnotenie obsahu prístupného draslíka v XIII. cykle ASP (roky 2012-2018)

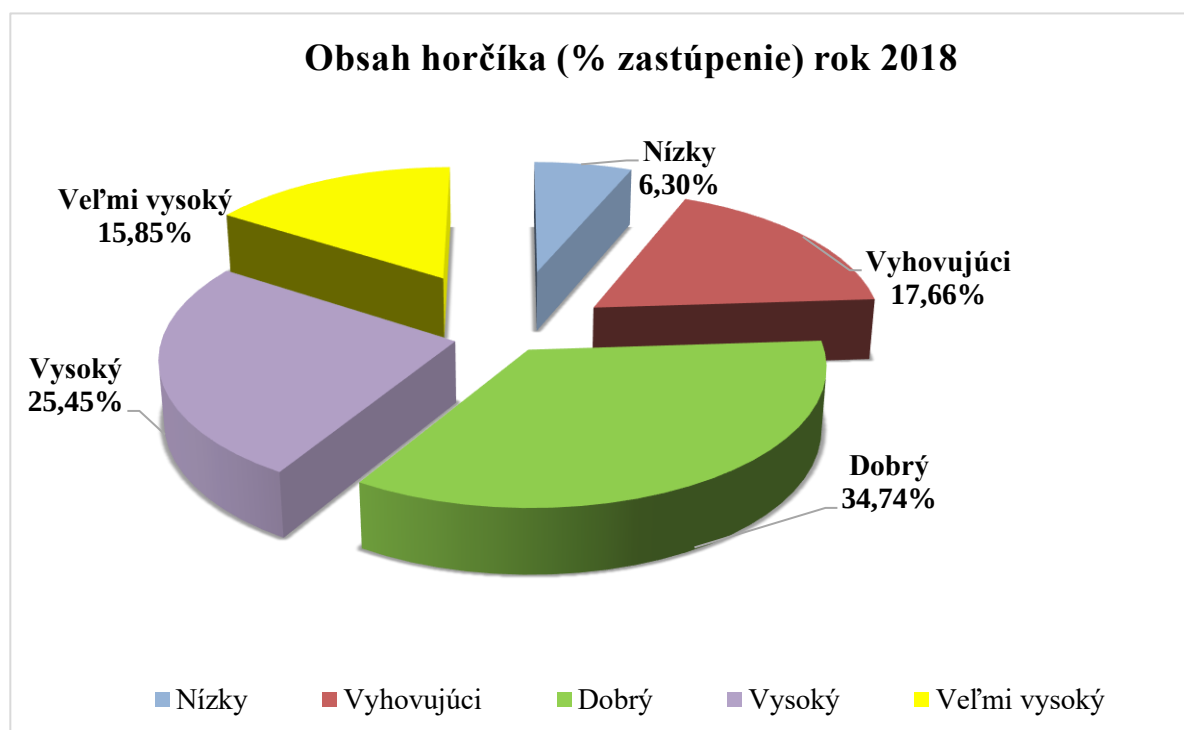
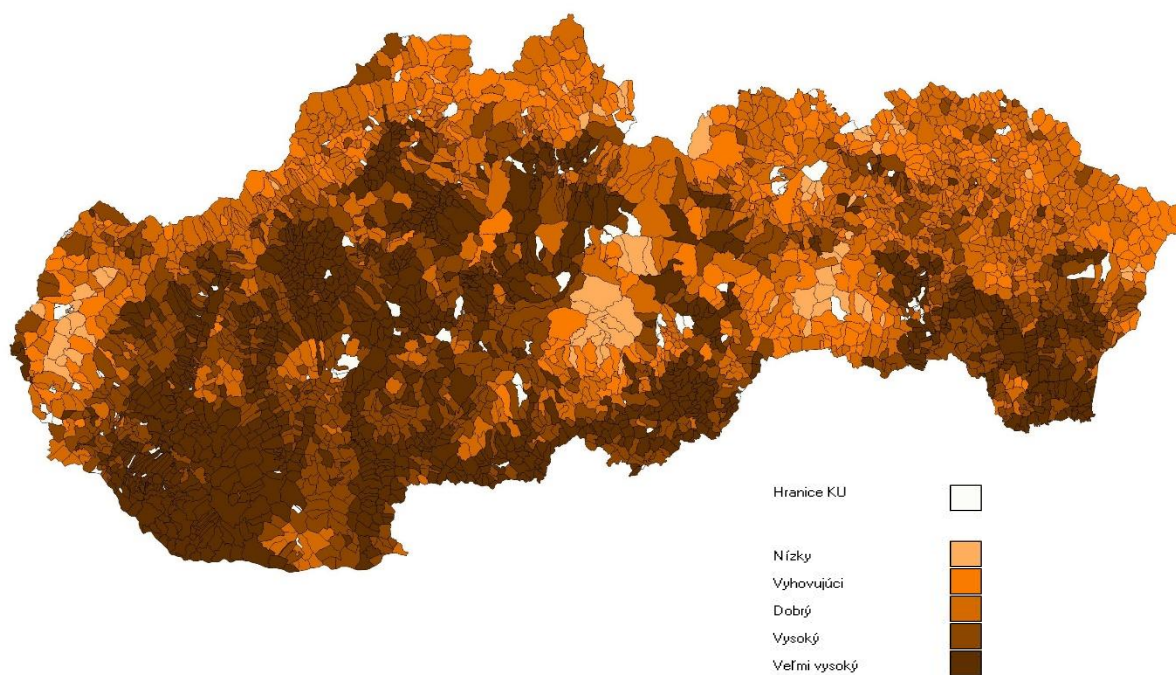
Obsah draslíka (% zastúpenie) rok 2018

Vyhodnotenie obsahu prístupného fosforu v XIII. cykle ASP (roky 2012-2018)

Vyhodnotenie obsahu prístupného horčíka v XIII. cykle ASP (roky 2012-2018)

2.1.2.2.2 Ostatná činnosť

V priebehu roku 2018 bol referátom ASP vypracovaný Metodický pokyn č.7/2018 Agrochemické skúšanie pôd (ASP), ktorý metodicky vedie a usmerňuje poľnohospodárske subjekty. Metodický pokyn ASP je v plnom znení aj s prílohami dostupný na webovom sídle ÚKSÚP. V nadväznosti na daný metodický pokyn bol vypracovaný aj Interný pokyn č. 3/2018 Agrochemické skúšanie pôd, s podrobným popisom celého procesu ASP.

Propagácia činnosti OPHOZE formou mapových vyhodnotení živinového režimu a pôdnej reakcie na poľnohospodárskej výstave Agrokomplex 2018, ako aj na výstave Dni poľa v Dvoroch nad Žitavou.

2.1.2.3 Referát výživy rastlín

2.1.2.3.1 Poľné stacionárne hnojárske pokusy

V rámci agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, referáty zabezpečujú metodické vedenie poľných stacionárnych pokusov podľa metodiky od 2012 do 2019 roku, so zameraním na zhodnotenie vplyvu intenzity hnojenia základnými živinami na úrody plodín, pôdnu úrodnosť a zmeny agrochemických vlastností pôd. Výkon pokusov zabezpečuje Odbor výkonu skúšobníctva na piatich skúšobných staniaciach ÚKSÚP (Báhoň, Bodorová, Haniska, Jakubovany a Vígláš). V zberovom roku 2018 s plodinami lucerna siata (KVO) a d'atelina lúčna (ZVO), použité boli odrody: LETIZIA a MARIETA. Úlohou stacionárnych pokusov je trvalé sledovanie zmien a vývoja agrochemických parametrov. Na jeseň v roku 2018, pre zberový rok 2019, bola založená na poľných stacionárnych hnojárskych pokusoch pokusná plodina pšenica letná f. ozimná odroda „VIRIATO“. Sledovanie dynamiky dusíka v pôde bolo realizované v rámci poľných stacionárnych pokusov na 3 skúšobných staniaciach ÚKSÚP (Báhoň, Vígláš a Haniska). Vzorky sa odoberali z hĺbok 0 - 0,30 m a 0,30 - 0,60 m, 5 variantov pokusu, počas vegetačného obdobia v stanovených termínoch. Počas vedenia pokusu referáty zabezpečovali odber, príjem, evidenciu a hodnotenie pôdných a rastlinných vzoriek.

Pol'né stacionárne hnojárske pokusy (leto 2018)

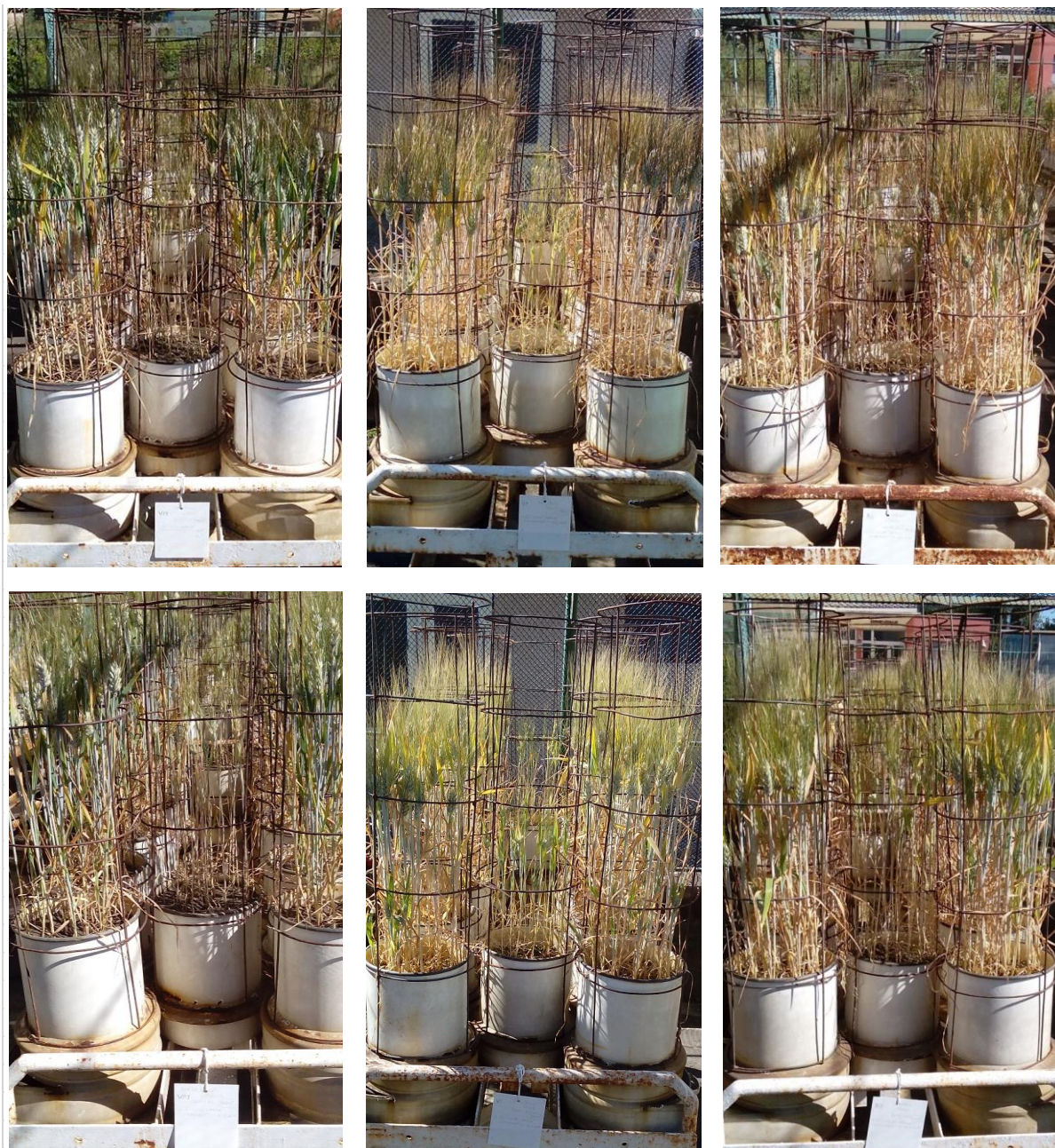
↖ Stacio Báhoň 2.7.2018
← Stacio Haniska 26.6.2018
↙ Stacio Viglaš 27.6.2018

↗ Stacio Bodorová 27.6.2018
→ Stacio Jakubovany 26.6.2018

2.1.2.3.2 Preskúšavanie biologickej účinnosti hnojív

V roku 2018 referát začal realizovať nádobový pokus na základe metodiky „Overenie biologickej účinnosti hnojív“ vplyvu skúšaných hnojív na úrodu, úrodnosť pôd a odrôd použitých plodín. Trvanie pokusu: roky 2018 - 2020. Pokus bol založený vo vegetačnej hale pracoviska Zvolen. Do overovania bola zahrnutá pôda odobratá z troch skúšobných staníc Veľký Meder (stredne ťažká pôda), Beluša (ťažká pôda) a Vranov nad Topľou (ľahká pôda). Pokusnou plodinou pšenica tvrdá f. jarná, ako štandard bola použitá odroda „IS Duragold“ a ako nová používaná odroda „Duramant“. Skúšané hnojivá boli DASA H 26 % N, 13 % S a 0,25 % C, DASAMAG 24 % N, 10 % S a 6 % MgO. Použité štandardné hnojivá DASA 26 % N, jednoduchý superfosfát 19 % P₂O₅, draselná soľ 60 % K₂O. Nádobový pokus bol zrealizovaný v dvanástich variantoch, štyroch opakovaníach, na dvoch skúšaných odrodách a troch druhoch pôd – celkovo 288 pokusných nádob. Počas vedenia pokusu referát zabezpečoval odber, príjem, evidenciu a hodnotenie pôdnych a rastlinných vzoriek.

Prehliadky výživárskych pokusov (27.06.2018)

↖ P. t. f. jarná „IS DURAGOLD“ pôda SS Veľký Meder

↙ P. t. f. jarná „DURAMANT“ pôda SS Veľký Meder

↑ P. t. f. jarná „IS DURAGOLD“ pôda SS V. n. Topľou

↓ P. t. f. jarná „DURAMANT“ pôda SS V. n. Topľou

↗ P. t. f. jarná „IS DURAGOLD“ pôda SS Beluša

↘ P. t. f. jarná „DURAMANT“ pôda SS Beluša

V roku 2018 bolo vyhodnotené preskúšanie biologickej účinnosti vplyvu hnojenia pomaly pôsobiacimi dusíkatými hnojivami na úrodnosť pôd a odrôd použitých plodín, realizovaný v rokoch 2015 až 2017 vo vegetačnej hale pracoviska Zvolen. Použitá bola pôda z troch skúšobných staníc ÚKSÚP: SS Želiezovce (stredne ťažká pôda), SS Dolné Plachtince (ťažká pôda), SS Spišské Vlachy (ľahká pôda), s pokusnými plodínami pšenica tvrdá f. jarná, jačmeň jarný a ovos siaty, so štandardnými a novými používanými odrodami. Skúšané hnojivá boli: typ dusičnan amónny so síranom amónnym s inhibítorom nitrifikácie (ENSIN 26 % N), typ močovina (močovina 46 % N), typ dusíkaté vápno (perlka 19 % N).

Použité štandardné hnojivá: typ dusičnan amónny alebo dusičnan amónny s vápencom (LAV 27 % N), typ superfosfát jednoduchý (jednoduchý superfosfát 19 % P₂O₅), typ chlorid draselný (draselná soľ 60 % K₂O). Nádobový pokus bol zrealizovaný v dvanástich variantoch, štyroch opakovaniach, na dvoch skúšaných odrodách a troch druhoch pôd a rok – celkovo 288 pokusných nádob. Počas vedenia pokusu referát zabezpečoval odber, príjem, evidenciu a hodnotenie pôdnych a rastlinných vzoriek. Pri porovnaní biologickej účinnosti skúšaných hnojív s pomaly pôsobiaceou alebo upravenou formou N a štandardného N hnojiva typu dusičnan amónny alebo dusičnan amónny s vápencom (LAV 27 % N) a priemere všetkých úrod zrna za skúšané plodiny a druhu a typu pôdy, pri nižšej úrovni hnojenia (N1P1K1) došlo k štatisticky nepreukaznému navýšeniu úrody zrna pričom pri type dusičnan amónny so síranom amónnym s inhibítorom nitrifikácie + 0,79 %, typu močovina + 1,26 %, typu dusíkaté vápno + 2,20 %. Pri porovnaní vyššej úrovni hnojenia (N2P2K2) došlo k štatisticky nepreukaznému navýšeniu úrody zrna pri type dusičnan amónny so síranom amónnym s inhibítorom nitrifikácie + 0,98 %, pri type močovina došlo k štatisticky nepreukaznému poníženiu úrody zrna a to o – 3,25 % a type dusíkaté vápno došlo k štatisticky preukaznému poníženiu úrody zrna a to až o – 5,55 %.

Preskúšavanie biologickej účinnosti hnojív, hospodárskych hnojív, sekundárnych zdrojov živín a kompostov sa vykonáva v rámci vegetačných skúšok ako podklad k certifikácii hnojív, pre potreby výrobcu, dovozcu hnojiva alebo producenta sekundárneho zdroja živín a kompostu, v rozsahu použitia alebo návodu na použitie hnojiva, ktoré je možné uvádzať do obehu na území SR, pre potreby ÚKSÚP v rámci kontrolnej, skúšobnej, výskumnej, posudkovej, vyhodnocovacej činnosti, alebo ostatných činností a skutočností, ktoré priamo vplývajú na účel, postup a rozsah preskúšania. Na základe získaných výsledkov, hodnotení a odporúčaní vykonáva publikačnú, propagačnú, klasifikačnú a osvetovú činnosť.

2.1.2.3.3 Vývoj úrodnosti pôd na skúšobných staniciach ÚKSÚP

V spolupráci s organizačnými zložkami ÚKSÚP, referát výživy rastlín metodicky určuje, vedie a zabezpečuje vyhodnotenie pôdných vzoriek zo skúšobných staníc ÚKSÚP na základe metodiky pre roky 2016 až 2020. Výsledky slúžia k odborným potrebám skúšobných staníc. Referát výživy rastlín na základe výsledkov agrochemických rozborov každoročne vykonáva vyhodnotenie a vypracováva plány hnojenia na príslušných honoch skúšobnej stanice. Počas trvania vývoja úrodnosti pôd na skúšobných staniciach referát zabezpečuje príjem a evidenciu pôdných vzoriek.

2.1.2.3.4 Agrochemické rozborov vzoriek a vypracovanie odborných posudkov

Referáty zabezpečujú príjem, vyhodnotenie a posúdenie výsledkov vzoriek na agrochemické rozborov. Jedná sa o pôdne a rastlinné vzorky a analýzy agrochemických ukazovateľov, makroživín, mikroživín a rizikových prvkov. Určené sú pre potreby hospodárenia poľnohospodárskych subjektov na poľnohospodárskej pôde mimo plánu agrochemického skúšania poľnohospodárskej pôdy, organizačných zložiek UKSÚP a ostatných fyzických a právnických osôb, ktoré majú potrebu využitia služieb tohto charakteru. Na základe potrieb z výsledkov analýz vypracováva odborné posudky s odporúčaniami, opravnými alebo nápravnými opatreniami. V roku 2018 referát prijal 133 objednávok na agrochemické rozborov vzoriek, z toho v 84 prípadoch bola žiadosť aj o vypracovanie odborného posudku k výsledkom uvedeným v Protokole o skúške.

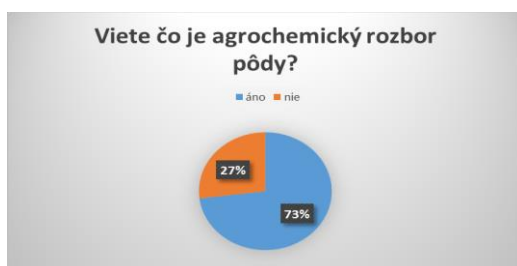
2.1.2.3.5 Ostatná činnosť

- vypracovanie databázy kontrol OKPH a ich vyhodnotenie na základe podkladov a záverečných správ z kontrolnej činnosti
- odborný dohľad na poľnohospodárskej pôde v intenciách ustanovených zákonom č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy
- účasť na výkone štátneho vodoochranného dozoru a miestneho zisťovania organizovaného OÚ Rimavská Sobota v intenciách zákona č. 364/2004 o vodách
- revízia agrochemických kritérií pre hodnotenie agrochemických rozborov pôd
- vypracovanie metodického pokynu č. 6/2018 - Proces agrochemického analyzovania pôdných a rastlinných vzoriek (prístupné na webovom sídle ÚKSÚP)

Propagácia činnosti ÚKSÚP na výstave Agrokomplex 2018, so zameraním na agrochemický rozbor pôdy a výživu rastlín určená pre odbornú aj laickú verejnosť.

Vyhodnotenie ankety uskutočnenej v rámci výstavy Agrokomplex 2018

Otázka / odpoveď	znenie otázky
1. Viete čo je agrochemický rozbor pôdy?	
áno	179
nie	66
2. Máte skúsenosti s používaním hnojív, pôdnych pomocných látok, pestovateľských substrátov alebo kompostov?	
áno	210
nie	35
3. Viete, že na území SR sa do obehu môžu uvádzať iba hnojivá certifikované, vzájomne uznané alebo pod označením „ES“?	
áno	145
nie	100
4. Používate hospodárske alebo organické hnojivá? (maštalný hnoj, konský alebo slepačí hnoj, zelené hnojenie)	
áno	226
nie	19
5. Hnojivá aplikujete	
pravidelne	103
zriedkavo	132
neaplikujem	10
odpovede z 245 anketových lístkov	

2.1.2.4 Referát obnoviteľných zdrojov energií

ÚKSÚP v Bratislave pracovisko Rovinka ako príslušný orgán štátnej správy na konanie podľa Osvedčenia o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj č.2017-1812/6573:2-26CO vydaného MŠVVŠ SR, v súlade so zák. č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja v znení neskorších predpisov a v súlade so Zelenou knihou o inovácii KOM (2011) 48 z 09.02.2011, vypracoval odborné stanoviská k posúdeniu inovatívnosti a úspore vody pre žiadateľov o Nenávratný finančný príspevok podávaných projektov v rámci výziev PPA.

Žiadosti o vydanie odborného stanoviska boli doručované na ÚKSÚP od 11.9.2018. Ku koncu roka 2018 (k 31.12.2018) bolo na odbore zaregistrovaných 88 žiadostí o vydanie odborného stanoviska.

Z tohto počtu bolo 85 žiadostí o vypracovanie odborného stanoviska k inovatívnosti a 63 žiadostí k vypracovaniu odborného stanoviska k úspore vody. Prevažná väčšina žiadateľov požadovala vypracovanie odborného stanoviska aj k inovatívnosti aj k úspore vody.

2.1.2.5 Referát legislatívy a správneho konania

2.1.2.5.1 Štatistické vyhodnocovanie spotreby hnojív

Zákom č. 136/2000 Z. z. v znení neskorších predpisov boli ustanovené povinnosti zaslania údajov o spotrebe hnojív, objeme skladovacích kapacít hospodárskych hnojív a o počtoch hospodárskych zvierat do 15. februára kalendárneho roka, ktoré v zmysle ustanovení § 14 vyhlášky MP RV SR č. 151/2016 Z. z. sa poskytujú kontrolnému ústavu formou elektronického podania prostredníctvom vytvorenej aplikácie. Údaje o spotrebe hnojív sa poskytujú za predošlý hospodársky rok. V roku 2018 boli štatisticky vyhodnotené údaje o spotrebe hnojív za hospodársky rok 2016/2017 od 4091 podnikateľov v pôdohospodárstve, so sumárnou obhospodarovanou výmerou 1 605 767 ha, t.j. 83,7% z celkovej poľnohospodárskej využívanej výmery Slovenska. Okrem štatistického zisťovania spotreby hnojív, slúžia poskytované údaje, aj na tvorbu rizikových analýz ako aj poskytovanie vstupných údajov pre zabezpečovanie výkonu štátnej odbornej kontroly.

Porovnanie spotreby priemyselných hnojív v SR v živinách za roky 2012-2017

Rok 2012

Aplikované živiny	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusík (N)	101 004,3	64,95
Fosfor (P ₂ O ₅)	19 167,2	12,33
Draslík (K ₂ O)	13 297,4	8,55
Aplikované živiny spolu	133 468,9	85,83

Rok 2013

Aplikované živiny	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusík (N)	140 665,15	72,94
Fosfor (P ₂ O ₅)	25 412,05	13,18
Draslík (K ₂ O)	18 285,01	9,48
Aplikované živiny spolu	184 362,20	95,60

Rok 2014

Aplikované živiny	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusík (N)	143 621,89	74,47
Fosfor (P ₂ O ₅)	27 407,32	14,21
Draslík (K ₂ O)	19 987,21	10,36
Aplikované živiny spolu	191 016,53	99,05

Rok 2015

Aplikované živiny	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusík (N)	135 568,30	70,57
Fosfor (P ₂ O ₅)	26 215,70	13,65
Draslík (K ₂ O)	19 798,20	10,31
Aplikované živiny spolu	181 582,20	94,52

Rok 2016

Aplikované živiny	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusík (N)	116 126,40	70,98
Fosfor (P ₂ O ₅)	13 552,74	8,28
Draslík (K ₂ O)	14 601,38	8,92
Aplikované živiny spolu	144280,52	88,18

Rok 2017

Aplikované živiny	Celková spotreba v t	Spotreba na 1 ha poľnohospodárskej pôdy v kg živín
Dusík (N)	122 541,15	76,31
Fosfor (P ₂ O ₅)	23 207,62	14,45
Draslík (K ₂ O)	17 676,69	11,01
Aplikované živiny spolu	163 425,46	101,77

Porovnanie spotreby hospodárskych hnojív v SR v živinách za roky 2012-2017

Rok 2012

HH	Množstvo HH (t)	N (t)	P ₂ O ₅ (t)	K ₂ O
Tuhé	3 714 439,40	16 154,80	9 492,50	22 209,50
Kvapalné	1 276 892,20	5 149,10	2 354,40	4 014,30
SPOLU	4 991 331,60	21 303,90	11 846,80	26 223,80

Rok 2013

HH	Množstvo HH (t)	N (t)	P ₂ O ₅ (t)	K ₂ O
Tuhé	3 587 129,30	15 570,70	9 138,70	21 465,70
Kvapalné	1 332 902,70	5 438,40	2 538,20	4 127,60
SPOLU	4 920 032,00	21 009,10	11 676,90	25 593,30

Rok 2014

HH	Množstvo HH (t)	N (t)	P ₂ O ₅ (t)	K ₂ O
Tuhé	3 313 464,30	14 312,80	8 428,40	19 806,50
Kvapalné	1 248 696,90	5 008,30	2 278,80	3 935,60
SPOLU	4 562 161,20	19 321,10	10 707,20	2 3742,10

Rok 2015

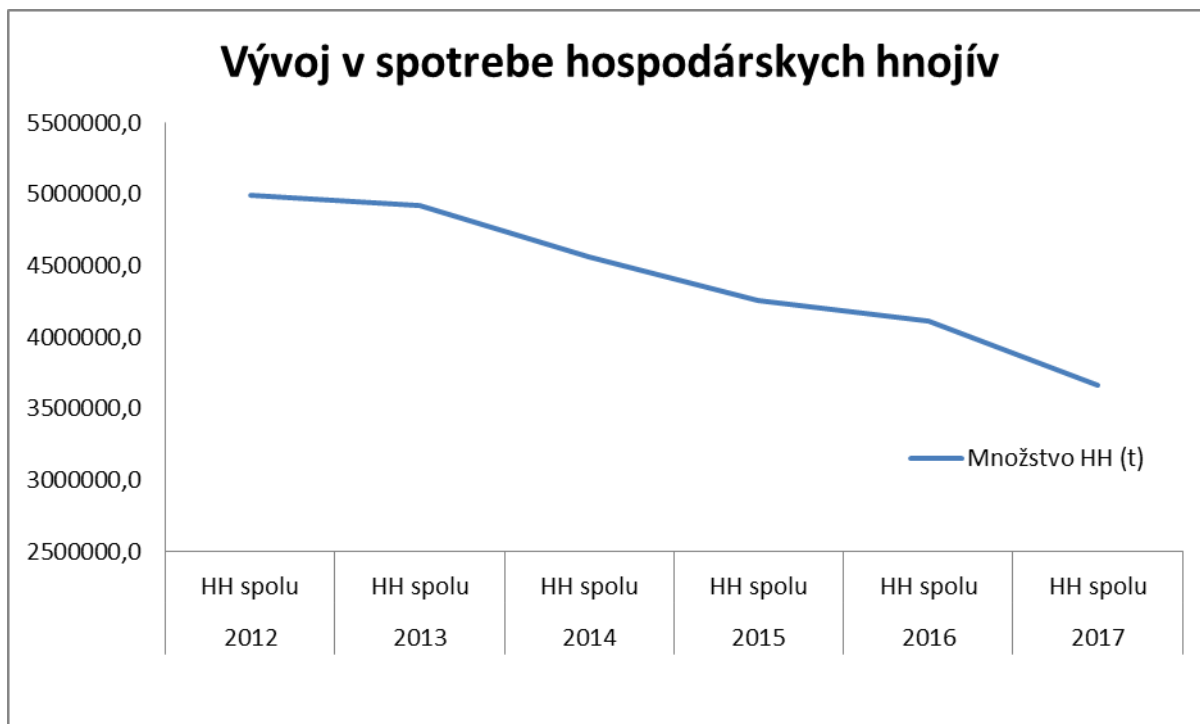
HH	Množstvo HH (t)	N (t)	P ₂ O ₅ (t)	K ₂ O
Tuhé	3 095 931,20	13 391,10	7 871,70	18 518,60
Kvapalné	1 159 028,90	4 800,60	2 293,50	3 525,40
SPOLU	4 254 960,10	18 191,70	10 165,20	22 044,00

Rok 2016

HH	Množstvo HH (t)	N (t)	P ₂ O ₅ (t)	K ₂ O
Tuhé	3 362 240,20	14 823,80	8 867,50	20 399,40
Kvapalné	754 948,50	2 851,60	1 354,10	2 705,60
SPOLU	4 117 188,70	17 675,40	10 221,60	23 105,00

Rok 2017

HH	Množstvo HH (t)	N (t)	P ₂ O ₅ (t)	K ₂ O
Tuhé	2 681 836,80	12 219,20	7 188,80	16 353,50
Kvapalné	985 677,00	3 621,50	1 729,30	3 625,80
SPOLU	3 667 513,80	15 840,70	8 918,10	19 979,30

Vyhodnotenie spotreby hnojív za rok 2018 v súčasnosti prebieha.

2.1.2.5.2 Štátna odborná kontrola pôdy a hnojív

V štátnej odbornej kontrole bolo v roku 2018 odobraných 121 kontrolných vzoriek hnojív, z toho 34 vzoriek bolo s označením „Hnojivo ES“ a 29 vzoriek bolo vzájomne uznaných hnojív. V 7 prípadoch boli zistené nedostatky riešené odňatím certifikátu.

2.1.2.5.3 Ostatná činnosť

V roku 2018 OPHOZE participovalo na tvorbe legislatívnych predpisov – zákona č. 194/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony a Zákona o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov č. 305/2018 Z. z., ktorý v čl. II mení a dopĺňa zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení zákona č. 555/2004 Z. z., zákona č. 202/2008 Z. z., zákona č. 203/2009 Z. z., zákona č. 111/2010 Z. z., zákona č. 394/2015 Z. z., zákona č. 277/2017 Z. z., zákona č. 177/2018 Z. z. a zákona č. 194/2018 Z. z.

V rámci konferencií **„Vyhodnotenie podávania Jednotnej žiadosti o priame podpory 2018 a legislatívne zmeny v súvislosti s Vyhláškou č. 172/2018 Z. z.“** a **„Vyhodnotenie podávania Žiadostí o priame podpory 2017 a príprava na kampaň 2018 so zameraním na rastlinnú a živočíšnu výrobu“** určených pre vrcholový manažment poľnohospodárskych subjektov, ktorých cieľom bolo oboznámiť účastníkov s aktuálnym stavom legislatívy v súvislosti s podávaním žiadostí o priame platby prostredníctvom aplikácie GSAA, žiadostí na zvieratá, informovať o koncepcii ďalšieho vývoja v agrosektore, prezentovať zmeny súvisiace s Vyhláškou č. 172/2018 Z. z. a implementáciu zmien do softvéru, bola realizovaná prednáška na tému **„Príprava a odosielanie údajov pre ÚKSÚP“**.

V rámci prednáškovej činnosti bola v roku 2018 poľnohospodárskej praxi na seminároch organizovanými regionálnymi poľnohospodárskymi a potravinárskymi komorami prednesená téma **„Kontrola postupov hospodárenia pri skladovaní a aplikácii hnojív“** a **„Najčastejšie otázky“**.

poľnohospodárskej praxe, vzťahujúce sa ku kontrolám v gescii ÚKSÚP“. Na výstave Agrokomplex v rámci sprievodného programu „ENVIRO 2018“ bola aktívna účasť v diskusii k problematike ochrany životného prostredia s témou „Kontrola pôdnej úrodnosti a racionálneho používania hnojív“. Pre producentov sekundárnych zdrojov živín z bioplynových staníc bola prednesená problematika na tému „Povinnosti prevádzkovateľa bioplynovej stanice pri nakladaní s digestátom“ a pre vinohradníkov na vinohradnícko – vinárskom seminári bola prednesená téma „Kontrola postupov hospodárenia pri skladovaní a aplikácii hnojív“ so zameraním sa na vinice.

2.1.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Základným cieľom OPHOZE je činnosť vyplývajúca zo zákona č. 136/ 2000 Z. z. o hnojivách, v znení neskorších predpisov a jeho vykonávacích predpisov , ako aj súvisiace legislatívy.

V oblasti hnojív je to predovšetkým certifikácia hnojív, pestovateľských substrátov a pôdnych pomocných látok; vydávanie povolení na používanie sekundárnych zdrojov živín, ako aj aktualizácia údajov v jednotlivých registroch a vedenie Zoznamu vzájomne uznaných hnojív.

V oblasti pôdy je hlavným cieľom OPHOZE zabezpečiť plynulý výkon ASP, metodicky ho viesť a usmerňovať, ako aj následne vyhodnocovať výsledky analýz pôdnych vzoriek ASP.

V oblasti výživy rastlín OPHOZE pravidelné zisťovanie parametrov úrodnosti pôd pomocou poľných výživárskych pokusov, prípravy plánov hnojenia pre Skúšobne stanice ÚKSÚP ako aj preskúšanie biologickej účinnosti hnojív.

V oblasti obnoviteľných zdrojov energie, v zmysle zákona č. 309/2009 Z.z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v spolupráci s PPA vypracováva OPHOZE odborné stanoviská o posúdení inovatívnosti a posúdení potenciálnej úspory vody.

Číselné vyhodnotenie činnosti pracoviska

NÁZOV ÚLOHY	Ukazovateľ	Plnenie
Zákon č. 136/2000 Z. z. o hnojivách v znení neskorších predpisov		
Žiadosti o certifikáciu hnojív	počet	94
Vypracovanie podmienok certifikácie	počet	116
Vypracovanie záverečných protokolov	počet	117
Vydané certifikáty	počet	117
Vypracovanie pokynov pre laboratóriá – vzorky na vstupné analýzy	počet	64
Žiadosti o vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	126
Vydanie povolenia na používanie sekundárnych zdrojov živín a kompostov	počet	122
Odber vzoriek hnojív v rámci štátnej odbornej kontroly	počet	121
ASP – celková preskúšaná výmera poľnohospodárskej pôdy	ha	262 026,41
ASP – počet zanalyzovaných pôdnych vzoriek	ks	29 588

ASP – preskúšaná výmera ornej pôdy	ha	202 705,43
ASP – preskúšaná výmera TTP	ha	57 240,91
ASP – preskúšaná výmera vinohrady	ha	863,55
ASP – preskúšaná výmera ovocné sady	ha	1 216,52
Prekúšanie biologickej účinnosti hnojív	1 pokus	288 nádob
Poľné stacionárne hnojárske pokusy	5 pokusov	12 var. / pokus
Vypracovanie odborných posudkov k rozborom pôdy	počet	84
Štatistika spotreby hnojív	počet subjektov	4091
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 2003/2003 o hnojivách		
Kontrola hnojív ES	počet	34
Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ES č. 764/2008 o vzájomnom uznávaní		
Žiadosť o zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	202
Zaradenie do zoznamu vzájomne uznaných hnojív	počet	202
Kontrola vzájomne uznaných hnojív	počet	29
Zákon 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby		
Odborné stanovisko o inovatívnosti	počet	85
Odborné stanovisko k úspore vody	počet	63

2.2 Oblasť odrodového skúšobníctva

2.2.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 365/2007, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o vykonávaní odrodových skúšok pestovaných rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 202/2009 Z. z. o právnej ochrane rastlín
- Nariadenie Rady (ES) č. 2100/94 o právach spoločenstva k odrodám rastlín
- Nariadenie Komisie (ES) č. 637/2009, ktorým sa ustanovujú vykonávacie pravidlá týkajúce sa vhodnosti názvov odrôd poľnohospodárskych druhov rastlín a zeleniny
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov

2.2.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti registrácie nových odrôd a vypracovania podkladov pre udelenie právnej ochrany odrodám zastrešuje Odbor odrodového skúšobníctva (ďalej len „OOS“). Hlavná náplň odboru pozostáva z vykonávania štátnych odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd, predĺženia registrácie už registrovaným odrodám a poskytnutia podkladov pre udelenie práv k odrode.

Štátne odrodové skúšky zahŕňajú:

- skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (ďalej len „DUS skúšky“), ktorých výsledkom je vypracovanie morfológického popisu odrody buď na účely registrácie novej odrody alebo na účely udelenia šľachtiteľského osvedčenia odrodám prihláseným k právnej ochrane odrôd na území Slovenskej republiky, ale aj pre udelenie európskej právnej ochrany prostredníctvom Úradu Spoločenstva pre odrody rastlín (ďalej len „CPVO“)
- skúšky hospodárskej hodnoty (ďalej len „VCU skúšky“) odrôd, výsledkom ktorých je prehľad hlavných hospodárskych charakteristík skúšaných odrôd a to úroda, zdravotný stav, reakcia na abiotické faktory, určené kvalitatívne parametre charakteristické pre daný rastlinný druh.

Výsledkom odbornej činnosti výkonu odrodových skúšok je vydávanie rozhodnutí. V tejto oblasti ÚKSÚP vydáva nasledujúce typy rozhodnutí:

- registrácia novej odrody
- zrušenie registrácie odrody
- zamietnutie registrácie odrode
- predĺženie doby registrácie odrody
- zastavenie konania o registrácii odrody
- predĺženie odrodových skúšok
- zápis ďalšieho udržiavateľa odrody

- vyškrtnutie udržiavateľa odrody z listiny registrovaných odrôd
- zastavenie konania vo veci registrácie odrody.

Povinnosťou národnej autority zodpovednej za registráciu odrôd, vyplývajúcou z európskej legislatívy, je zverejňovanie informácií o každom konaní vo veci registrácie odrody. Túto povinnosť odbor zabezpečuje prostredníctvom vydávania Spravodajcu odrodového skúšobníctva, ktorý vychádza 4 krát do roka a elektronicky sa zasiela orgánom zodpovedným za oblasť registrácie odrôd vo všetkých členských štátoch EÚ. Spravodajca je k dispozícii aj na webovej stránke ÚKSÚP.

Každá novoregistrovaná odroda sa po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o registrácii zapisuje do Štátnej odrodovej knihy. OOS každoročne zostavuje aktuálny výpis zo Štátnej odrodovej knihy v podobe listiny registrovaných odrôd, ktorú vydáva MPRV SR vo svojom Vestníku. Listina registrovaných odrôd slúži poľnohospodárskej praxi pre aktuálny výber odrôd na pestovanie. Informácie o ponuke odrôd pre pestovanie je možné nájsť aj na webovej stránke ÚKSÚP – OOS v časti Spoločný katalóg odrôd. Spoločný katalóg je rozdelený pre poľné plodiny a pre zeleniny a nachádzajú sa v ňom všetky odrody registrované v EÚ, ktorých množiteľský materiál je možné uvádzať na trh v ktorejkoľvek krajine únie vrátane Slovenska.

Odbor v rámci svojej činnosti prostredníctvom plodinových špecialistov a ostatných odborných zamestnancov zabezpečuje odbornú spoluprácu a súčinnosť s medzinárodnými organizáciami pôsobiacimi v oblasti odrodového skúšobníctva, so Slovenskou šľachtiteľskou a semenárskou asociáciou, Úniou na ochranu práv nových odrôd (ďalej len „UPOV“) a CPVO.

2.2.2.1 Registrácia odrôd

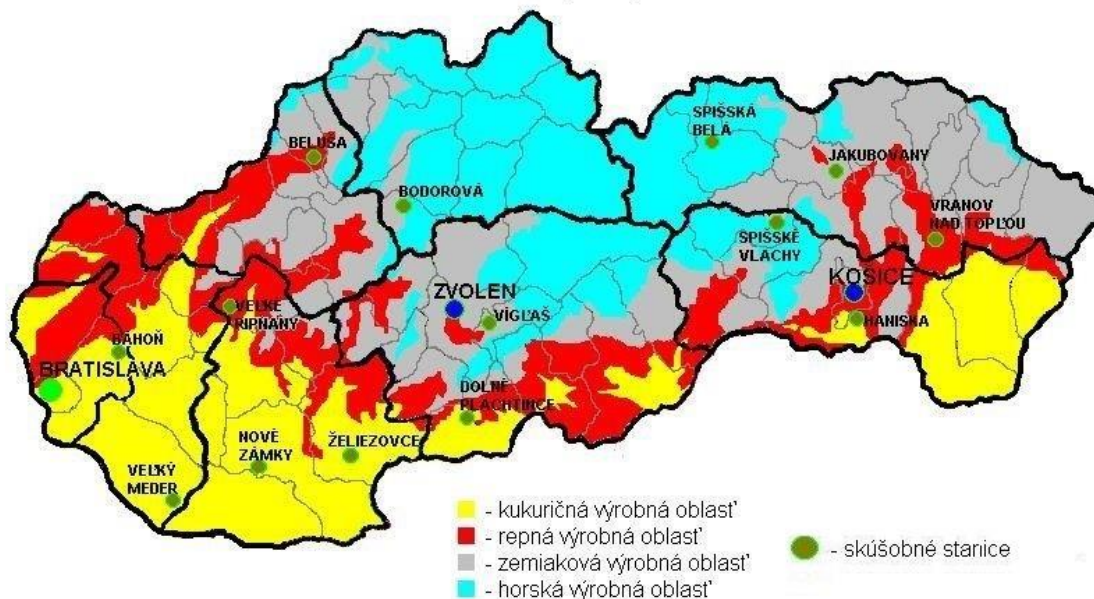
Hlavnou úlohou OOS je výkon VCU a DUS skúšok na účely registrácie odrôd a predĺženia registrácie odrodám. Štátne odrodové skúšky sa zakladajú na jednotlivých skúšobných lokalitách – skúšobných staniách, ktoré sú rozmiestnené po celom území Slovenska a pokrývajú požiadavky na zakladanie pokusov vo všetkých výrobných oblastiach – kukuričná, repná, zemiakarská a horská. Skúšobné stanice sú podľa novej organizačnej štruktúry začlenené pod Odbor výkonu skúšobníctva (ďalej len „OVS“).

Na základe plánu skúšobnej činnosti, vypracovaného z podkladov plodinových špecialistov, sa každoročne zakladajú na skúšobných staniách pokusy s odrodami jednotlivých rastlinných druhov. Odrody prihlásené žiadateľmi o registráciu do odrodových skúšok plodinoví špecialisti rozdelia do rôznorodých sortimentov podľa účelu a spôsobu využitia, resp. skorosti dozrievania.

Pokusy pre OOS sa zakladajú na 14-tich skúšobných staniách ÚKSÚP. Na jeseň 2017 a jar 2018 bolo založených 532 pokusov na výmere 73,5 ha a spolu s ovocným sadmi a vinohradmi to bolo cca 87,9 ha. Z uvedeného počtu bolo pre OOS založených 259 pokusov VCU a 86 DUS pokusov, 49 pokusov s odrodovými kolekciami (jedná sa hlavne o kolekcie ovocných druhov), 38 doplnkových pokusov k vykonávaniu VCU skúšok a 60 pokusov vykonávaných pre ostatné odbory ÚKSÚP (čo predstavuje 11 % z celkového počtu pokusov založených na skúšobných staniách).

Ostávajúca pôda skúšobných staníc slúži pre optimálne založenie pokusov v nasledujúcom vegetačnom roku, je to vyrovnávajúca plocha, na ktorej sa musia dodržať správne zásady vyplývajúce z rotácie plodín a výberu vhodnej predplodiny pre pokusy v nasledujúcom roku.

Rozmiestnenie skúšobných staníc v Slovenskej republike

Výmera skúšobných staníc ÚKSÚP a odrodových pokusov na skúšobných staniciach v roku 2018

Skúšobná stanica	Celková výmera v ha	Výmera v ha		Výmera pokusov	Počet pokusov	Pokusy		Pokusy pre iné odbory
		Ovocné sady	Vino- hrady			VCU	DUS	
Báhoň	32,78	-	-	5,64	48	22	-	23
Beluša	32,15	0,40	-	5,13	36	26	6	-
Nové Zámky	6,03	-	-	1,20	34	-	16	7
Veľké Ripňany	37,89	5,24	-	10,17	84	23	10	1
Veľký Meder	42,08	0,15	-	6,60	31	24	4	1
Želiezovce	39,06	-	-	4,70	38	28	9	-
Bodorová	39,24	-	-	4,10	22	15	-	6
Dolné Plachtince	19,06	4,25	3,54	3,54	10	5	5	-
Vígľaš	30,01	0,85	-	4,83	32	22	-	5
Haniska	35,92	-	-	7,95	37	17	-	4
Jakubovany	39,63	-	-	4,26	30	20	-	3
Spišská Belá	33,32	-	-	4,52	45	9	7	5
Spišské Vlachy	37,48	-	-	5,55	52	19	29	4
Vranov nad T.	34,26	-	-	5,32	33	29	-	1
Spolu	458,91	10,89	3,54	73,51	532	259	86	60

Štátne odrodové skúšky sa vykonávajú na základe žiadostí podaných žiadateľmi. Do štátnych odrodových skúšok bolo v roku 2018 prijatých 402 nových žiadostí o registráciu nových odrôd

(ďalej len „NLI žiadosti“). Najväčší podiel prihlásených odrôd, ako každý rok, tvoria odrody kukurice. Záujem zo strany žiadateľov o výkon skúšok u tejto plodiny je každý rok značný, nakoľko na Slovensku si môžu svoje odrody otestovať v rôznorodých podmienkach všetkých výrobných oblastí. Ďalšou početnou skupinou skúšaných odrôd je repka, slnečnica a obilniny.

Odrody poľných plodín a zelenín sa registrujú na dobu 10 rokov, odrody viniča a ovocných druhov na dobu 15 rokov. V prípade, že udržiavateľ registrovanej odrody má záujem o jej ďalšie zotrvanie na trhu, má možnosť požiadať o predĺženie registrácie. Na predĺženie registrácie bolo v roku 2018 prijatých 45 žiadostí. OOS vykonáva na základe žiadostí žiadateľov aj firemné skúšky, v ktorých sa overujú vlastnosti odrôd za účelom posúdenia ich vhodnosti v daných podmienkach, pričom do firemných skúšok bolo v roku 2018 podaných 71 žiadostí.

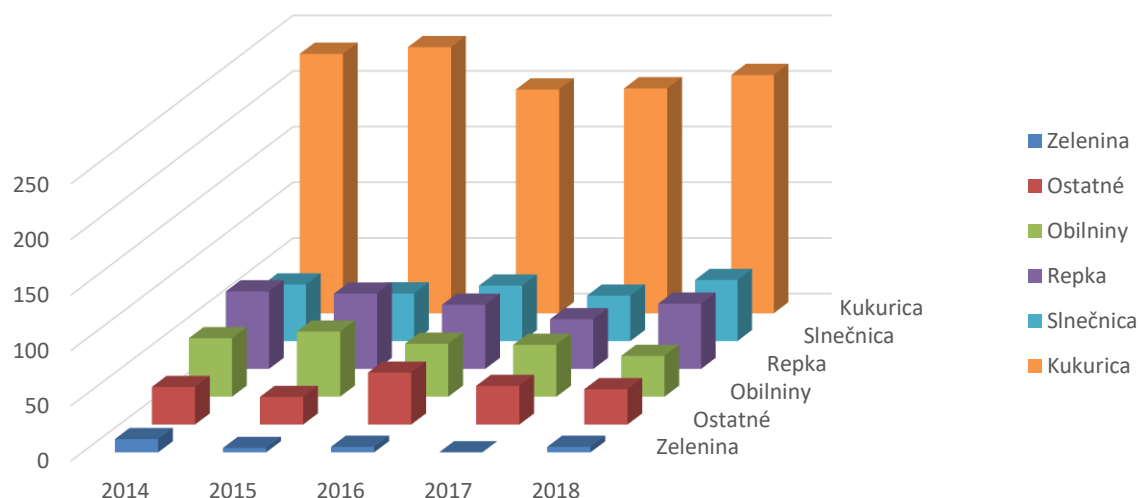
ÚKSÚP-OOS vykonáva DUS skúšky aj pre európske skúšobné úrady na základe bilaterálnej spolupráce, pričom v roku 2018 bolo prijatých 40 nových žiadostí o vykonanie DUS skúšok s označením TE (technical examination) pre skúšobné úrady.

Samostatne založené DUS skúšky na základe požiadania žiadateľom boli v počte 17 žiadostí. OOS poskytuje skúšobným úradom v EÚ na vyžiadanie Záverečné správy o výsledku DUS skúšok spolu s popisom odrody, ktoré boli vypracované ÚKSÚPom na základe NLI žiadosti na účely registrácie odrody na Slovensku. Týmto spôsobom skúšobné úrady prevezmú výsledky DUS skúšok od ÚKSÚP na účely registrácie daných odrôd v ich krajine. Na základe uvedených žiadostí s označením TOR (take over report) odbor zaslal skúšobným úradom v EÚ v roku 2018 výsledky DUS skúšok a popisy odrôd, resp. ich komponentov v počte 89.

Prehľad počtu prijatých žiadostí o registráciu odrody (NLI žiadosti) v rokoch 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Zelenina	12	4	5	0	5
Ostatné	34	25	47	35	32
Obilniny	53	59	48	47	37
Repka	70	68	58	45	59
Slnečnica	51	43	50	41	55
Kukurica	233	239	201	202	214
Spolu	453	438	409	370	402

Počet prijatých žiadostí o registráciu odrody v rokoch 2014-2018

Prehľad počtu odrôd skúšaných na základe NLI žiadostí v rokoch 2014-2018 (odrody v prvom, druhom a tretom roku skúšok)

Plodina	Počet odrôd skúšaných na základe NLI				
	2014	2015	2016	2017	2018
jačmeň	47	41	39	37	29
kukurica	388	368	373	406	400
ovos	7	8	6	3	1
pšenica	82	73	73	71	61
raž	0	0	0	0	0
repa	42	40	37	39	34
repka	117	101	104	82	88
slnečnica	126	77	79	72	93
trávy	29	26	19	19	26
tritikale	2	1	0	2	2
zeleniny	14	10	2	0	5
zemiaky	2	1	1	1	0
iné	-	11	17	19	23
spolu	856	757	750	751	762

Po ukončení procesu skúšania, ktoré trvá u DUS skúšok dva roky a u VCU skúšok dva až tri roky, sa na základe dosiahnutých výsledkov pripravujú podklady pre rozhodnutie, či daná odroda spĺňa alebo nespĺňa kritériá na registráciu. Následne odbor vydá príslušné rozhodnutie.

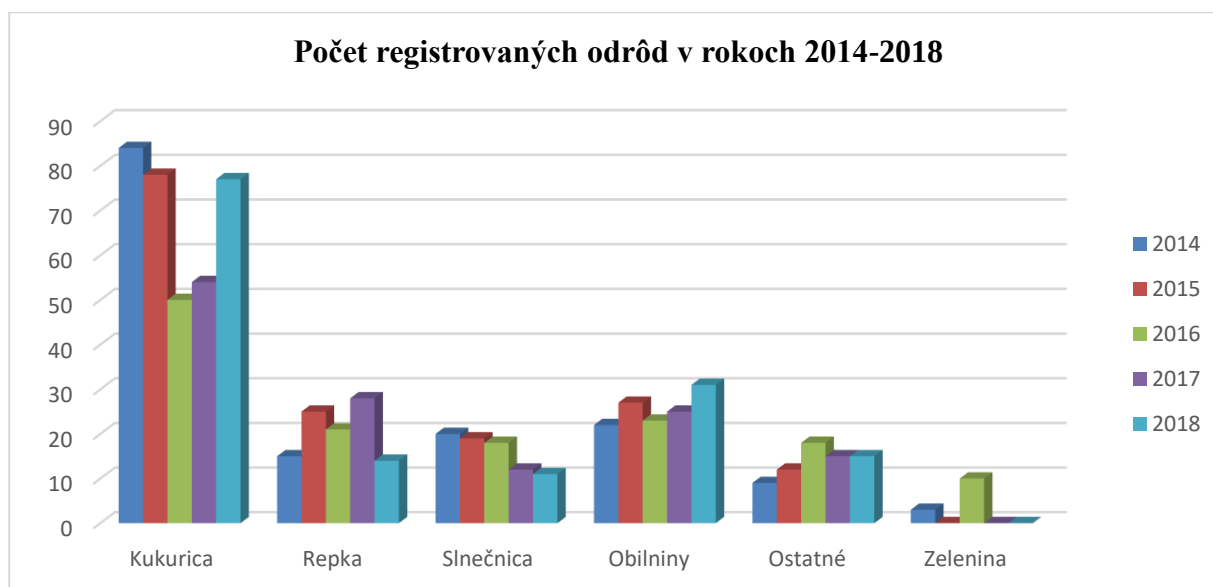
V roku 2018 boli vydané nasledujúce rozhodnutia:

- registrácia odrôd – 148
- zamietnutie registrácie odrodám – 9
- predĺženie registrácie odrodám – 24
- zrušenie registrácie odrodám – 31
- prerušenie konania - 1
- zastavenie konania na žiadosť žiadateľa – 282
- zmena názvu odrody – 2
- zápis ďalšieho udržiavateľa v LRO - 1

Spolu v roku 2018 OOS rozhodol v 498 prípadoch.

Prehľad počtu registrovaných odrôd za obdobie 2014-2018

	2014	2015	2016	2017	2018
Kukurica	84	78	50	54	77
Repka	15	25	21	28	14
Slničnica	20	19	18	12	11
Obilniny	22	27	23	25	31
Ostatné	9	12	18	15	15
Zelenina	3	0	10	0	0

Pre zabezpečenie prípravy a vyhodnotenia celého procesu skúšok (administratívna aj technická časť) sa využíva softvér s názvom Centrálny register odrôd (ďalej len „CRO“). CRO je hlavnou databázou odboru a zároveň internou platformou pre všetky činnosti: evidencie všetkých typov žiadostí, evidencie všetkých subjektov, ktoré sú žiadateľmi v procese registrácie, vytváranie pokusov u jednotlivých rastlinných druhov pre príslušné skúšobné stanice, rozdelenie odrôd zaradených do skúšania do jednotlivých sortimentov, zápis hodnotených znakov na všetkých

skúšobných staniaciach a následné centrálné spracovanie a vyhodnotenie výsledkov, výstupy pre EÚ, spoločný katalóg, listinu registrovaných odrôd, tlač rozhodnutí, výsledkov DUS skúšok, evidencia všetkých prebiehajúcich správnych konaní.

ÚKSÚP je podľa zákona zodpovedným orgánom na vydanie osvedčenia o šľachtení nových odrôd rastlín a osvedčenia o výkone udržiavacieho šľachtenia odrôd. V roku 2018 bolo vydané osvedčenie o udržiavacom šľachtení nových odrôd pre jeden subjekt.

V rámci medzinárodných aktivít v oblasti VCU skúšania sa v roku 2018 opäť konalo medzinárodné stretnutie krajín C4 týkajúce sa cezhraničnej spolupráce pre repku a sóju, do ktorého sú okrem Slovenska zapojené aj Česká republika, Maďarsko a Rakúsko. Stretnutie sa uskutočnilo v Rakúsku vo Viedni. Stretnutie krajín C4 bolo zamerané na výmenu údajov týkajúcich sa spracovania výsledkov hospodárskej hodnoty s repkou a sójou, medzinárodného pokusu na prezimovanie a zosúladenie metód hodnotenia znakov hospodárskej hodnoty pri uvedených plodinách. Zároveň bol započatý spoločný projekt pre sóju – kruhový pokus, do ktorého budú začlenené viaceré skúšobné úrady EÚ, a v ktorom sa bude sledovať skorosť odrôd sóje v jednotlivých klimatických pásmach.

Európske úrady zodpovedné za registráciu, ktoré vykonávajú VCU skúšanie odrôd, sa každoročne stretávajú na „VCU Experts“ seminároch. V roku 2018 sa experti zo Slovenska zúčastnil na 12. medzinárodnom stretnutí európskych skúšobných úradov v Belgicku. Seminár bol venovaný prehľadu VCU skúšok v jednotlivých krajinách, rozdielnym skúsenostiach s ošetrovaním pokusov fungicídmi, riešeniu problematiky pokusov v ekologickom poľnohospodárstve a zapojení moderných metód a technologických prostriedkov, hlavne dronov, do VCU skúšok v krajinách EÚ. Seminár poukázal na potrebu harmonizácie metodík na výkon VCU skúšok a väčšej koordinácie ČŠ EÚ v tejto oblasti.

2.2.2.2 Právna ochrana odrôd, akreditácia CPVO

Okrem výkonu DUS skúšok na účely registrácie nových odrôd OOS vykonáva DUS skúšky aj na účely udelenia právnej ochrany novým odrodám na území SR, aj na účely udelenia európskej právnej ochrany. Ide o odborný prieskum odrody, ktorého výsledkom je vypracovanie Záverečnej správy o odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti odrody a vytvorenie morfológického popisu odrody. Záverečná správa spolu s popisom odrody sú podkladom pre MPRV SR na vydanie Šľachtiteľského osvedčenia, ktorým sa potvrdzuje vyšľachtenie danej odrody a udeľuje sa jej právna ochrana. V prípade, že sa žiadosť o vykonanie DUS skúšok prijme od CPVO, sú Záverečná správa a popis odrody podkladom na udelenie právnej ochrany danej odrody na území európskeho spoločenstva.

Od roku 2011 je OOS akreditovaný organizáciou CPVO pre výkon DUS skúšok pre 24 rastlinných druhov. DUS skúšky pre účely registrácie nových odrôd aj pre účely udelenia právnej ochrany sa vykonávajú na rovnakej kvalitatívnej úrovni podľa rovnakých metodických postupov. Akreditácia sa týka výkonu DUS skúšok na siedmich skúšobných staniaciach: Veľké Ripňany, Želiezovce, Veľký Meder, Nové Zámky, Beluša, Spišské Vlachy a Spišská Belá. V roku 2014 a 2017 prebehli reakreditácie a OOS opäť úspešne získal poverenie na výkon príslušných DUS skúšok. DUS skúšky u akreditovaných aj neakreditovaných druhov vykonávame podľa platných metodík UPOV a klasifikátorov CPVO, ktoré sú záväzné pre všetky štáty EÚ.

OOS vykonáva DUS skúšky aj z dôvodu udelenia európskej právnej ochrany u vybraných rastlinných druhov pre organizáciu CPVO, alebo CPVO preberá od ÚKSÚP výsledky týchto skúšok. Zo strany CPVO je po úspešne zvládnutom procese akreditácie a reakreditácie narastajúci záujem o preberanie výsledkov DUS skúšok spolu s popismi odrôd aj o samostatné DUS skúšanie. Na základe vyžiadania CPVO prebralo v roku 2018 od OOS 86 správ o výsledku DUS skúšok a popisov odrôd, ktoré boli vypracované na účely registrácie v SR. v roku 2018 bolo pre CPVO skúšaných 11 odrôd v DUS skúškach.

Z dôvodu spomínanej akreditácie a v súlade s Príručkou kvality a požiadavkami CPVO na akreditované subjekty sa každoročne vykonávajú interné audity na skúšobných staniciach (10), monitoringy výkonu práce DUS referentov manažmentom DUS skúšok (6) a svedecké posúdenia DUS referentov plodinovými špecialistami. Plodinoví špecialisti a experti na výkon DUS skúšania sú každoročne vyškolení v oblasti nových postupov, metodík a informácií týkajúcich sa systému DUS skúšania na európskej úrovni.

V rámci akreditovanej činnosti je nevyhnutné každoročne dopĺňať referenčné kolekcie odrôd skúšaných plodín. Odrody zaradené v referenčných kolekciami slúžia na posúdenie odlišnosti morfológického popisu skúšaných odrôd od existujúcich registrovaných odrôd. Tento postup vychádza z jednotnej legislatívy EÚ a hodnotenie odlišnosti novej odrody je podmienkou registrácie aj udelenia právnej ochrany.

V rámci členstva Slovenska v organizácii CPVO sa OOS každoročne zapája do medzinárodných projektov a kruhových testov. V roku 2018 sa odbor odrodového skúšobníctva podieľal na 5 európskych projektoch v oblasti DUS skúšania – používanie spoločnej databázy referenčných odrôd pri kukurici, harmonizácia postupov v DUS skúšaní zemiakov, spolupráci pri DUS skúšaní cukrovej kukurice pre holandský skúšobný úrad, účasť na spoločnom projekte potenciálneho využívania SNP markerov pri odrodách repky a vytvorenie databázy popisov a fotografií všeobecne známych odrôd melóna.

Expert z OOS zastupujú v rámci štruktúry CPVO nasledujúce odborné pozície:

- zástupca SR v pracovnej skupine pre poľné druhy
- zástupca SR v pracovných skupinách pre ovocné druhy a zeleniny
- európski audítori v oblasti DUS skúšania
- zástupca SR v CPVO, člen Správnej rady CPVO

Zástupcovia SR z OOS sa každoročne zúčastňujú na zasadaniach Pracovných skupín Európskej Komisie pre právnu ochranu nových odrôd rastlín, zasadaniach Správnej Rady CPVO, zasadaniach výborov a Rady UPOV, pracovných skupinách UPOV a CPVO. Účasť na týchto pracovných zasadaniach je podmienkou akreditácie.

2.2.2.3 Rozhodnutie Komisie 2004/842

ÚKSÚP udeľuje v zmysle Rozhodnutia Komisie 2004/842/EC oprávnenia na uvádzanie na trh osiva odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o registráciu odrody.

V roku 2018 bolo doručených 75 žiadostí o udelenie oprávnenia a po splnení všetkých povinností žiadateľmi bolo udelených celkom 78 oprávnení na umiestnenie osiva na trh ešte neregistrovanej odrody.

2.2.2.4 Prezentačná činnosť

Na základe výsledkov odbornej činnosti OOS odporúča a poskytuje poradné informácie k odrodovej skladbe plodín pre poľnohospodársku prax a v spolupráci s odborom výkonu skúšobníctva organizuje Dni otvorených dverí (DOD) na jednotlivých skúšobných staniciach.

V roku 2018 sa uskutočnilo 8 DOD s celkovým počtom účastníkov 631. Plodinoví špecialisti, zodpovední za jednotlivé rastlinné druhy, pravidelne publikujú v poľnohospodárskych periodikách, ako je Naše pole, Roľnícke noviny, Záhradkár a pod. V roku 2018 bolo publikovaných 11 odborných článkov. Zúčastňujú sa odborných konferencií a seminárov, pričom v roku 2018 aktívne prezentovali svoje výsledky na 11 odborných podujatiach. Na internetovej stránke odbor zverejňuje popisy odrôd registrovaných za posledných 5 rokov, výsledky skúšok s registrovanými odrodami, raz za štvrt' roka Spravodajcu odrodového skúšobníctva, Listinu registrovaných odrôd platnú pre daný hospodársky rok.

2.2.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom ÚKSÚP, OOS je zabezpečiť úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a z Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov. Pre tieto činnosti je ÚKSÚP jediným kompetentným orgánom na ich výkon v SR.

Cieľom je zabezpečovanie výkonu štátnych odrodových skúšok na účely registrácie nových odrôd pre poľnohospodársku prax v SR, ale aj pre celý trh EÚ, nakoľko množiteľský materiál všetkých odrôd registrovaných na ÚKSÚP a zapísaných v Listine registrovaných odrôd je možné uvádzať na trh v celej EÚ. Uvedená činnosť je zárukou pre poskytnutie kvalitných nových odrôd pre pestovateľov, ktoré sú overené v nezávislých odrodových skúškach na základe platných metodík a postupov.

Ďalšou veľmi dôležitou úlohou je poskytnúť subjektom na Slovensku, ale aj v EÚ, možnosť uplatnenia práv k novým vyšľachteným odrodám na základe výstupov, ktoré poskytujeme formou Záverečnej správy DUS skúšok a morfológického popisu odrody pre MPRV SR a pre CPVO.

2.3 Oblasť osív, sadív a množiteľského materiálu

2.3.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe, v znení zákona č. 78/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 364/2007 Z. z. o vykonávaní uznávania a skúšania množiteľského materiálu pestovaných rastlín v znení vyhlášky MPRV SR č. 123/2011
- Vyhláška MP SR č. 69/2007, ktorou sa vykonáva zákon č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie vlády SR č. 49/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu viniča na trh
- Nariadenie vlády SR č. 50/2007 Z. z. o registrácii odrôd pestovaných rastlín v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 51/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva olejní a priadnych rastlín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 52/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva krmovín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 53/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva repy na trh v znení Nariadenia vlády SR č. 275/2016 Z. z.
- Nariadenie vlády SR č. 54/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva a sadeníc zelenín na trh
- Nariadenie vlády SR č. 55/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie sadiva zemiakov na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 56/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu okrasných rastlín na trh v znení NV č. 264/2018 Z. Z.
- Nariadenie vlády SR č. 57/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva obilnín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 58/2007 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie osiva zelenín na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 215/2009 Z. z., ktorým sa ustanovujú výnimky na registráciu druhov a odrôd pestovaných rastlín, ktorým hrozí genetická erózia, a pre uvádzanie množiteľského materiálu týchto druhov a odrôd na trh v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 221/2016 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na uvádzanie množiteľského materiálu ovocných drevín a ovocných drevín určených na výrobu ovocia na trh
- STN 46 0309 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Odber vzoriek
- STN 46 0310 Množiteľský materiál pestovaných rastlín, Spoločné ustanovenia
- Rozhodnutie Rady 2003/17/ES o rovnocennosti poľných prehliadok vykonávaných v tretích krajinách na množiteľských porastoch na výrobu osiva a o rovnocennosti osiva vyrobeného v tretej krajine, v znení neskorších predpisov
- Rozhodnutie Komisie 2004/842/ES o vykonávacích pravidlách, podľa ktorých môžu členské štáty udeľovať oprávnenia na uvádzanie na trh osiva patriaceho do odrôd, na ktoré bola podaná žiadosť o zápis do štátneho katalógu poľnohospodárskych rastlinných druhov alebo zeleninových druhov v zmysle vykonávacieho rozhodnutia Komisie (EÚ) č. 2016/320

- Rozhodnutie Komisie 2004/371/ES z 20. apríla 2004 o podmienkach umiestnenia na trh zmesi osív určených na použitie ako krmovina
- Rozhodnutie Komisie 2004/266/ES o povoľovaní nezmazateľného značenia požadovaných údajov na obaloch osiva krmovín
- Nariadenie Komisie (ES) č. 217/2006, ktorým sa ustanovujú pravidlá uplatňovania smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES, pokiaľ ide o povolenie pre členské štáty umožniť dočasné obchodovanie s osivom, ktoré nespĺňa minimálne požiadavky na klíčivosť
- Rozhodnutie Komisie 2011/180/EÚ, ktorým sa vykonáva smernica Rady 2002/55/ES, pokiaľ ide o podmienky, za ktorých sa môže povoľovať uvádzanie na trh malých balení zmesí štandardného osiva rôznych odrôd zelenín rovnakého druhu
- Rozhodnutie Komisie 81/675/EHS, ktorým sa určité plombovacie systémy určujú ako „systémy na jedno použitie“ v zmysle smerníc Rady 66/400/EHS, 66/401/EHS, 66/402/EHS, 69/208/EHS a 70/458/EHS
- Rozhodnutie Komisie 80/755/EHS o schválení nezmazateľného označovania predpísaných údajov na obaloch obilného osiva
- Vykonávacie rozhodnutie 2014/150/EÚ o zorganizovaní časovo obmedzeného testu umožňujúceho určité odchýlky pri uvádzaní populácií rastlinných druhov pšenice, jačmeňa, ovsa a kukurice na trh podľa smernice Rady 66/402/EHS
- Vykonávacie rozhodnutie 2012/340/EÚ o organizácii dočasného experimentu podľa smerníc Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES, pokiaľ ide o poľnú inšpekciu pod úradným dohľadom týkajúcu sa základného osiva a šľachteného osiva generácií predchádzajúcich základnému osivu
- Rozhodnutie Komisie 2006/335/ES, ktorým sa Poľská republika oprávňuje, aby zakázala používanie šestnástich geneticky modifikovaných odrôd kukurice s genetickou úpravou MON 810, zaradených do Spoločného katalógu odrôd poľnohospodárskych rastlinných druhov na svojom území podľa smernice Rady 2002/53/ES
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) č. 2017/478 zo 16. marca 2017, ktorým sa určité členské štáty oslobodzujú od povinnosti uplatňovať na určité druhy smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 1999/105/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES týkajúce sa obchodovania s osivom krmovín, osivom obilnín, materiálom na vegetatívne rozmnožovanie viniča, množiteľským materiálom lesných kultúr, osivom repy, osivom zelenín a osivom olejnin a priadnych rastlín a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2010/680/EÚ.
- Rozhodnutie Komisie 2003/4/ES, ktorým sa povoľuje prijatie prísnejších opatrení proti určitým chorobám, okrem tých, ktoré sú ustanovené v prílohách I a II k smernici Rady 2002/56/ES, v súvislosti s uvádzaním sadiva zemiakov na trh na celom území alebo časti územia určitých členských štátov v znení Vykonávacieho rozhodnutia Komisie 2014/105/EÚ
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) č. 2017/547 o organizácii dočasného pokusu podľa smernice Rady 2002/56/ES, pokiaľ ide o hľuzy sadiva zemiakov pochádzajúce z pravých semien zemiaka
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie (EÚ) 2017/478 zo 16. marca 2017, ktorým sa určité členské štáty oslobodzujú od povinnosti uplatňovať na určité druhy smernice Rady 66/401/EHS, 66/402/EHS, 68/193/EHS, 1999/105/ES, 2002/54/ES, 2002/55/ES a 2002/57/ES týkajúce sa obchodovania s osivom krmovín, osivom obilnín, materiálom na vegetatívne rozmnožovanie viniča, množiteľským materiálom lesných kultúr, osivom repy,

osivom zelenín a osivom olejnín a priadnych rastlín a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 2010/680/EÚ.

2.3.2 Činnosť

Činnosť v oblasti osív, sadív a množiteľského materiálu je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z vedenia evidencie dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín, vydávania osvedčenia o odbornej spôsobilosti dodávateľov, z uznávania množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín po splnení ustanovených požiadaviek na pôvod, požiadaviek na poraste, vo vzorke odobranej z dopestovaného množiteľského materiálu a z kontrolnej činnosti množiteľského materiálu v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia a skladovania.

Ďalšou činnosťou je výkon úradnej kontroly pestovania GMR, ktorého súčasťou je vedenie evidencie pestovateľov a pestovateľských plôch GMR, vykonávanie kontroly a monitoringu pestovania, zberu, skladovania, úniku GMR do prostredia a odberu vzoriek v rozsahu potrebnom na výkon úradnej kontroly, kontrola dodržiavania podmienok koexistencie pri pestovaní GMR s konvenčnou a ekologickou poľnohospodárskou výrobou. Kontrolovaní sú pestovatelia, ktorí pestujú geneticky modifikovanú kukuricu s povolenou modifikáciou génu MON-810.

ÚKSÚP je poverenou autoritou na odborné zabezpečenie školenia o nakladaní s geneticky modifikovanými vyššími rastlinami.

ÚKSÚP je zodpovednou úradnou autoritou pre dodržiavanie podmienok na uvádzanie na trh osív a sadív podľa EÚ legislatívy, preto sa expert Odboru osív a sadív (ďalej len „OOaS“) podieľal na prebratí požiadaviek dvoch nových smerníc Komisie do právneho poriadku SR prípravou návrhu na novelizáciu nariadení SR pre obilniny a okrasné rastliny.

Expert OOaS spolupracoval pri zapracovaní podrobností ustanovených v právnych predpisoch do metodických pokynov ÚKSÚP a zabezpečil informovanosť s prijatými aj pripravovanými zmenami prednáškovo-konzultačnou činnosťou na stretnutiach s kolegami z iných odborov, s inšpektormi OKOS a evidovanými dodávateľmi.

Komisii oznamoval požadované informácie a predkladal žiadosti na udelenie autorizácie podľa príslušných EÚ predpisov.

Expert OOaS sa podieľal na činnosti štyroch sekcií stáleho výboru pre potraviny, krmivá, rastliny a zvieratá v DG SANTE a ďalších pracovných skupín Rady a Komisie, pokiaľ predmetom týchto zasadnutí bola problematika osív a množiteľského materiálu uvádzaných na trh EÚ; na tieto zasadnutia priebežne pripravoval pozície a stanoviská SR k prejednávanej agende a vypracoval podrobné správy zo zasadnutí.

Súbežne sledoval aj vývoj súvisiacej európskej legislatívy, pokiaľ sa týkal predmetu činnosti odboru osív a sadív a zasielal pripomienky a stanoviská, keď sa navrhované zmeny v predkladaných dokumentoch prelínali s legislatívou platnou pre rastlinný rozmnožovací materiál uvádzaný na trh EÚ (nariadenie o úradných kontrolách, legislatíva zdravia rastlín, pestovanie GMR a pod.).

2.3.2.1 Evidencia dodávateľov množiteľského materiálu pestovaných rastlín

Evidencia je podmienená získaním osvedčenia o odbornej spôsobilosti, ktoré na tento účel ÚKSÚP vydáva. K 31.12.2018 bolo v evidencii dodávateľov evidovaných 542 právnických a fyzických osôb. V roku 2018 bolo zaregistrovaných 10 nových subjektov.

2.3.2.2 Uznávanie množiteľského materiálu pestovaných rastlín na poraste

a) množiteľské porasty poľných plodín a zelenín

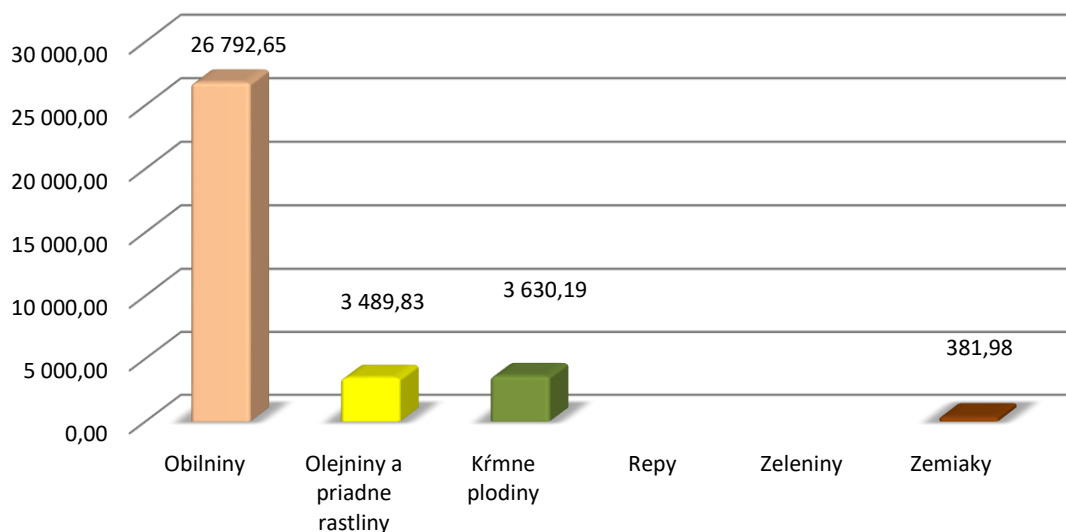
V roku 2018 bolo do procesu uznávania prihlásených 35 208,95 ha množiteľských plôch poľných plodín, zelenín a zemiakov. Pred termínom prehliadok množiteľských porastov boli odhlásené množiteľské porasty s celkovou plochou 411,73 ha. Predmetom uznávania boli množiteľské porasty s celkovou plochou 34 797,22 ha, z čoho bolo uznaných 34 294,65 ha a 502,57 ha plôch bolo neuuznaných.

Prehľad uznaných množiteľských plôch v roku 2018

Uznané množiteľské plochy podľa poľných plodín, zelenín a zemiakov	
Obilniny	26 792,65 ha
Olejniny, priadne rastliny	3 489,83 ha
Krmoviny	3 630,19 ha
Repy	-
Zeleniny	-
Zemiaky	381,98 ha

Prehľad uznaných množiteľských plôch v roku 2018

Uznané plochy

b) množiteľský materiál viniča

V roku 2018 prihlasovalo množiteľský materiál viniča 7 evidovaných dodávateľov.

V uznávacom konaní boli na poraste hodnotené:

- selektované vinohrady, kde bolo overených 53 110 krov, čo predstavovalo odhadom 1 535 600 ks selektovaných očiek viniča hroznorodého v kategórii štandard,
- podpníkové vinohrady, kde bolo prihlásených 48 975 krov viniča podpníkového na výmere 28,96 ha.

Uznaných bolo 18 530 ks sadeníc viniča hroznorodého v kategórii certifikovaný množiteľský materiál a 55 494 ks v kategórii štandardný množiteľský materiál.

c) množiteľský materiál ovocných drevín

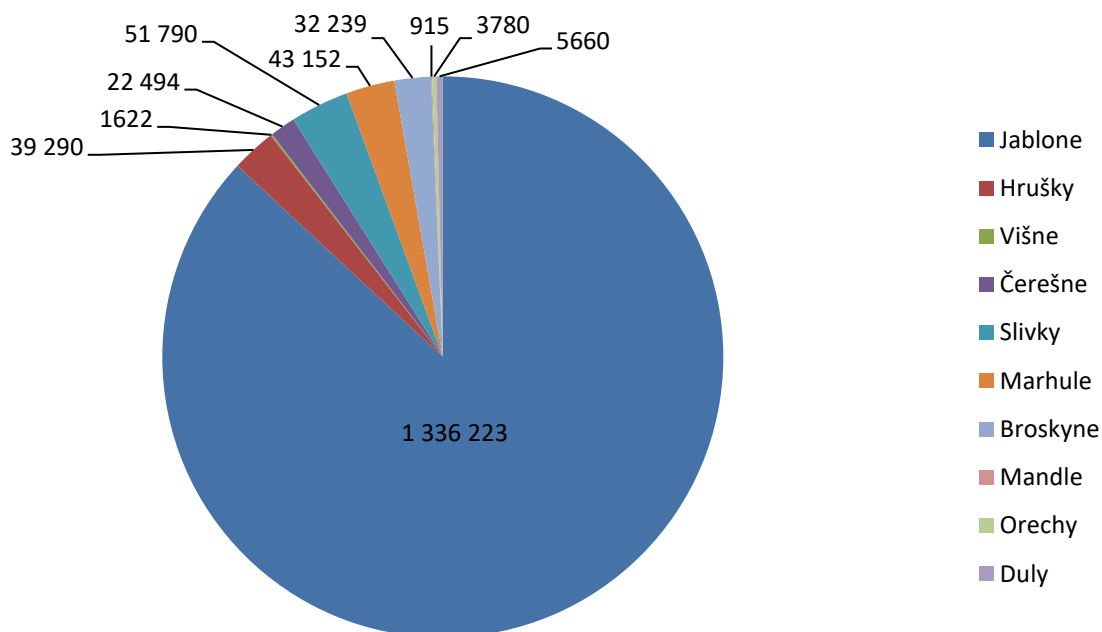
V SR prihlasovalo množiteľský materiál ovocných drevín 15 evidovaných dodávateľov.

Uznávali sa:

- výpestky drobného ovocia; bolo uznaných 56 853 ks
- výpestky veľkého ovocia; bolo uznaných 1 537 165 ks, z toho:

Jablone	1 336 223 ks	Marhule	43 152 ks
Hrušky	39 290 ks	Broskyne	32 239 ks
Višne	1 622 ks	Mandle	915 ks
Čerešne	22 494 ks	Orechy	3 780 ks
Slivky	51 790 ks	Duly	5 660 ks

V SR bolo pod dohľadom ÚKSÚP vyrobených **1 169 682 ks** ovocných výpestkov veľkého a drobného ovocia v kategórii konformný množiteľský materiál.

2.3.2.3 Vegetačné skúšky

a) vegetačné skúšky poľných plodín a zelenín

Sú súčasťou uznávania, overuje sa nimi odrodová čistota, odrodová pravosť, zdravotný stav, prípadne percento hybridnosti osiva. Vyhovujúca vegetačná skúška je jednou z podmienok uznania a certifikácie množiteľského materiálu v systéme OECD a dovozu osiva z tretích krajín určeného na ďalšie množenie. Vegetačné skúšky zelenín štandardného osiva a sadiva slúžia na preverenie dodávateľom deklarovanej kvality osiva a sadiva uvádzaného na trh.

Na skúšobných staniciach ÚKSÚP bolo v roku 2018 vysiatych a vyhodnotených 434 vzoriek vo vegetačných skúškach:

SS Báhoň:	poľné plodiny	413 vzoriek
	zeleniny	3 vzorky
SS Nové Zámky:	zeleniny	18 vzoriek
SS Spišské Vlachy:	trávy	nebola vzorka

Z celkového počtu 434 vzoriek bolo vyhovujúcich 416 vzoriek, čo predstavuje 95,9 %. Nevyhovovalo 18 vzoriek, čo predstavuje 4,1 %.

b) poľné vegetačné skúšky sadiva zemiakov

Účelom skúšok je overiť zdravotný stav, odrodovú pravosť a poľnú vzchádzavosť vzoriek zemiakového sadiva. Skúšky slúžia pre účel kontroly kvality pozberových skleníkových skúšok a pre odbornú prípravu inšpekcie osív a sadív. Vegetačné skúšky sú zakladané na hlavnej odrodovej skúšobni v Spišskej Belej.

Vysadených bolo 97 vzoriek zemiakov, z toho na kontrolu kvality sadiva pôvodom z iných štátov EÚ bolo zaradených do poľných vegetačných skúšok 49 vzoriek. Z tuzemskej uznanej produkcie sadiva bolo vysadených 48 vzoriek v triedach Únie SE až B. Vo vzorkách sme nezaznamenali žiadne vyššie rozdiely oproti výsledkom skleníkových skúšok.

c) pozberové skleníkové skúšky sadiva zemiakov

Pozberové skleníkové skúšky sú zakladané na diagnostickom pracovisku ÚKSÚP v Haniske. Z celkovej uznanej plochy /SR/ po poľných prehliadkach 381,98 ha, bolo odobraných 128 vzoriek. Uznaných bolo 381,91 ha (128 porastov).

2.3.2.4 Uznávanie vo vzorke

a) odber vzoriek

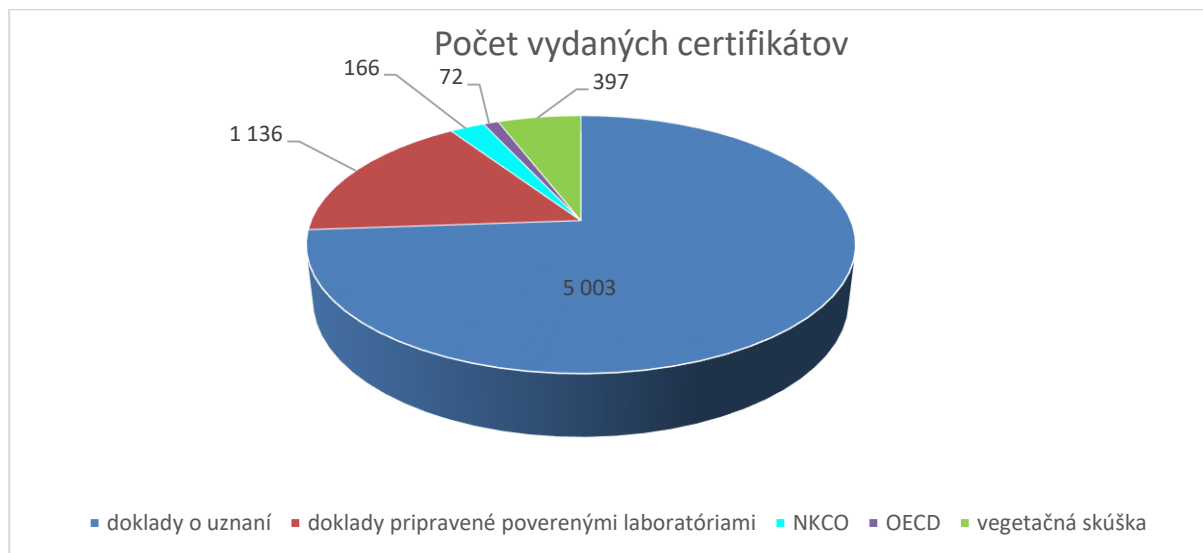
Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív odobrali celkovo 6 157 vzoriek.

b) vydávanie posudkov

Na základe posudkov vyhotovených referentmi bolo vydaných 6 774 certifikátov:

- dokladov o uznávaní 5 003 ks
 - poľné plodiny a zeleniny 3 967 ks
 - ovocie a vinič 804 ks
 - zemiaky 232 ks

- dokladov o uznávaní, kde podklady pripravili poverené laboratóriá 1 136 ks
- vydanie osvedčení na NKCO 166 ks
- vydanie OECD certifikátov 72 ks
- osvedčenie o vegetačnej skúške 397 ks

c) dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín

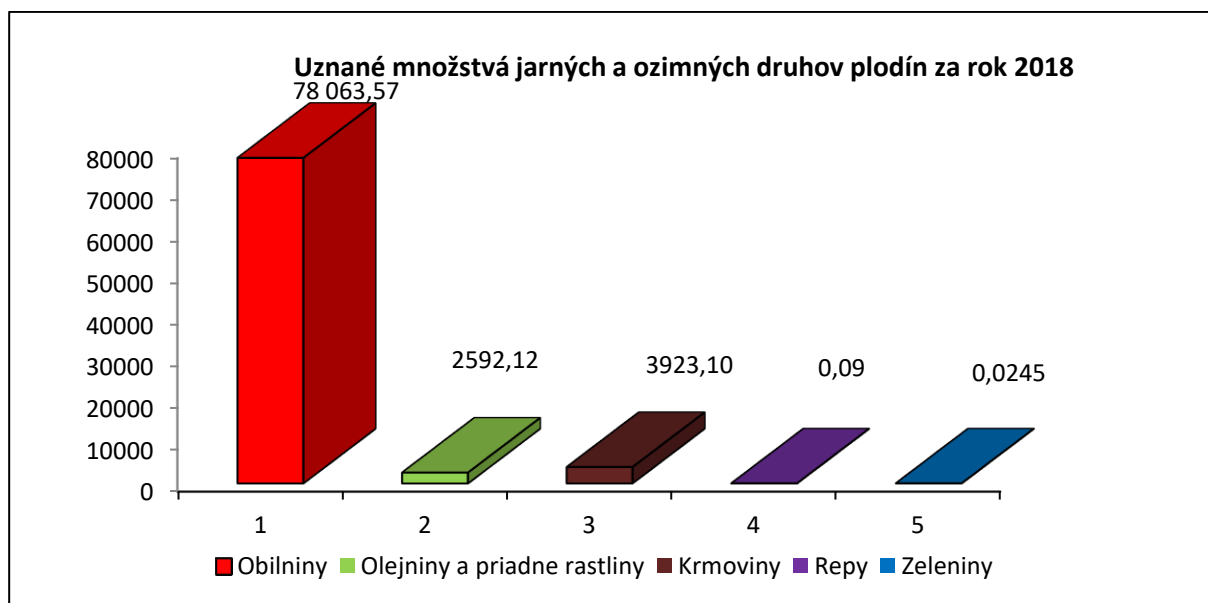
V roku 2018 boli vydané tri povolenia na dovoz množiteľského materiálu z tretích krajín, podľa Rozhodnutia Rady č. 2003/17/ES o rovnocennosti terénnych inšpekcií uskutočňovaných v tretích krajinách na množiteľskom poraste pre produkciu osiva a o rovnocennosti osiva vyprodukovaného v tretích krajinách, v znení neskorších predpisov. Všetky povolenia boli na dovoz osiva kukurice siatej. Dovoz bol zrealizovaný v celkovom objeme 99 132,38 kg.

d) uznávanie osív vo vzorke

V roku 2018 bolo v procese uznávacieho konania preskúšaných 89 775,46 t osiva, z toho uznaného bolo 84 578,91 t. Z uznaného množstva osiva to predstavuje 78 063,57 t jarných a ozimných obilnín, 2 592,12 t olejní a priadnych rastlín, 3 923,10 t krmovín, 0,09 t riep a 0,0245 t zelenín. Tento objem uznaného osiva zahŕňa 31 258,46 t osiva jarín, 0,0245 t osiva zelenín z úrody z roku 2017 a 53 320,42 t osiva ozimín z úrody z roku 2018.

Uznané množstvá jarných a ozimných druhov plodín za rok 2018

Skupina plodín	Hmotnosť v t
Obilniny	78 063,57
Olejniny a priadne rastliny	2 592,12
Krmoviny	3 923,10
Repy	0,09
Zeleniny	0,0245

e) uznávanie v poverených laboratóriách

ÚKSÚP, OOaS eviduje 5 poverených laboratórií. Celkovo bolo v rámci kontroly v poverených laboratóriách odobratých a vyhodnotených 16,11 % (183 ks) vzoriek z vydaných certifikátov, kde podklady pripravovali poverené laboratóriá (1 136 ks). Kontroly nepreukázali ani jeden prípad nezhodnej činnosti v poverených laboratóriách.

f) registrácia zmesí

V roku 2018 boli zaregistrované tri trávne zmesi.

2.3.2.5 Certifikácia podľa OECD osivárskych schém

Slovenská republika je oprávnená vykonávať odrodovú certifikáciu podľa OECD osivárskych schém a odbor osív a sadív je poverený vydávaním OECD medzinárodných certifikátov. V roku 2018 bolo vydaných 72 OECD certifikátov, ktoré sú využívané hlavne pre vývoz uznaného osiva do tretích krajín. Vydali sme OECD certifikáty spolu na modré návesky pre 866,415 ton osiva a na sivé návesky pre 3 574,86 ton materiálu po zbere. Podľa schém OECD bolo prehliadnutých 213 porastov, čo predstavovalo 5 400,55 ha, z toho bolo 1 405,54 ha olejnin, 3 418,37 ha kukurice siatej a 576,64 ha ostatných druhov obilnín. OOaS komunikoval s inými oprávnenými OECD autoritami pri vystavovaní dohôd/súhlasov s množením mimo krajiny registrácie odrody, pri vystavovaní súhlasov s predstihovým množením alebo prebaľovaním, prípadne konečnou certifikáciou, ak bola krajina množenia odlišná a takýto súhlas sa vyžadoval. V dňoch 27. - 29. júna 2018 sa v Paríži vo Francúzsku uskutočnilo výročné zasadnutie OECD osivárskych schém, ktorého sa zúčastnila RNDr. Zuzana Ševčíková, PhD. z OOaS ako delegát pre osivárske schémy za SR. Zo ZPC bola vypracovaná podrobná správa.

2.3.2.6 Kontrola uvádzania množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh

a) kontrola konečne adjustovaného osiva

V roku 2018 bolo vykonaných 136 kontrol konečne adjustovaného osiva. Pri kontrole neboli zistené žiadne nedostatky.

b) kontrola osiva v malom balení

Inšpektori oddelenia kontroly osív a sadív celkovo vykonali 7 kontrol baliarní malých balení osiva zelenín a okrasných rastlín. Bola skontrolovaná príslušná dokumentácia (doklady o uznaní, dodacie listy). Bolo odobratých celkom 27 vzoriek rôznych druhov zelenín a okrasných rastlín. Z preskúšaných vzoriek vyhovovalo požiadavkám na vlastnosti a kvalitu osiva zelenín a okrasných rastlín 22 vzoriek. Nevyhovovalo 5 vzoriek. 3 vzorky nevyhovovali pre klíčivosť, 1 vzorka nevyhovovala pre nízku čistotu osiva. 1 vzorka nevyhovovala pre nízku čistotu osiva a prímеси iných rastlinných druhov. Dodávateľia boli informovaní o výsledkoch kontroly.

c) kontrola zameraná na nežiaducu prítomnosť GMO v osivách

Pri dovoze osiva z tretích krajín bolo odobratých 11 vzoriek osiva kukurice satej na analýzu zameranú na kontrolu nežiaducej prítomnosti GMO. Všetky výsledky analýz boli negatívne.

2.3.2.7 Úradná kontrola, evidencia a monitoring pestovania GMR

V roku 2018 nebola pestovaná geneticky modifikovaná kukurica na území Slovenskej republiky. Inšpekcia oddelenia kontroly osív a sadív vykonáva monitoring pre bezpečné nakladanie s GMR. V roku 2018 sa vykonávali kontroly pozemkov v prvom roku po pestovaní a po dvoch rokoch u pestovateľov, ktorí pestovali GMR kukurice v predchádzajúcich rokoch.

2.3.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Uznávanie množiteľského materiálu odrôd pestovaných rastlín uvádzaných na trh a kontrola množiteľského materiálu v priebehu výroby, spracovania, balenia a skladovania sú základnou náplňou činnosti OOaS.

Cieľom je osvedčovať splnenie ustanovených požiadaviek pre vymedzený množiteľský materiál pri jeho uvádzaní na trh a zamedziť používaniu osív a sadív, ovocných výpestkov, sadeníc, t. j. takého množiteľského materiálu, ktorý nespĺňa ustanovené požiadavky príslušných predpisov z hľadiska podmienok výroby, jeho kvality a zdravotného stavu.

Cieľom pri výkone zákona č. 184/2006 Z. z. je zabezpečiť dodržiavanie zásad koexistencie. Požiadavky a pravidlá tohoto zákona a vyhlášky sú nastavené tak, aby neprichádzalo k nežiaducemu zmiešavaniu produkcie GMR kukurice satej a konvenčnej kukurice satej a kukurice satej produkovanej v systémoch ekologického poľnohospodárstva.

V prípade nedodržiavania týchto pravidiel by dochádzalo k voľnému šíreniu GMR kukurice satej do prostredia, čím by mohli vzniknúť pestovateľom konvenčnej kukurice a bio producentom určité ekonomické škody.

V roku 2018 boli vykonané úradné kontroly v zmysle požiadaviek len na tých plochách, na ktorých sa GMR kukurice satej pestovali v predchádzajúcich rokoch, keďže v roku 2018 nebol založený žiadny porast GMR v SR.

2.4 Oblasť vinohradníctva a vinárstva

2.4.1 Legislatívny rámec činnosti

2.4.1.1 Legislatíva Slovenskej republiky

- Zákon č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MP SR č. 350/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označení výrobkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 349/2013 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinné do 31.3.2015)
- Nariadenie vlády SR č. 63/2015 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinné od 1.4.2015)
- Nariadenie vlády SR č. 83/2017 Z.z. o podmienkach poskytovania podpory v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom (účinné od 15.4.2017)

2.4.1.2 Legislatíva Európskej únie

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore v platnom znení,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 436/2009 o podrobných pravidlách uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o vinohradnícky register, povinné nahlasovanie a zhromažďovanie informácií na účely monitorovania trhu, sprievodné doklady na prepravu výrobkov a evidenciu, ktorú treba viesť v sektore vinohradníctva a vinárstva (platné do 2.3.2018),
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/273 z 11. decembra 2017, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, vinohradnícky register, sprievodné doklady a certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu a povinné nahlasovanie, oznámenia a uverejňovanie oznamovaných informácií, a ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly a sankcie, a ktorým sa menia nariadenia Komisie (ES) č. 555/2008, (ES) č. 606/2009 a (ES) č. 607/2009 a zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 436/2009 a delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/560 (platné od 3. marca 2018)
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/274 z 11. decembra 2017, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča, certifikáciu, vstupnú a výstupnú evidenciu, povinné nahlasovanie a oznámenia, a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013, pokiaľ ide o príslušné kontroly, a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561,

- Nariadenie Komisie (ES) č. 606/2009, ktorým sa ustanovujú určité podrobné pravidlá uplatňovania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o kategórie vinárskych výrobkov, enologické postupy a uplatniteľné obmedzenia v platnom znení,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 607/2009, ktorým sa ustanovujú určité podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008, pokiaľ ide o chránené označenia pôvodu a zemepisné označenia, tradičné pojmy, označovanie a obchodnú úpravu určitých vinárskych výrobkov v platnom znení,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1991, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 555/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/561, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča (platné do 2. marca 2018),
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/560, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, pokiaľ ide o režim povolení na výsadbu viniča (platné do 2. marca 2018),
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1576, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy, a nariadenie (ES) č. 436/2009, pokiaľ ide o evidenciu týchto postupov v sektore vinohradníctva a vinárstva,
- Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2016/765, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 606/2009, pokiaľ ide o určité enologické postupy,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2017/2328, ktorým sa udeľuje ochrana názvu „Skalický rubín“ (CHOP) na základe článku 99 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013

2.4.2 Činnosť

ÚKSÚP, Odbor vinohradníctva a vinárstva (ďalej len „OVV“) v zmysle svojej činnosti zabezpečuje úlohy vyplývajúce zo zákonov Národnej rady Slovenskej republiky a právnych predpisov Európskej únie:

- prideluje registračné číslo vinohradu, registruje vinohrady a vedie vinohradnícky register,
- rozhoduje o udelení povolenia na opätovnú výsadbu a o zmene práva na opätovnú výsadbu na povolenie,
- rozhoduje o zmene práva na výsadbu viniča z rezervy výsadbových práv na povolenie,
- eviduje povolenia na výsadbu viniča,
- kontroluje dodržanie termínu vyklčovania vinohradníckej plochy podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, ktorú sa vinohradník zaviazal vyklčovať, ak má udelené povolenie na opätovnú výsadbu na inom pozemku alebo jeho časti,
- rozhoduje o neoprávnenej výsadbe,
- na základe návrhu Tokajského združenia zatrieduje kvalifikované hony,
- osvedčuje hrozno na účely výroby vína, ktorému sa má prideliť štátne kontrolné číslo,
- vedie evidenciu hlásení o zbere hrozna, výrobe a zásobách vína a ich použití,
- organizačne zabezpečuje činnosť Komisie na hodnotenie vína podľa jej štatútu č. 11149/2010-1310,

- vykonáva certifikáciu vína a vinárskych produktov pred ich uvádzaním na trh vydáva certifikát, alebo oznamuje dôvod neudelenia certifikátu,
- prideľuje a odníma štátne kontrolné číslo,
- osvedčuje pôvod vína na sprievodných dokladoch na vývoz do tretích krajín,
- vykonáva činnosti Tokajského združenia, ak bola zrušená registrácia Tokajského združenia,
- ukladá pokuty a sankčné opatrenia,
- zasiela štátnej veterinárnej a potravinovej správe kópie osvedčení o certifikácii, kópie vydaných rozhodnutí a informácie o vykonaných kontrolách a ich výsledkoch,
- rozhoduje o schválení chránených označení,
- vydáva odborné stanovisko k zmene druhu pozemku vinice a k odňatiu vinice podľa osobitného predpisu ²⁾,
- vykonáva certifikáciu osôb spôsobilých posudzovať víno a vinárske produkty na základe senzorických skúšok podľa ISO 17024,
- je zodpovedný za odber vzoriek hrozna a ich spracovávanie za účelom izotopovej analýzy do Izotopovej databanky pre vinárske produkty Európskej únie,
- je zodpovedný za udržiavanie a aktualizáciu Izotopovej databanky EÚ za Slovenskú republiku,
- zasiela štatistické údaje do situačných a výhľadových správ pre vinič hroznorodý a hroznové víno na Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva v Bratislave,
- zasiela štatistické údaje ŠÚ SR v zmysle prílohy č.4 Dodatku č.3 k Dohode o vzájomnej spolupráci v oblasti štatistiky (vinohradnícky register, výroba a zásoby vína),
- zasiela povinné hlásenia vzťahujúce sa k vinohradníckemu registru a ročnú produkciu vína a muštov do Európskeho databázového systému ISAMM,
- vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov v rámci delegovanej činnosti pre PPA,
- publikuje odborné články, vypracováva metodické pokyny.

²⁾ § 9 ods. 3 písm. a) a §17 ods. 5 písm. h) zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 34/2014 Z. z.

2.4.3 Ciele a prehľad ich plnenia

2.4.3.1 Vinohradnícky register

Všetky členské štáty EÚ, na ktorých území sa pestuje vinič, sú povinné viesť vinohradnícky register pre zabezpečenie správneho fungovania spoločnej organizácie trhu. Vinohradnícky register sa skladá z registra pestovateľov a ich vinohradníckych plôch a registra o výrobe.

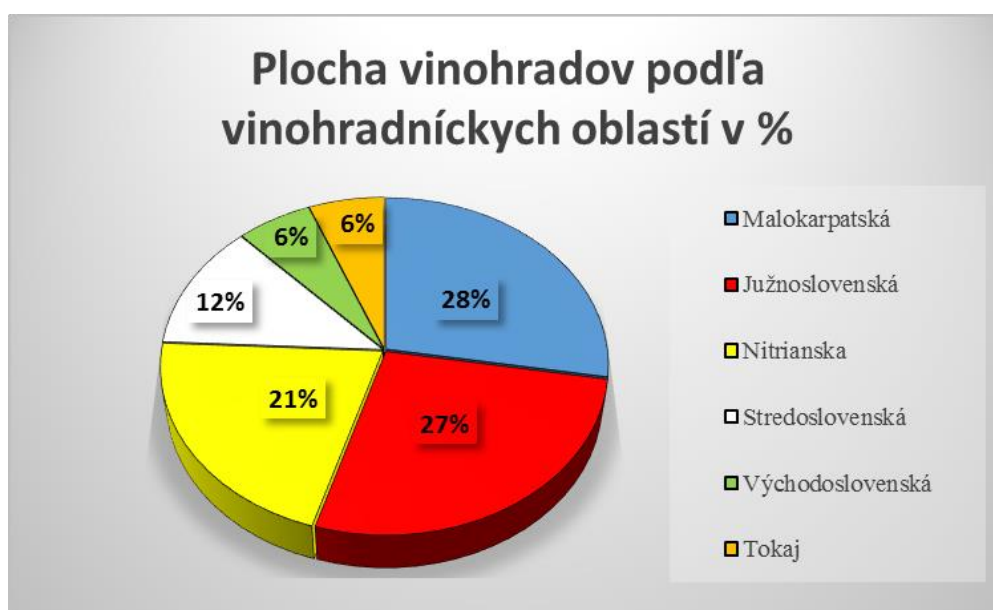
Hlavnými cieľmi vinohradníckeho registra sú monitorovanie a kontrola výrobného potenciálu v oblasti vinohradníctva a vinárstva v nadväznosti na legislatívu Európskej únie a Slovenskej republiky. Vinohradnícky register slúži na účely kontroly výroby vín s chráneným označením pôvodu a chráneným zemepisným označením, ktorej súčasťou je osvedčovanie hrozna určeného na ich výrobu a ich certifikácia. Výstupy z vinohradníckeho registra slúžia na zabezpečenie aktuálnych údajov potrebných pre činnosť odboru, štatistické zisťovanie na úrovni Európskej

komisie (ISAMM) ako aj Slovenskej republiky a Medzinárodnej organizácie pre vinič a víno, pre Pôdohospodársku platobnú agentúru a Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Registrácia vinohradov sa uskutočňuje na registračných pracoviskách ÚKSÚP v Bratislave pre Malokarpatskú, v Nitre pre Nitriansku vinohradnícku oblasť, v Nových Zámkoch pre Južnoslovenskú vinohradnícku oblasť, v Lučenci pre Stredoslovenskú vinohradnícku oblasť a v Michalovciach pre Východoslovenskú vinohradnícku oblasť a Vinohradnícku oblasť Tokaj. **V rámci SR je celková plocha aktuálne vysadená viničom 15 415 hektárov**, z toho 4 260 ha v Malokarpatskej vinohradníckej oblasti, 4 170,40 ha v Južnoslovenskej vinohradníckej oblasti, 3 247,70 ha v Nitrianskej vinohradníckej oblasti, 1 883,80 ha v Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti, 924,70 ha vo Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a 928,40 ha vo vinohradníckej oblasti Tokaj.

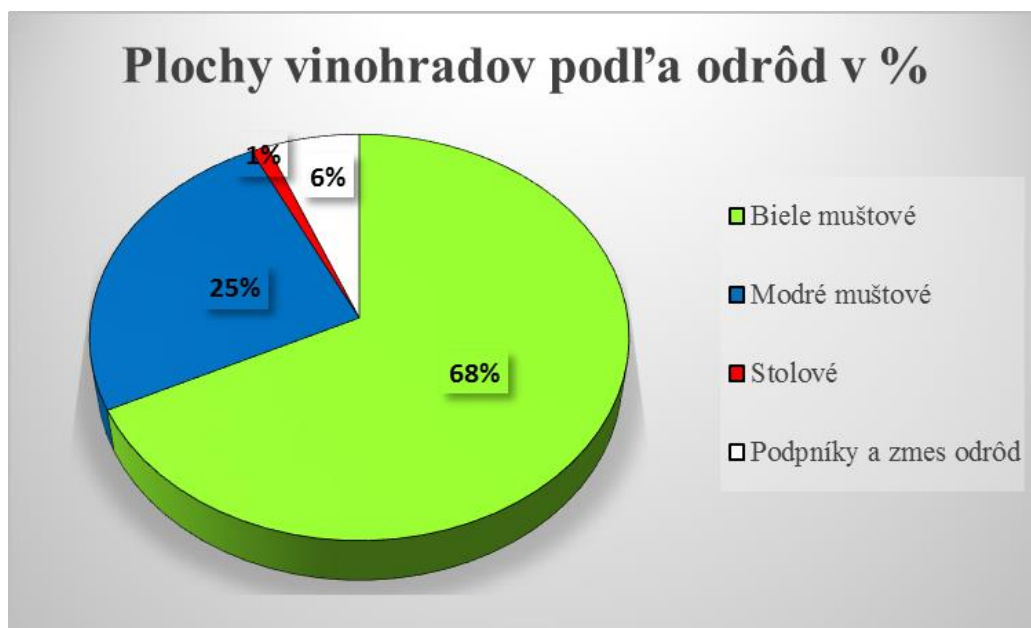
V integrovanej produkcii sa nachádza 5954,59 ha vinohradov, v ekologickej produkcii sa nachádza 146,93 ha.

Najpestovanejšími bielymi muštovými odrodami sú Veltlínske zelené (1973,20 ha), Rizling vlašský (1973,10 ha), Müller Thurgau, Rizling rýnsky.

Plochy zaregistrovaných vinohradov v ha podľa vinohradníckych oblastí SR k 31.7.2018			
Vinohradnícka oblasť	Plocha pre výrobu vín s chráneným označením pôvodu a chráneným zemepisným označením (ha)	Plocha pre výrobu vín bez chráneného označenia pôvodu (ha)	Celková plocha (ha)
Malokarpatská	4096,30	163,70	4260,00
Južnoslovenská	4027,80	142,60	4170,40
Nitrianska	3133,20	114,50	3247,70
Stredoslovenská	1777,40	106,40	1883,80
Východoslovenská	736,20	188,50	924,70
Tokaj	928,40	0,00	928,40

Plochy vinohradov podľa odrôd (ha)	
Odrody	Plocha (ha)
Biele muštové	10445,30
Modré muštové	3862,30
Stolové	169,30
Podpníky a zmes odrôd	938,10

Plochy vinohradov podľa odrôd – muštové biele k 31.7.2018 (ha)

Odroda	Celková plocha	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Aurelius	15,70	15,70	-	-
Bouvierovo hrozno	11,50	11,40	-	0,10
Breslava	5,80	5,80	-	-
Devín	181,40	175,70	5,70	-
Dievčie hrozno	262,50	248,90	-	13,60
Feteasca regala	244,40	208,50	0,70	35,20
Chardonnay	399,40	381,80	16,20	1,40
Irsai Oliver	273,40	257,50	11,40	4,50
Milia	6,40	4,90	1,50	-
Müller - Thurgau	1 096,40	981,90	23,90	90,60
Muškrát moravský	201,80	188,50	11,70	1,60
Muškrát Ottonel	59,50	55,90	0,30	3,30
Neuburské	19,20	19,10	-	0,10
Noria	7,20	5,80	1,40	-

Pálava	144,20	112,80	31,10	0,30
Rizling rýnsky	860,20	739,70	35,80	84,70
Rizling vlašský	1 973,10	1 777,10	30,60	165,40
Rulandské biele	658,20	598,10	4,00	56,10
Rulandské šedé	401,70	371,40	17,70	12,60
Sauvignon	292,60	269,70	13,20	9,70
Silvánske zelené	139,60	134,20	1,40	4,00
Tramín červený	456,60	377,60	11,80	67,20
Veltlínske červené skoré	184,60	171,60	-	13,00
Veltlínske zelené	1 973,20	1 921,10	44,60	7,50
Tokajské víno				
Furmint	289,80	279,70	10,10	-
Lipovina	169,90	159,20	8,60	2,10
Muškát žltý	117,00	90,50	26,50	-
Spolu	10 445,30	9 564,10	308,20	573,00

Plochy vinogradov podľa odrôd – muštové modré k 31.7.2018 (ha)

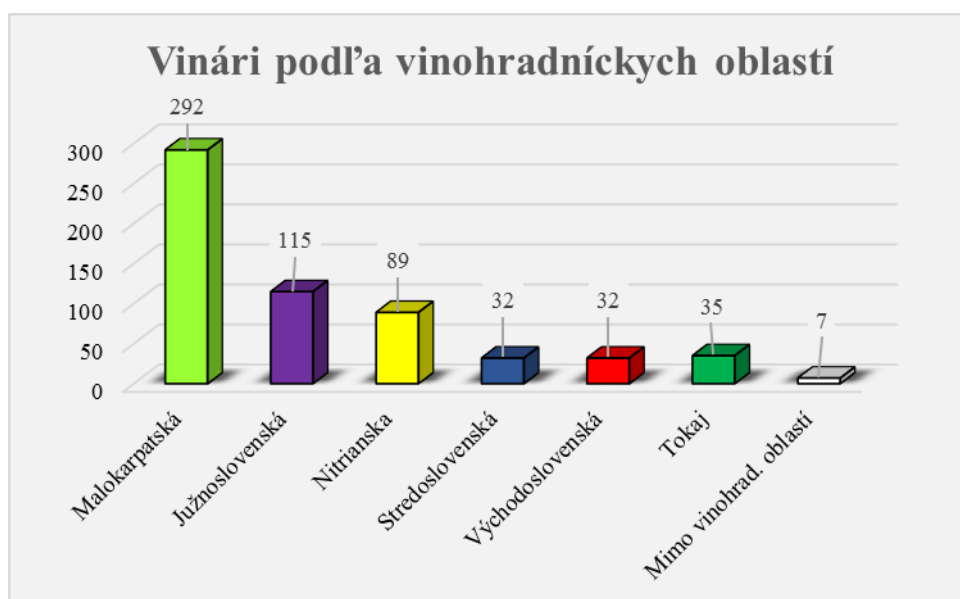
Odroda	Celková plocha	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Alibernet	240,30	230,80	9,30	0,20
André	165,40	161,40	-	4,00
Cabernet Sauvignon	602,80	581,90	16,70	4,20
Dunaj	141,60	124,80	13,20	3,60
Frankovka modrá	1 276,60	1 204,60	10,50	61,50
Hron	4,80	2,70	2,10	-
Modrý portugal	105,00	101,50	1,20	2,30
Neronet	33,70	33,40	0,30	-
Nitria	2,40	1,10	1,30	-
Rimava	0,60	0,60	-	-
Rosa	2,00	1,70	0,30	-
Rudava	1,10	0,50	0,60	-
Rulandské modré	233,20	226,60	6,60	-
Svätovavrinecké	913,20	851,20	1,40	60,60
Torysa	1,20	0,20	1,00	-
Váh	1,40	0,40	1,00	-
Zweigeltrebe	137,00	135,90	-	1,10
Spolu	3 862,30	3 659,30	65,50	137,50

Plochy vinohradov podľa odrôd – stolové biele k 31.7.2018 (ha)

Odroda	Celková plocha	Rodiace vinohrady	Nerodiace vinohrady do 3 rokov	Neobrábané vinohrady
Stolové				
Chrupka Jalabertova	1,20	1,20	-	-
Chrupka biela	39,90	39,90	-	-
Chrupka červená	5,80	5,80	-	-
Diamant	13,40	13,40	-	-
Dora	2,60	2,60	-	-
Julski biser	9,30	9,30	-	-
Olšava	0,90	0,90	-	-
Opál	9,20	9,20	-	-
Panonia Kincse	86,00	83,50	-	-
Guzal' Kara	1,00	1,00	-	-
Spolu	169,30	166,80	-	-
Zmes odrôd				
Vinič podpníkový	892,10	305,10	2,80	584,20
Zmes odrôd	46,00	46,00	-	-
Spolu	938,10	351,10	2,80	584,20

Registrácia vinárov, obchodníkov s vinárskymi produktmi sa vykonáva iba na pracovisku v Bratislave. **K 31.12.2018 bola vo vinárskom registri registrovaných 602 činných vinárov a 216 obchodníkov s vinárskymi produktmi.** Počas roka 2018 doručilo „Žiadosť o registráciu vinára“ 41 nových vinárov. Na základe doručených žiadostí boli títo vinári zaregistrovaní do vinohradníckeho registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii vinára“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončilo činnosť 26 vinárov. Za to isté obdobie doručilo „Žiadosť o registráciu obchodníka s vinárskymi produktmi“ 18 nových obchodníkov s vinárskymi produktmi. Na základe doručených žiadostí boli urobené doplnenia v registri a noví žiadatelia boli zaradení do registra, o čom im bolo zaslané „Osvedčenie o registrácii obchodníka s vinárskymi produktmi“ s prideleným registračným číslom. Počas tohto obdobia ukončili činnosť traja obchodníci s vinárskymi produktmi.

Registrovaní vinári podľa vinohradníckych oblastí	
Vinohradnícka oblasť	Počet subjektov
Malokarpatská	292
Južnoslovenská	115
Nitrianska	89
Stredoslovenská	32
Východoslovenská	32
Tokaj	35
Mimo vinohrad. oblastí	7

2.4.3.2 Vydanie povolení na opätovnú výsadbu

Povolenia na opätovnú výsadbu boli pridelené priebežne počas celého roka na základe podaných žiadostí o udelenie povolenia na opätovnú výsadbu vinohradu.

Udelené povolenia na opätovnú výsadbu za vinársky rok 2017/2018

Vinohradnícka oblasť	Plocha (ha)
Malokarpatská	125,16
Južnoslovenská	184,25
Nitrianska	117,20
Stredoslovenská	27,33
Východoslovenská	5,05
Tokaj	24,28
SPOLU	483,27

2.4.3.3 Osvedčovanie hrozna

Osvedčovanie hrozna sa vykonáva za účelom deklarovania odrodovej pravosti (registrované odrody), hmotnosti, cukornatosti, zdravotného stavu, hektárového výnosu, hmotnosti cibéb (tokajské víno) a pôvodu ako základnej suroviny pre výrobu vína s chráneným označením pôvodu. Jeho hlavnou úlohou je vytvoriť presné a transparentné podmienky na dosiahnutie čo najvyššej kvality akostných vín s prívlastkom, tokajského vína a akostného vína Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský muškát žltý.

Overovanie odrodovej pravosti sa vykonáva na základe porovnávania údajov z vinohradníckeho registra a skutočného stavu vo vinohrade. U prihlasovateľa na registrovanom vinohrade, pri ktorom zamestnanec ÚKSÚP vyhodnotí: odrodovú pravosť, hmotnosť hrozna, cukornatosť hrozna, zdravotný stav hrozna, hektárový výnos, hmotnosť cibéb (tokajské víno) a pôvod hrozna. U spracovateľa vo výrobnej prevádzke, pri ktorom zamestnanec ÚKSÚP-u vyhodnotí: skutočnú hmotnosť hrozna pred lisovaním, skutočnú cukornatosť hrozna nameranú po vylisovaní, zdravotný stav pred spracovaním a hmotnosť ručne vybraných cibéb (tokajské víno).

Na základe Protokolu o osvedčení hrozna ÚKSÚP vydá Osvedčenie o hrozne na výrobu akostného vína s prívlastkom/tokajského vína alebo oznámi prihlasovateľovi dôvod neudelenia osvedčenia. Toto osvedčenie musí byť prílohou žiadosti pre udelenie štátneho kontrolného čísla.

V roku 2018 bolo na výrobu vín s chráneným označením pôvodu, ktoré je možné uvádzať na trh vo fľašiach iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom, osvedčené hrozno v množstve **10 806 512 kg** (z toho 392 470 kg hrozna na výrobu tokajského vína) a **34 850 kg** cibéb.

2.4.3.4 Certifikácia vína

Povinnej certifikácii podliehajú, podľa zákona o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z. z., vinárske produkty, ktoré boli vyrobené výlučne z hrozna dopestovaného na vinohradníckych plochách na území Slovenskej republiky a ktorých výroba ako aj fľašovanie sa uskutočnilo v Slovenskom vinohradníckom regióne.

Sú to vína s chráneným zemepisným označením Slovenský vinohradnícky región s tradičným výrazom regionálne víno, vína s chráneným označením pôvodu – Malokarpatská/-é/-ý, Nitrianska/-e/-ý, Južnoslovenská/-é/-ý, Stredoslovenská/-é/-ý, Východoslovenská/-é/-ý a Tokaj a doplnené tradičným výrazom **akostné víno, akostné víno s prívlastkom** (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienkový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno), **pestovateľský sekt, sekt vinohradníckej oblasti, tokajské víno** (Tokajské samorodné víno - suché a sladké, Tokajský výber 3-putňový až 6-putňový, Tokajský masláš, Tokajský forditáš, Tokajská výberová esencia, Tokajská esencia, Tokajský Furmint, Tokajská Lipovina a Tokajský Muškát).

Certifikácia vína zahŕňa chemickú analýzu vína v laboratóriu, ktoré je držiteľom osvedčenia o akreditácii, senzorické hodnotenie vína, ktoré vykonáva komisia na hodnotenie vína organizačne zabezpečená ÚKSÚP, kontrolu údajov vo vinohradníckom registri, ktorý vedie ÚKSÚP a overenie dodržiavania špecifikácie CHOP/CHZO.

V rámci certifikácie sa vykonáva zatriedenie vína CHOP do kategórií akostné odrodové víno, tokajské víno, sekt vinohradníckej oblasti či akostné víno s prívlastkom, ako aj kontrola či dané víno zodpovedá špecifikácii produktu, či neprekročilo sledované parametre vo víne podľa vyhlášky č. 350/2009 Z.z. a či hrozno, z ktorého bolo vyrobené skutočne pochádza z uvedenej zemepisnej jednotky na Slovensku (kontrola údajov vo vinohradníckom registri pre akostné vína, kontrola osvedčenia o hrozne pre akostné vína s prívlastkom a tokajské vína).

Vo vinárskom roku 2017/2018 ÚKSÚP preskúšal a certifikoval spolu 2 346 vzoriek vína, celkové hodnotené množstvo 21 203 074 litrov, schválené množstvo 20 652 496 litrov (97,4%), zákaz uvádzať do obehu 1 210 litrov, dočasný zákaz uvádzať do obehu 543 918 litrov, inak preradené 5 450 litrov. ÚKSÚP vydal 97 rozhodnutí o neudelení certifikátu s odôvodnením dočasný zákaz uvádzania a 3 zákazy uvádzať na trh a 2 vzorky boli preradené do nižšej kategórie. Spolu bolo vydaných 2 246 certifikátov.

Z celkového objemu certifikovaných vín bolo z bielych muštových odrôd hodnotených spolu 12 343 005 litrov vína (Tab.1), čo predstavuje medziročný nárast o 1 463 335 litrov vína (13,5%).

Z celkového objemu certifikovaných vín bolo z modrých muštových odrôd hodnotených 7 524 876 litrov vína (Tab.2), teda o 459 735 litrov viac ako v roku 2017 (6,5%).

Z celkového počtu vzoriek predložených na certifikáciu bolo z vín s chráneným označením pôvodu najviac zastúpených s tradičným výrazom „akostné víno“ (čo predstavuje množstvo 16 570 860 litrov).

Akostných vín s prívlastkom kabinetné bolo v množstve 102 349 litrov, akostných vín s prívlastkom neskorý zber bolo množstvo 2 996 905 litrov, akostných vín s prívlastkom výber z hrozna bolo o objeme 1 114 081 litrov, akostných vín s prívlastkom bobuľový výber o objeme 212 593 litrov, akostného vína s prívlastkom hroziakový výber o objeme 600 litrov, akostného vína s prívlastkom cibébový výber o objeme 6 770 litrov, akostného vína s prívlastkom ľadové víno predstavovalo množstvo 12 625 litrov a akostného vína s prívlastkom slamové víno o objeme 10 795 litrov.

Akostných značkových vín s CHOP bolo hodnotených o objeme 1 155 532 litra. Z certifikovaných vín bolo vín s chráneným zemepisným označením (CHZO) spolu 14 620 litrov.

Vín s CHOP Tokaj bolo v tomto vinárskom roku hodnotených o celkovom množstve 132 368 litrov (min. rok 63 400 litrov).

Certifikovaných vín CHOP s pretlakom CO₂ bolo hodnotených o celkovom objeme 108 850 litrov.

Komisia na hodnotenie vína je nezávislý, odborný a rozhodovací orgán, ktorý zodpovedá za svoju činnosť Ministerstvu pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP. Podmienkou členstva v komisii je osvedčenie hodnotiteľa na zmyslové hodnotenie vinárskych produktov vydané akreditovaným Certifikačným orgánom vykonávajúcim certifikáciu osôb, ktorý je súčasťou OVV.

Komisia v roku 2018 zasadala v pravidelných intervaloch spolu 39 krát. Pod vedením predsedu a za aktívnej účasti členov, ktorých menuje minister pôdohospodárstva a regionálneho rozvoja SR bolo prehodnotených 2 346 vzoriek, čo je v priemere 60 vzoriek na jednom zasadnutí.

Certifikácia vín s chráneným označením – biele muštové odrody

Odroda	Hodnotené množstvo (l)	Schválené		Zakázané uvádzať do obehu		Dočasný zákaz uvádzať do obehu		Inak preradené	
		(l)	%	(l)	%	(l)	%	(l)	%
Aurelius	9 360	9 360	100,00	-	-	-	-	-	-
Bouvierovo hrozno	19 820	19 820	100,00	-	-	-	-	-	-
Breslava	15 200	15 200	100,00	-	-	-	-	-	-
Devín	491 410	490 410	99,80	-	-	1 000	0,20	-	-
Dievčie hrozno	3 900	3 900	100,00	-	-	-	-	-	-
Feteasca regala	43 730	40 730	93,14	-	-	3 000	6,86	-	-
Furmint	192 600	192 600	100,00	-	-	-	-	-	-
Chardonnay	1 087 815	1 055 085	96,99	-	-	32 730	3,01	-	-
Irsai Oliver	347 295	342 335	98,57	-	-	4 960	1,43	-	-
Lipovina	185 750	181 750	97,85	-	-	4 000	2,15	-	-
Milia	135 590	135 070	99,62	-	-	520	0,38	-	-
Muškat moravský	412 580	396 780	96,17	-	-	15 800	3,83	-	-
Muškat Ottonel	7 990	7 990	100,00	-	-	-	-	-	-
Müller Thurgau	1 021 333	1 018 058	99,68	-	-	3 275	0,32	-	-
Muškat žltý	162 265	129 715	79,94	-	-	27 600	17,01	4 950	3,05
Noria	13 038	13 038	100,00	-	-	-	-	-	-
Pálava	387 524	237 524	61,30	-	-	150 000	38,70	-	-
Rulandské biele	578 966	527 146	91,05	-	-	51 820	8,95	-	-
Rizling rýnsky	1 023 494	1 014 794	99,15	1 000	0,10	7 700	0,75	-	-
Rulandské šedé	1 046 747	1 023 037	97,73	210	0,02	23 500	2,25	-	-
Rizling vlašský	1 486 701	1 481 711	99,66	-	-	4 990	0,34	-	-
Sauvignon	470 369	467 489	99,38	-	-	2 380	0,51	500	0,11
Silvánske zelené	53 811	53 811	100,00	-	-	-	-	-	-
Tramín červený	1 072 155	1 009 805	94,18	-	-	62 350	5,82	-	-
Veltlínske červené skoré	42 164	41 894	99,36	-	-	270	0,64	-	-
Veltlínske zelené	2 031 398	1 986 898	97,81	-	-	44 500	2,19	-	-
Spolu	12 343 005	11 896 660	96,38	1 210	0,01	440 395	3,57	5450	3,16

Certifikácia vín s chráneným označením - modré muštové odrody

Odroda	Hodnotené množstvo (l)	Schválené		Zakázané uvádzať do obehu		Dočasný zákaz uvádzať do obehu		Inak preradené	
		(l)	%	(l)	%	(l)	%	(l)	%
Alibernet	786 899	780 899	99,24	-	-	6 000	0,76	-	-
André	14 170	14 170	100,00	-	-	-	-	-	-
Cabernet Sauvignon	1 902 401	1 873 051	99,85	-	-	29 350	0,15	-	-
Dunaj	184 724	184 274	99,76	-	-	450	0,24	-	-
Frankovka modrá	3 213 426	3 189 626	99,26	-	-	23 800	0,74	-	-
Hron	10 040	10 040	100,00	-	-	-	-	-	-
Modrý Portugal	107 015	107 015	100,00	-	-	-	-	-	-
Neronet	31 310	31 310	100,00	-	-	-	-	-	-
Nitria	7 085	6 085	85,89	-	-	1 000	14,11	-	-
Rimava	1 250	1 250	100,00	-	-	-	-	-	-
Rulandské modré	431 035	399 035	92,58	-	-	32 000	7,42	-	-
Rosa	1 500	1 500	100,00	-	-	-	-	-	-
Rudava	2 055	2 055	100,00	-	-	-	-	-	-
Svätovavrinecké	782 408	779 908	99,68	-	-	2 500	0,32	-	-
Torysa	920	920	100,00	-	-	-	-	-	-
Váh	3 370	3 370	100,00	-	-	-	-	-	-
Zweigeltrebe	45 268	45 268	100,00	-	-	-	-	-	-
Spolu	7 524 876	7 429 776	98,74	-	-	95 100	1,26	-	-

**Certifikácia vína s chráneným označením pôvodu z hľadiska farby za vinársky rok
2017/2018**

Víno s chráneným označením pôvodu	Farba	Hodnotené množstvo v litroch
Akostné víno odrodové	biele	9 482 003
	ružové	1 381
	červené	4 552 018
Akostné víno odrodové s prívlastkom kabinetné	biele	80 144
	ružové	14 425
	červené	7 780
Akostné víno odrodové s prívlastkom neskorý zber	biele	1 779 874
	ružové	466 468
	červené	640 563
Akostné víno odrodové s prívlastkom výber z hrozna	biele	684 551
	ružové	30 600
	červené	398 930
Akostné víno odrodové s prívlastkom bobuľový výber	biele	182 048
	ružové	9 000
	červené	21 545
Akostné víno odrodové s prívlastkom ľadové víno	biele	4 350
	ružové	7 000
	červené	1 275
Akostné víno odrodové s prívlastkom slamové víno	biele	7 770
	červené	3 025
Akostné víno odrodové s prívlastkom hrozienkový výber	biele	600
Akostné víno odrodové s prívlastkom cibébový výber	biele	6 770

2.4.3.5 Pridelovanie štátnych kontrolných čísel

Víno s chráneným označením pôvodu označené tradičným výrazom akostné víno s prívlastkom (kabinetné, neskorý zber, výber z hrozna, bobuľový výber, hrozienkový výber, cibébový výber, botrytický výber, ľadové víno a slamové víno) alebo tokajské víno (samorodné, výber 3-putňový až 6-putňový, másláš, forditáš, výberová esencia a esencia), ktoré je balené do fliaš, možno uvádzať na trh, iba ak je označené prideleným štátnym kontrolným číslom (ŠKČ).

Štátne kontrolné číslo obsahuje tieto údaje: skratku štátneho kontrolného čísla „ŠKČ“, štvormiestne číslo, ktoré je poradovým číslom osvedčenia o pridelení štátneho kontrolného čísla, objem fliaš, do ktorých sa bude víno plniť a rok pridelenia štátneho kontrolného čísla.

ŠKČ prideľuje ÚKSÚP na základe výsledkov certifikácie a len na množstvo vína uvedené v žiadosti o pridelenie ŠKČ.

ÚKSÚP prideliť za vinársky rok 2017/2018 spolu 6 195 890 kusov Štátnych kontrolných čísel (viď. Tab.3).

Pridelené Štátne kontrolné čísla (ŠKČ)

Druh fľaše (l)	Počet ŠKČ (ks)
0,200	1 250
0,250	5 600
0,375	75 120
0,500	547 395
0,750	5 566 525
1,500	-
SPOLU	6 195 890

2.4.3.6 Vydávanie vývozných dokumentov pre export vína do tretích krajín

ÚKSÚP vydal 239 vývozných dokumentov do tretích krajín, hlavne do Číny a Japonska, na ktorých osvedčil pôvod vína zo Slovenska. Okrem Číny a Japonska sa slovenské vína vyviezli aj do USA, Švajčiarska a na ostrovy v Tichom oceáne.

2.4.3.7 Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb - COVCO

Poslaním certifikačného orgánu je oficiálne posúdiť kompetentnosť žiadateľa na vykonanie senzorického hodnotenia vín a vinárskych produktov preskúšaním podľa požiadaviek platnej certifikačnej schémy, ktorá je v súlade s platnou slovenskou legislatívou v oblasti vinohradníctva a vinárstva a medzinárodnými normami ISO 5492:2008, ČSN ISO 8586-1 a STN EN ISO 8586:2014.

Na základe výsledkov senzorických skúšok certifikačný orgán vydá alebo odmietne vydať certifikát spôsobilosti.

Tieto skúšky sú dôležité pre výber členov do Komisie na hodnotenie vína MPRV SR, ktorá pôsobí pri ÚKSÚP, ako aj pre degustátorov, aby sa mohli zúčastňovať národných a medzinárodných súťaží vín a senzoricky hodnotiť vína a vinárske produkty. Platia 5 rokov a sú akreditované Slovenskou národnou akreditačnou službou.

Certifikácia osôb sa v roku 2018 konala raz, v termíne 24.-26.4.2018, zúčastnili sa 34 žiadatelia. Certifikačný orgán vydal 29 certifikátov spôsobilosti na senzorické posudzovanie vín a vinárskych produktov, z toho 16 certifikátov pre vybraného posudzovateľa a 13 pre senzorického posudzovateľa experta.

2.4.3.8 Delegované činnosti pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

ÚKSÚP – Odbor vinohradníctva a vinárstva v súčinnosti s Oddelením kontroly vinohradníctva a vinárstva v rámci delegovaných činností pre PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov a pre potreby PPA poskytuje údaje z vinohradníckeho registra.

Cieľom kontroly reštrukturalizácie vinohradov je odborné posúdenie žiadosti a projektu reštrukturalizácie vinohradu, posúdenie vhodnosti daných opatrení a jej odporúčanie na schválenie.

Hlavnou úlohou je kontrola počiatočného a konečného stavu vinohradu pred a po schválení žiadosti o podporu pri reštrukturalizácii vinohradu, súlad s vinohradníckym registrom, overenie vhodnosti danej plochy na výsadbu viniča ako aj overenie vhodnosti odrody registrovanej v Listine registrovaných odrôd do danej oblasti.

Reštrukturalizáciu vinohradov je možné vykonať len na zákonom vymedzených vinohradníckych plochách evidovaných vo vinohradníckom registri na ÚKSÚP. Systém nepokrýva bežnú obnovu vinohradov, ktorých prirodzená životnosť sa skončila.

V roku 2018 ÚKSÚP vykonal v rámci delegovaných činností pre PPA spolu 177 kontrol, z toho 129 kontrol pred schválením žiadosti o podporu na reštrukturalizáciu vinohradov, 18 kontrol ukončenia opatrenia vyklčovanie a 30 kontrol ukončenia projektu reštrukturalizácie vinohradov.

2.5 Oblasť ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby

2.5.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.
- Vyhláška MP SR č. 15/2009, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vedenia a rozsahu údajov vedených v registri ovocných sádov a chmeľníc
- Nariadenie vlády SR č. 36/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 57/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 59/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MP SR č. 508/2004 Z. z., ktorou sa vykonáva § 27 zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 75/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Nariadenie vlády SR č. 238/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach prenajímania, predaja, zámeny a nadobúdania nehnuteľností Slovenským pozemkovým fondom v znení neskorších predpisov a Nariadenia vlády SR č. 168/2011 Z. z.
- Vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 250/2017 Z. z., ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2018 až 2020 v znení vyhlášky č. 266/2018 Z. z.
- Zákon č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike
- Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka
- Zákon č. 189/2009 Z.z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá, v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 625/2017 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES)

č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS

- Nariadenie Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov, ktorým sa zrušuje nariadenie (EHS) č. 2092/91
- Nariadenie Komisie (ES) č. 889/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá implementácie nariadenia Rady (ES) č. 834/2007 o ekologickej výrobe a označovaní ekologických produktov so zreteľom na ekologickú výrobu, označovanie a kontrolu v znení neskorších predpisov
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1235/2008, ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, pokiaľ ide o opatrenia týkajúce sa dovozu ekologických produktov z tretích krajín v znení neskorších predpisov.

2.5.2 Činnosť v oblasti ovocinárstva

Činnosť v oblasti ovocinárstva je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia a každoročnej aktualizácie registra ovocných sádov a registra chmeľníc - údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha,
- vydávania výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktorý sa každoročne aktualizuje v súlade so systémom identifikácie poľnohospodárskych pozemkov,
- poskytovania a uverejňovania údajov z registra ovocných sádov a chmeľníc, ktoré nie sú predmetom ochrany, alebo predmetom obchodného tajomstva,
- poskytovania informácií orgánom štátnej správy pri rozhodovaní o poskytovaní podpory,
- vykonávania strednodobých odhadov pre určenie produkčného potenciálu výsadies vybraných ovocných druhov a odhady objemu produkcie a zásobovania trhu ovocnými druhmi,
- oprávnenia kontrolovať v ovocnom sade alebo chmeľnici súlad skutočného stavu s údajmi v registri,
- vypracovávania odborných stanovísk k:
 - projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu a chmeľnice na pozemkoch prenajatých / odkúpených od Slovenského pozemkového fondu,
 - projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu rýchlorastúcich drevín na pozemkoch prenajatých / odkúpených od Slovenského pozemkového fondu,
 - projektom a zjednodušenej projektovej dokumentácii na výsadbu ovocného sadu pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad,
- vykonávania činnosti v oblasti informačného systému ISAMM (Informačný systém pre monitorovanie a organizáciu poľnohospodárskych trhov), ktorý vykonáva výmenu informácií medzi Komisiou a členskými štátmi EÚ,

2.5.2.1 Vedenie a aktualizácia registra ovocných sádov a chmeľníc

Vedenie a aktualizácia registra sa vykonáva v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. v znení zákona č. 467/2008 Z. z. a v súlade so systémom identifikácie poľnohospodárskych pozemkov (LPIS). Register eviduje a aktualizuje údaje o ucelených a súvislých výsadbách ovocných sádov – ovocných krov, sadeníc, ovocných stromov rôznych druhov a chmeľníc – chmeľových rastlín

s vybudovanou konštrukciou na výmere najmenej 0,3 ha. Pri vedení registra ovocných sádov sa každý rok aktualizujú ovocné sady podľa výmery ovocných druhov, odrôd, roku výsadby, podľa počtu jedincov na produkčnej výmere i podľa sponu. K 31.12.2018 register eviduje 453 ovocinárskych a 4 chmeliarske subjekty. Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „OOEPV“) overuje údaje vedené v registri verifikáciou v teréne.

Stav výmer ovocných sádov v registri ÚKSÚP k 31.12.2018

Celková výmera ovocných sádov k 31.12.2018 dosiahla 6715,68 ha. V tejto výmere sú zahrnuté všetky intenzívne aj extenzívne ovocné sady s manipulačnými plochami. Celková výmera sádov na Slovensku medziročne klesla oproti roku 2017 o 85,6 ha. Produkčná výmera ku koncu roka 2018 dosiahla 6147,85ha a medziročne klesla o 37,2 ha. Intenzívne sady tvoria z toho 4826,35 ha (79 %) a extenzívne 1321,5 ha (21 %).

V roku 2018 výmera ovocných sádov v integrovanej produkcii predstavovala 1 779,06 ha a v ekologickej poľnohospodárskej výrobe 1 809,59 ha.

Štruktúra sádov podľa celkovej a produkčnej výmery k 31.12.2018

Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Rozdelenie sádov podľa intenzity v ha		Výmera v %
6715,68	6147,85	intenzívne	4826,35	79%
		extenzívne	1321,50	21%

Ovocný sad je poľnohospodársky obhospodarovaná pôda so súvislou výsadbou jedného alebo viacerých ovocných druhov s minimálnou hustotou 100 ks životaschopných ovocných stromov na 1 hektár alebo 900 ks životaschopných ovocných krov na 1 hektár. K tejto obhospodarovanej trvalej výsadbe sa pripočíta súvislý manipulačný priestor, ktorý nepresahuje 12 metrov na začiatku a konci riadkov a 8 metrov po stranách pozdĺžne vysadených radov stromov a krov, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne obvyklú hranicu oplotenia ovocného sadu. Maximálna šírka medziradia podľa ovocných druhov môže byť 12 metrov u ovocných stromov a 5 metrov u ovocných krov. Pri terasovom spôsobe pestovania sa svah započítava do šírky medziradia. Za ovocné sady sa nepovažujú výsadby podpníkov a množiteľských materiálov ovocných drevín.

Pri integrovanom pestovaní je ovocný sad s prívlastkom „rodiači“ definovaný zvýšenou hustotou ovocných stromov ustanovenou v prílohe č. 7 nariadenia vlády SR č. 75/2015 Z. z. v znení nariadenia vlády SR č. 163/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka v znení neskorších predpisov a tým, že sa z neho v predošlých troch rokoch zberala úroda. **Pri ekologickej pestovaní** je najnižší počet jedincov ovocných druhov ustanovený v § 37 písm. d) nariadenia vlády č. 75/2015 Z. z.

Intenzívne ovocné sady majú spravidla nízke tvary a vysoký počet jedincov na ha. Sú v dobrej kondícii, ošetrované podľa agrotechnických zásad. Dosahujú sa v nich vysoké a pravidelné úrody. Intenzívne ovocné sady sú sady produkčné. Ak intenzívny ovocný sad nespĺňa uvedené podmienky, bude preradený do kategórie extenzívneho sadu. Produkčnou výsadbou sa rozumie výsadba, ktorá dosahuje minimálne úrody na úrovni ročného celoštátneho priemeru. Táto podmienka neplatí pri „VIS MAJOR“.

Extenzívne ovocné sady majú spravidla vyššie tvary a nižší počet jedincov na ha, rôznorodej úrovne agrotechniky i zdravotného stavu. Môžu byť produkčné i neprodukčné. Extenzívnym spôsobom sa môžu zakladať aj nové ovocné výsadby rôznych druhov.

Celková výmera sadu je tvorená z produkčnej plochy a manipulačných plôch, ktoré sú využité pri agrotechnike a ošetrovaní sadu, prejazdoch a otáčaní traktorov. Celková výmera je obvykle tvorená hranicou oplotenia celého ovocného sadu.

Produkčná výmera sadu je obhospodarovaná plocha vysadená homogénnym porastom príslušnej trvalej plodiny a je tvorená obvodom výsadby s priradením obratlísk, ktoré nepresiahnu 12 metrov na začiatku a 8 metrov po stranách pozdĺžne vysadených radov stromov a krov, ak tento priestor netvorí súčasť cesty alebo nepresiahne obvyklú hranicu oplotenia ovocného sadu.

Manipulačná plocha je plocha nad rámec produkčnej výmery, ktorá je priradená k sadu a využíva sa pri obhospodarovaní plodiny. Zvyčajne tvorí hranicu oplotenia.

Užívateľ ovocného sadu - ovocinársky subjekt je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá obhospodaruje ovocný sad.

Štruktúra sadov podľa intenzity a produkcie ovocia k 31.12.2018

Intenzita	Produkčná výmera v ha	Úroveň agrotechniky	Produkčná výmera v ha	Sady s produkciou a bez produkcie ovocia	
				Výmera v ha	Výmera v %
intenzívne	4826,35	9 - vysoká	1868,463	s produkciou 5488,353	89%
		7 - dobrá	1134,029		
		5 - priemerná	1823,856		
extenzívne	1321,50	3 - nízka	662,006	bez produkcie 659,497	11%
		2 - veľmi nízka	209,880		
		1 - žiadna	449,617		
Spolu	6147,85		6147,85		100%

Výmery ovocných druhov podľa intenzity výsadby k 31.12.2018

Produkčná výmera v ha				
Ovocný druh	Extenzívna výmera v ha	Intenzívna výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Extenzívna výsadba v %
Jabloň domáca	687,6307	1904,6909	2592,3216	11%
Orech kráľovský	289,5901	957,0922	1246,6823	5%
Slivka domáca	111,8097	549,6940	661,5037	2%
Broskyňa obyčajná	27,1907	350,7080	377,8987	0%
Marhuľa obyčajná	22,5628	205,0959	227,6587	0%
Ríbezľa čierna	3,4938	199,3906	202,8844	0%
Čerešňa vtáčia	64,6759	125,8075	190,4834	1%
Jahoda	0,2990	157,2996	157,5986	0%
Hruška obyčajná	43,1355	93,7578	136,8933	1%

Jarabina čierna - Arónia čiernoplodá	15,9538	45,7402	61,6940	0%
Rakytník rešetliakovitý	1,1268	44,1880	45,3148	0%
Ostatné	54,0338	192,8831	246,9169	1%
Celkový súčet	1321,5026	4826,3478	6147,8504	21%

Aktuálny stav výmer chmeľníc v SR k 31.12.2018

V registri chmeľníc boli k 31.12.2018 registrovaní 4 užívatelia chmeľníc. Celková výmera chmeľníc zostala nezmenená oproti roku 2017 a dosiahla 141,18 ha. V tejto výmere je zahrnutý porast aj s manipulačnými plochami. Produkčná výmera chmeľníc z ktorej sa zberá úroda dosiahla 137,31 ha. Za obdobie 2008/2018 sa znížila celková výmera chmeľníc o 137,8551 ha a produkčná o 131,7185 ha.

Okres	Celková výmera v ha	% z celkovej výmery v ha	Produkčná výmera v ha	% z produkčnej výmery v ha
Nové Mesto nad Váhom	34,07	24,13	32,10	23,38
Trenčín	107,11	75,87	105,21	76,62
Spolu	141,18	100,0	137,31	100,0

Pestovanie chmeľu je náročné na čas a ručnú prácu, preto mnoho pestovateľov z tohto dôvodu chmeľnice zlikvidovalo a volilo možnosť hospodáriť na ornej pôde. V rokoch 2014 až 2018 zostala výmera chmeľníc takmer nezmenená. Rozdiely v desatinách ha vznikli iba pri zameriavaní PPA, čo je pravdepodobne spôsobené technicky, nakoľko chmeľnice sú trvalá kultúra.

Na Slovensku sa aktuálne stále pestujú dve odrody chmeľu: Premiant a Žatecký poloskorý červenák. Odroda Premiant je pestovaná na výmere 24,07 ha.

Ostatná pestovaná plocha je Žatecký poloskorý červenák (117,11 ha). Z toho sa pestujú dva klony – klon 72 a klon 114. Klon 114 je pestovaný na výmere 16,4105 ha a klon 72 na výmere 100,6995 ha.

Aktuálny stav kapacity ovocných skladov v SR k 31.12.2018

K 31.12.2018 využívalo sklady pre uskladnenie ovocia 66 ovocinárskych subjektov. Celková kapacita skladov evidovaná v registri ovocných sadov sa znížila od r. 2013 o 5316 t.

Kapacita ovocných skladov v SR pre uskladnenie ovocia z domácej produkcie

Rok	2014	2015	2016	2017	2018
Počet užívateľov - skladovateľov ovocia	97	85	78	71	66
Sklad vetraný vzduchom v t:	6 600	5 592	5 359,6	4399,6	4 327
Klimatizovaný sklad v t	9 594	9 715	9 714,5	11314,5	11 150
Klimatizovaný sklad – riadená CA v t	1 580	1 580	1 580	1580	1 580
Klimatizovaný sklad – systém ULO v t	21 084	19 484	19 484	17484	17 484
Celková kapacita skladov v SR v t:	38 858	36 371	36 138,1	34778,1	34 540

2.5.2.2 Štátne štatistické rezortné zisťovania

OOEPV vykonal v roku 2018 nasledovné štátne štatistické zisťovania MPRV SR

- Odhad úrody ovocia k 15.6., 15.9. a produkcia ovocia k 31.12.
- Výkaz o uskladnení jabĺk a hrušiek k 1.3., 31.10. a 31.12.

Štátne štatistické zisťovania boli zamerané na určenie produkčného potenciálu výsadiieb vybraných ovocných druhov podľa osobitného predpisu a na získanie strednodobých odhadov objemu produkcie a zásobovania trhu vybranými ovocnými druhmi. Zisťovania nemajú duplicitu s inými zisťovaniami ŠÚ SR.

Zisťovania pre určenie produkčného potenciálu ovocných sádov na Slovensku sa vykonávajú z ovocných sádov od výmery 0,3 ha, ktoré sú vedené v registri ovocných sádov na ÚKSÚP ako sady produkčné.

Odhad úrody ovocia jabĺk, hrušiek, broskýň a marhúľ k 15.6.2018

Odhad úrody k 15.6.2018	Jablká	Hrušky	Broskyne	Marhule
Nahlásený odhad úrody v t	46 452,2	1 169,0	1 498,1	414,8
Nahlásená výmera v ha	2 053,2	100,3	309,5	162,3
Dopočítaná úroda v t	382,0	26,9	57,9	53,6
Dopočítaná výmera v ha	45,9	6,2	10,1	25,9
Odhad úrody ovocia spolu v t	46 834,2	1 195,9	1 556,0	468,4

Odhad úrody ovocia jabĺk a hrušiek k 15.9.2018

Odhad úrody k 15.9.2018	Jablká	Hrušky
Nahlásený odhad úrody v t	42 937,0	1 252,0
Nahlásená výmera v ha	2 064,5	104,3
Dopočítaná úroda v t	454,9	13,6
Dopočítaná výmera v ha	56,1	4,5
Odhad úrody ovocia spolu v t	43 391,9	1 265,7

Produkcia ovocia k 31.12.2018

Formuláre podľa § 18 zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike boli zaslané 300 respondentom, ktorí obhospodarujú produkčné ovocné sady a sú registrovaní v registri ovocných sádov. Späť sa vrátilo 267 (89 %) výkazov. Z tohto počtu uviedlo nulové úrody 45 (17 %) subjektov. V roku 2018 sa na Slovensku vyprodukovalo 51 651,80 t ovocia na výmere 4555,71 ha. Na výmere 144,6 ha bola dopočítaná úroda ovocia 545,7 t.

Produkcia ovocia hlavných ovocných druhov k 31.12.2018

Ovocný druh	Počet rodiacich jedincov (ovocných stromov, kríkov a sadeníc) v ks	Úroda v ovocných sadoch v t	Vysadená plocha rodiacich ovocných sadov a plantáží v ha	Priemerná úroda v t/ha
Jabloň domáca	5 015 595,00	43 928,93	2 137,37	20,55
Hruška obyčajná	153 430,00	1 393,08	117,89	11,82
Broskyňa obyčajná	280 236,00	1 563,64	359,92	4,34
Marhuľa obyčajná	107 952,00	338,08	160,50	2,11
Slivka domáca	306 774,00	2 192,04	605,16	3,62
Čerešňa vtáčia	128 869,00	913,65	186,68	4,89
Baza čierna	20 877,00	168,94	38,40	4,40
Jarabina čierna (Arónia čiernoplodá)	89 067,00	45,45	44,41	1,02
Ríbezľa červená	192 774,00	42,85	42,76	1,00
Ríbezľa čierna	953 765,00	112,48	194,86	0,58
Jahoda	5 152 077,00	792,56	154,48	5,13
Orech kráľovský (vlašský)	60 822,00	27,65	359,55	0,08
Brusnica chocholíkatá - čučoriedka	81 198,00	44,80	26,71	1,68
Rakytník rešetliakový	45 000,00	16,40	33,73	0,49
Malina	53 497,00	17,02	9,03	1,89
Ostatné neuvedené ovocie	111 350,00	54,23	84,27	0,64
Spolu	12 753 283,00	51 651,80	4 555,71	11,34

Uskladnenie jablák a hrušiek

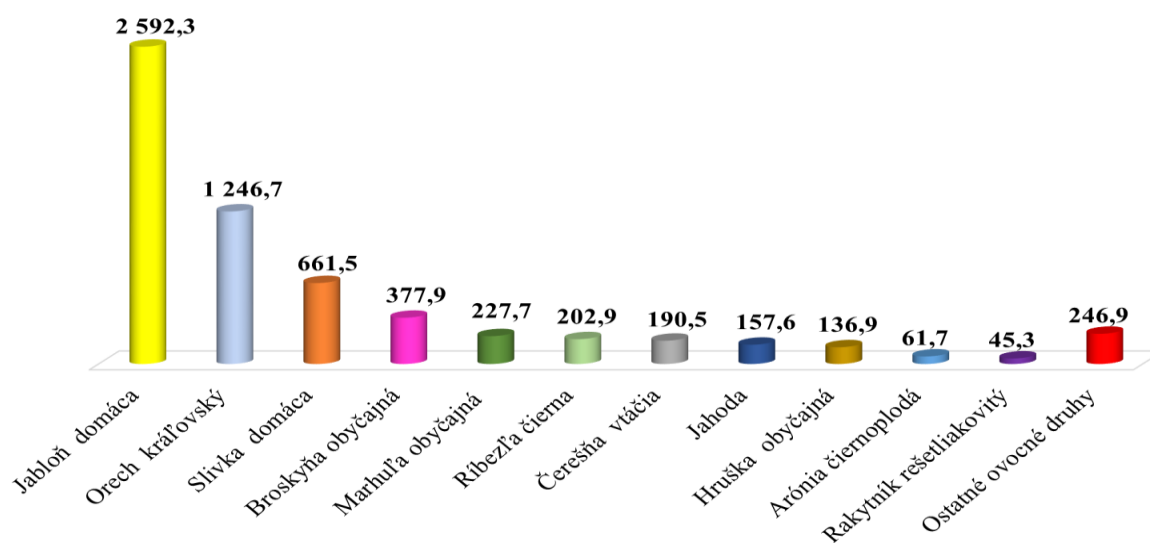
Do štátneho štatistického zisťovania „Uskladnenie jablák a hrušiek“ bolo k 31.10.2018 zaradených 58 subjektov, ktoré sú vedené v registri ovocných sadov a zaoberajú sa skladovaním jablák a hrušiek z domácej produkcie pre trhové potreby s kapacitou skladu min. 1 tona.

K 31.12.2018 boli výkazy o uskladnení jablák a hrušiek poslané 57 ovocinárskym subjektom, ktoré sú vedené v registri ovocných sadov ako subjekty uskladňujúce jablká a hrušky z domácej produkcie. Z domácej produkcie jablák a hrušiek bolo k 31.12.2018 uskladnených **17 476,7 t** jablák a **45,1** hrušiek.

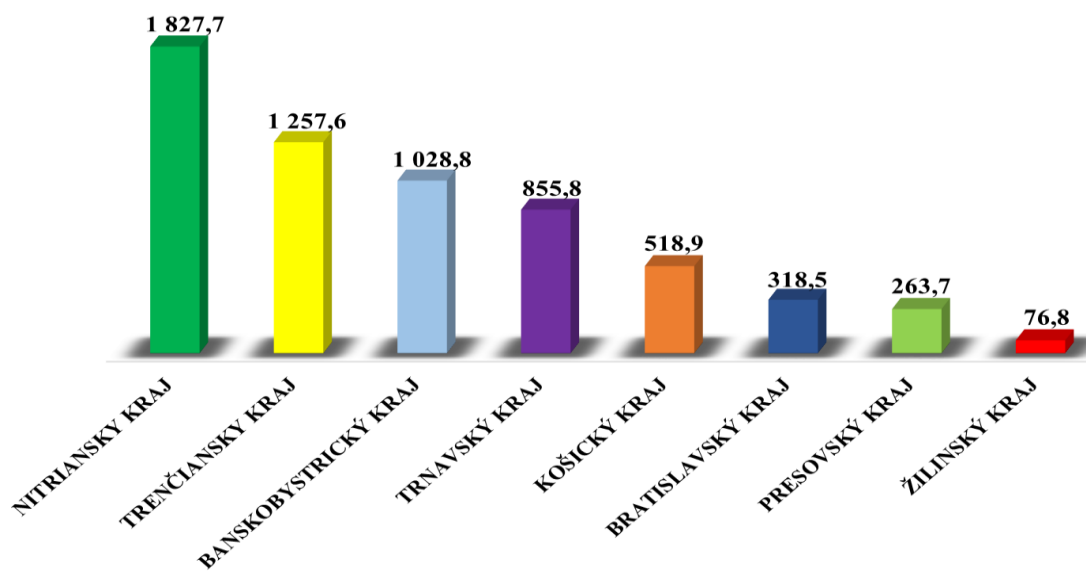
Uskladnenie jablák a hrušiek z domácej produkcie v roku 2018

Ukazovateľ	Jablká	Hrušky
Uskladnenie ovocia k 1.3.2018 (t)	7 306,6	0,35
Uskladnenie ovocia k 31.10.2018 (t)	25 241,4	130,0
Uskladnenie ovocia k 31.12.2018 (t)	17 476,7	45,1

**Produkčná výmera najpestovanejších ovocných druhov v ha
k 31.12.2018**

**Produkčná výmera ovocných sádov podľa krajov k 31.12.2018
(6147,9 ha)**

Vývoj výmer ovocných sádov v ha v r. 2004 – 2018

Rok	Celková výmera v ha	Produkčná výmera v ha	Manipulačná plocha (MP) v ha	Podiel MP v % z celkovej výmery
2004	11 435,1	9 359,6	2 075,5	18%
2005	10 659,1	9 329,5	1 329,6	12%
2006	10 432,5	9 272,6	1 159,9	11%
2007	10 064,8	8 944,9	1 119,9	11%
2008	9 603,7	8 479,0	1 124,7	12%
2009	9 602,4	8 505,6	1 096,8	11%
2010	9 285,8	8 313,1	972,7	10%
2011	8 926,8	8 056,8	870,0	10%
2012	7 829,1	7 048,1	781,0	10%
2013	7 378,4	6 569,0	809,5	11%
2014	7 586,2	6 791,3	794,9	10%
2015	7 069,9	6 212,8	857,1	12%
2016	7 070,3	6 381,6	688,7	10%
2017	6 801,3	6 185,1	616,3	9%
2018	6715,7	6147,9	567,8	8%

Vývoj produkčnej výmery jednotlivých ovocných druhov v ha v rokoch 2009 – 2018

Ovocný druh	Produkčná výmera v ha											2018-2009
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	(%)	Pokles (-) /nárast(+)
Jabloň domáca	4 547,8	4 325,5	4 177,5	3 686,0	3 448,2	3 319,0	3 051,4	3074,1	2689,7	2592,3	42,2%	-1955,5
Hruška obyčajná	204,3	206,0	205,1	178,0	167,4	165,5	157,3	166,6	135,4	136,9	2,2%	-67,4
Broskyňa obyčajná	856,4	786,5	737,5	636,2	572,1	568,4	443,2	444,0	364,7	377,9	6,1%	-478,5
Marhuľa obyčajná	302,6	270,7	239,0	222,7	219,6	223,4	226,1	229,5	230,3	227,7	3,7%	-74,9
Slivka domáca	672,7	694,5	687,2	620,6	619,0	633,6	646,2	658,7	657,2	661,5	10,8%	-11,2
Ringlota	45,2	44,7	43,6	21,7	21,6	21,6	16,2	16,2	17,2	17,0	0,3%	-28,2
Čerešňa vtáčia	284,8	292,8	308,8	268,8	250,7	264,1	229,9	217,2	193,1	190,5	3,1%	-94,3
Višňa	194,7	190,7	171,5	106,2	48,5	85,4	68,5	56,3	50,9	41,8	0,7%	-152,9
Mandľa obyčajná	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	0,01%	-0,1
Slivka čerešňoplodá	4,3	39,7	35,0	35,0	35,0	0,0	1,0	4,5	4,5	5,2	0,1%	0,9
Ríbezľa červená	204,2	193,0	171,3	101,6	92,5	69,7	46,6	45,0	45,1	42,8	0,7%	-161,4
Ríbezľa biela	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,03	0,03	0,001%	0,0
Ríbezľa čierna	600,1	589,7	528,7	402,9	369,8	315,0	232,8	241,6	211,7	202,9	3,3%	-397,2
Egreš obyčajný	23,6	20,6	18,7	17,3	17,3	0,3	0,3	0,1	0,4	0,4	0,01%	-23,2
Malina	39,3	37,9	17,0	11,8	11,7	9,5	6,2	9,8	10,9	10,9	0,2%	-28,4
Černica	5,9	5,9	5,9	5,9	4,7	4,7	4,5	4,9	2,6	3,2	0,1%	-2,7
Jahoda	146,3	153,1	191,4	212,4	173,4	165,5	139,6	141,2	162,7	157,6	2,6%	11,3
Orech kráľovský	192,5	285,8	313,1	310,9	312,6	719,0	728,6	845,0	1180,7	1246,7	20,3%	1 054,2
Gaštan jedlý	26,2	12,5	19,1	19,2	19,2	19,2	8,1	8,0	8,1	8,0	0,1%	-18,2
Zemolez	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,7	0,5	0,5	0,5	0,0%	0,3
Rakytník rešetliakovitý	4,4	16,6	16,6	16,6	16,6	21,9	42,5	42,2	44,2	45,3	0,7%	40,9
Lieska obyčajná	7,0	6,9	6,8	7,0	7,0	6,9	6,1	7,0	7,3	7,4	0,1%	0,4
Jarabina	2,9	3,0	3,0	4,0	4,0	4,0	1,5	1,5	1,5	1,5	0,03%	-1,4
Jarabina vtáčia x Hloh sibírsky	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	2,4	0,1	0,1	0,2	0,2	0,003%	-2,2
Drieň obyčajný	1,1	1,1	1,1	1,1	1,4	1,4	0,8	1,8	2,6	3,5	0,1%	2,4
Baza čierna	69,6	64,0	76,2	77,5	67,5	61,3	51,0	49,2	41,4	40,5	0,7%	-29,1
Jarabina čierna	31,6	31,9	34,5	34,7	35,0	59,4	57,3	56,8	61,5	61,7	1%	30,1
Ruža jabĺčkatá	10,0	10,0	10,0	10,0	10,4	10,4	10,4	10,3	11,2	11,2	0,2%	1,2
Brusnica chocholikatá	22,2	24,3	31,8	32,6	36,3	34,7	29,6	42,8	41,4	44,3	0,7%	22,1
Moruša	0,0	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	3,1	3,0	0,0%	3,0
Ostatné	2,9	0,3	1,2	2,1	2,1	2,1	4,1	4,3	4,6	5,0	0,1%	2,1
Spolu	8 505,6	8 313,1	8 056,8	7 048,1	6 569,0	6 791,3	6 212,8	6381,6	6185,1	6147,9	100%	-2 357,7

2.5.2.3 Administratívna kontrola a kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste

OOEPV vykonáva kontrolu ovocných sádov a chmeľníc na mieste pre aktualizáciu údajov v registri ovocných sádov a registri chmeľníc. Overovanie skutočného stavu s údajmi v registri sa vykonáva počas kontroly na mieste. Register ovocných sádov eviduje v zmysle zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z., údaje o ovocinárskych subjektoch a výsadbách, najmä - úroveň agrotechniky, intenzitu výsadby (počty stromov, krov, spon výsadby), vek výsadby a pod.

OOEPV vydáva výpis na základe žiadosti ako potvrdenie o evidencii subjektu v Registri ovocných sádov. Výpisy predkladajú farmári na PPA pri predkladaní žiadostí a projektov o získanie podpôr štátnej pomoci. Vydávanie výpisov vyplýva zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení zákona č. 467/2008 Z. z.

Počet vydaných výpisov z registra ovocných sádov a chmeľníc za rok 2018 bol 241. Z registra chmeľníc boli vydané 4 výpisy.

Kontroly ovocných sádov a chmeľníc na mieste sa vykonávali počas vegetačného obdobia. Celkovo bolo v roku 2018 pri kontrolách na mieste skontrolovaných 515,1389 ha, v 32 ovocinárskych subjektoch.

Prehľad o vykonaných kontrolách ovocných sádov a chmeľníc v roku 2018 v porovnaní s rokom 2017

Údaj	Stav v registri 2017	Kontroly na mieste 2017	Stav v registri 2018	Kontroly na mieste 2018
Počet subjektov	442	62	453	32
Celková výmera sádov v ha	6 801,30	1173,0267	6715,68	515,1389
Počet skontrolovaných kultúrnych dielov	---	112	---	78
Počet vyradených kultúrnych dielov	---	8	---	5

2.5.2.4 Odborné stanoviská k projektom

V roku 2018 OOEPV vydal 37 odborných stanovísk. Z toho 36 odborných stanovísk bolo vydaných k projektom na výsadbu ovocných sádov a 1 odborné stanovisko bolo vydané k projektu na výsadbu rýchlorastúcich drevín.

2.5.3 Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby

Činnosť v oblasti ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) je vykonávaná v rámci národnej a európskej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- plnenia úloh príslušného orgánu pre ekologickú poľnohospodársku výrobu podľa osobitných predpisov
- registrácie prevádzkovateľov činných v systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) a vykonávania zmien v registri, vedenia registra prevádzkovateľov,
- výmaz prevádzkovateľov činných v systéme EPV na základe ich žiadostí o zrušenie registrácie, sankčný výmaz na základe nedodržiavania pravidiel systému EPV,
- vydávania oprávnenia súkromným inšpekčným organizáciám na výkon delegovaných úloh v rámci EPV v SR (kontrola a certifikácia v EPV),
- vedenia registra oprávnených inšpekčných organizácií,
- metodického riadenia činnosti oprávnených inšpekčných organizácií,
- vykonávania dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií,
- vykonávania úradných kontrol, vrátane delegovaných kontrol pre PPA poberateľov podpory Programu rozvoja vidieka pre opatrenie: Ekologické poľnohospodárstvo (kontrola na mieste, administrácia PPA úloh, spolupráca v oblasti výmeny informácií),
- posudzovania a povoľovania neekologických vstupov do EPV a povoľovania ich použitia na území SR, zostavovania zoznamov hnojív a pôdnych pomocných látok povolených do EPV, zoznamov prípravkov na ochranu rastlín povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,
- posudzovania a zostavovania zoznamov krmív povolených do EPV, ktoré zverejňuje MPRV SR na návrh ÚKSÚP vo svojom vestníku,
- vedenia databázy bioosív,
- výmeny informácií a spolupráce s príslušnými orgánmi EÚ a príslušnými orgánmi ČS EÚ a so štátnymi a súkromnými inšpekčnými organizáciami členských štátov a iných štátov,
- prípravy podkladov pre právny útvar ÚKSÚP na ukladanie sankcií za porušenie pravidiel EPV,
- spracovávanie údajov a zostavovanie súborov dát pre inštitúcie EÚ (Eurostat, Európska komisia) za SR. Komunikácia a výmena informácií o stave EPV prebieha cez CIRCABC, OFIS a ECAS Portal. V oblasti poskytovaní informácií spolupracuje s ďalšími orgánmi štátnej správy ako aj neštátnymi organizáciami.

2.5.3.1 Registrácia v ekologickej poľnohospodárskej výrobe

V systéme ekologickej poľnohospodárskej výroby (ďalej len „EPV“) každý prevádzkovateľ, ktorý je činný v rôznych oblastiach EPV (rastlinná výroba vrátane pestovania húb, živočíšna výroba vrátane chovu včiel a akvakultúry, zber voľne rastúcich rastlín a ich častí z voľnej prírody, výroba potravín, výroba osív, výroba krmív, iný spracovateľ – t.j. balenie a uchovávanie produktov z EPV, dovoz produktov z EPV z tretích krajín, vývoz produktov z EPV do tretích krajín, iný prevádzkovateľ – t.j. obchodovanie, skladovanie a preprava produktov z EPV) musí svoju činnosť oznámiť príslušnému orgánu (ÚKSÚP).

V súlade so zákonom č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe ÚKSÚP vykonáva registráciu prevádzkovateľov EPV a tiež zmeny registrácie (vrátane zrušenia

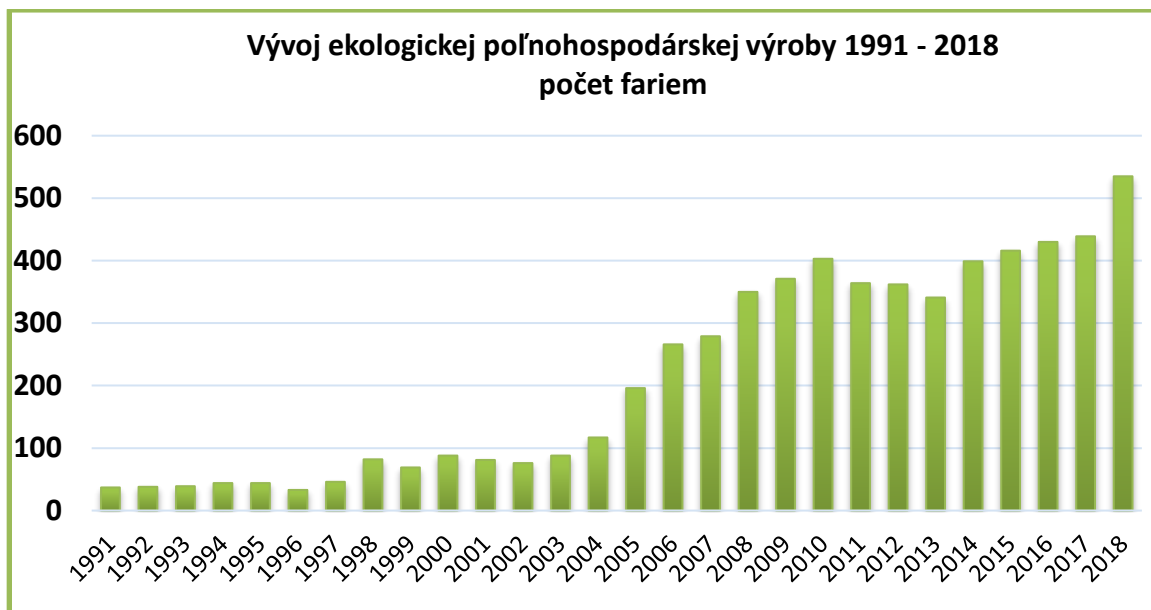
registrácie). Registre ekologických prevádzkovateľov sú zverejnené na web stránke ÚKSÚP. ÚKSÚP vykonáva registráciu podľa druhu zamerania činnosti:

- ekologický prevádzkovateľ zaoberajúci sa produkciou nespracovaných poľnohospodárskych produktov a živých zvierat:
 - rastlinná výroba
 - živočíšna výroba
 - zber voľne rastúcich rastlín a ich častí
 - chov včiel
 - pestovanie húb
- prevádzkovateľ zaoberajúci sa ekologickou akvakultúrou (v SR t.č. žiaden)
- prevádzkovateľ – spracovateľ:
 - výroba potravín z EPV
 - výroba osív z EPV
 - výroba krmív z EPV
 - iný spracovateľ - prevádzkovateľ zaoberajúci sa balením alebo uchovávaním produktov EPV
- prevádzkovateľ dovážajúci produkty z EPV z tretích krajín (dovozca)
- prevádzkovateľ vyvážajúci produkty z EPV do tretích krajín (vývozca)
- iný prevádzkovateľ – prevádzkovateľ zaoberajúci sa obchodovaním, skladovaním alebo prepravou produktov EPV

K 31.12.2018 bolo v systéme EPV registrovaných celkovo 802* prevádzkovateľov rozčlenených do nasledovných činností:

Činnosť prevádzkovateľa	Počet v roku 2017	Počet v roku 2018
Prevádzkovateľ s pôdou (rastlinná výroba, živočíšna výroba)	439	535
Prevádzkovateľ zbierajúci voľne rastúce rastliny a ich časti z voľnej prírody	9	10
Chov včiel	1	16
Pestovanie húb	0	1
Aquakultúra	0	0
Výrobca potravín	91	98
Výrobca osív	8	10
Výrobca krmív	12	13
Iný spracovateľ (označovanie, uchovávanie)	34	40
Dovozca	32	40
Vývozca	13	18
Iný prevádzkovateľ (obchodovanie, skladovanie, preprava)	164	214

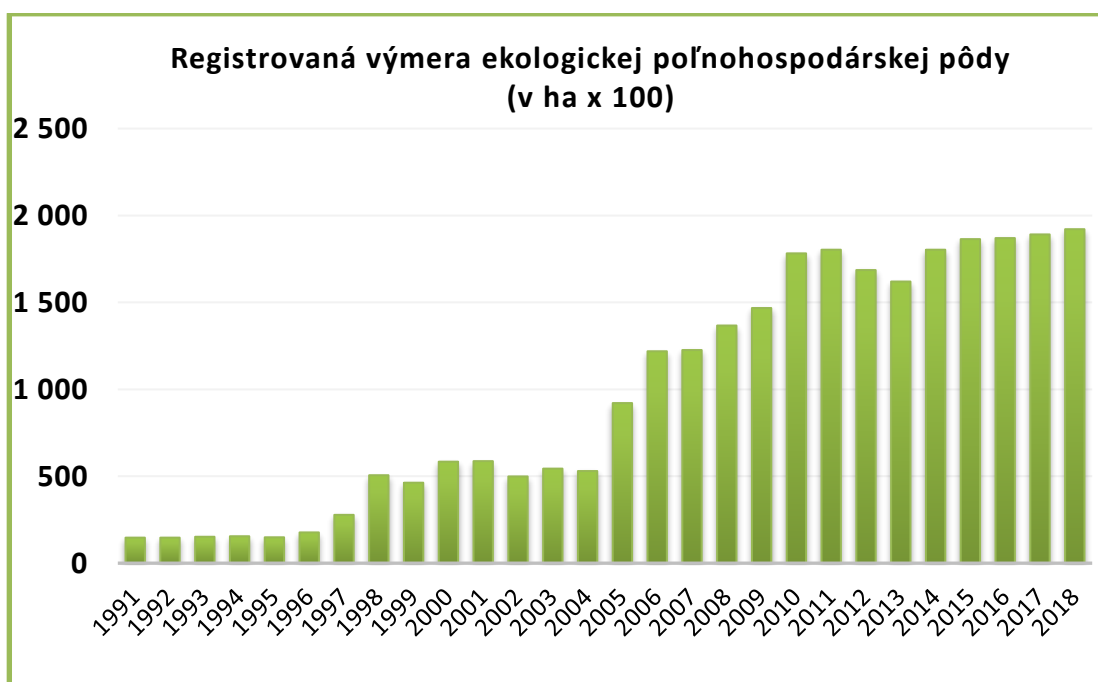
* Každý prevádzkovateľ môže vykonávať viacero činností v systéme EPV

Celková registrovaná plocha pôdy v systéme EPV ku 31.12.2018 bola 192 143,05 ha. V porovnaní s rokom 2017, kedy bolo v systéme EPV obhospodarovaných 189 147,61 ha pôdy, výmera pôdy v EPV narástla o 1,58 %.

Štruktúra registrovanej pôdy v ekologickej poľnohospodárskej výrobe k 31.12.2018

Pol'noh. pôda v EPV	Pol'noh. pôda celkom/ ha	Orná pôda/ ha	TTP/ ha	Sady/ ha	Vinice/ ha
Ekologická výmera	179 290,55	57 476,36	119 971,28	1 719,56	123,35
Výmera v konverzii	12 852,5	7 344,53	5 394,36	90,03	23,58
Spolu:	192 143,05	64 820,89	125 365,64	1809,59	146,93

Porovnanie ukazovateľov EPV za roky 2017 a 2018

Ukazovateľ EPV	ROK 2017	ROK 2018	% rozdiel s rokom 2017
Počet prevádzkovateľov v EPV	655	802	+ 22,44
Počet prevádzkovateľov s pôdou v EPV	439	535	+ 21,87
Poľnohospodárska pôda/ ha	189 147,61	192 143,05	+ 1,58
Orná pôda/ ha	62 977,97	64 820,89	+ 2,93
TTP/ ha	124 230,03	125 365,64	+ 0,91
Ovocné sady/ ha	1 807,24	1 809,59	+ 0,13
Vinohrady/ ha	132,37	146,93	+ 11,00
Výrobca biopotravín	91	98	+ 7,69

Zmeny v registrácii, nahlásené prevádzkovateľmi EPV sa najčastejšie týkajú rozšírenia alebo zníženia výmery registrovanej pôdy, ďalej sú to ostatné zmeny, ako napríklad zmeny doby konverzie (skrátene, predĺženie), zmeny kultúry pôd, zmeny v živočíšnej výrobe, zmeny kontaktných údajov prevádzkovateľa alebo zmeny činností v EPV. Zmeny výmer pôdy súvisia najmä s aktualizáciou LPIS.

Prehľad o vykonaných zmenách v registri prevádzkovateľov ekologickej poľnohospodárskej výroby k 31.12.2018

Mesiac	Nová registrácia	Vyradenie z registra	Zmena výmery	Ostatné zmeny	Spolu v mesiaci
Január	14	9	8	27	58
Február	18	2	12	5	37
Marec	21	4	8	18	51
Apríl	38	4	28	28	98
Máj	35	3	99	17	154
Jún	13	4	131	18	166
Júl	14	4	130	40	188
August	11	0	54	39	104
September	11	3	63	14	91
Október	12	12	90	36	150
November	10	2	59	46	117
December	0	2	7	15	24
Spolu:	197	49	689	303	1238

2.5.3.2 Výkon úradných kontrol ekologickej poľnohospodárskej výroby

OOEPV alebo ním oprávnené súkromné inšpekčné organizácie vykonávajú úradné kontroly EPV s cieľom overiť dodržiavanie princípov a pravidiel EPV za účelom ochrany spotrebiteľa a jeho dôvery v kvalitu bioproduktov vyrobených v súlade s pravidlami EPV.

V roku 2018 vykonávali okrem OOEPV úradné kontroly v oblasti EPV tiež tri oprávnené súkromné inšpekčné organizácie:

- Naturalis SK, s.r.o. (SK-BIO-002)
- Biokont CZ s.r.o. (SK-BIO-003)
- EKO-CONTROL SK s.r.o. (SK-BIO-004)

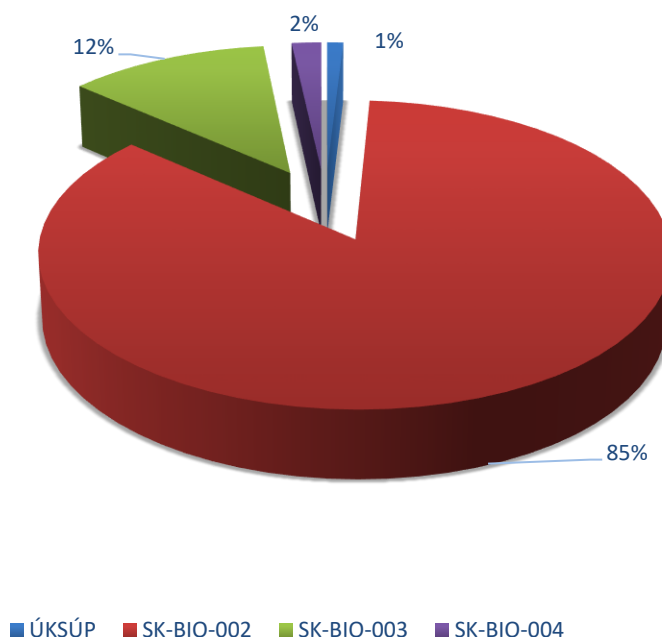
V roku 2018 OOEPV vykonal celkovo 13 úradných kontrol v systéme EPV, z toho 5 úradných kontrol bolo vykonaných u prevádzkovateľov EPV a 8 kontrol u neregistrovaných subjektov.

Naturalis SK, s.r.o. vykonal v roku 2018 celkovo 1185 kontrol, z toho: 129 vstupných kontrol a 947 úplných kontrol. V rámci úplných kontrol bolo 678 ohlásených a 269 neohlásených. Ďalej bolo vykonaných 109 náhodných kontrol na základe rizikovosti. V rámci náhodných kontrol bolo ohlásených kontrol 32 a neohlásených 77.

Biokont CZ, s.r.o. vykonal v roku 2018 celkovo 163 kontrol, z toho: 90 riadnych ohlásených kontrol, 45 vstupných kontrol, 13 nariadených ohlásených kontrol, 15 nariadených neohlásených kontrol.

EKO-CONTROL SK s.r.o. vykonal v roku 2018 celkovo 24 kontrol, z toho : 21 vstupných kontrol, a 1 úplná kontrola, ktorá bola ohlásená, 2 náhodné kontroly, ktoré boli neohlásené.

Úradné kontroly v EPV v SR za rok 2018

V rámci dozoru nad činnosťou súkromných inšpekčných organizácií OOEPV vykonáva kancelárske audity, svedecké audity a dohľadové audity. V roku 2018 boli vykonané 3 kancelárske audity, 1 svedecký audit a 1 dohľadový audit.

Inšpektori OOEPV na základe „Dohody o delegovaní činnosti č. 13/2015“ uzavretej medzi ÚKSÚP a PPA, vykonávajú pre PPA kontroly na mieste za účelom potvrdenia dodržiavania podmienok EPV na základe, ktorých sa poskytnú dotácie prevádzkovateľom registrovaným v EPV v oblasti podpôr vyplývajúcich z Programu rozvoja vidieka 2014-2020 pre opatrenie ekologické poľnohospodárstvo. V roku 2018 vykonal OOEPV pre PPA 36 kontrol na mieste.

2.5.3.3 Posudzovanie a povoľovanie neekologických vstupov do EPV

OOEPV posudzuje neekologické vstupy do EPV a povoľuje ich použitie v rastlinnej výrobe, v živočíšnej výrobe, pri výrobe potravín alebo krmív. Zostavuje zoznamy: hnojív a pôdných pomocných látok, prípravkov na ochranu rastlín a krmív, ktoré sú povolené do EPV.

Aktuálne zoznamy sú zverejnené na www.uksup.sk.

Povoľovanie hnojív a pôdných pomocných látok, prípravkov na čistenie a dezinfekciu budov a zariadení, prípravkov na ochranu rastlín a krmív do EPV

V súlade s právnymi predpismi bolo v roku 2018

- posúdených 75 hnojív a pôdných pomocných látok, povolených bolo 64, bolo udelených 10 výnimiek a 1 nebol povolený
- posúdené 2 dezinfekčné a čistiace prípravky v ŽV, všetky boli povolené,
- posúdených 15 prípravkov na ochranu rastlín, povolených bolo 7 prípravkov na ochranu rastlín, zamietnutý bol 1 a ďalej bolo udelených 7 výnimiek,
- posúdených 324 krmív, povolených resp. schválených bolo 321 krmív, vrátane silážnych prípravkov a neboli schválené 3

Bioosivá a vydávanie výnimiek na použitie neekologických osív a vegetatívneho materiálu

V súlade s právnymi predpismi pre EPV majú prevádzkovatelia uprednostňovať používanie osív a vegetatívneho množiteľského materiálu dopestovaného v súlade s pravidlami EPV (ďalej len „bioosivá“) pred používaním osív a vegetatívneho množiteľského materiálu, ktorý nebol získaný metódou EPV (ďalej len „neekologickými osivami“).

OOEPV vedie databázu bioosív dostupných na území SR a zverejňuje ju na web stránke ÚKSÚP. V roku 2018 požiadali o zaradenie osiva do databázy bioosív 4 prevádzkovatelia EPV registrovaní na činnosť výrobcu osív z EPV:

1. OSIVO, a.s. – do databázy bioosív požiadala zaregistrovať 5 druhov a 6 odrôd bioosív:

Druh	Odroda
Pšenica letná f. jarná	IS Jarissa
Pšenica letná f. ozimná	IS Gordius
Hrach siaty peluška	Arvika
Vika siata f. jarná	Hanka
Ovos siaty f. jarná	Vendelin
Raž siata f. ozimná	Dankowskie Opal

2. SEMA HŠ s.r.o. – do databázy bioosív požiadala zaregistrovať 1 druh a odrodu bioosíva:

Druh	Odroda
Jačmeň siaty f. jarná	Valis

3. LEGUSEM pt, a.s. – do databázy bioosív požiadal zaregistrovať 2 druhy a 3 odrody bioosív:

Druh	Odroda
Pšenica letná f. ozimná	Viki
Pšenica letná f. ozimná	Annie
Hrach siaty	Aviron

4. Oseva, a.s. slovenská organizačná zložka – do databázy bioosív požiadala zaregistrovať 1 druh a 2 odrody bioosív:

Druh	Odroda
Pšenica letná f. ozimná	IS Conditor
Pšenica letná f. ozimná	Midas

Ponuka bioosív v SR však dlhoročne nepokrýva dopyt prevádzkovateľov, preto je možnosť v súlade s platnou legislatívou vydávať výnimky na použitie neekologického osiva alebo množiteľského materiálu v EPV.

Za rok 2018 bolo prijatých 453 žiadostí o vydanie výnimky. Z tohto počtu žiadostí bolo udelených 1 986 výnimiek na osivo pre jednotlivé druhy a ich odrody a 19 žiadostí o výnimku bolo zamietnutých.

OOEPV každoročne zasiela do Európskej komisie správu o udelených výnimkách pre používanie neekologických osív a sadív zemiakov alebo vegetatívneho množiteľského materiálu pre účely prehodnotenia situácie ohľadom používania neekologických osív na úrovni ES v anglickom jazyku do 31. marca bežného roku.

Výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe

V roku 2018 OOEPV vydal nasledovné výnimky z pravidiel EPV v živočíšnej výrobe:

- 101 povolení na vykonanie zásahov na hospodárskych zvieratách,
- 9 výnimiek na umiestnenie neekologických zvierat a hydiny do ekologickej prevádzky.

2.5.3.4 Činnosť v orgánoch EÚ

OOEPV sa pravidelne zúčastňuje zasadnutí Výborov pre EPV a expertných skupín EPV v Bruseli prostredníctvom delegáta za SR pre EPV.

Dňa 30.5.2018 bolo prijaté nové nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/848 o ekologickej poľnohospodárskej výrobe a označovaní produktov ekologickej poľnohospodárskej výroby a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 834/2007, ktoré sa bude uplatňovať od 1.1.2021.

2.5.3.5 Porušenia EPV, príprava podkladov pre udelenie sankcií

V roku 2018 bolo OOEPV zaevidovaných 399 zistení (odchýlky a nezhody) v rámci EPV zaslaných od troch oprávnených inšpekčných organizácií.

8 prípadov bolo príslušným orgánom posúdených a riešených za účelom udelenia sankcie, v 6 prípadoch bola udelená pokuta.

V roku 2018 boli sankčne vymazaní z registra EPV 9 prevádzkovatelia.

V systéme OFIS bolo v roku 2018 nahraných spolu 12 prípadov, ktoré sa týkali SK. Z týchto prípadov bolo SK označené v 4 prípadoch a v 8 prípadoch označilo SK iný členský štát. 9 prípadov bolo v roku 2018 uzavretých.

2.5.4 Aktivity OOEPV v roku 2018

V roku 2018 sa OOEPV aktívne zúčastňoval na odborných seminároch a konferenciách, úzko spolupracoval pri skvalitnení svojej práce s odbornými inštitúciami, s MPRV SR, VÚPOP, VÚEPP, ŠÚ SR, SPU Nitra – Fakultou záhradníctva a krajinného inžinierstva, Ovocinárskou úniou SR, odbornými strednými školami, Centrom výskumu rastlinnej výroby. OOEPV sa aktívne zapája do prezentácie ÚKSÚP na rôznych výstavách ako napr. Jahrada, Agrokomplex, Dni poľa.

Významnou činnosťou OOEPV je zasielanie správ, hlásení do orgánov EÚ prostredníctvom elektronických systémov OFIS, TRACES a EUROSTAT.

K výmene informácií s ďalšími orgánmi štátnej správy SR ako napr. MPRV SR, PPA, ŠÚ SR, ŠVPS SR, SNAS, VÚPOP atď. dochádza v priebehu pracovných stretnutí alebo inou formou komunikácie.

OOEPV tiež spolupracuje s neštátnymi organizáciami ako napr. Zväzom ekologického poľnohospodárstva - Ekotrend. V roku 2018 sa zástupcovia OOEPV zúčastnili na seminári v Liptovskej Tepličke, ktorý usporiadal Zväz ekologického poľnohospodárstva – Ekotrend. Na tomto seminári formou školenia informovali zástupcovia OOEPV mladých farmárov o legislatívnych požiadavkách týkajúcich sa EPV.

Experti OOEPV sa v roku 2018 zúčastnili 2 posudzovaní SNAS (2x vo forme prizvaného experta) vykonaných za účelom akreditácie inšpekčného a certifikačného orgánu v EPV, v priebehu ktorých poskytli svoje expertné stanoviská.

2.5.5 Ciele a prehľad ich plnenia

V oblasti ovocinárstva je základným cieľom OOEPV kontrola a aktualizácia údajov v registri sádov a v registri chmeľníc, vydávanie výpisov pre potreby farmárov, vydávanie odborných stanovísk k projektom na výsadbu ovocného sadu, výsadbu rýchlorastúcich drevín a pri zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku na ovocný sad pre potreby Slovenského pozemkového fondu a pozemkové úrady.

Každoročne vykonáva k stanoveným termínom pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR, VÚEPP štatistické zisťovania za účelom získania informácií o odhade úrod, celkovej produkcii ovocia a uskladnení ovocia z domácej produkcie. Tieto zisťovania sú súčasťou Programu štátnych štatistických zisťovaní.

V oblasti EPV je základným cieľom OOEPV, ÚKSÚP plnenie úlohy príslušného orgánu v zmysle zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe, tvorba legislatívy a štátnej politiky v oblasti EPV, riadenie kontroly a registrácia prevádzkovateľov EPV, dohľad

nad činnosťou oprávnených inšpekčných organizácií, riešenie porušení pravidiel EPV, zber dát pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a spolupráca s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

OOEPV si plnil v roku 2018 úlohu príslušného orgánu, ako aj ďalšie úlohy vyplývajúce zo zákona č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe. Boli aktualizované metodické pokyny usmerňujúce činnosť oprávnených súkromných inšpekčných organizácií. V priebehu roku boli pravidelne odovzdávané dáta pre potreby MPRV SR, PPA, ŠÚ SR a ÚKSÚP, OOEPV spolupracoval s príslušnými orgánmi a inšpekčnými organizáciami členských štátov EÚ.

2.6 Oblasť autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov

2.6.1 Legislatívny rámec činnosti

- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh s o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 117/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, postupoch a lehotách na uplatnenie ustanovení o skúškach biologickej účinnosti, o žiadostiach, zásadách správnej experimentálnej praxe, auditoch a vydávaní certifikátu, rozšírení rozsahu certifikátu alebo recertifikácii
- Vyhláška MPRV SR č. 163/2013 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MPRV SR č. 486/2011 Z. z.
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie vlády SR č. 186/2012 Z. z. o prehodnocovaní autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 540/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o zoznam schválených účinných látok v platnom znení
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 283/2013/, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o účinných látkach
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 284/2013, ktorým sa v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh stanovujú požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín

- Nariadenie Komisie č. 546/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o jednotné zásady hodnotenia a povoľovania prípravkov na ochranu rastlín
- Nariadenie Komisie č. 547/2011/EÚ, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009/ES, pokiaľ ide o požiadavky na označovanie prípravkov na ochranu rastlín
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa povoľuje členským štátom predĺžiť dočasné autorizácie udelené pre nové účinné látky
- Vykonávacie nariadenia Komisie, ktorými sa neschvaľujú/neobnovujú/vyradia zo zoznamu niektoré účinné látky,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 686/2012 z 26. júla 2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 844/2012 z 18. septembra 2012, ktorým sa stanovujú ustanovenia potrebné na vykonávanie postupu obnovenia účinných látok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/183 z 11. februára 2016, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok, ktorých povolenie skončí najneskôr 31. decembra 2018
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2018/155 z 31. januára 2018, ktorým sa mení vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 686/2012, ktorým sa členským štátom na účely postupu obnovenia prideliť hodnotenie účinných látok
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 2015/408 z 11.3.2015 o vykonávaní článku 80 ods. 7 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zostavení zoznamu látok, ktoré sa majú nahradiť
- Zákon č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon)

2.6.2 Činnosť

Činnosť ÚKSÚP v oblasti autorizácie POR a pomocných prípravkov je zastrešená zamestnancami Odboru registrácie pesticídov (ďalej len „ORP“), ktorí úzko spolupracujú s odbornými pracoviskami a s príslušnými orgánmi ČS a je vykonávaná v zmysle platnej legislatívy a pozostáva hlavne z:

- vedenia zoznamu autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín (ďalej len „POR“), a POR povolených na paralelný obchod, zoznamu autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, ktorý sa zverejňuje najmenej raz ročne vo Vestníku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- hodnotenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok a koordinovania procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH,

SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC - Ústav včelárstva, ako aj s OLC ŤKSÚP, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov, Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) a Európskou komisiou na účely ich schválenia alebo obnovenia schválenia

- prijímania žiadostí na skúšanie biologickej účinnosti POR, autorizáciu POR a pomocných prípravkov, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod a koordinovanie procesu ich hodnotenia s odbornými pracoviskami, príslušnými zodpovednými orgánmi členských štátov a Európskou komisiou na účely ich autorizácie, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a povolenia na paralelný obchod
- vypracúvania odborných stanovísk a hodnotiacich správ pre oblasť identity a fyzikálno - chemických vlastností účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok, prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov, ako aj pre oblasť analytických metód na stanovenie účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov, ich nečistôt a rezíduí na účely schválenia účinných látok, safenerov, synergentov, adjuvantov alebo základných látok alebo na účely autorizácie prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov, zmien a doplnení autorizácie, prehodnotenia autorizácie a paralelného obchodu
- vydávania rozhodnutí o autorizácii POR, rozhodnutí o autorizácii pomocných prípravkov a adjuvantov, o zmene a doplnení autorizácie, o predĺžení doby platnosti autorizácie, o prehodnotení autorizácie, o prebaľovaní prípravkov na ochranu rastlín vrátane prípravkov pre neprofesionálnych používateľov, o paralelnom obchode, o zrušení autorizácie alebo povolenia na paralelný obchod
- vedenia evidencie a dokumentácie autorizovaných POR a pomocných prípravkov,
- poskytovania údajov, informácií a správ Európskej komisii (EK), Európskemu úradu pre bezpečnosť potravín, medzinárodným organizáciám, príslušným orgánom členských štátov EÚ a tretích krajín
- spolupráce s odbornými pracoviskami a s príslušnými orgánmi členských štátov pri výmene informácií o autorizovaných prípravkoch, pri zdieľaní výsledkov hodnotenia pri prehodnocovaní autorizácie už autorizovaných prípravkov
- organizovania stretnutí s odbornými pracoviskami za účelom diskusie o aktuálnych problémoch súvisiacich s autorizáciou ako aj o plánovaných úlohách vyplývajúcich z predpisov EÚ
- účasti na odborných stretnutiach organizovaných EK, EFSA, členskými štátmi alebo inými medzinárodnými organizáciami
- zabezpečovania systému manažérstva kvality certifikácie správnej experimentálnej praxe (SEP)
- vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa Zásad správnej experimentálnej praxe (ďalej len „ZSEP“) a vykonávanie ich kontroly
- hodnotenia dokumentačného súboru údajov biologickej účinnosti POR pri autorizácii, zmene a doplnení autorizácie, prehodnotení autorizácie
- vydávania povolenia na používanie POR na účely výskumu a vývoja
- skúšania biologickej účinnosti POR podľa zásad SEP
- prejednávania požiadaviek výrobcov POR, prijímania prihlášok do skúšok, spracúvania plánov a metodík pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR

- spracovávanie výsledkov zo skúšok a na požiadanie žiadateľa spracovávanie výsledkov aj v programe ARM (Agriculture Research Manager) v zmysle jednotného európskeho systému
- vykonávanie činnosti v zmysle Vnútornej smernice číslo 12/2010 „Systém manažérstva kvality certifikácie SEP“
- riešenia akútnych prípadov v ochrane rastlín podľa potrieb slovenskej poľnohospodárskej praxe
- spolupráce s inými výskumnými ústavmi a univerzitami pri skúšaní špecifických POR alebo pri riešení špecifických škodlivých organizmov
- vypracúvania metodických pokynov a metodík
- plnenia ďalších úloh v rámci ÚKSÚP, rezortu ministerstva, spolupráce s odbornými inštitúciami

2.6.2.1 Autorizácia prípravkov na ochranu rastlín

ORP v roku 2018 celkovo prijal 1358 rôznych žiadostí o autorizáciu prípravkov na ochranu rastlín, autorizáciu pomocných prípravkov v ochrane rastlín, o zmeny a doplnenie autorizácie, obnovenie autorizácie, o rozšírenie autorizácie, o predĺženie doby platnosti autorizácie, o prehodnotenie autorizácie, o povolenie na paralelný obchod, o povolenie na výskum a vývoj, o skúšanie biologickej účinnosti od žiadateľov.

Vydaných bolo 1016 rozhodnutí, v porovnaní s rokom 2017 o 263 rozhodnutí viac.

Za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018 prijal ÚKSÚP 74 žiadostí o obnovenie autorizácie prípravku na ochranu rastlín, z toho pre 7 žiadostí v úlohe hodnotiaceho členského štátu.

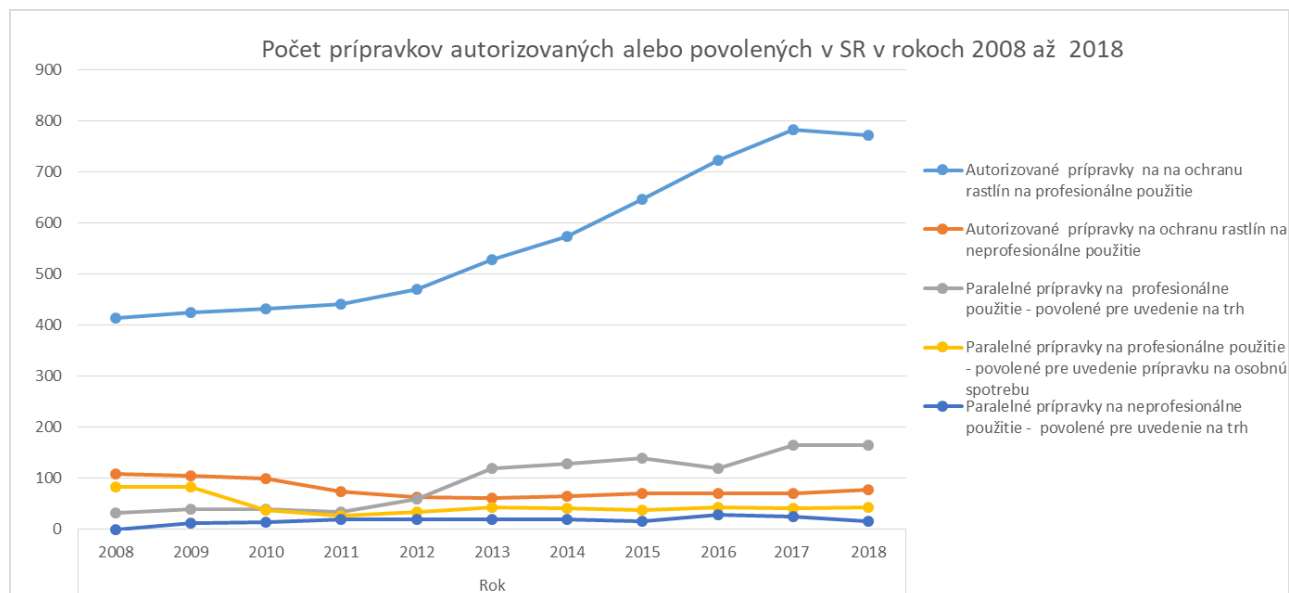
Vydané rozhodnutia	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nová autorizácia, identická autorizácia, vzájomné uznávanie autorizácie	66	88	119	155	101	91
Predĺženie platnosti autorizácie - na profesionálne použitie	105	57	130	194	196	347
Predĺženie platnosti autorizácie - na neprofesionálne použitie	12	5	14	17	18	24
Paralelný obchod - na uvedenie na trh	47	64	53	64	96	79
Paralelný obchod - na osobnú spotrebu	6	13	3	28	13	12
Prehodnotenie autorizácie (re-registrácia)	13	54	19	10	9	6
Nepovolenie paralelného obchodu	40	19	14	11	16	23
Nepovolenie autorizácie na menej významné použitie	2	4	5	0	2	5
Zrušenie autorizácie na menej významné použitie	3	0	0	0	0	1
Nepredĺženie platnosti autorizácie	2	0	0	0	0	0
Zamietnutie žiadosti	4	11	16	25	3	10
Zastavenie konania	32	21	27	75	63	110
Zrušenie autorizácie	23	14	10	61	12	25
Dočasné zakázané použitie	1	0	0	0	0	0
Ostatné	163	240	297	607	224	283
Spolu	519	590	707	1247	753	1016

ORP vedie zoznam autorizovaných POR a POR povolených na paralelný obchod na rok 2018 a zoznam autorizovaných pomocných prípravkov a pomocných prípravkov povolených na paralelný obchod, ktoré boli zverejnené 25.6.2018 vo Vestníku MPRV SR, čiastka 15.

Podrobnejšie údaje o prípravkoch na ochranu rastlín, v tabuľkovom editore (formát *.xlsx) boli zverejnené v priebehu roka aj na verejnej časti systému ISPOR, v sekcii Zelená kniha (<http://pripravky.uksup.sk/pripravok/zelena-kniha/list>) . Jedná sa o tieto súbory: Zoznam účinných látok a POR_30.07.2018.xlsx a Zoznam použití ku 27.07.2018.xlsx.

Odbor viedol evidenciu dokumentácie POR, poskytoval údaje, informácie a správy Komisii EÚ, medzinárodným organizáciám, príslušným zodpovedným úradným orgánom ČS EÚ a tretích krajín. Odbor spolupracoval s odbornými pracoviskami NRL, VÚVH, SHMÚ, ÚVZ SR a NPPC ako aj s OOR ÚKSÚP, OLČ ÚKSÚP, so zahraničnými registračnými autoritami pri autorizácii, posudzovaní paralelných prípravkov, výmene informácií o autorizovaných POR.

Počet autorizovaných prípravkov na ochranu rastlín a prípravkov na ochranu rastlín povolených na paralelný obchod v priebehu rokov 2008 – 2018

2.6.2.2 Hodnotenie biologickej účinnosti a vydávania certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s prípravkami na ochranu rastlín podľa zásad správnej experimentálnej praxe (ZSEP).

Hodnotenie bolo zamerané hlavne na posudzovanie dokumentácie ZSEP, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonávanie skúšok biologickej účinnosti s POR podľa ZSEP, rozšírenie certifikátov, predĺženie platnosti certifikátov.

Vydané nové certifikáty	Rozšírenie certifikátu	Administratívne zmeny	Rozpracované certifikáty	Počet certifikačných auditov	Počet dozorných auditov	Počet recertifikačných auditov	Predĺženie platnosti certifikátu, recertifikácia
-		Berberis s.r.o., Boliarov 54	ATC-Agro Trial Center GmbH, Rohrau, Austria	-	ResearchAgro 2008 s.r.o. Zlatná na Ostrove	VŠS Vígľaš-Pstruša	VŠS Vígľaš-Pstruša
-	VÚRV Piešťany	-	-	-	VÚRV Piešťany	-	-
-	Blumeria consulting s.r.o, Nitra	-	-		Blumeria consulting s.r.o, Nitra	-	-
-	-		-	-	-		
0	2	1	1	0	2	1	1

Hodnotenie účinnosti prípravkov na ochranu rastlín podľa údajov v „Dokumentačnom súbore o biologickom hodnotení prípravku na ochranu rastlín“

Hodnotiteľ	Počet záverečných hodnotení	Počet priebežných hodnotení	Počet pripomienok k dRR	Počet vypracovaných dRR	Pripomienkovanie	Porovnávacie posudzovanie	Iné	Spolu
spolu	46	101	0	10	27	15	45	244

Evidencia žiadostí a vydanie rozhodnutia na povolenie prípravku na ochranu rastlín na účely výskumu a vývoja

Počet žiadostí	Vydané rozhodnutia	Rozhodnutia a posudky	Zrušené žiadosti a iné
245	245	0	0

2.6.2.3 Skúšanie biologickej účinnosti

Podaných bolo 44 prihlášok do pokusov, čo predstavuje 60 pokusov. Rozsah pokusov sa potvrdzoval uzatváraním zmlúv so žiadateľmi.

V rámci Slovenska bolo založených:

- 32 herbicídnych pokusov s 183 variantmi
- 21 fungicídnych pokusov s 241 variantmi
- 7 pokusov pre zoocídy a rastové regulátory so 64 variantmi

Skúšanie biologickej účinnosti POR sa vykonávalo podľa ZSEP, ktoré bolo zamerané na:

- herbicídy v ozimných a jarných obilninách, v kukurici siatej, okopaninách, olejninách a zelenine proti dvojklíčnolistovým burinám, jednoročným a trvácim trávam v rôznych aplikačných termínoch a na overovanie selektivity v technológiách CLEARFIELD, CLEARFIELD+ a ExpressSun,
- fungicídy na skúšanie selektivity moridiel v jačmeni ozimnom a foliárne aplikácie v obilninách, kukurici siatej, zemiakoch, olejninách, strukovinách a v ovocných drevinách proti hubovitým chorobám,
- zoocídy a rastové regulátory v obilninách, kukurici siatej, strukovinách, okopaninách a olejninách proti hospodársky významným žravým a cicavým škodcom ako aj možným prenášačom viróz.

Experti oddelenia skúšania biologickej účinnosti sa podieľali na kontrolách činnosti žiadateľov o GEPcertifikát.

Spracované boli plány pokusov pre jednotlivé škodlivé organizmy v rôznych poľnohospodárskych plodinách pre celé územie SR, výsledky zo skúšok boli spracované na požiadanie žiadateľa aj v programe ARM v zmysle jednotného európskeho systému, vykonávala sa kontrola žiadateľov o certifikát GEP na skúšanie biologickej účinnosti POR v zmysle platných predpisov a ZSEP.

2.6.2.4 Ostatné aktivity

V rámci tretej etapy programu obnovenia schválenia účinných látok (AIR3) vykonával v rokoch 2015 – 2018 ORP v spolupráci s odbornými pracoviskami podľa nariadenia Komisie (EÚ) č. 686/2012 pre celú EÚ úlohu spravodajského členského štátu (RMS) pre účinnú látku boscalid a v rámci štvrtej etapy (AIR4) pre účinnú látku etofenprox. Žiadosť pre účinnú látku boscalid bola predložená v júli 2015 a dokumentácia v januári 2016. ORP a väčšina odborných pracovísk svoju časť hodnotenia ukončilo, v roku 2017 ešte prebiehalo hodnotenie za oblasť toxikológie a ekotoxikológie, obidve hodnotenia boli začiatkom roka 2018 sfinalizované a finálna hodnotiaca správa bola zaslaná spolupracujúcemu členskému štátu (FR) na pripomienky. Začiatkom novembra 2018 bola hodnotiaca správa zaslaná EFSA. Pre účinnú látku etofenprox bola doručená žiadosť o obnovenie schválenia účinnej látky, dokumentácia by mala byť predložená do 30. 6. 2019.

ORP sa aktívne zapojil do nového systému autorizácie POR formou zonálnej spolupráce, pripravil podklady pre MPRV SR k Analýze plnenia úloh vyplývajúcich z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh. Pripomienkoval usmerňujúce dokumenty DG SANTE, poskytol MPRV SR 34 stanovisk na udelenie výnimky na uvedenie prípravku na trh a 7 sub-stanovísk k účinným látkam na Stály výbor pre potravinový reťazec a zdravie zvierat – sekcia Legislatíva prípravkov na ochranu rastlín za oblasť fyzikálno-chemických vlastností.

ORP vedie záznamy podľa nariadenia (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov.

Držitelia autorizácií a držitelia povolení na paralelný obchod mali povinnosť do 31. januára 2018 nahlásiť ÚKSÚP údaje o uvedení prípravkov na trh v roku 2017.

Zamestnanci z ORP zastupovali SR na rokovaníach expertnej skupiny Post Approval Issues Group, zúčastnili sa na EPPO Panel on General Standards on Efficacy Evaluation, Central Zone Steering committee, CEUREG Forum 2018.

Bolo zorganizovaných niekoľko stretnutí so zástupcami priemyslu ochrany rastlín, na ktorých boli diskutované odborné otázky a problémy autorizačného procesu, ako aj možnosti zmeny a doplnenia legislatívnych predpisov SR v danej oblasti.

Príjmy v roku 2018 oproti minulému roku poklesli z titulu menšieho množstva prijatých žiadostí, resp. vydaných rozhodnutí, menšieho počtu produkovaných hodnotení v rámci zonálnych žiadostí. Niektoré biologické pokusy neboli hodnotené z dôvodu absencie škodcov.

Príjmy za jednotlivé činnosti v €	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Autorizácia prípravkov	161 152,50	306 017,70	244 844,00	683 905,88	370 137,00	309 612,37
Skúšanie biologickej účinnosti	93 446,50	240 570,20	123 539,80	211 891,30	148 915,05	144 475,20
Certifikácia GEP	2 836,00	1 020,00	1 739,00	4 048,00	4 842,00	3 529,00
Udelenie pokuty	3 300,00	3 300,00	6 600,00	33 100,00	0,00	0,00
Spolu	260 735,00	550 907,90	376 722,80	932 945,18	523 894,05	457 616,57

2.6.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Hlavným cieľom ORP je zabezpečenie plnenia úloh v súvislosti s uplatňovaním nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009/ES o uvádzaní POR na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS, a to najmä autorizácia/povoľovanie prípravkov na ochranu rastlín a participácia na procese hodnotenia účinných látok, čo prispieva k zlepšeniu dostupnosti potrebnej ochrany rastlín pre poľnohospodársku prax a tým zabezpečenie vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia v Slovenskej republike.

S tým súvisí aj skúšanie biologickej účinnosti podľa zásad správnej experimentálnej praxe, ktoré slúži pre autorizáciu POR, vydávanie povolení na účely výskumu a vývoja, vydávanie certifikátov o spôsobilosti na vykonanie skúšok biologickej účinnosti POR, spracovanie údajov pre Štatistický úrad Slovenskej republiky o objeme uvedenia prípravkov na ochranu rastlín na trh. Plnenie činnosti za jednotlivé oblasti je uvedené priamo v texte vyššie.

2.7 Oblasť ochrany rastlín

2.7.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon NR SR č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.
- Zákon NR SR č. 387/2013 Z. z. o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon NR SR č. 77/2009 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov a o doplnení zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení NV SR č. 245/2006 Z. z., NV SR č. 493/2007 Z. z., NV SR č. 344/2008 Z. z., NV SR č. 639/2008 Z. z., NV SR č. 112/2009 Z. z., NV SR č. 480/2009 Z. z., NV SR č. 80/2010 Z. z., NV SR č. 487/2010 Z. z., NV SR č. 130/2014 Z. z., NV SR č. 250/2014 Z. z. a NV SR č. 286/2017 Z. z..
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 64/2004 Z. z. o chránených zónach v znení NV SR č. 177/2005 Z. z., NV SR č. 399/2006 Z. z. a NV SR č. 490/2007 Z. z..
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 65/2004 Z. z. o minimálnych podmienkach na vykonávanie rastlinolekárskej kontroly rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov pôvodom z tretích krajín v miestach vstupu.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka v znení NV SR č. 119/2007 Z. z..
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 68/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na ochranu proti rozširovaniu vybraných druhov obal'ovačov.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 69/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky na dovoz a premiestňovanie určitých škodlivých organizmov, rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov na vedecké, výskumné alebo šľachtiteľské účely.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 70/2004 Z. z. o ochrane proti zavlečeniu baktérieovej krúžkovitosti zemiaka v znení NV SR č. 113/2007 Z. z..
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štitníčky nebezpečnej.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 74/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje postup pre oznámenie o pozastavení zásielky alebo škodlivého organizmu z tretích krajín.
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 507/2009 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového.
- Vyhláška MPRV SR č. 485/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípravkoch na ochranu rastlín v znení vyhlášky MPRV SR č. 117/2013 Z. z..
- Vyhláška MPRV SR č. 487/2011 Z. z. o integrovanej ochrane proti škodlivým organizmom a o jej uplatňovaní.
- Vyhláška MPRV SR č. 488/2011 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín.
- Vyhláška MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení.

- Vyhláška MPRV SR č. 490/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o podmienkach, požiadavkách a postupoch na uplatnenie ustanovení o leteckej aplikácii prípravkov na ochranu rastlín a o žiadosti o povolenie leteckej aplikácie.
- Vyhláška MPRV SR č. 491/2011 Z. z. o vedení záznamov o prípravkoch na ochranu rastlín a nahlasovaní údajov, podmienkach a postupoch pri skladovaní a manipulácii s prípravkami na ochranu rastlín a čistení použitých aplikačných zariadení.
- Vyhláška MPRV SR č. 492/2011 Z. z. o odbornom vzdelávaní v oblasti prípravkov na ochranu rastlín.
- Vyhláška MPRV SR č. 477/2013 Z. z.. ktorou sa vykonáva zákon o pomocných prípravkoch v ochrane rastlín.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 2016/2031 o ochranných opatreniach proti škodcom rastlín, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 228/2013, (EÚ) č. 652/2014 a (EÚ) č. 1143/2014 a zrušujú smernice Rady 69/464/EHS, 74/647/EHS, 93/85/EHS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES a 2007/33/ES.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá v platnom znení.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 652/2014, ktorým sa stanovuje hospodárenie s výdavkami týkajúcimi sa potravinového reťazca, zdravia a dobrých životných podmienok zvierat, ako aj zdravia rastlín a rastlinného rozmnožovacieho materiálu a ktorým sa menia smernice Rady 98/56/ES, 2000/29/ES a 2008/90/ES, nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, (ES) č. 882/2004 a (ES) č. 396/2005, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 a zrušujú rozhodnutia Rady 66/399/EHS, 76/894/EHS a 2009/470/ES.
- Nariadenie Komisie (ES) č. 690/2008 o uznaní chránených zón vystavených osobitným zdravotným rizikám rastlín v Spoločenstve v znení 823/2009, 17/2010, 361/2010, 436/2011, 355/2012, 707/2014 a 873/2016.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS.
- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1185/2009 o štatistike pesticídov.

2.7.2 Činnosť

Hlavným poslaním ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je kontrola zdravotného stavu dovážaných rastlín a rastlinných produktov ich kontrolou na hraničných inšpekčných staniciach (ďalej len „HIS“) a kontrola zdravotného stavu rastlín a rastlinných produktov vyprodukovaných na území SR v rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly na účely vystavovania rastlinných pasov s cieľom zamedziť zavlečenie a rozširovanie škodlivých organizmov.

Ďalšou úlohou je vykonávanie signalizácie výskytu a ošetrovania proti škodlivým organizmom, kontrola výroby, uvádzania na trh, používania, skladovania a zneškodňovania POR, čo prispieva k zabezpečovaniu ochrany zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia, sústavná rastlinolekárska kontrola množiteľských porastov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, zisťovanie spotreby prípravkov na ochranu rastlín, kontrola maku a drogových rastlín a povolenia na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov.

Výsledky činnosti odboru využíva poľnohospodárska prax, colné orgány, výrobcovia, dovozcovia a vývozcovia rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov.

Činnosť ÚKSÚP v oblasti ochrany rastlín je metodicky zabezpečená Odborom ochrany rastlín (ďalej len „OOR“). Terénna kontrola je zabezpečovaná oblastnými fytoinšpektormi oddelenia kontroly ochrany rastlín (ďalej len „OKOR“) sekcie kontroly ÚKSÚP, ktorí majú pracoviská vhodne rozmiestnené na celom území Slovenskej republiky.

Odbor ochrany rastlín so sídlom v Bratislave metodicky riadil činnosť oblastných fytoinšpektorov a fytoinšpektorov na hraničných inšpekčných staniciach. S cieľom zabezpečenia harmonizácie pracovných postupov a výkonov fytoinšpektorov boli boli vypracované nasledovné štandardné pracovné postupy:

- Štandardný pracovný postup odboru ochrany rastlín č. 8/2018 – Zisťovanie výskytu škodlivých organizmov pre rok 2018,
- mesačný plán vzorkovania rastlín a prípravkov na ochranu rastlín,
- mesačný plán kontroly registrovaných subjektov,
- Súbor štandardných pracovných postupov rastlinolekárskej kontroly pri úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín v SR pre rok 2018,
- Štandardný pracovný postup – Postup rastlinolekárskej kontroly pri úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín pri leteckých aplikáciách.

V rámci úloh vykonávaných pre PPA boli pre rok aktualizované Metodiky kontroly krížového plnenia a Metodiky pre kontrolu delegovaných činností vykonávaných pre PPA v plánovacom období 2014-2020.

Signalizačné správy boli vydávané nasledovne:

- týždenník Roľnícke noviny 49 článkov,
- denník Plus jeden deň 49 článkov,
- časopis Sady a vinice 2 články,
- teletext televízie Markíza 16 informácií.

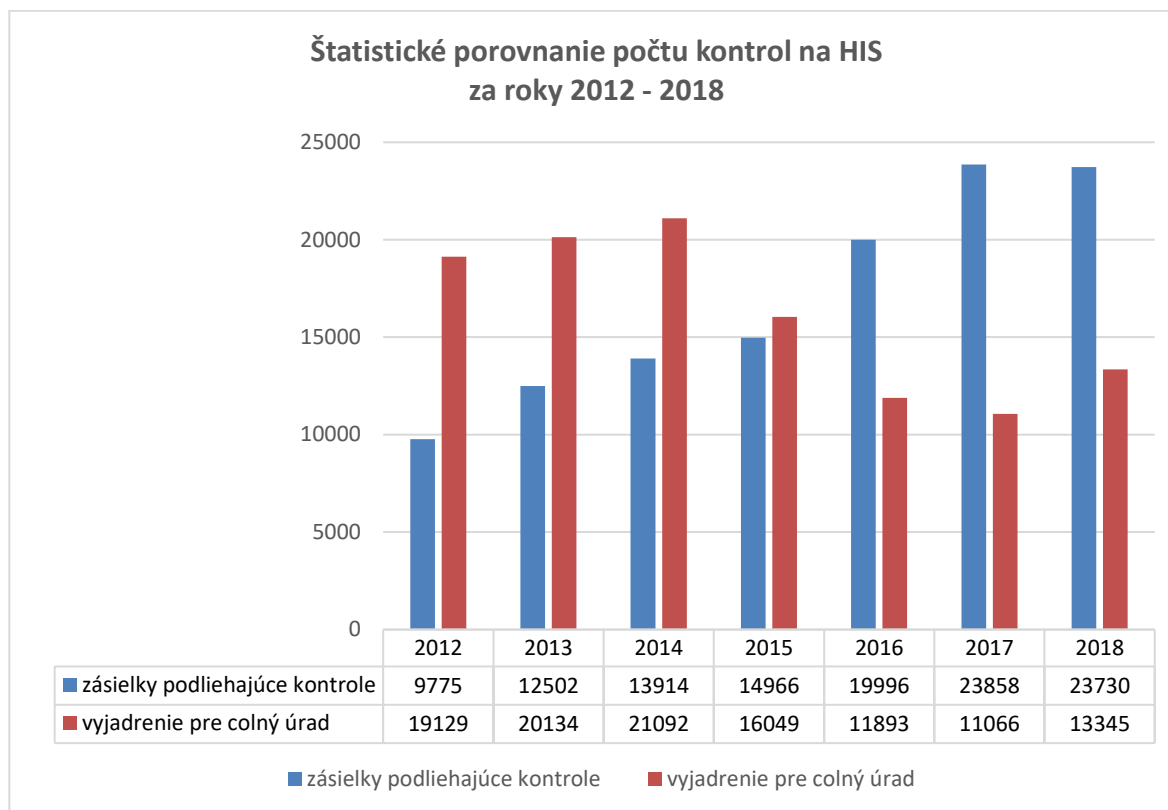
2.7.2.1 Vonkajšia karanténa

Na úseku vonkajšej karantény bolo v roku 2018 pri dovoze na HIS Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a letisko M.R. Štefánika v Bratislave skontrolovaných 37 764 zásielok. Rastlinolekárskej kontrole v zmysle NV SR č. 199/2005 Z. z. podliehalo 23 730 zásielok; k 12 547 zásielkam nepodliehajúcim rastlinolekárskej kontrole colníci žiadali stanovisko kontrolného ústavu.

V rámci kontroly uplatňovania medzinárodnej normy FAO IPPC ISPM č. 15, uplatňovanej pri drevenom obalovom materiáli bolo pri dovoze odobratých spolu 128 vzoriek, ktoré boli analyzované na výskyt *Bursaphelenchus xylophilus* (háďatko borovicové). Všetky vzorky boli negatívne.

Pri dovoze bolo skontrolovaných 489 zásielok krmív a 14 zásielok POR. V režime tranzit bolo prevezených 34 zásielok. Pri vývoze bolo na HIS skontrolovaných a vybavených celkom 112 zásielok, na ktoré boli vydané rastlinolekárske osvedčenia. Pri dovoze bolo v roku 2018 bolo pri dovoze na HIS pozastavených 14 zásielok nespĺňajúcich podmienky dovozu do EÚ. Na pozastavené zásielky vydal ÚKSÚP 5 rozhodnutí s nariadeným rastlinolekárskym opatrením na likvidáciu. Likvidácia nevyhovujúcich zásielok bola vykonaná za prítomnosti príslušných oblastných fytoinšpektorov.

Vo vnútrozemí a na vyclievacích poštách bolo na vyzvanie colníkmi skontrolovaných 43 zásielok z tretích krajín podliehajúcich rastlinolekárskej kontrole, z toho 11 zásielok alebo ich častí nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ, všetky boli zlikvidované. Skontrolovaných bolo 9 zásielok krmív pôvodom z tretích krajín.

2.7.2.2 Vnútna karanténa

V roku 2018 bolo prerokovaných 45 žiadostí o registráciu výrobcov a dovozcov rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov podľa nariadenia vlády č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov. Z toho bolo zaregistrovaných 27 nových subjektov, 10 subjektov zaslalo žiadosť o zmenu v registrácii a bolo vydaných 8 duplikátov osvedčenia o registrácii. Z dôvodu zániku činnosti, pre ktorú bol subjekt registrovaný, bola registrácia zrušená 58 subjektom, z toho 16 subjektom, ktoré mali vydané aj oprávnenie na vydávanie rastlinných pasov. Celkovo je zrušených 1185 registrácií.

Bolo vydaných 6 oprávnení na vydávanie rastlinných pasov, v 2 prípadoch došlo k zmenám v oprávneniach na vydávanie rastlinných pasov.

K 31. decembru 2018 je zaregistrovaných 1 669 subjektov a udelených 310 oprávnení na vydávanie rastlinných pasov.

Celkovo je zaregistrovaných 212 výrobcov dreveného obalového materiálu podľa požiadaviek normy FAO ISPM č. 15, z toho: 115 aktívnych výrobcov dreveného obalového materiálu s vlastnou certifikovanou sušiarňou, 27 pozastavených vlastníkov certifikovanej sušiarne; 65 aktívnych výrobcov bez vlastnej certifikovanej sušiarne a 5 výrobcov bez vlastnej certifikovanej sušiarne s pozastavenou činnosťou.

Na úseku vnútornej karantény bolo v roku 2018 diagnostikovaných 54 pozitívnych vzoriek s výskytom karanténnych škodlivých organizmov rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov, proti ktorým bolo vydaných 36 rozhodnutí s nariadenými rastlinolekáorskými opatreniami. Prehľad udáva nasledovná tabuľka:

Škodlivý organizmus	Počet vydaných rozhodnutí v roku 2018	Počet pozitívnych vzoriek v roku 2018
<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka)	1	1
<i>Ditylenchus destructor</i> (hád'atko)	1	1
<i>Erwinia amylovora</i> (spála jadrovín)	8	9
European stone fruit phytoplasma, syn. Apricot chlorotic leafroll phytoplasma (európska žltáčka kôstkovín)	8	9
<i>Globodera</i> spp. (hád'atko zemiakové)	4	4
Pear decline phytoplasma (fytoplasma chradnutia hrušky)	1	1
<i>Phytophthora ramorum</i> (náhle odumieranie dubov)	1	1
Plum pox potyvirus (šarka sliviek)	1	2
<i>Ralstonia solanacearum</i> (hnedá hniloba zemiaka)	0	2
<i>Rhagoletis completa</i> (vrtivka orechová)	11	24
Spolu	36	54

V roku 2018 bol na území Slovenskej republiky prvýkrát potvrdený výskyt huby *Phytophthora ramorum* (náhle odumieranie dubov). Všetky napadnuté rastliny a rastliny s príznakmi boli spálené, čím bol výskyt eradikovaný. Zároveň boli zistené viacpočetné výskyt karanténneho škodcu orechov *Rhagoletis completa* (vrtivka orechová). Vo všetkých prípadoch boli nariadené a vykonané rastlinolekárske opatrenia.

Bolo vykonaných 70 následných kontrol: kontroly nariadených opatrení v rámci fytokontroly a kontroly prípravkov na ochranu rastlín.

Pri kontrole vývozu rastlín rastlinných produktov a iných predmetov bolo vystavených 15 340 rastlinolekáorských osvedčení a 11 Intra EÚ dokumentov na tovar smerujúci zo Slovenska do iného členského štátu.

Počty kontrol registrovaných subjektov, sušiarní a rastlinných pasov u neregistrovaných subjektov dosiahol spolu 428 kontrol.

V rámci sústavnej rastlinolekárskej kontroly registrovaných subjektov, najmä v ovocných, viničových, okrasných a lesných škôlkach, bolo vykonaných 112 kontrol.

Z hľadiska celoeurópskeho monitorovania škodlivých organizmov je veľmi dôležitý prieskum výskytu karanténnych škodlivých organizmov, ktorý sa vykonáva Národným monitorovacím programom (NMP), ktorý je spolufinancovaný z európskych zdrojov. Výsledky NMP sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

	Monitoring škodlivých organizmov v rámci NMP v roku 2018	Plán kontrol	Skutočný počet kontrol	Plán vzoriek	Skutočný počet vzoriek
1.	<i>Agrilus anxius</i>	50	163	50	46
2.	<i>Agrilus auroguttatus</i>	50	95	10	15
3.	<i>Agrilus planipennis</i>	50	137	50	44
4.	<i>Anoplophora chinensis</i>	200	436	50	58
5.	<i>Anoplophora glabripennis</i>	200	492	50	66
6.	<i>Anthonomus eugenii</i>	26	69	50	40
7.	<i>Aromia bungii</i>	50	107	5	10
8.	<i>Atropellis</i> spp.	-	15	0	0
9.	<i>Bactrocera dorsalis</i> (syn. <i>Dacus dorsalis</i>)	50	112	0	4
10.	<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	300	459	320	317
11.	<i>Candidatus liberibacter solanacearum</i>	25	118	0	0
12.	<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka) a <i>Ralstonia solanacearum</i> (hnedá hniloba zemiaka)	300	442	529 (hl'uzy) 29 (iní hostitelia) 40 (voda)	267 (hl'uzy) 20 (iní hostitelia) 32 (voda)
13.	<i>Dendrolimus sibiricus</i>	50	172	50	49
14.	<i>Diaprotea vaccinii</i>	25	32	0	2
15.	<i>Epitrix</i> spp.	200	263	50	53
16.	<i>Geosmithia morbida</i> (a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>)	15	96	0	8
17.	<i>Giberella circinata</i>	100	198	100	106
18.	<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> (iba prieskum - konzumné zemiaky)	213	70	190	309
19.	Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča)	50	153	200	178
20.	<i>Scaphoideus titanus</i>	50	99	50	110
21.	<i>Monochamus</i> spp.	50	190	50	46
22.	<i>Pissodes</i> spp.	-	17	0	1
23.	<i>Polygraphus proximus</i>	25	51	5	6
24.	<i>Popillia japonica</i>	50	247	10	14
25.	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>	25	36	20	11
26.	<i>Pterandrus rosa</i> (syn. <i>Ceratitis rosa</i>)	75	189	0	3
27.	<i>Radopholus similis</i>	20	25	5	8
28.	<i>Rhagoletis fausta</i>	50	42	0	2
29.	<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	50	56	0	2
30.	<i>Thrips setosus</i>	50	114	50	46
31.	Tomato leaf curl New Delhi virus	21	113	10	12
32.	<i>Xylella fastidiosa</i>	400	510	300	280
33.	<i>Xylosandrus crassiusculus</i>	20	253	5	8

Okrem NMP vykonali inšpektori Sekcie kontroly, oddelenia kontroly ochrany rastlín v roku 2018 prieskumy aj na nižšie uvedené karanténne škodlivé organizmy:

Monitoring škodlivých organizmov (mimo NMP) v roku 2018		Plán kontrol	Skutočný počet kontrol	Plán vzoriek	Skutočný počet vzoriek
34.	<i>Acidovorax citrulli</i>	30	33	5	6
35.	<i>Aphelenchoides besseyi</i>	35	29	3	11
36.	Apricot chlorotic leafroll phytoplasma (syn. European stone fruit phytoplasma) (európska žltáčka kôstkovín)	75	50	20	8
37.	<i>Bactrocera invadens</i>	50	90	5	10
38.	<i>Bemisia tabaci</i> (molica tabaková)	50	48	10	17
39.	<i>Ceratocystis platani</i> (tracheomykózne odumieranie platanov)	75	59	10	13
40.	<i>Dickeya solani</i>	300	99	10	10
41.	<i>Diplocarpon mali</i>	100	114	5	7
42.	<i>Ditylenchus destructor</i> (hád'atko)	150	193	3	51
43.	<i>Ditylenchus dipsaci</i> (hád'atko zhubné)	35	67	3	13
44.	<i>Erwinia amylovora</i> (spála jadrovín)	335	580	300	482
45.	<i>Heterobasidion irregulare</i>	30	40	2	0
46.	<i>Liriomyza huidobrensis</i> , <i>L. trifolii</i> , <i>L. bryoniae</i> , <i>L. sativae</i> (mínerky)	50	60	10	1, 1, 2, 1
47.	<i>Melampsora medusae</i>	50	47	6	8
48.	<i>Scirrhia acicola</i> (syn. <i>Mycosphaerella dearnessii</i>) a <i>Scirrhia pini</i> (syn. <i>Mycosphaerella pini</i>) (sypavky na borovici)	100	104	45	63; 64
49.	Pepino mosaic virus (vírus mozaiky pepina)	50	53	50	37
50.	<i>Phytophthora ramorum</i> (náhle odumieranie dubov) a <i>Phytophthora kernoviae</i> (pleseň na drevinách)	200	201	50	85
51.	<i>Phytophthora chrysanthemi</i>	25	22	5	7
52.	Potato stolbur phytoplasma (stolbur zemiaka)	100	204	5	1
53.	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>aesculi</i>	30	59	2	2
54.	<i>Rhagoletis pomonella</i>	50	84	2	10
55.	<i>Strauzia longipennis</i>	50	20	2	3
56.	<i>Thrips palmi</i> (strapka Palmiho)	50	64	35	36
57.	<i>Tilletia indica</i> (mazľavka)	40	39	35	30
58.	<i>Tuta absoluta</i> (psota rajčiaková)	50	82	2	9
59.	<i>Drosophilla suzukii</i>	25	62	0	67
60.	<i>Dryocosmus kuriphilus</i> (hrčiarka gaštanová)	50	37	3	2
61.	<i>Spodoptera frugiperda</i>	0	35	8	10
62.	<i>Rhagoletis completa</i>	50	50	5	46

Monitoring škodlivých organizmov – porovnanie počtu kontrol za roky 2012 – 2018

Škodlivý organizmus	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
<i>Acidovorax citrulli</i>	-	-	-	24	21	31	33
<i>Agrilus anxius</i>	-	-	-	-	143	158	163
<i>Agrilus auroguttatus</i>	-	-	-	-	87	69	95
<i>Agrilus planipennis</i>	-	-	-	-	82	100	137
<i>Anoplophora chinensis</i> a <i>Anoplophora glabripennis</i>	413	590	490	554	501	554	436/492
<i>Anthonomus eugenii</i>	-	-	-	-	50	47	69
<i>Aphelenchoides besseyi</i>	49	36	52	36	28	27	29
Apricot chlorotic leafroll phytoplasma (syn. European stone fruit phytoplasma) (európska žltáčka kôstkovín)	61	68	74	87	39	38	50
<i>Aromia bungii</i>	-	-	-	-	84	83	107
<i>Atropellis spp.</i>	-	-	-	-	-	64	15
<i>Bactrocera dorsalis</i>	-	-	-	-	88	72	112
<i>Bactrocera invadens</i>	-	-	-	-	67	81	90
<i>Bemisia tabaci</i> (molica tabaková)	77	82	77	51	53	46	48
<i>Bursaphelenchus xylophilus</i>	331	432	349	406	455	531	459
<i>Candidatus liberibacter solanacearum</i>	-	-	-	-	144	123	118
<i>Ceratocystis platani</i> (tracheomykózne odumieranie platanov)	107	133	102	94	82	71	59
<i>Clavibacter michiganensis</i> subsp. <i>sepedonicus</i> (baktériová krúžkovitosť zemiaka) a <i>Ralstonia solanacearum</i> (hnedá hniloba zemiaka) (NMP)	766	601	559	413	564	422	442
<i>Dendrolinus sibiricus</i>	-	-	-	-	122	146	172
<i>Diaporthe vaccini</i>	-	-	-	-	30	31	32
<i>Dickeya solani</i>	-	-	-	-	564	136	99
<i>Diplocarpon mali</i>	-	-	-	176	132	93	114
<i>Ditylenchus destructor</i> (hád'atko)	314	222	202	163	172	205	193
<i>Ditylenchus dipsaci</i> (hád'atko zhubné)	-	-	-	37	49	43	67
<i>Drosophilla suzukii</i>	-	-	-	-	36	47	62
<i>Dryocosmus kuriphilus</i> (hrčiarka gaštanová)	380	338	204	71	74	58	37
<i>Epitrix spp.</i>	276	288	227	174	223	257	263
<i>Erwinia amylovora</i> (spála jadrovín)	951	1005	883	810	726	555	580
<i>Eutypella parasitica</i> (rakovina javora)	113	178	174	32	-	-	-

<i>Geosmithia morbida</i> (a vektor <i>Pityophthorus juglandis</i>)	-	-	-	-	41	95	96
<i>Giberella circinata</i>	100	115	123	134	164	165	198
<i>Globodera pallida</i> , <i>Globodera rostochiensis</i> a <i>Synchytrium endobioticum</i> (iba prieskum - konzumné zemiaky)	47	64	47	30	36	22	70
Grapevine flavescence doreé phytoplasma (zlaté žltnutie viniča)	-	-	-	49	67	90	153
<i>Heterobasidion irregulare</i>	-	-	-	-	101	67	40
kukuričiar koreňový	364	357	7	-	-	-	-
<i>Liriomyza huidobrensis</i> , <i>L. trifolii</i> , <i>L. bryoniae</i> , <i>L. sativae</i> (mínerky)	98	95	94	69	75	68	60
<i>Melampsora medusae</i>	-	-	-	63	62	53	47
<i>Monilinia fructicola</i>	222	255	61	-	-	-	-
<i>Monochamus</i> spp.	-	-	-	-	134	161	190
Pepino mosaic virus (vírus mozaiky pepina)	75	77	81	69	70	54	53
<i>Phytophthora chrysanthemi</i>	-	-	-	-	-	50	22
<i>Phytophthora ramorum</i> (náhle odumieranie dubov) a <i>Phytophthora kernoviae</i> (pleseň na drevinách)	232	334	285	280	305	244	201
<i>Pissodes</i> spp.	-	-	-	-	-	59	17
<i>Polygraphus proximus</i>	-	-	-	-	85	101	51
<i>Pomacea insularum</i>	23	25	23	17	24	-	-
<i>Popilia japonica</i>	-	-	-	-	157	294	247
Potato spindle tuber viroid (viroid vretenovitosti zemiaka na okrasných rastlinách)	16	-	-	-	-	-	-
Potato stolbur phytoplasma (stolbur zemiaka)	369	325	259	198	201	220	204
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>actinidiae</i>	-	36	31	21	28	23	36
<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>aesculi</i>	-	-	-	93	80	67	59
<i>Pterandrus rosa</i>	-	-	-	-	114	146	189
<i>Radopholus similis</i>	-	-	-	-	13	13	25
<i>Rhagoletis completa</i>							50
<i>Rhagoletis fausta</i>	-	-	-	-	35	36	42
<i>Rhagoletis pomonella</i>	-	-	-	-	88	77	84
<i>Rhynchophorus ferrugineus</i> (nosánik palmový)	41	52	48	35	21	30	-
<i>Scaphoideus titanus</i>	-	-	-	-	-	60	99
<i>Scirrhia acicola</i> (syn. <i>Mycosphaerella dearnessii</i>) a <i>Scirrhia pini</i> (syn.	124	160	153	131	136	107	104

<i>Mycosphaerella pini</i> (sypavky na borovici)							
<i>Strauzia longipennis</i>	-	-	-	-	27	22	20
<i>Spodoptera frugiperda</i>	-	-	-	-	-	-	35
<i>Thaumatotibia leucotreta</i>	-	-	-	-	57	45	56
<i>Thrips palmi</i> (strapka Palmiho)	109	106	117	70	89	81	64
<i>Thrips setosus</i>	-	-	-	-	95	106	114
<i>Tilletia indica</i> (mazľavka)	49	51	66	48	46	44	39
Tomato leaf curl New Delhi virus	-	-	-	-	103	110	113
<i>Tuta absoluta</i> (psota rajčiaková)	103	112	98	82	97	107	82
<i>Xylella fastidiosa</i>	-	-	79	397	286	568	510
<i>Xylosandrus crassiusculus</i>	-	-	-	-	219	209	253

Z uvedených výsledkov vyplýva, že v priebehu roka 2018 intenzívne narástol nielen počet vykonaných kontrol, ale aj počet odobratých vzoriek. Inšpektori Sekcie kontroly, Oddelenia kontroly ochrany rastlín ÚKSÚP venovali zvýšenú pozornosť niektorým škodlivým organizmom, napr. *Bursaphelenchus xylophilus*, *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*, *Ralstonia solanacearum*, *Anoplophora glabripennis* a *Anoplophora chinensis*. V roku 2018 sa prieskumami potvrdila opätovná prítomnosť spály jadrovín (*Erwinia amylovora*), ktorá napáda rastliny z čeľade ružovité (*Rosaceae*), predovšetkým hrušku a jabloň. V neposlednom rade sa vykonávali intenzívne prieskumy na *Xylella fastidiosa*, ktorá v súčasnosti predstavuje jednu z najnebezpečnejších fytopatogénnych baktérií na svete. V roku 2018 bol do monitoringov zaradený aj nový polyfágný škodca – *Spodoptera frugiperda*.

K monitoringu patrí aj kontrola závlahových a odpadových vôd v rámci kontroly hnedej hniloby zemiaka (*Ralstonia solanacearum*):

Činnosť	Počet kontrol
kontrola závlahových vôd v roku 2018	32
kontrola odpadových vôd v roku 2018	0

Súčasťou monitorovania a kontroly spály jadrovín (*Erwinia amylovora*) je aj kontrola kočovania včelstiev, kde bolo vykonaných 10 kontrol.

Okrem toho bol vykonávaný nepovinný monitoring škodcu *Drosophila suzukii*, kde bolo spolu vykonaných 62 kontrol, ktoré boli uskutočnené výhradne na skúšobných staniciach ÚKSÚP. Z celkového počtu 67 vzoriek bolo 38 vzoriek pozitívnych.

V rámci kontrol nelegálneho pestovania konope bolo vykonaných 95 kontrol.

Na množiteľských plochách zemiakov sa pred výsadbou uskutočnil odber vzoriek zeminy na potvrdenie neprítomnosti rakoviny zemiaka (*Synchytrium endobioticum*) a háďatka zemiakového (*Globodera* spp.), ktorý bol vykonávaný pestovateľmi za účasti fytoinšpektorov. Odobratých bolo 450 vzoriek od pestovateľov sadivových zemiakov a na požiadanie bolo odobratých ďalších 55 vzoriek pôdy zo škôlok.

V rámci tzv. komisionálnych prehliadok vykonali inšpektori OKOR 33 kontrol a 48 kontrol na požiadanie. Tieto kontroly majú rôzne zameranie, napr. riešenie úletov prípravkov na ochranu rastlín, nezvyčajných príznakov na pestovaných rastlinách a pod.

2.7.2.3 Úradné kontroly prípravkov na ochranu rastlín

Úradné kontroly POR sa vykonávajú v zmysle § 4 písm. q) zákona NR SR č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a Nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách a Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS.

Úradné kontroly POR sa vykonávajú na každom stupni ich uvádzania na trh, skladovania, používania a zneškodňovania.

OOR každoročne vydáva Národný plán fytokontroly, ktorého jedným z cieľov je kontrola POR zameraná najmä na:

- prevenciu, elimináciu alebo zníženie rizík súvisiacich s ochranou rastlín na prijateľnú mieru
- kontrolu uvádzania na trh, skladovania, používania a zneškodňovania prípravkov na ochranu rastlín
- kontrolu dovozu prípravkov na ochranu rastlín z tretích krajín na trh SR a z tretích krajín do EÚ
- dodržiavanie zásad správnej farmárskej praxe

Prehľad úradných kontrol prípravkov na ochranu rastlín

Úradná kontrola prípravkov na ochranu rastlín (POR)	Plán počtu kontrol v roku 2018	Skutočný počet vykonaných úradných kontrol v roku 2018
Úradná kontrola profesionálnych používateľov POR		
Úradná kontrola konečných užívateľov POR – poľnohospodárskych subjektov, použitie POR/paralelné POR, kontrola skladov POR vrátane zisťovania zásob starých POR	630	391
Kontrola leteckých aplikácií POR (žiadateľov) / leteckých aplikátorov (letcov)	60	11/1
Úradná kontrola aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v teréne	45	17
Úradná kontrola podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty, ktoré <u>nemajú</u> pôdu vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	-	0
Úradná kontrola podnikov agro - služieb v oblasti POR (subjekty, ktoré <u>majú</u> pôdu vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	30	15
Úradná kontrola pri vzniku úletov pozemnou / leteckou aplikáciou POR (podnety ohľadom aplikácie POR)	10	8/1
Úradná kontrola poškodenia, úhynu včelstiev pri používaní POR	5	1

Úradná kontrola v rámci porušenia MRL účinnej látky v rámci nadlimitného množstvo rezíduí v potravině rastlinného pôvodu v spolupráci ŠVPS SR	-	2
Úradná kontrola pozemných aplikačných zariadení	200	162
Úradná kontrola moričiek osiva a sadiva	-	12
Počet cielených kontrol (Strieborná sekera - Silver Axe III)	50	44
Počet cielených kontrol (na základe podnetu, sťažnosti, na požiadanie)	30	3
Počet následných (opakovaných) kontrol	25	13
Úradná kontrola distribútorov veľkospotrebitel'ských POR pre profesionálnych používateľov	45	9
Úradná kontrola POR vo verejnej zeleni + verejné cesty, chodníky	45	9
Úradná kontrola POR na železničiach SR	-	0
Úradná kontrola POR v lesoch SR	-	0
Úradná kontrola POR v namorenom osive a sadive	-	0
Úradná kontrola v rámci ilegálnych, falšovaných dovozov POR na trhu v SR v spolupráci s Finančnou správou SR a PZ SR	-	4
Úradná kontrola predajcov - predaja POR		
Úradná kontrola malo-obchodných reťazcov (Hornbach, OBI, Tesco, Kaufland a pod.) + kontrola malospotrebitel'ských balení POR v rámci predaja pre neprofesionálnych používateľov	45	27
Úradná kontrola malo predajní + kontrola malospotrebitel'ských balení POR v rámci ich predaja pre neprofesionálnych používateľov	270	222
Úradná kontrola veľkoskladov pesticídov + kontrola POR veľkospotrebitel'ských balení	44	25
Úradná kontrola internetového predaja POR (internetových stránok)	-	10
Úradná kontrola výrobcov POR (v SR sú 3 subjekty)	3	1
Úradná kontrola prebalovačov POR (v SR je 1 subjekt)	1	1
Úradná kontrola distribútorov malospotrebitel'ských POR pre neprofesionálnych používateľov (v SR sú 3 subjekty)	3	3
Počet cielených kontrol (na základe podnetu, sťažnosti, na požiadanie)	-	1
Počet následných (opakovaných) kontrol	-	8
Úradná kontrola dovozov POR		
Úradná kontrola dovozu POR + pomocných POR v rámci EÚ a z tretích krajín (uvedenie na trh v SR)	45	53
Úradná kontrola dovozu paralelných POR v rámci EÚ (uvedenie na trh v SR)	-	38
Úradná kontrola dovozov POR – v režime „tranzit“ cez hraničné prechody s Ukrajinou	-	22
Počet následných kontrol	-	0
Celkový počet vykonaných úradných kontrol POR		1115

Kontroly krížového plnenia (pre PPA) v zelenej oblasti	220	234
Kontroly AEKO (pre PPA)	80	106
Úradné vzorky POR	Počet	
Celkový počet úradných vzoriek POR	90	93
z toho veľkospotrebitel'ské balenia	-	79
z toho malospotrebitel'ské balenia	-	14

Úradné posudzovanie žiadostí a vydanie rozhodnutia o povolenie leteckej aplikácie ÚKSÚP	-	62
---	---	----

Počet výnimiek k veľkoplošnej aplikácii rodenticídov proti veľmi silnej populácii hraboša poľného	-	8
---	---	---

Dovezený objem POR do SR

Dovezený objem POR na trh SR (POR+ pomocné prípravky) v kg/l	266 505
Dovezený objem paralelných POR na trh SR v kg/l	137 163
Tranzit POR (cez hraničné prechody z Ukrajinou) v kg/l	324 463
Dovezený objem POR na trh SR letecky v kg/l	0

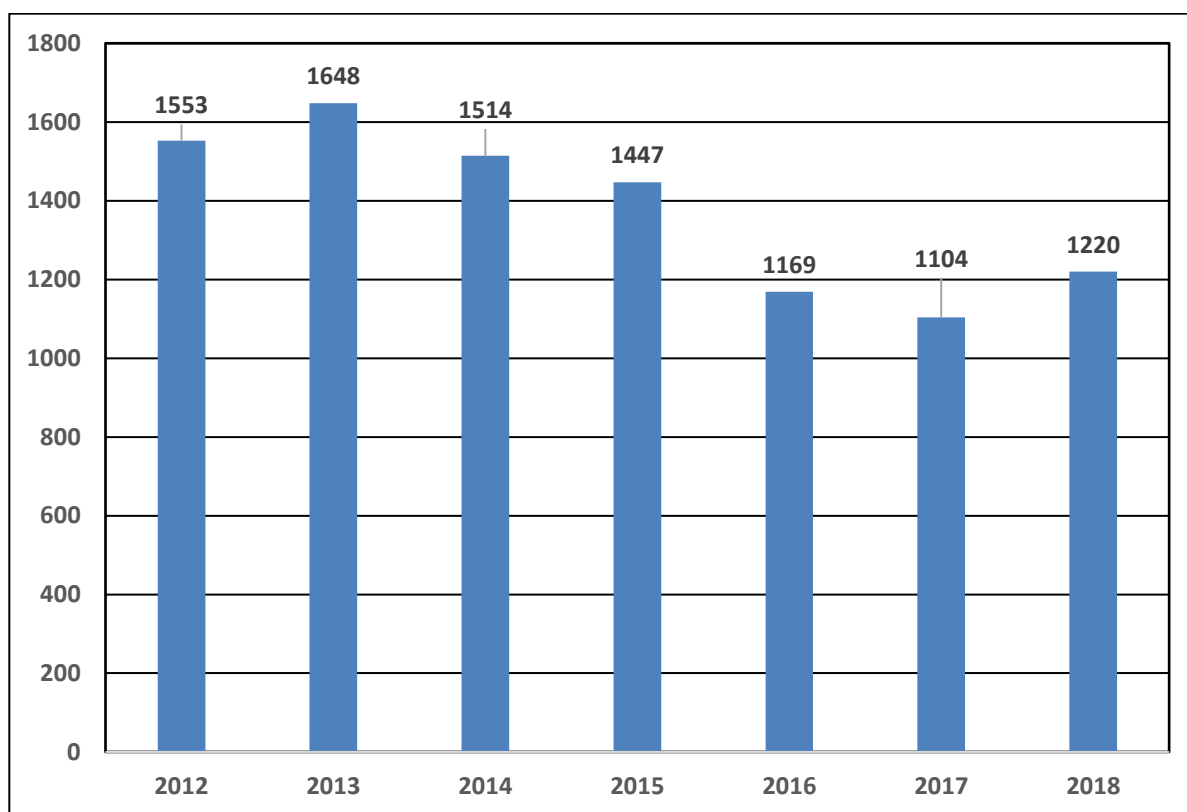
Počet riešených prípadov sťažnosti (úletov) súvisiacich s aplikáciou POR	9
Počet riešených prípadov sťažnosti (úhyny včiel) súvisiacich s aplikáciou POR	1
Počet navrhovaných / udelených sankcií v zmysle §38, § 39 zákona č. 405/2011 Z. z.	2/1

Štatistické porovnanie počtu kontrol POR v SR za roky 2012 – 2018

Kontrola prípravkov na ochranu rastlín	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
kontrola konečných užívateľov, paralelné prípravky, kontrola skladov prípravkov na ochranu rastlín vrátane zisťovania zásob starých prípravkov na ochranu rastlín, následné kontroly	693	650	508	553	385	374	391
- z toho kontrola leteckých aplikácií	15	32	15	4	13	14	12
kontrola podnikov agroslužieb v oblasti prípravkov na ochranu rastlín (subjekty vykonávajúce postreky pre iné subjekty)	10	20	15	30	10	20	15
kontrola veľkoskladov prípravkov a maloobchodných reťazcov (Hornbach, OBI, Tesco a pod.)	81	36	38	52	19	18	51
kontrola malospotrebitel'ských balení prípravkov pri ich predaji	167	175	212	234	222	203	222
kontrola dovozu prípravkov na ochranu rastlín z tretích krajín	2	30	62	50	39	51	53

kontrola úletov prípravkov na ochranu rastlín	16	8	5	9	11	18	9
posudzovanie žiadostí a vydanie rozhodnutia o povolenie leteckej aplikácie ÚKSÚP	59	60	77	59	97	57	62
poškodenia včiel pri používaní prípravkov	0	6	0	0	1	2	1
kontrola internetového predaja prípravkov	0	3	10	15	5	6	10
kontrola pozemných aplikačných zariadení, moričiek osiva a sadiwa	333	429	316	217	125	137	162
kontrola výrobcov prípravkov na ochranu rastlín	0	0	3	1	1	0	1
kontroly aplikácie POR + pozemné aplikačné zariadenie priamo v terénne	0	0	21	20	17	14	17
zákonná kontrola POR popri krížovom plnení	177	199	232	203	224	190	226
Celkovo	1 553	1 648	1 514	1 447	1 169	1 104	1 220

Porovnanie počtu kontrol POR v SR za roky 2012 – 2018

Prehľad stavu skladovaných starých POR v SR

Stav k	Množstvo v kg
1.5.2007	215 244,00
18.12.2008	198 814,00
19.3.2010	132 532,87
19.4.2010	117 254,23
15.7.2011	61 366,40
30.9.2012	47 599,70
30.9.2013	47 291,70
30.9.2014	43 288,03
30.9.2015	42 608,53
31.12.2016	42 148,53
31.12.2017	41 577,94
31.12.2018	28 539,14

2.7.2.4 Vydávanie rozhodnutí na leteckú aplikáciu POR, zisťovanie spotreby POR

ÚKSÚP vydáva rozhodnutia na leteckú aplikáciu prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov v územiach s prvým stupňom ochrany podľa zákona o ochrane prírody a krajiny. Za rok 2018 bolo spolu posúdených a vydaných 62 takýchto žiadostí.

Spotreba prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov je zisťovaná u podnikateľských subjektov. Porovnanie spotreby prípravkov na ochranu rastlín a pomocných prípravkov v SR za roky 2013-2017 podľa skupín FAO z poľnohospodárskej pôdy v kg alebo l udáva nasledovná tabuľka:

Skupiny podľa FAO	2017	2016	2015	2014	2013
Pesticídy spolu	5 212 107	4 595 581	4 773 094	5 196 912	4 314 549
Insekticídy spolu	390 391	318 168	322 351	303 087	281 813
organické zlúčeniny fosforu	183 741	149 866	164 461	143 735	95 695
karbamátové insekticídy	3 447	3 893	6 089	5 896	5 866
pyretroidy	95 870	87 655	82 001	88 900	79 886
insekticídne minerálne oleje	0	0	0	268	0
ostatné insekticídy	103 775	74 096	67 229	62 637	98 694
biologické prípravky	2 910	2 659	2 571	1 651	1 673
bio-agens	648	0	0	0	0
Herbicídy spolu	2 545 643	2 310 440	2 344 861	2 777 835	2 501 623
fenoxykyseliny	240 148	204 249	220 064	325 317	236 079
triazíny	112 411	110 414	126 395	122 518	116 182
amidy	386 605	365 919	379 764	419 269	463 710
karbamátové herbicídy	121 968	91 916	108 275	123 263	90 972

dinitrianilíny	187 660	151 892	167 909	157 749	145 939
herbicídne minerálne oleje	12 194	15 460	37 392	119 204	106 259
ostatné herbicídy	1 268 849	1 169 981	1 160 002	1 344 616	1 180 576
substituované močoviny	58 670	73 439	71 854	71 488	60 387
sulfonylmočoviny	148 616	123 040	67 831	88 847	92 684
bipiridily	3 210	239	1 746	1 742	6 776
uracily	5 311	3 892	3 630	3 822	2 060
Fungicídy spolu	1 168 646	997 643	937 902	1 022 309	823 503
anorganické fungicídy	90 445	65 433	72 627	103 763	82 162
ditiokarbamáty	30 951	25 337	27 867	38 115	33 673
benzimidazoly	81 321	39 811	35 425	32 196	31 340
triazoly, diazoly	625 168	569 407	506 118	532 335	413 377
diazíny, morfolíny	57 741	53 111	50 642	54 584	42 228
ostatné fungicídy	283 019	244 545	245 222	261 316	220 722
Iné prípravky spolu	687 702	563 824	537 926	539 190	501 472
desikanty a defolianty	148 018	138 430	113 101	118 143	117 868
morforegulačné prípravky	386 221	300 120	308 525	299 234	272 810
prípravky na obmedzenie strát pri zbere	37 823	31 882	20 175	24 624	25 903
repelenty	1 557	1 124	967	261	239
tenzidy	20 384	20 317	14 519	15 790	12 791
aditíva, špeciálne látky	73 643	61 060	61 631	73 709	66 416
prípravky na ochranu skladov	1 601	1 352	2 595	2 078	2 195
atraktanty hmyzu	0	133	0	0	0
lepy	1	9	0	0	0
štepárske vosky	10	0	0	0	0
dezinfekčné a konzervačné prostriedky	50	120	61	20	35
aktivátory rezistencie	12 799	3 425	5 977	4 551	3 215
pomocné látky k moridlám	1 453	1 903	51	2	0
adjuvanty	4 142	3 949	10 324	778	0
Fungicídne moridlá spolu	133 469	140 954	143 903	145 911	116 587
ditiokarbamáty	6 606	8 665	11 507	18 145	10 587
benzimidazoly	14	86	7	179	330
triazoly, diazoly	46 605	46 971	47 495	50 897	38 182
biologické fungicídne moridlá	2 305	1 017	1 068	1 052	1 902
ostatné fungicídne moridlá	77 939	84 214	83 826	75 638	65 586
Insekticídne moridlá spolu	266 558	236 476	375 146	362 188	85 092
organické zlúčeniny fosforu	11 903	0	36	33	75

pyretroidné moridlá	244 754	230 285	369 758	358 081	70 604
ostatné insekticídne moridlá	9 901	6 190	5 353	4 074	14 414
Rodenticídy spolu	19 699	28 075	111 005	46 392	4 458
antikoagulanty	0	6	0	0	5
ostatné rodenticídy	19 699	28 069	111 005	46 392	4 454

Prehľad kontrol pre Pôdohospodársku platobnú agentúru

Kontroly pre PPA	Počet kontrol v roku 2018
PRV 2014-2020	124
križové plnenie	234
oddelené platby	1 191
viazané platby	46
chov a udržanie ohrozených druhov zvierat	28
kontrola pestovaných drogových rastlín (mak a konope)	95
odber vzoriek konope	15 vzoriek

V rámci zvyšovania odbornej úrovne sa fytoinšpektori zúčastnili 5 školení na tieto témy:

- Štandardný pracovný postup odboru ochrany rastlín č. 8/2018 – Zisťovanie výskytu škodlivých organizmov pre rok 2018.
- Súbor štandardných pracovných postupov rastlinolekárskej kontroly pri úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín v SR pre rok 2018.
- Štandardný pracovný postup – Postup rastlinolekárskej kontroly pri úradnej kontrole prípravkov na ochranu rastlín pri leteckých aplikáciách.
- Metodiky kontroly križového plnenia.
- Metodiky pre kontrolu delegovaných činností vykonávaných pre PPA v plánovacom období 2014-2020.
- Nové kontrolné záznamy pre výkon úradnej kontroly v teréne.

2.7.3 Ciele a prehľad ich plnenia

OOR a OKOR ÚKSÚP plnením svojich úloh zabezpečujú preventívne opatrenia pred prienikom škodlivých organizmov na územie SR a ich rozširovanie v rámci SR, čo je zabezpečované kontrolou dodržiavania platnej legislatívy, napr. v oblasti dovozu regulovaných druhov rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov, neregistrovaných odrôd, v oblasti prípravkov na ochranu rastlín a pod. SR bola po vstupe do EÚ na základe Nariadenia Komisie (ES) č. 690/2008 uznané za chránenú zónu pre spálu jadrovín (*Erwinia amylovora*), ktoré je momentálne platné do 30.4.2020, a chránenú zónu pre háďatko zemiakové (*Globodera pallida*) na dobu neurčitú.

2.8 Oblasť krmív a výživy zvierat

2.8.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín
- Nariadenie vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 396/2005 o maximálnych hladinách rezíduí pesticídov v alebo na potravinách a krmivách rastlinného a živočíšneho pôvodu a o zmene a doplnení smernice Rady 91/414/EHS, vrátane všetkých novelizačných nariadení
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005, ktorým sa stanovujú požiadavky na hygienu krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradnej kontrole krmív na zabezpečenie overenia súladu s krmivárskym a potravinárskym právom a predpismi týkajúcich sa zdravia zvierat a starostlivosti o zvieratá
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2017/625 o úradných kontrolách a iných úradných činnostiach vykonávaných na zabezpečenie uplatňovania potravinového a krmivového práva a pravidiel pre zdravie zvierat a dobré životné podmienky zvierat, pre zdravie rastlín a pre prípravky na ochranu rastlín, o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, (ES) č. 396/2005, (ES) č. 1069/2009, (ES) č. 1107/2009, (EÚ) č. 1151/2012, (EÚ) č. 652/2014, (EÚ) 2016/429 a (EÚ) 2016/2031, nariadení Rady (ES) č. 1/2005 a (ES) č. 1099/2009 a smerníc Rady 98/58/ES, 1999/74/ES, 2007/43/ES, 2008/119/ES a 2008/120/ES a o zrušení nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004 a (ES) č. 882/2004, smerníc Rady 89/608/EHS, 89/662/EHS, 90/425/EHS, 91/496/EHS, 96/23/ES, 96/93/ES a 97/78/ES a rozhodnutia Rady 92/438/EHS (nariadenie o úradných kontrolách)
- Nariadenie Komisie (ES) č. 669/2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/504/ES,
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) č. 884/2014, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky dovozu určitých krmív a potravín z určitých tretích krajín v dôsledku rizika kontaminácie aflatoxínmi a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1152/2009
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2016/6, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky týkajúce sa dovozu krmív a potravín pochádzajúcich alebo odosielaných z Japonska v nadväznosti na haváriu jadrovej elektrárne vo Fukušime a ktorým sa zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 322/2014
- Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/175, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky uplatniteľné na dovoz guarovej gumy, ktorá pochádza alebo je odoslaná z Indie, z dôvodu rizika kontaminácie pentachlórfenolom a dioxínmi
- Vykonávacie rozhodnutie Komisie z 22. decembra 2011 o núdzových opatreniach týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny a sa zrušuje rozhodnutie Komisie 2008/289/ES
- Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 380/2009 Z. z , ktorým sa ustanovujú pravidlá na vykonávanie úradných kontrol krmív

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 999/2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 o doplnkových látkach určených na používanie vo výžive zvierat vrátane 433 smerníc a nariadení, ktorými boli povolené jednotlivé krmné doplnkové látky
- Nariadenie Komisie (ES) č. 152/2009, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradných kontrol krmív
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003 a ktorým sa zrušujú smernica Rady 79/373/EHS, smernica Komisie 80/511/EHS, smernice Rady 82/471/EHS, 83/228/EHS, 93/74/EHS, 93/113/EHS a 96/25/ES a rozhodnutie Komisie 2004/217/ES
- Nariadenie vlády SR č. 29/2011 Z. z., ktorým sa ustanovuje zoznam zamýšľaných použití krmív určených na osobitné nutričné účely,
- Nariadenie Komisie (EÚ) č. 68/2013 o Katalógu krmných surovín

2.8.2 Činnosť

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR určuje zásadné smery a ciele v oblasti krmív. ÚKSÚP prostredníctvom Odboru krmív a výživy zvierat (ďalej len „OKVZ“) vykonáva úradnú kontrolu na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania. Plní nezastupiteľnú úlohu nezávislého kontrolného orgánu v oblasti:

- registrácie fyzických osôb a právnických osôb, ktoré krmivo vyrábajú (vrátane prvovýroby), spracúvajú alebo uvádzajú na trh,
- schvaľovania postupu výroby a činností súvisiacich s uvádzaním krmiva na trh,
- kontrolou dodržiavania povinností krmivárskych podnikov.

2.8.2.1 Oblasť legislatívy

Nariadenia o autorizovaných doplnkových látkach - v priebehu roka bolo EK vydaných 41 nových nariadení a počet autorizačných nariadení ku koncu roka takto predstavoval 563 nariadení. V súlade s krmivárskym zákonom bola pripravená aj verzia zoznamu povolených doplnkových látok, ktorá bola uverejnená vo „Vestník MPRV SR“ v čiaske 27/2018.

Metodický postup určený na vykonávanie kontroly krmív na hraničných vstupných bodoch do EÚ bol aktualizovaný vždy po vydaní novelizácie nariadenia (ES) č. 669/2009 týkajúceho sa zvýšenej frekvencie kontrol niektorých krmných surovín neživočíšneho pôvodu z dovozu.

Nariadenie Komisie (ES) č. 669/2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu, a ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2006/504/ES bolo novelizované vykonávacími nariadeniami Komisie:

- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2018/941 z 2. júla 2018, ktorým sa mení nariadenie

(ES) č. 669/2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004, pokiaľ ide o zvýšenú mieru úradných kontrol pri dovoze určitých krmív a potravín neživočíšneho pôvodu, a vykonávacie nariadenie Komisie 885/2014

- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2018/1660 zo 7. novembra 2018, ktorým sa stanovujú osobitné podmienky dovozu určitých potravín neživočíšneho pôvodu z určitých tretích krajín v dôsledku rizika kontaminácie rezíduami pesticídov a ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 669/2009 a zrušuje vykonávacie nariadenie (EÚ) č. 885/2014

V priebehu kalendárneho roka 2018 bolo vydaných niekoľko novelizácií, a to najmä:

- Vykonávacie nariadenie komisie (EÚ) 2018/353 z 9. marca 2018, ktorým sa opravuje vykonávacie nariadenie (EÚ) 2017/1145 o stiahnutí z trhu určitých krmných doplnkových látok povolených podľa smerníc Rady 70/524/EHS a 82/471/EHS a zrušujú zastarané ustanovenia, ktorými sa uvedené krmné doplnkové látky povoľujú
- Nariadenie európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2019/4 z 11. decembra 2018 o výrobe, uvádzaní na trh a používaní medikovaných krmív a o zmene nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 183/2005 a zrušení smernice Rady 90/167/EHS

2.8.2.2 Registrácia a schvaľovanie krmivárskych podnikov

Krmivársky podnik, ak jeho sídlo alebo jeho výrobné zariadenie sa nachádza na území SR, je povinný pred začatím výroby alebo uvádzania krmiva na trh požiadať ÚKSÚP o registráciu. Register vykonáva činnosti súvisiace so schvaľovaním a registráciou krmivárskych podnikov, vedie register, uverejňuje zmeny v registri, vydáva osvedčenie o registrácii, vyčiarňuje krmivársky podnik z registra a vydáva osvedčenie o odbornej spôsobilosti.

Register krmivárskych podnikov za rok 2018

Činnosť			Počet
Vydanie osvedčenia o odbornej spôsobilosti	V roku 2018		66
	Spolu registrovaných osvedčení		1 587
Registrácia krmivárskych podnikov	Schválené krmivárske podniky	V roku 2018	6
		Spolu v registri	131
	Registrované krmivárske podniky	V roku 2018	56
		Spolu v registri	614
Registrácia prvovýrobcov	V roku 2018		262
	Spolu v registri		4103
Registrácia výrobcov krmných zmesí pre vlastnú potrebu	V roku 2018		94
	Spolu v registri		394
Registrácia predajní	V roku 2018		91
	Spolu v registri		2434
Zmeny v registri krmivárskych podnikov	V roku 2018		290

2.8.2.3 Terénna inšpekcia krmív (OIK)

Úradné kontroly krmív v roku 2018 vykonávali inšpektori na základe schváleného „Súhrnného plánu činností ÚKSÚP na rok 2018“. Inšpektori krmív v kontrolovaných subjektoch zisťujú skutkový stav, nedostatky, ich závažnosť, rozsah a trvanie protiprávneho stavu. Porušenia sú riešené uložením sankcií podľa § 12 a uložením osobitných opatrení podľa § 11 krmivárskeho zákona.

2.8.2.3.1 Systém kvality a riadená dokumentácia

V roku 2018 systém kvality a riadená dokumentácia boli vedené v zmysle STN EN ISO/IEC 17020 (2012). V roku 2018 bolo vykonaných 6 svedeckých posúdení výkonu inšpekčnej činnosti v praxi a sedem auditov v krmivárskych podnikoch. Počas roka neboli riešené nápravné činnosti týkajúce sa úradnej kontroly krmív a posudzovanie externými orgánmi na výkon úradnej kontroly sa nekonalo.

2.8.2.4 Výkon úradných kontrol krmív

a) **Úradnú kontrolu krmív z dovozu** na HIS podľa príslušnej legislatívy vykonávali pracovníci fytoinšpekcie. Za rok 2018 bol zaznamenaný dovoz krmív z tretích krajín cez HIS Vyšné Nemecké v počte 224 zásielok v množstve 4716,27 t a cez HIS Čierna nad Tisou 319 zásielok v množstve 21267,8 t.. Kontrola zásielok, u ktorých je nariadená zvýšená miera úradných kontrol (ďalej len „ÚK“) neboli za rok 2018 zaznamenané žiadne. Dovoz krmív cez HIS Čierna nad Tisou a letisko Bratislava nebol zaznamenaný.

Dovoz krmív cez HIS v roku 2018

HIS Vyšné Nemecké

Druh	Počet zásielok	Množstvo, t	Poznámka
Krmné droždie	73	1503,80	UA-CZ
Krmné droždie	32	674,88	RU-SK
Krmné droždie	1	19,51	RU-CZ
Pivovarské mláto	1	1,00	UA-CZ
Neaktívne kvasinky	20	412,95	UA-CZ
Neaktívne kvasinky	1	21,48	RU-CZ
Slnečnica	1	21,03	RU-CZ
Slnečnicové pokrutiny	3	65,25	UA-IT
Ľan	2	40,80	RU-HU
Ľan	1	22,54	UA-PL
Ľan	2	44,06	KZ-CZ
Ľan	3	66,06	UA-AT
Ľan	1	20,04	UA-SK
Ľan	1	22,00	RU-CZ
Ľanové pokrutiny	7	153,54	UA-DE
Ľanové pokrutiny	1	22,05	RU-IT
Proso	10	220,33	UA-BE

Proso	1	22,05	UA-NL
Proso	1	22,54	UA-PL
Proso	14	304,10	UA-HU
Proso	1	22,01	UA-SK
Proso	4	88,4	UA-CZ
Proso	1	22,04	RU-HU
Proso	1	22,04	RU-CZ
Ciroke	1	22,04	UA-DE
Ciroke	1	22,00	UA-CZ
Ciroke	1	22,04	RU-DE
Vika	1	22,50	UA-DE
Vika	2	44,12	UA-IT
Ďatelina	1	22,00	UA-IT
Lucerna	1	22,04	UA-DE
Vičeneč	3	66,00	UA-IT
Vičeneč	1	22,00	RU-DE
Vlčie bôb	1	22,40	UA-IT
Lupina	1	22,00	UA-IT
Lupina	1	22,00	UA-CH
Hrach	3	66,06	UA-HU
Sója	6	120,20	UA-AT
Pšenica	2	40,10	UA-AT
Pšenica	1	22,03	MD-NL
Pšenica	1	22,03	RU-NL
Pšeno	1	21,75	UA-NL
Požlt farbiarsky	3	64,33	RU-HU
Lesknica lekárska	1	22,00	UA-ES
Kukuricný škrob	2	43,05	UA-CZ
Kukuricný lepok	6	129,08	UA-CZ
Spolu:	224	4716,27	

HIS Čierna nad Tisou

Druh	Počet zásielok	Množstvo v t	Poznámka
Kukurica kŕmna	319	21 267,8	UA-DE
Spolu:	319	21 267,8	

b) **V rámci kontroly krížového plnenia** v roku 2018 boli vykonané kontroly v oblasti požiadaviek modulu PH 4 – „Bezpečnosť potravín a kŕmív“ v súlade s príslušnou platnou legislatívou. Celkom bolo prekontrolovaných 222 subjektov.

c) **Úradné kontroly kŕmív v kŕmivárskych podnikoch** sa uskutočnili bez predchádzajúceho upozornenia a boli vykonané na základe ročného plánu kontrol v súlade s jediným národným kontrolným plánom. Frekvencia výkonu úradných kontrol je stanovená podľa štandardného operačného postupu na stanovenie rizikovosti kŕmivárskych podnikov. Spolu za rok 2018 bolo

vykonaných 1 543 úradných kontrol a celkovo bolo odobratých 1 173 úradných vzoriek krmív na analýzu. V rámci výkonu ÚK inšpektori zistili 295 nedostatkov a krmivárskym podnikom udelili celkovo 290 nápravných opatrení.

Pri vykonaných kontrolách sa najviac zo všetkých porušení až 159 zistilo pri povinnosti registrácie a schválení krmivárskych podnikov (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej bolo zistených 40 porušení ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje). Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole odbornej spôsobilosti fyzickej osoby (42), skladového poriadku (25) a v menšom rozsahu boli zistené nedostatky pri kontrole registrácie dodávateľov krmív (5), organizačného (9) a dokumentačného poriadku (4) a pri kontrole výrobného zariadenia a vybavenia (3).

Tieto nedostatky neohrozovali bezpečnosť krmív a boli vyriešené väčšinou upozornením prevádzkovateľov krmivárskych podnikov s určením termínu na ich odstránenie. O ich odstránení informovali krmivárske podniky ÚKSÚP stanoveným spôsobom. Pri následnej úradnej kontrole sa splnenie uložených opatrení kontrolovalo.

Pri ÚK sa dôraz kládol aj na kontrolu HACCP plánov (Analýza nebezpečenstiev a metóda kritických kontrolných bodov) so zameraním sa na plnenie plánu, pričom sa zistilo, že HACCP plány stále nie sú vypracované na požadovanej úrovni. Krmivárske podniky boli vyzvané k prepracovaniu a doloženiu aktualizovaných plánov, ktoré zodpovedajú skutočnosti s vytýčením kritických kontrolných bodov a dôkazom o ich kontrole zo strany HACCP tímu krmivárskeho podniku. Boli odkázaní aj na web stránku ÚKSÚP, kde sú vzory a návody na ich prípravu a zavedenie.

d) Špeciálne úradné kontroly krmív v krmivárskych podnikoch:

- zisťovanie prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu v krmivách. Účelom kontrol bola prevencia výskytu BSE. Zo 119 analyzovaných vzoriek neboli zistené žiadne nezhody
- zisťovanie prítomnosti semien Ambrózie spp. v krmivách. Z 12 analyzovaných vzoriek neboli zistené nezhody, kde by výsledky presahovali maximálne prípustný limit stanovený nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív, v platnom znení.
- používanie GMO v krmivách sa kontrolovali povolené typy GMO a spôsob označenia GMO krmiva (etikety). Kontrolovali sa krmné suroviny a krmné zmesi, ktoré sa používajú vo výžive hospodárskych zvierat. Z 52 analyzovaných vzoriek neboli zistené žiadne nezhody.
- kontroly na prítomnosť melamínu v krmivách najmä dovoz krmív z Číny pre spoločenské zvieratá (zameranie na psy, mačky). Z 29 analyzovaných vzoriek neboli zistené nedostatky.
- kontroly dodržiavania podmienok prevádzkovania verejných skladov v spolupráci s MPRV SR a RVPS. Neboli zistené žiadne nezhody
- v rámci overovania technológií výroby krmív bola kontrola zameraná na posúdenie technologických liniek výroby krmných zmesí a ich spôsobilosť na výrobu krmív

Prehľad úradne odobratých vzoriek krmív

Odber vzoriek na účel analýzy v roku 2018	Počet
Zložky živočíšneho pôvodu	119
Botanické nečistoty	12
GMO	52
Ťažké kovy	82
Mykotoxíny (aflatoxíny B1G1B1G2, deoxynivalenol)	240
Spolu	505

Počet zaevidovaných a vyhodnotených úradne odobratých vzoriek krmív v roku 2018

Vzorka	Počet
Evidované a vyhodnotené vzorky v rámci úradného odberu za rok 2018	1321
Vystavené posudky na vzorky v roku 2018	770
- z toho vyhovujúce / nevyhovujúce	731 / 39

Počet vzoriek podľa druhu krmiva v roku 2018

Typ krmiva	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich	Nevyhovujúce označením
Doplnkové krmivá	260	240	20	7,7	3
Kompletné krmivá	325	310	15	4,6	6
Doplnkové látky	17	17	0	0,0	1
Premixy	34	31	3	8,8	0
Kŕmne suroviny	134	133	1	0,7	2
Celkový počet	770	731	39	5,1	12

Počet vzoriek podľa typu krmivárskeho podniku v roku 2018

Typ krmivárskeho podniku	Počet	Vyhovujúce	Nevyhovujúce	% nevyhovujúcich
Výrobcovia kŕmnej suroviny	70	69	1	1,4
Výrobcovia doplnkových látok, bioproteínov, premixov	32	31	1	3,1
Výrobcovia kŕmnych zmesí a doplnkových kŕmnych zmesí	242	224	18	7,4
Dovozcovia krmív	21	20	1	4,8
Sprostredkovatelia a obchody	281	267	14	5,0
Výrobcovia pre vlastnú potrebu	124	120	4	3,2
Celkový počet	770	731	39	5,1

Počet analýz na sledovanie GMO v krmivách v roku 2018

Kategória	Počet analýz	GMO pozitívna	GMO negatívna	Počet nevyhovujúcich
Kŕmne suroviny				
Sója	16	11	5	0
Ľan	1	0	1	0
Kukurica	16	1	15	0
Produkty z repky olejnej	2	0	2	0
Celkom	35	12	23	0
Kŕmne zmesi				
Kŕmne zmesi	11	0	11	0
Mliečne náhradky				
Mliečne náhradky	6	2	4	0
Spolu	52	14	38	0

Počet stanovení ťažkých kovov v krmivách v roku 2018

Druh krmiva	Počet stanovení			
	ortuť	olovo	kadmium	spolu
Kompletné krmivá	0	1	1	2
Doplnkové krmivá	0	8	8	16
Premixy	0	1	1	2
Kŕmne suroviny	2	24	24	50
Doplnkové látky	0	6	6	12
Spolu	2	40	40	82

Počet stanovení na krížovú kontamináciu kokcidiostatikami v roku 2018

Druh krmiva	Počet stanovení										Spolu
	Salinomy-cinát sodný	Monenencinát sodný	Narazín	Nikarbazín	Robenidín	Lasalocid sodný	Maduramycín	Semduramycín	Halofuginon	Diklazuril	
Kompletné krmivá	8	8	8	-	7	-	-	-	-	-	31
Doplnkové krmivá	3	3	3	-	1	-	-	-	-	-	10
Premixy	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	3
Kŕmne suroviny				-	-	-	-	-	-	-	0
Doplnkové látky				-	-	-	-	-	-	-	0
Spolu	12	12	12	-	8	-	-	-	-	-	44

Počet stanovení mikroprvků překračujících nejvyšší přípustné hodnoty v roce 2018

Druh krmív	Počet stanovení s překročeným obsahem mikroprvků			
	zinok	mangán	meď	spolu
Kompletné krmivá	1	0	1	2

e) Úřední kontroly vykonané na základě informácie z rýchleho výstražného systému pre krmivá a potraviny (RASFF). Oznámenia boli zdokumentované a odoslané na národný kontaktný bod RASFF.

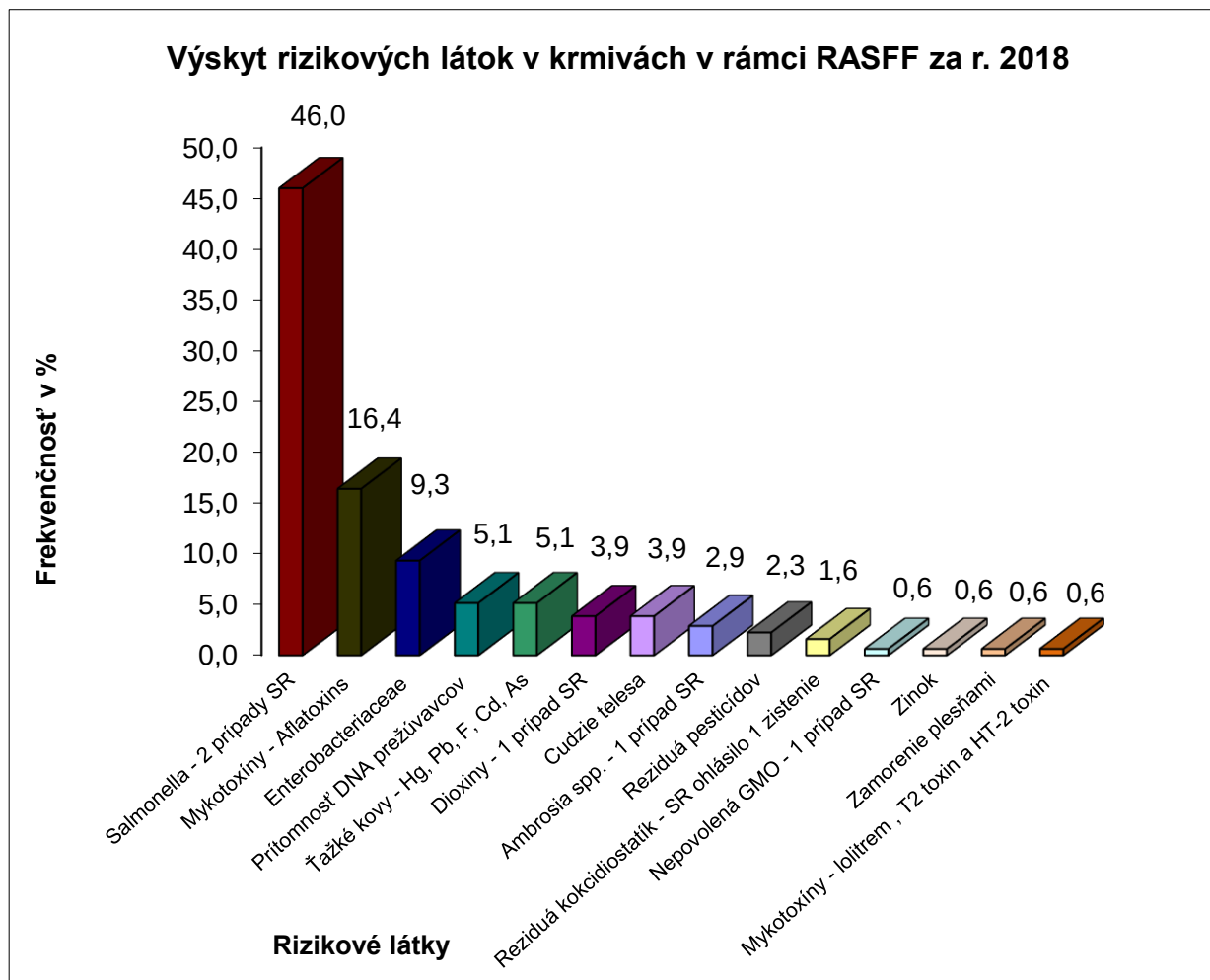
Úradné kontroly vykonané na základe informácie z RASFF v roku 2018 na Slovensku:

1. 2017.2216 č. 346530 Výskyt salmonel v sójovom extr. šrote pôvodom z Brazílie. Oznámenie podalo Slovensko.
2. 2018.2976 č. 373729 Výskyt semien ambrozie v slnečnici čiernej pôvodom zo Slovenska. Oznámenie podalo Nemecko.
3. 2018.0049 č. 347109 Výskyt salmonel v repkových výliskov pôvodom z Nemecka. Oznámenie podalo Nemecko.
4. 2018.2263 č. 67368 Oznámenie podalo Nemecko. Malo sa zistiť či krmivo – cukrovárske rezky boli distribuované aj cez Slovensko.
5. 2018. 2755 č. 371917 Oznámenie podalo Belgicko. Krmivo pôvodom z Nemecka s obsahom vitamínu B2 vyrobeného z nepovoleného GMO mikroorganizmu bolo distribuované na Slovensko.
6. 2018.1581 č. 360364 **Slovensko oznamuje do RASFF** o zistení nevyhovujúceho krmiva (nadlimitný obsah salinomycinátu sodného) pôvodom z Poľska.

Najčastejší výskyt rizikových látok v krmivách z celkového počtu denných hlásení RASFF v roku 2018

Riziková látka	Frekvencia výskytu v %
Salmonella - 2 prípady SR	46,0
Mykotoxíny - Aflatoxins	16,4
Enterobacteriaceae	9,3
Prítomnosť DNA prežúvavcov	5,1
Ťažké kovy - Hg, Pb, F, Cd, As	5,1
Dioxiny - 1 prípad SR	3,9
Cudzí telesá	3,9
Ambrosia spp. - 1 prípad SR	2,9
Reziduá pesticídov	2,3
Reziduá kokcidostatík - SR ohlásilo 1 zistenie	1,6
Nepovolená GMO - 1 prípad SR	0,6
Zinok	0,6
Zamorenie plesňami	0,6
Mykotoxíny - lolitrem , T2 toxin a HT-2 toxin	0,6
Močovina	0,3
Úlomky kostí suchozemských živočíchov	0,3
Mykotoxíny - deoxynilvalenol a zearalenone	0,3

Výskyt rizikových látok v krmivách v rámci RASFF za r. 2018

Prehľad uskutočnených úradných kontrol v roku 2018

Miesto vykonania kontroly	Počet
Komerčná výroba - krmné zmesi	195
Výroba krmných zmesí pre vlastnú potrebu	413
Výroba doplnkových látok, premixov	22
Sprostredkovateľská činnosť	290
Výroba krmných surovín	72
Krížové plnenie modul PH-4 pre PPA	230
Dovoz krmív z tretích krajín	39
Obchodná sieť	81
Potravinársky priemysel	29
Používanie živočíšnych múčok	4
Prvovýroba	30
Miestne šetrenie a kontrola verejných skladov	21
Doprava krmív	27
iné (podnety, GMO a pod.)	90
Spolu	1 543

2.8.2.5 Hodnotenie kvality krmív

V roku 2018 bolo v rámci úradnej kontroly zaevidovaných a vyhodnotených 1321 vzoriek krmív za účelom dodržiavania deklarovaných znakov kvality, výrobnjej a technologickej disciplíny, bezpečnosti, výrobných receptúr, skladovania a označovania. Vzorky boli odoberané plošne zo všetkých typov krmivárskych podnikov. Rovnako aj vzorky krmív odoberané na analýzu zisťovania prítomnosti tkanív živočíšneho pôvodu (prevencia proti výskytu BSE v rámci kontroly bezpečnosti krmív), semien Ambrósie spp., obsah mykotoxínov (aflatoxíny B1G1B1G2, deoxynivalenol) v obilninách a kontrola GMO v krmivách boli odoberané s účelom kontroly splnenia povolených limitov.

Výsledky analýz boli vyhodnotené v súlade s platnými európskymi predpismi a metódami uvedenými v nariadení (ES) č. 152/2009. Na určené vzorky boli vypracované posudky. S pozitívnym výsledkom nebola na tkanivá živočíšneho pôvodu a ani na prítomnosť mykotoxínov zistená žiadna vzorka. Čo sa týka kontroly vzoriek na GMO, výsledky analýz boli v súlade s legislatívou, ako aj s označením krmív. Na prítomnosť semien Ambrósie spp. v krmivách bolo analyzovaných 12 vzoriek krmív, kde výsledky nepresahovali maximálne prípustný limit stanovený nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív, v platnom znení. Celkom 70 vzoriek krmív tvorili vzorky pre iný účel, napr. vzorky pre kruhové testy, pre iné odbory ÚKSÚP, servis a pod.

Na surovinové zloženie, prítomnosť zakázaných látok (podľa prílohy III nariadenia ES č. 767/2009), nežiaducich látok (podľa nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z.) bolo mikroskopicky posúdených 15 vzoriek krmív, pričom legislatíva v tejto oblasti nebola porušená.

Na stanovenie ťažkých kovov bolo vykonaných 82 analýz v rámci kontroly bezpečnosti krmív. Všetky výsledky boli v súlade s požiadavkami nariadenia vlády SR č. 438/2006 Z. z. v platnom znení a neprekročili maximálne povolené limity v krmivách.

Pri kontrole krížovej kontaminácie kokcidostatikami zo 44 vykonaných analýz bol zistený 1 pozitívny nález (v kompletnom krmive salinomycinát sodný), kde výsledky presahovali maximálne prípustný limit stanovený nariadením vlády SR č. 438/2006 Z. z. o nežiaducich látkach v krmivách a o iných ukazovateľoch bezpečnosti a použiteľnosti krmív, v platnom znení. Následne bolo voči krmivárskym podnikom začaté správne konanie.

Výskyt kontrolou zistených nálezov prekročenia najvyššieho prípustného obsahu mikroprvkov (Zn, Cu) podľa európskych nariadení bol zistený v 2 prípadoch. Tieto prípady boli v posudkoch vyhodnotené ako krmivá nepoužiteľné, následne bolo voči krmivárskym podnikom začaté správne konanie.

Pre zistenie rozdielov medzi deklarovaným a skutočným množstvom vitamínu A v krmivách sa vykonalo 73 analýz. Z toho 14 vzoriek nevyhovelo deklarácii. Prekročenie maximálneho limitu vitamínu A nebolo zistené.

2.8.2.6 Skúšobné laboratória analýzy krmív (SLAK)

SLAK OLČ je držiteľom osvedčenia o akreditácii udeľovaným SNAS so spôsobilosťou vykonávať fyzikálne, chemické a mikroskopické stanovenia v krmivách.

V rámci reorganizácie k 1.1.2015 všetky laboratória ÚKSÚP vrátane skúšobného laboratória analýzy krmív sa začlenili pod nový odbor - Odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“). Od 1.8.2016 patrí OLČ pod Sekciu skúšobníctva a laboratórnych činností.

2.8.2.7 Medzinárodná spolupráca a činnosť v štruktúrach EÚ

Tento rok bola spolupráca so štruktúrami EÚ zabezpečená na zasadnutiach Stáleho výboru pre rastliny, zvieratá, potraviny a krmivá - na Sekcii výživa zvierat.

Na zasadnutiach Stáleho výboru sme sa aktívne zúčastňovali povoľovania, resp. zamietnutia nových doplnkových látok používaných vo výžive zvierat. Bol schválený návrh na odmietnutie povolenia autorizácie riboflavínu (80%) produkovaného *Bacillus subtilis* KCCM-10445 ako doplnkovej látky, ktorá patrí do skupiny vitamínov, provitamínov a chemicky odvodených látok s podobným efektom. Zistili sa totiž zvyšky DNA spomínaného zdroja *Bacillus subtilis*. Prediskutovaný bol aj nový návrh pre nové funkčné skupiny doplnkových látok.

Prebehla finálna diskusia ku „Commission notice o bývalých potravinách“. ČŠ tento materiál podporili. Diskutoval sa nový návrh nariadenia, ktorý by mal nahradiť smernicu 2008/38/ES o zozname zamýšľaných použití na zvláštne nutričné účely. Diskusie sa týkali aj zmien metód analýz pre niektoré látky, veľká pozornosť sa kládla aj notifikovanému registru krmných surovín, do ktorého sa dostávajú aj také suroviny, ktoré by tam nemali čo robiť. Viaceré ČŠ upozornili na fakt, že neexistuje žiadny legislatívny rámec, ktorý by napomáhal k ľahšiemu vymazaniu takýchto surovín zo zoznamu. Dlhو je diskutované aj usmernenie k nariadeniu (ES) č. 183/2005 o hygiene krmív, prehodnocujú sa aj limity nežiaducich látok v krmivách, ktoré sú uvedené v smernici 2002/32/ES. Dobrá výrobná prax pre označovanie krmív pre spoločenské zvieratá - FEDIAFu a Dobrá výrobná prax pre označovanie krmných zmesí pre hospodárske zvieratá, ktorú predložila Copa-Cogeca/FEFAC boli taktiež odsúhlasené. EK a ČŠ venovali v minulom roku veľkú pozornosť aj revízii nariadenia (ES) č. 429/2008 o podrobných pravidlách implementácie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1831/2003, pokiaľ ide o prípravu a predkladanie žiadostí a posudzovanie a povoľovanie krmných doplnkových látok.

Na každom zasadnutí informovala EK aj o hláseniach zo systému RASFF.

2.8.3 Ciele a prehľad ich plnenia

Pri porovnávaní nevyhovujúcich vzoriek medzi rokom 2017 a 2018 došlo k nepatrnému zlepšeniu kvality krmív. Celkovo došlo v kvalite krmív oproti roku 2018 k zlepšeniu o 0,7 %. Čo sa týka národnej a zahraničnej produkcie krmív možno konštatovať, že % nevyhovujúcich vzoriek je v podstate rovnaké (zahraničná produkcia - nevyhovujúcich 4,9 % ; domáca produkcia - nevyhovujúcich 5,2 %).

Čo sa týka označovania, bolo vyhodnotených ako nevyhovujúcich celkom 12 vzoriek. Chyby v označení sú rôzneho charakteru. Medzi závažnejšie patrí napr. neuvedenie údajov v úradnom jazyku, neuvádzanie povinných údajov o zapracovaných doplnkových látkach, uvádzanie nepovolených tvrdení a ďalšie údaje, ktoré sú v rozpore s požiadavkami európskej legislatívy.

Sankčné postihy

Prijatie osobitného opatrenia podľa §11 zákona č. 271/2005 Z.z.:

V roku 2018 neboli v správnom konaní prijaté žiadne osobitné opatrenia.

Uloženie pokuty podľa §12 zákona č. 271/2005 Z.z. :

- z dôvodu krížovej kontaminácie nežiaducou látkou - doplnková látka - kokcidiostatikum bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku celkovo vo výške 400,- € .

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu prekročenia maximálneho limitu doplnkovej látky patriacej do skupiny mikroprvkov bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku celkovo vo výške 400,- € .

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu výskytu reziduí kokcidiostatika (salinomycinát sodný) v necieľových krmív bola uložená peňažná sankcia jednému krmivárskemu podniku vo výške 400,- € .

Výsledok : Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

- z dôvodu nevyhovujúceho označenia krmiva, ktoré nezodpovedalo požiadavkám nariadenia (ES) č. 767/2009 bolo začaté správne konanie voči dvom krmivárskym podnikom. Boli uložené dve pokuty, jednému 200,- € a druhému 300,-€ .

Výsledok: Krmivárske podniky pokuty uhradili a pristúpili k náprave označovania.

- z dôvodu prekročenia maximálneho limitu doplnkovej látky patriacej do skupiny kokcidiostatiká bola uložená peňažná sankcia krmivárskemu podniku celkovo vo výške 400,- € .

Výsledok: Krmivársky podnik uznal porušenie, pokutu uhradil a pristúpil k náprave.

Nevyhovujúce rozbory úradne odobratých vzoriek krmív podľa §14, zákona č. 271/2005 Z. z. a poplatky za servis boli v celkovej sume 4 069,40 - €.

Nedostatky zistené pri výkone úradných kontrol v roku 2018

Inšpekčné práce (Okruhy kontroly)	Zistené nezhody
Registrácia/schválenie kontrolovaného subjektu	159
Doklad o odbornej spôsobilosti	42
Registrácia/schválenie dodávateľov krmív	5
Dovoz krmív z tretích krajín	1
Výrobné zariadenia a vybavenia	3
Technologický postup výroby krmiva, HACCP a zvládnutie kritických kontrolných bodov	2
Organizačný poriadok	9
Plán kontroly kvality krmiva	4
Skladový poriadok	25
Dokumentačný poriadok	4
Reklamačný poriadok a systém sťahovania krmiva z distribučnej siete	1
Informácie o krmivách, ktoré sa vyrábajú alebo uvádzajú na trh	40
SPOLU	295

2.9. Oblasť laboratórnych činností

2.9.1 Legislatívny rámec činnosti

- Zákon č. 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MPRV SR č. 151/2016 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív,
- Vyhláška MP SR č. 577/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú typy hnojív, zloženie, balenie a označovanie hnojív, analytické metódy skúšania hnojív, rizikové prvky, ich limitné hodnoty pre jednotlivé skupiny hnojív, prípustné odchýlky a limitné hodnoty pre hospodárske hnojivá,
- Vyhláška MP SR č. 245/2005 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o certifikácii hnojív a uznaní výsledkov laboratórnych a vegetačných skúšok hnojív,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 2003/2003 o hnojivách,
- Zákon č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 320/2010 Z. z. v znení neskorších predpisov, ktorým sa upravujú činnosti testovacích pracovísk a činnosti inšpektorov vykonávajúcich inšpekcie, audit a overenie dodržiavania zásad správnej laboratórnej praxe,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 283/2013 z 1. marca 2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o účinných látkach,
- Nariadenie komisie (EÚ) č. 284/2013 z 1. marca 2013, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009, pokiaľ ide o požiadavky na údaje o prípravkoch na ochranu rastlín,
- Zákon SR č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh v znení neskorších predpisov,
- Zákon SR č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe v znení neskorších predpisov,
- Zákon SR č. 151/2002 Z. z. o používaní genetických technológií a geneticky modifikovaných organizmov v znení neskorších predpisov,
- Zákon SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon),
- Zákon SR č. 189/2009 Z. z. o ekologickej poľnohospodárskej výrobe,
- Nariadenie vlády SR č. 245/2006 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Nariadenie vlády SR č. 199/2005 Z. z. o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty,
- Nariadenie vlády SR č. 119/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 66/2004 Z. z., ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka,
- Nariadenie vlády SR č. 67/2004 Z. z. o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového,

- Nariadenie vlády SR č. 113/2007 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády SR č. 70/2004 Z. z. ochrane proti zavlečeniu baktérievej krúžkovitosti zemiaka,
- Nariadenie vlády SR č. 73/2004 Z. z. na ochranu proti šíreniu štitničky nebezpečnej,
- Nariadenie vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov,
- Nariadenie vlády SR č. 507/2009 Z. z. o ochrane proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 z 29. apríla 2004 o úradnej kontrole krmív na zabezpečenie overenia súladu s krmivárskym a potravinárskym právom a predpismi týkajúcich sa zdravia zvierat a starostlivosti o zvieratá,
- Nariadenie (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách, s platnosťou od 7. novembra 2003,
- Nariadenie (ES) č. 1830/2003 Európskeho parlamentu a Rady z 22. septembra 2003 o výsledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a výsledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov, a ktorým sa mení a dopĺňa smernica 2001/18/ES,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 1981/2006 z 22. decembra 2006 o podrobných pravidlách implementácie článku 32 nariadenia (ES) č. 1829/2003 Európskeho parlamentu a Rady, pokiaľ ide o referenčné laboratórium Spoločenstva pre geneticky modifikované organizmy,
- Nariadenie Komisie (ES) č. 619/2011 z 24. júna 2011, ktorým sa stanovujú metódy odberu vzoriek a analýzy na účely úradnej kontroly krmív, pokiaľ ide o prítomnosť geneticky modifikovaného materiálu, v prípade ktorého prebieha povoľovacie konanie, alebo povolenie ktorého vypršalo,
- Smernica Rady 2007/33/ES o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS,
- Smernica Rady 69/464/EHS o kontrole rakoviny zemiaka,
- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 v platnom znení,
- Zákon o vinohradníctve a vinárstve č. 313/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov a vyhláška č.350/2009 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 313/2009 Z.z.

2.9.2 Činnosť

Hlavnou činnosťou laboratórnej činnosti ÚKSÚP je vykonávať analýzy v oblasti kontroly prípravkov na ochranu rastlín, krmív, vína, pôdy, hnojív, pôdnych substrátov, pôdnych pomocných látok a surovín určených na ich výrobu, skúšania osív a sadív, detekcie a identifikácie škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov, detekcie a monitoringu GMO v odrodách, osivách, sadivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch, potravinových vstupoch a v životnom prostredí, vykonávanie elektroforetických a DNA testov identifikácie odrôd, osív a merkantilu, vykonávanie posudzovania biopesticídov pri ich registrácii. Výsledky laboratórnych skúšok sú podkladom pre výkon úradných kontrol, certifikačných konaní, sledovanie kvality pôdy.

Odbor laboratórnych činností (ďalej len „OLČ“) tvoria:

Skúšobné laboratórium analýzy krmív (ďalej len „SLAK“) - vykonáva analýzy pre Odbor krmív a výživy zvierat

Skúšobné laboratórium osív a sadív (ďalej len „SLOS“) - vykonáva skúšanie pre Odbor osív a sadív

Skúšobné laboratórium analýzy pôdy (ďalej len „SLAP“) - vykonáva analýzy pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií

Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív (ďalej len „SLAPH“) –vykonáva analýzy pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií

Skúšobné laboratórium analýzy vína (ďalej len „SLAV“) - vykonáva analýzy pre Odbor vinohradníctva a vinárstva

Oddelenie molekulárnej biológie (ďalej len „OMB“) – vykonáva analýzy pre Odbor krmív a výživy zvierat , Odbor osív a sadív, Odbor ochrany rastlín a Odbor odrodového skúšobníctva

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky (ďalej len „OVKD“) - vykonáva diagnostiku pre Odbor ochrany rastlín a Odbor odrodového skúšobníctva

Testovacie pracovisko životného prostredia (ďalej len „TPŽP“) - vykonáva analýzy pre OOR, ORP a OKVZ

2.9.2.1 Skúšobné laboratórium analýzy krmív

SLAK je v rámci OLČ držiteľom osvedčenia o akreditácii v súlade v ISO/IEC 17 025:2005 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek krmív. Zadávatelia žiadostí o skúšky sa delia do kategórií:

1. Štátna odborná kontrola - v súlade so zákonom č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon)
2. Služby (interné) pre ostatné odbory ÚKSÚP, predovšetkým Sekciou skúšobníctva a laboratórnych činností a Sekciou odborných činností
3. Služby (externé) pre fyzické a právnické osoby, pre ktoré sú rozbor vzoriek krmív spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejneným na web stránke.

Vzorky krmív zadáva do SLAK Odbor krmív a výživy zvierat na základe uzatvorenej dohody medzi Sekciou odborných činností a Sekciou skúšobníctva a laboratórnych činností.

Ukazovatele stanovované v SLAK

V SLAK sa stanovujú ukazovatele: fyzikálno-chemické, mikroskopické stanovenia znakov kvality v krmivách, nežiaduce látky.

Zoznam ukazovateľov SLAK v krmivách

Ukazovatele výživnej hodnoty	Obsah sušiny – vlhkosť Dusíkaté látky (Nx6,25) Hrubá vláknina Tuk Popol Obsah popola nerozpustného v HCl Škrob Celkové cukry Laktóza Aktivita inhibítorov trypsínu Glycerín Číslo kyslosti tuku (ČKT)
Makroprvky	Vápnik Fosfor Horčík Sodík
Energetická hodnota krmív	ME hydina, ošípané
Kŕmne doplnkové látky <i>Kategória – Výživné doplnkové látky</i> Vitamíny, provitamíny a chemicky presne vymedzené látky	Vitamín A Vitamín E Vitamín E (α -tokoferol –acetate) Cholín chlorid
Zlúčeniny mikroprvkov	Zinok Železo Mangán Meď Jód
Aminokyseliny, ich soli	Cystín, metionín, lyzín, treonín, alanín, arginín, kyselina asparágová, kyselina glutámová, glycín, histidín, izoleucín, leucín, fenylalanín, prolín, tyrozín, valín, tryptofán
<i>Kategória - Zootechnické doplnkové látky</i> Stabilizátory črevnej mikroflóry Mikroorganizmy	Saccharomyces cerevisiae, Lactobacillus rhamnosus a Enterococcus faecium, Bacillus licheniformis a Bacillus subtilis
Rastové stimulatory	Olaquinox Carbadox
<i>Kategória – Kokcidiostatiká a antihistomoniká</i> Kokcidiostatiká a antihistomoniká	Salinomycinát sodný Monenzinát sodný Narazín Robenidín hydrochlorid Maduramycín amónny Semduramycinát sodný Halofuginón hydrobromid Lasalocid sodný Nikarbazín Decoqinate
Antibiotiká	Bacitracín Tylozín Spiramycín

Mikroskopické stanovenie	Tkanivá živočíšneho pôvodu
	Surovinové zloženie
	Botanické nečistoty - Prítomnosť nežiadúcich látok a semien burín
Nežiadúce látky Ťažké kovy	Olovo Kadmium Arzén Selén Ortuť
Mykotoxíny (skrining)	Aflatoxín B1G1B2G2I Deoxynivalenol

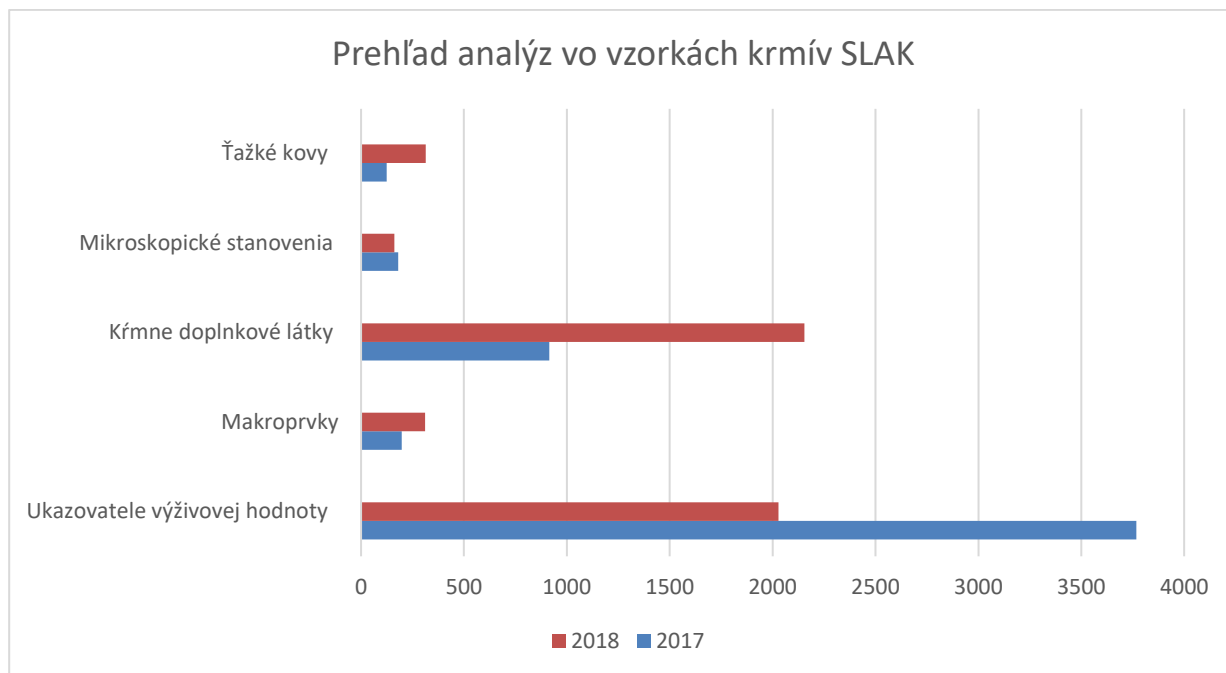
Prehľad výkonu činnosti SLAK za rok 2018

matrica	druh analýzy	počet prijatých vzoriek	počet analýz / počet meraní
krmivá	štátna odborná kontrola	1323	5134 / 9524
	služby pre externých zákazníkov	10	10 / 11
spolu		1333	5144 / 9535

Pozn.: Do počtu výsledkov a počtu vykonaných analýz za rok 2018 boli započítané kontrolné vzorky, vzorky medzilaboratórnych porovnávacích skúšok a vývoj zameraný na zavedenie nových metód a analýz.

Prehľad analýz vo vzorkách krmív v rokoch 2017 a 2018 (podľa rozdelenia ukazovateľov)

Názov	2017	2018
Ukazovatele výživovej hodnoty	3 768	2029
Makroprvky	197	311
Krmné doplnkové látky	915	2154
Mikroskopické stanovenia	180	162
Ťažké kovy	124	314
Spolu	5 562	4970

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovanými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2005 sa overuje internými auditmi (IA) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovanými slovenskými alebo zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLČ a to Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre.

V roku 2018 sa SLAK zúčastnilo 3 medzilaboratórnych porovnávacích skúšaní na 23 ukazovateľov, ktoré vykonáva vo svojej činnosti.

SLAK na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 9.5.2007, podľa článku 33 Nariadenia (ES) č. 882/2004 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá je NRL pre doplnkové látky používané vo výžive zvierat a NRL pre proteíny živočíšneho pôvodu v krmivách.

V roku 2018 sa v SLAK analyzovalo 1333 vzoriek krmív, stanovilo sa 5 ukazovateľov v 5144 analýzach.

2.9.2.2 Skúšobné laboratórium osív a sadív

Skúšobné laboratórium osív a sadív (ďalej len „SLOS“) plní úlohy vyplývajúce zo zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh.

Od roku 2001 je laboratórium v Bratislave akreditované Medzinárodnou asociáciou pre skúšanie osív ISTA (International Seed Testing Asociation) so sídlom v Zurichu, Švajčiarsko. Každá zmena v metodikách skúšania osív sa schvaľuje na Výročných zasadnutiach ISTA, na ktorých

sa zúčastňujú zástupcovia členských laboratórií (v súčasnosti má ISTA 226 členských laboratórií v 82 krajinách, z ktorých je 136 akreditovaných laboratórií).

Výsledky skúšok SLOS sú podkladom pre vystavenie Osvedčení o uznaní množiteľského materiálu, ktoré vydáva Odbor osív a sadív. Pri vývoze osiva sú podkladom pre vystavenie medzinárodných ISTA certifikátov, ktoré potvrdzujú semenársku kvalitu osiva. Pri certifikácii podľa systému OECD sú výsledky zároveň podkladom pre vystavenie OECD certifikátov, potvrdzujúcich pravosť osiva.

Zákazníci SLOS

Zákazníkmi skúšobného laboratória osív a sadív sú :

1. Odbor osív a sadív (na základe zmluvy o vykonaní skúšok medzi SOČ a OLČ)
2. ostatní zákazníci, ktorí o rozbor osiva požiadajú prostredníctvom žiadosti

Predmet skúšania

Skúšobné laboratórium v rámci svojej akreditovanej činnosti vykonáva skúšanie osiva druhov podľa ISTA pravidiel a to: osivá poľnohospodárskych druhov a zelenín, osivá kvetín, aromatických a liečivých rastlín. Skúšanie osív sa na ÚKSÚP v roku 2018 vykonávalo na dvoch pracoviskách: Skúšobné laboratórium osív a sadív Bratislava (ďalej len „SLOS BA“) a Skúšobné laboratórium osív a sadív Zvolen (ďalej len „SLOS ZV“).

Pri skúšaní osiva SLOS vykonáva akreditované skúšky v súlade s ISTA pravidlami - čistota, stanovenie iných rastlinných druhov, hmotnosť tisíc semien, stanovenie vlhkosti, stanovenie klíčivosti, stanovenie živočíšnych škodcov. Na požiadanie zákazníka tiež vykonáva neakreditované špeciálne analýzy osiva ako sú chladové testy, stanovenie sviežich nevyklíčených semien tetrazóliovou skúškou, a tiež povinné neakreditované skúšky na stanovenie hädátka zhubného v lucerne siatej.

SLOS zabezpečuje odber vzoriek poverenými pracovníkmi oddelenia kontroly osív a sadív, ktorý sú na túto činnosť akreditovaný podľa ISTA pravidiel.

SLOS BA je jediným akreditovaným osivárskym laboratóriom ISTA na Slovensku. Laboratórium je oprávnené vydávať ISTA certifikáty, ktoré sú nevyhnutné pre vývoz osiva v rámci EÚ, ako aj do tretích krajín.

SLOS ZV je akreditované SNAS a vykonáva skúšky v súlade s ISTA pravidlami.

SLOS Bratislava

V roku 2018 bolo v SLOS BA vydaných 68 ISTA certifikátov a k nim 143 rovnocenných duplikátov.

Celkovo bolo analyzovaných 3338 vzoriek, z toho úradných 3113 vzoriek (vzorky odobraté pracovníkmi oddelenia kontroly osív a sadív za účelom vystavenia osvedčení o osive) a neúradných 225 vzoriek.

Zabezpečenie kvality

V SLOS sa pravidelne kontroluje kvalita vykonávaných skúšok a sú prijaté také plánované opatrenia, ktoré zabraňujú oznamovaniu nesprávnych výsledkov zákazníkovi.

Kvalita vykonávaných skúšok ako aj práca v súlade so systémom kvality je pravidelne kontrolovaná internými auditmi.

Každé 3 roky prebieha v SLOS BA medzinárodný ISTA audit, ktorý preverí vybrané prvky v systéme, ako aj technické prvky - skúšky v laboratóriu a v prípade zhody udeľuje laboratóriu akreditáciu na ďalšie obdobie. Dňa 12.11.2018 sa v laboratóriu uskutočnil ISTA audit, po vyhodnotení medzinárodnými audítormi a Výkonným výborom ISTA sa udelilo laboratóriu Osvedčenie o akreditácii na ďalšie 3 roky.

Činnosť SLOS je pravidelne preverovaná účasťou na medzinárodných kruhových testoch, kde sa preverujú všetky metódy skúšania. Každý rok SLOS BA organizuje medzinárodný kruhový test pre 5 poverených laboratórií v rámci SR, SLOS ZV, ISTA akreditované laboratórium Praha a ÚKZÚZ Brno.

V roku 2018 sa SLOS BA zúčastnilo:

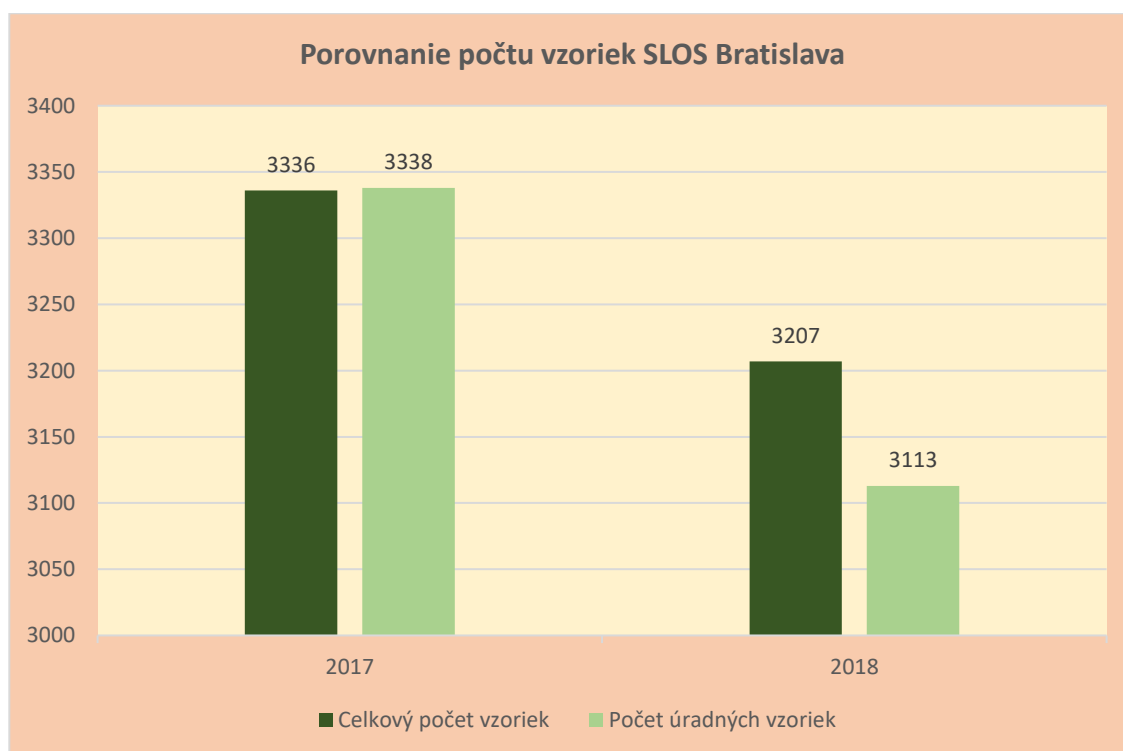
- medzinárodných kruhových testov ISTA:

- PT 18-1 *Lupinus angustifolius* (BMP klíčivosť, prijaté nápravné opatrenie použitím inej metódy na klíčivosť)
- PT 18-1 *Beta vulgaris* (dosiahnutá 100% úspešnosť)
- PT 18-2 *Daucus carota* (dosiahnutá 100% úspešnosť)
- PT 18-3 *Oryza sativa* (zatiaľ nevyhodnotené)

- kruhové testy organizované ÚKZÚZ Praha:

- KT I/2018 (dosiahnutá 100% úspešnosť)
- KT II/2018 (dosiahnutá 100% úspešnosť)

- ako organizátor medzinárodných testov SLOS BA – zaradené 3 druhy plodín; pšenica letná, jačmeň siaty a ovos siaty; preverované ukazovatele: stanovenie čistoty, klíčivosti a prímies iných rastlinných druhov (zaslané vyhodnotenie).

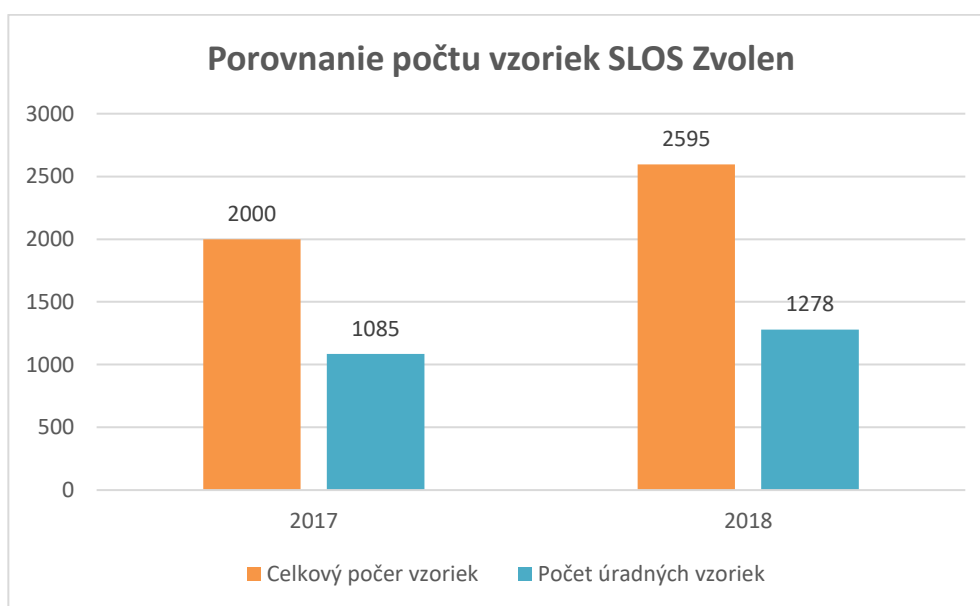
SLOS Zvolen

V roku 2018 bolo v SLOS ZV rozborovaných celkom 2 595 vzoriek, z toho pre :

- uznávacie konanie: 1 005 vzoriek
- KAO: 93 vzoriek
- informačné účely: 433 vzoriek
- prolongácie: 140 vzoriek
- KZL: 40 vzoriek
- stanovenie osivových hodnôt (HTS a vlhkosť pre skúšobné stanice ÚKSÚP): 884 vzoriek

Vysvetlivky:

U – prvé uznanie množiteľského materiálu, KAO – kontrola adjustovaného osiva podľa §4 písm.k zákona 597/2006 Z.z., Informačné účely – pre externých zákazníkov, Prolongácie – overenie kvality preskladneného množiteľského materiálu, KZL – kontrolné vzorky úradne odobratých vzoriek z laboratórií poverených podľa §4 písm.i zákona č.597/2006 Z.z., Stanovenie osivových hodnôt – zisťovanie vlhkosti a hmotnosti tisíc semien u vzoriek z odrodových staníc ÚKSÚP

2.9.2.3 Skúšobné laboratórium analýzy pôdy

Analýzu pôd v rámci OLC vykonávajú tri pracoviská:

- Skúšobné laboratórium analýzy pôd a hnojív pracovisko Bratislava (SLAPH BA)
- Skúšobné laboratórium analýzy pôdy pracovisko Zvolen (SLAP ZV)
- Skúšobné laboratórium analýzy pôdy pracovisko Košice (SLAP KE)

Predmetom činnosti SLAP v r. 2018 boli pôdne a rastlinné vzorky, ktoré boli skúšané za účelom:

- monitoringu pôd v rámci agrochemického skúšania pôd (ďalej len „ASP“) podľa zákona 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 151/2016 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív
- poskytnutia služieb
 - o iným odborom v rámci ÚKSÚP
 - o fyzickým a právnickým osobám mimo ÚKSÚP

Pracoviská SLAP úzko spolupracovali so Skúšobným laboratóriom analýzy pôdy a hnojív v Bratislave (SLAPH, kap. 2.9.4.2). V rámci ASP bola činnosť všetkých pracovísk spoločne

plánovaná a vyhodnocovaná Odborom pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií, preto nasledujúce prehľady zahŕňajú okrem pracovísk SLAP aj SLAPH

Počet vzoriek, analyzovaných na jednotlivých pracoviskách SLAPa SLAPH v r. 2018

Účel skúšania		Počet analyzovaných vzoriek			
		SLAPH	SLAP ZV	SLAP KE	SLAP spolu
ASP		9 767	8 231	9 083	26 757
služby	pôdne vzorky	167	960	709	1 941
	rastlinné vzorky	-----	192	----	192
spolu		9 934	9 383	9 792	28 890

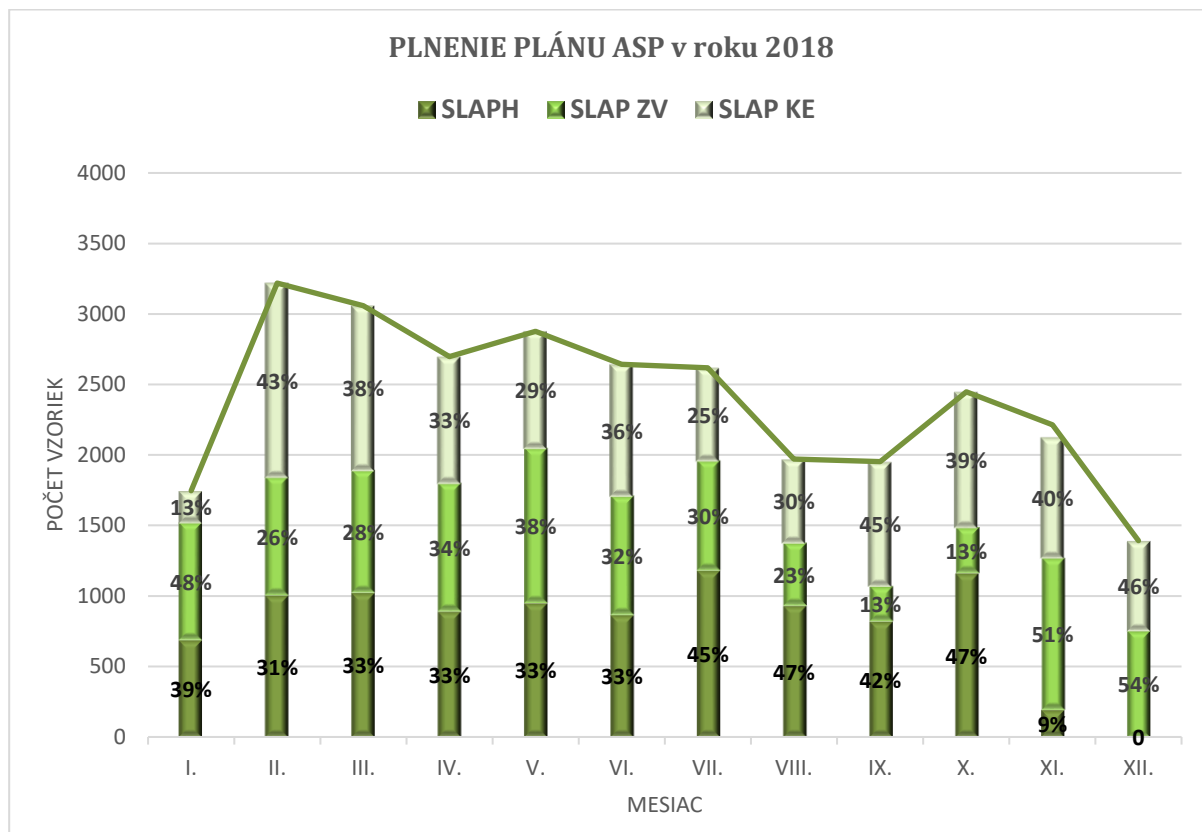
Agrochemické skúšanie pôd (ASP)

ASP predstavovalo hlavnú činnosť SLAP - vzorky ASP tvorili 92,6% z celkového počtu analyzovaných vzoriek. V rámci ASP laboratórium stanovovalo v pôdných vzorkách obsah prijateľných živín v extrakte Mehlich 3 (t.j. fosfor, draslík, horčík, u trvalých kultúr aj vápnik) a pôdnu reakciu. Pri skúšaní sa využívali metódy akreditované podľa STN ISO/IEC17 025:2005

Rozdelenie a plnenie plánu ASP na jednotlivých pracoviskách:

	plán ASP [počet vzoriek]	Počet zanalyzovaných vzoriek v r. 2018	Počet analýz	Plnenie plánu [%]
SLAPH	10 000	9 767	39 373	98
SLAP KE	10 000	9 007	36 416	90
SLAP ZV	10 000	10 062	40 418	101
SPOLU	30 000	28 836	116 207	96

Prehľad plnenia plánu ASP na r. 2018

Výsledky analýz ASP sú dlhodobo spracovávané Odborom pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií, s ktorým SLAPH, SLAP úzko spolupracuje a sú dôležitým faktorom stanovujúcim vhodnosť pestovania plodín na danom stanovišti s cieľenou informáciou o potrebe vápnenia a hnojenia monitorovaných pôd, čím sa umožňuje správna regulácia hnojív a tým aj starostlivosť o pôdnu úrodnosť a ochranu životného prostredia.

Služby

Vzorky analyzované v rámci služieb tvorili v SLAP 10% z celkového počtu analyzovaných vzoriek. Počet analyzovaných vzoriek a vykonaných analýz v rámci služieb bol nasledovný:

a) Pôdne vzorky

Celkový počet pôdných vzoriek bol 1667, čo predstavovalo 4789 analýz. Podiel jednotlivých pracovísk bol nasledovný:

SLAP ZV 1306 / 3687 analýz

SLAP KE 361 vzoriek / 1111 analýz

V uvedených vzorkách boli stanovované rovnaké ukazovatele ako pri vzorkách ASP (t.j. fosfor, draslík, horčík, vápnik v extrakte Mehlich 3 a pH) a/alebo ďalšie neakreditované ukazovatele ako: oxidovateľný uhlík, anorganické formy dusíka (dusičnanový a amoniakálny dusík), vodivosť, fosfor podľa Egnera, draslík a horčík podľa Schachtschabela, mikroelementy (bór, železo, mangán, zinok, meď), ťažké kovy (kadmium, chróm, olovo).

Výsledky analýz slúžili pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov a pokusov vo vegetačnej hale, na sledovanie vývoja úrodnosti pôdy na skúšobných staniciach ÚKSÚP, na kontrolnú činnosť v rámci aplikácie

hnojív s obsahom dusíka alebo pre potreby externých zákazníkov (napr. záhradkárov). Pre Testovacie pracovisko životného prostredia Odboru laboratórnych činností sa v rámci monitoringu pôdy sledoval obsah ortute.

b) Rastlinné vzorky

Celkový počet rastlinných vzoriek bol 480, čo predstavovalo 672 analýz. Analýzy rastlinných vzoriek sa vykonávajú na pracovisku SLAP vo Zvolene.

V uvedených vzorkách boli vykonané analýzy makroelementov (dusík, fosfor, draslík, horčík, vápnik).

Výsledky analýz slúžili pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií na vyhodnocovanie stacionárnych pokusov a pokusov vo vegetačnej hale.

2.9.2.4 Skúšobné laboratórium analýzy pôdy a hnojív

SLAPH je laboratórium s akreditovanými skúškami v súlade s ISO/IEC 17 025:2005 a svojou činnosťou je zamerané na analýzu vzoriek pôd; hnojív, pôdných substrátov, pôdných pomocných látok a surovín určených na ich výrobu. Zadávatelia žiadosti o skúšky sa delia do kategórií:

1. Sekcia odborných činností - Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií zadáva vzorky pôd pre *agrochemické skúšanie pôd (ASP)* v súlade so zákonom č. 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov, ako aj v súlade s Vyhláškou MPaRV SR č.151/2016 (§3), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd a o skladovaní a používaní hnojív.

2. *Certifikačné konanie* - v súlade so zákonom č. 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov a vyhlášky MP SR č. 245/2005 Z.z. a Nariadením ES č. 2003/2003 o hnojivách.

3. *Štátna odborná kontrola* - v súlade so zákonom č. 136/2000 Z.z. o hnojivách v znení neskorších predpisov, vyhlášky MP SR č. 577/2005 Z.z a Nariadením ES č. 2003/2003 o hnojivách.

4. *Služby (interné)* pre ostatné odbory ÚKSÚP, predovšetkým Odbor výkonu skúšobníctva Sekcie skúšobníctva a laboratórnych činností a Oddelenie kontroly pôdy a hnojív Sekcie kontroly.

5. *Služby (externé)* pre fyzické a právnické osoby, pre ktoré sú rozbor vzoriek pôd spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP.

Vzorky pôd pre agrochemické skúšanie pôd a vzorky hnojív pre certifikačné konanie a štátnu odbornú kontrolu zadáva do SLAPH Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (OPHOZE) na základe uzatvorenej dohody.

Prehľad výkonu činnosti SLAPH v roku 2018

obdobie: 01.01. – 31.12.2018			
matrica	druh analýzy	počet vzoriek	počet analýz
pôda	agrochemické skúšanie pôdy v SR ASP	9 767	39 373
	služby pre externých zákazníkov SLe	65	366
	služby interné (pre ÚKSÚP) Sli	102	518

hnojivá	štátna odborná kontrola ŠK	136	2730
	služby pre externých zákazníkov SLe	19	120
	kontrolné vzorky (vrátane MPS) K	1	8
zelenina	štátna kontrola ŠK	7	42
SPOLU:		10 097 vzoriek	43 157 analýz

PÔDA

Vo vzorkách pôdy sa v SLAPH stanovujú parametre pôdnej reakcie, obsah makroživín v pôdnom extrakte podľa Mehlicha 3, vodivosť pôdnej suspenzie (tzv. zasolenosť pôdy) a obsah rizikových prvkov.

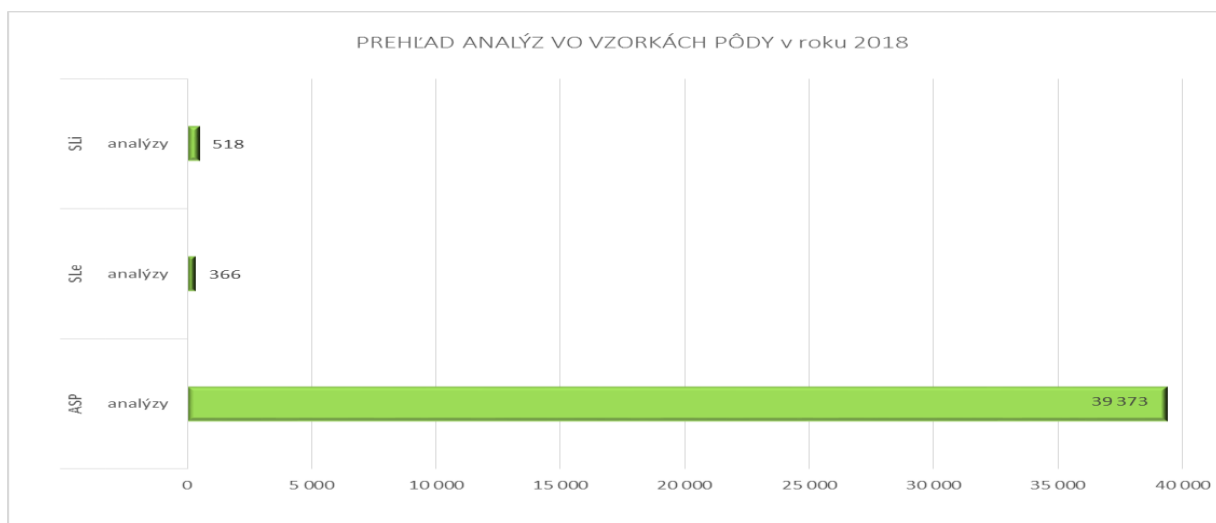
Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách pôdy:

	ukazovateľ	metóda
PÔDNA REAKCIA	pH pôdnej suspenzie v 0,2M CaCl ₂	potenciometria
MAKROŽIVINY [mg/kg]	FOSFOR	UV/VIS
	DRASLÍK	AES-F
	HORČÍK	AAS-F
	VÁPNIK	
VODIVOSŤ [mS/cm]	elektrická konduktivita vodnej suspenzie pôdy	konduktometria
RIZIKOVÉ PRVKY [mg/kg]	KADMIUM	AAS-F (príp. AAS-GTA)
	CHRÓM	
	MEĎ	
	NIKEL	
	OLOVO	
	ŽELEZO	
	ORTUŤ	AMA

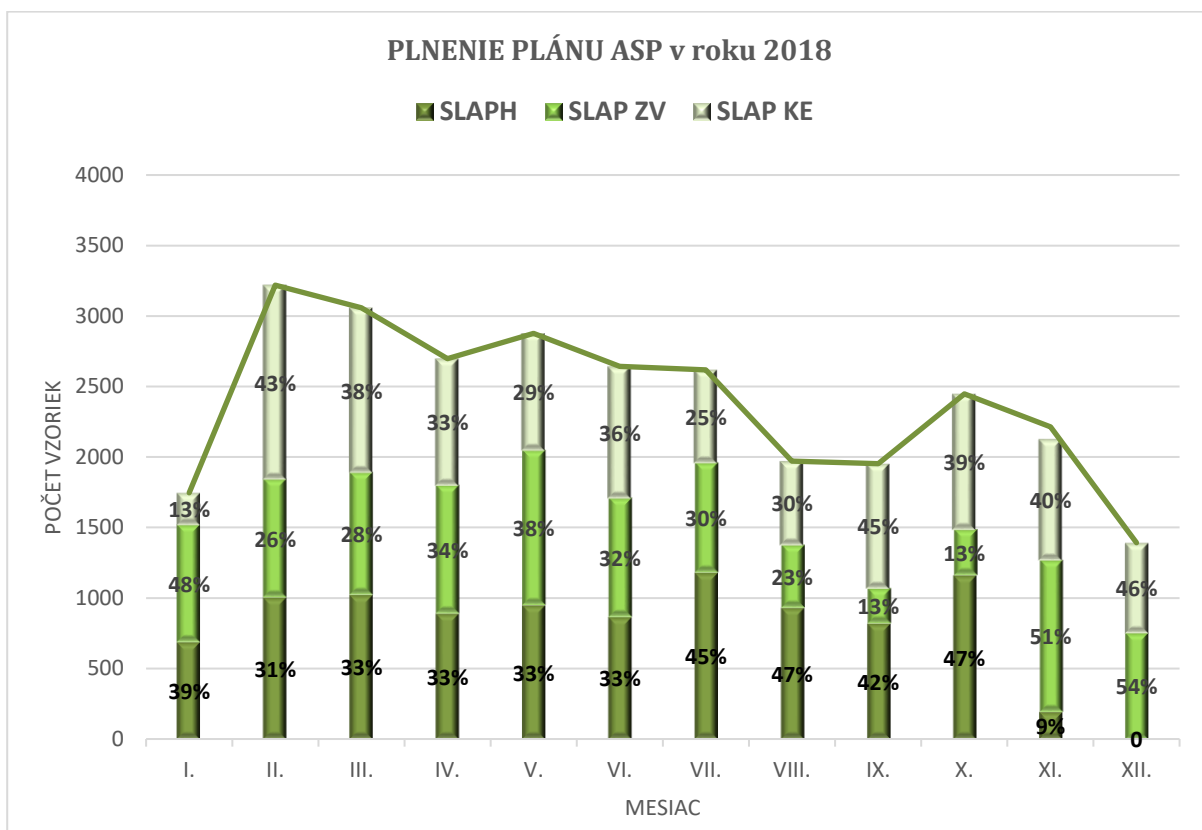
SLAPH v roku 2018 rozborovalo 9 933 pôdných vzoriek v 40 257 analýzach. Z celkového počtu vzoriek pôdy bolo 9 767 vzoriek ASP t.j. 98,3%, 65 vzoriek (0,7%) ako služba pre externých zákazníkov (záhradkárov, poľnohospodárov mimo ASP) a 102 vzoriek (1,0%) pre potreby ÚKSÚP.

Plán ASP pre SLAPH v roku 2018 bol 10 000 vzoriek. Zanalyzovaných bolo 9 767 vzoriek t.j. SLAPH splnilo plán ASP v roku 2018 na 97,7%.

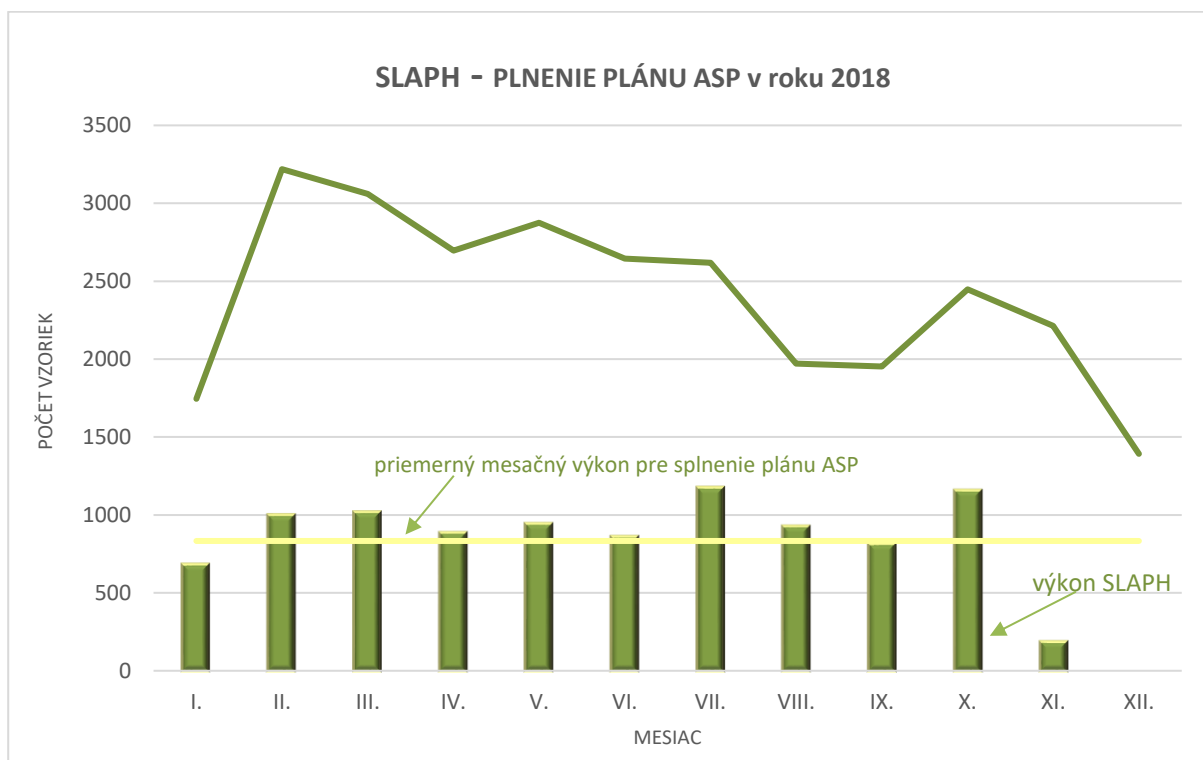
Graf č.1 – Prehľad analýz vo vzorkách pôdy v roku 2018

Graf č.2 – Prehľad plnenia plánu ASP na r. 2018

Graf č.3 – SLAPH - plnenie plánu ASP na r. 2018

HNOJIVÁ

Vo vzorkách hnojív, pôdnych pomocných látok, pôdnych substrátov a surovín určených na ich výrobu sa v SLAPH stanovujú parametre primárnych živín, sekundárnych živín, mikroživín, fyzikálno-chemické vlastnosti a rizikové prvky.

Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách hnojívach:

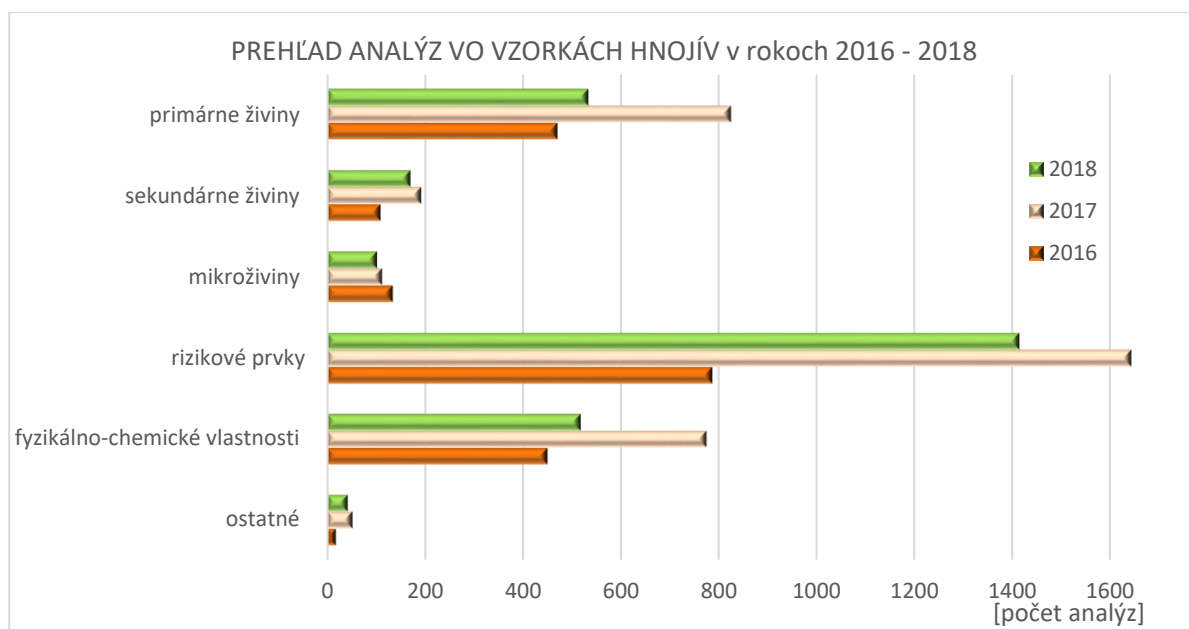
	ukazovateľ	upresnenie ukazovateľa
PRIMÁRNE ŽIVINY	DUSÍK (N)	celkový, NO ₃ , NH ₄ , NH ₂ , močovina, biuret
	FOSFOR (P) ako P ₂ O ₅	celkový, vo vode rozpustný, v neutrálnom citráne amónnom, v 2% kys.citrónovej
	DRASLÍK (K) ako K ₂ O	celkový, vo vode rozpustný
SEKUNDÁRNE ŽIVINY	VÁPNIK	celkový, vo vode rozpustný
	HORČÍK	celkový, vo vode rozpustný
	SÍRA	vo vode rozpustná, rozpustné v zriedenej HCl
	MEĎ	vo vode rozpustné; rozpustné v zriedenej HCl
MIKROŽIVINY	ZINOK	
	ŽELEZO	
	MANGÁN	
	BÓR	
	KADMIUM	celkový po rozklade v lúčavke kráľovskej
RIZIKOVÉ PRVKY	CHROM	
	MEĎ	
	NIKEL	
	OLOVO	
	ZINOK	
	ORTUŤ	celkový

FYZIKÁLNO-CHEMICKÉ PARAMETRE	VLHKOSŤ / SUŠINA	
	pH	priame stanovenie; 1% vodného roztoku; 10% vodný roztok; vodná suspenzia 1:5; vodná suspenzia 1:25
	VODIVOSŤ	vo vodnej suspenzii
	VEĽKOSŤ ČASTÍC	podľa požiadaviek určených pri certifikačnom konaní
	HUSTOTA	
	SPÁLITELNÉ LÁTKY	
OSTATNÉ	HUMÍNOVÉ LÁTKY	
	CHLORIDY	

V rámci štátnej odbornej kontroly hnojív sa v roku 2018 sa analyzovalo 136 vzoriek a 1365 parametrov v paralelných stanoveniach.

V 44 vzorkách bolo stanovených 65 nevyhovujúcich parametrov t.j. 2,4 % z celkového počtu analyzovaných parametrov.

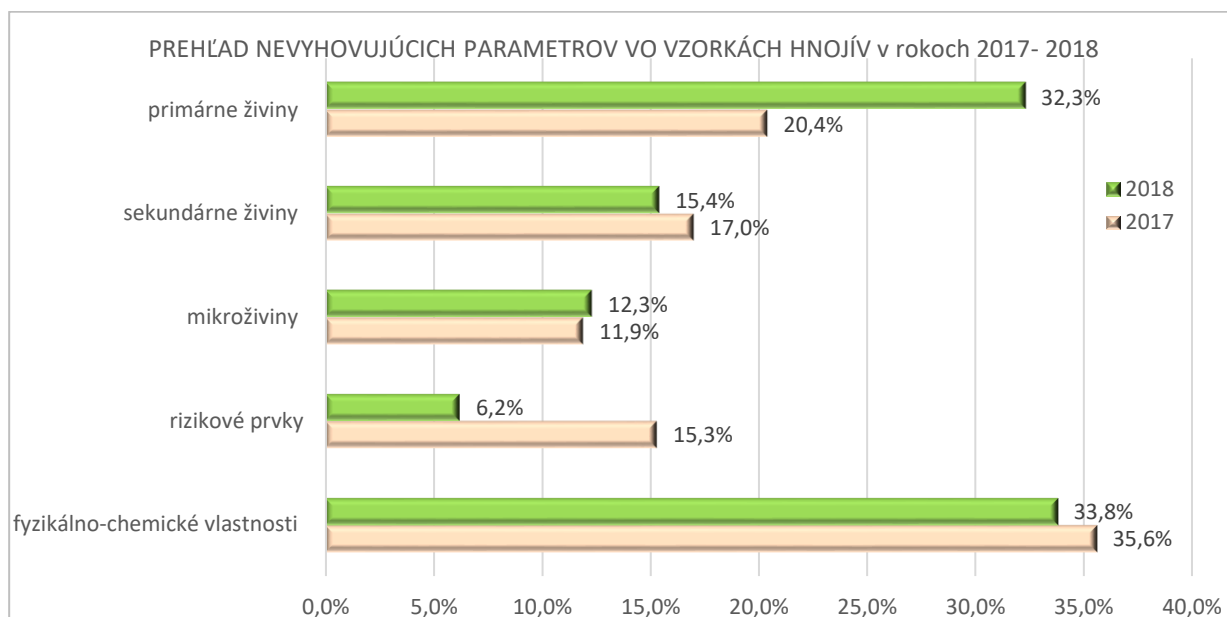
Graf č.4 – Prehľad analýz vo vzorkách hnojív v rokoch 2016 - 2018

Tab. 2 - Prehľad analýz vo vzorkách hnojív za rok 2016 - 2018 (podľa parametrov)

parameter		2016	2017	2018
primárne živiny	(N,P,K)	469	824	532
sekundárne živiny	(Ca, Mg, S)	109	192	170
mikroživiny	(Cu, Zn, Fe, Mn, B)	134	112	102
rizikové prvky	(Cd, Pb, Cr, Ni, Hg, Cu, Zn)	786	1642	1414
fyzikálno-chemické vlastnosti	(vlhkosť, pH, vodivosť, veľkosť častíc, hustota, spáliteľné látky)	449	774	516
ostatné	(humínové látky, biuret, chloridy)	18	52	42
Σ		1965	3596	2776

Graf č. 5 – Prehľad nevyhovujúcich parametrov vo vzorkách hnojív v r. 2017 – 2018

ZELENINA

Vo vzorkách zeleniny sa stanovuje obsah rizikových prvkov.

Zoznam ukazovateľov SLAPH vo vzorkách zeleniny

	ukazovateľ	metóda
RIZIKOVÉ PRVKY [mg/kg]	KADMIUM (Cd)	AAS-F (príp. AAS-GTA)
	OLOVO (Pb)	
	ORTUŤ (Hg)	AMA

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov sa zabezpečuje interne a externe. Interne sa vykonáva analyzovaním referenčných materiálov s deklarovateľnými hodnotami a následným štatistickým vyhodnotením v súlade s internými predpismi OLČ. Zhoda s internými predpismi OLČ a Príručkou kvality v súlade s STN ISO/IEC 17 025:2005 sa overuje internými auditmi (IA) v priebehu kalendárneho roku podľa harmonogramu IA.

Zabezpečenie kvality externe sa vykonáva účasťou v medzilaboratórnom porovnávaní skúšok organizovanými slovenskými alebo zahraničnými organizáciami v súlade s interným predpisom OLČ a to Stratégia účasti v MPS v akreditačnom období 2015 – 2020. Kvalita výsledkov je vyhodnocovaná ukazovateľom z-skóre.

V roku 2018 sa SLAPH zúčastnilo bilaterálnych porovnávacích skúšaní s Ekologickými laboratóriami s.r.o., Spišská Nová Ves pre overenie metódy stanovenia celkového obsahu dusíka vo vzorke hnojív.

2.9.2.5 Skúšobné laboratórium analýzy vína

Skúšobné laboratórium analýzy vína (SLAV) je uvedený v zozname laboratórií, ktoré členské štáty EÚ určili ako oprávnené vykonávať úradné analýzy v sektore vinohradníctva a vinárstva podľa čl. 146 Nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1308/2013.

Ťažisko akreditovanej činnosti skúšobného laboratória analýzy vína:

- a) analytický rozbor vzoriek vín, na základe žiadosti o certifikáciu vín podanej fyzickou alebo právnickou osobou. Jedná sa o veľkú skupinu vín s chráneným označením pôvodu vrátane tokajských vín a vín s chráneným zemepisným označením, ktoré pred uvedením na trh podliehajú certifikácii v súlade so Zákonom o vinohradníctve a vinárstve č.313/2009 Z.z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky č.350/2009 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č.313/2009 Z.z.. Analytické rozboru hradia fyzické alebo právnické osoby, ktoré požiadali o certifikáciu a sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,
- b) služby pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadajú o chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúce certifikácii, ktoré sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke,
- c) chemické analýzy muštov a vín pre izotopovú databanku SR v zmysle Nariadenia Komisie (ES) č. 555/2008 z 27. júna 2008 , ktorým sa ustanovujú podrobné pravidlá vykonávania nariadenia Rady (ES) č.479/2008 o spoločnej organizácii trhu s vínom, pokiaľ ide o podporné programy, obchod s tretími krajinami, výrobný potenciál a kontroly vo vinárskom sektore, ktoré nie sú spoplatnené. Vykonávajú sa na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVV.

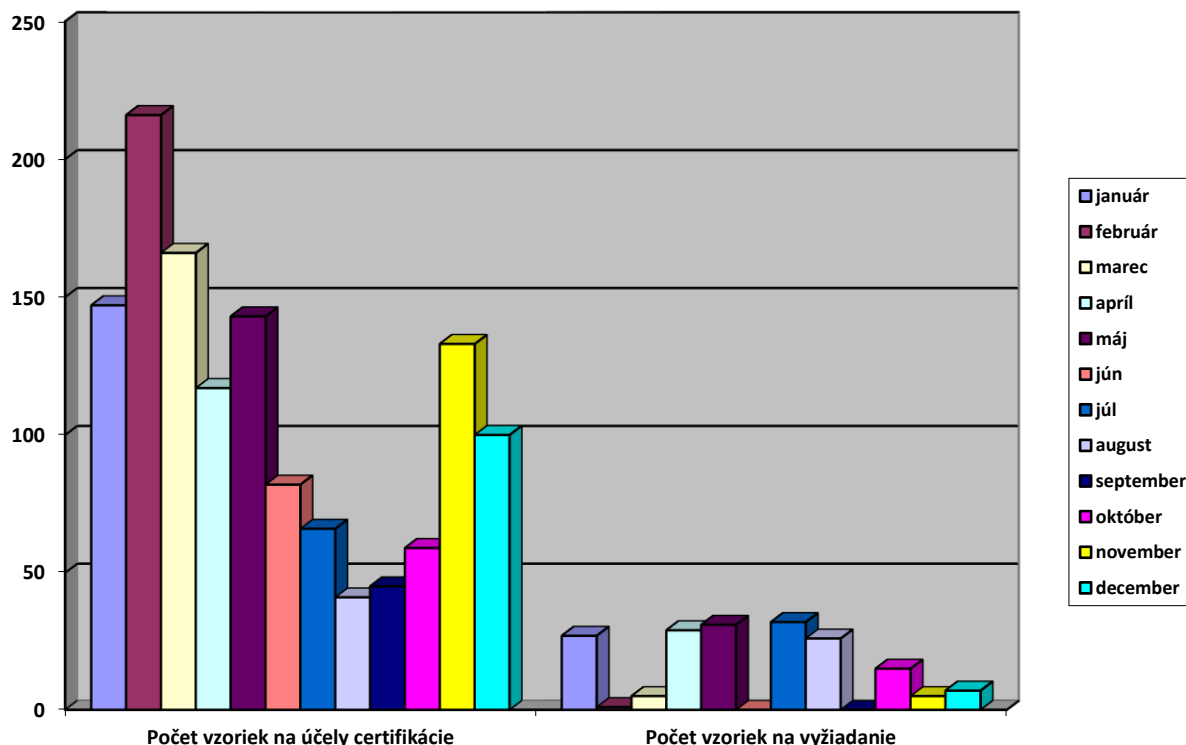
Všetky vzorky vína (podliehajúce aj nepodliehajúce certifikácii) preberá od žiadateľa (vinára) Odbor vinohradníctva a vinárstva v zmysle uzatvorenej zmluvy o vykonaní skúšok medzi sekciou odborných činností a sekciou skúšobníctva a laboratórnych činností. Vzorky sú po označení distribuované do SLAV. Protokoly o skúške SLAV posíla na Odbor vinohradníctva a vinárstva, pričom Protokoly o skúške pre vína podliehajúce certifikácii slúžia ako jeden z podkladov pre certifikáciu rámci certifikačného procesu vína.

SLAV vykonáva aj neakreditovanú činnosť (chemické a fyzikálne skúšky) ako službu pre fyzické a právnické osoby, tieto sú spoplatnené v súlade s aktuálnym cenníkom ÚKSÚP uverejnenom na web stránke.

Parametre stanovované v SLAV

1. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie	2. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie redukujúcich cukrov
Výpočet obsahu bezcukorného extraktu	Výpočet obsahu bezcukorného extraktu
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	Stanovenie relatívnej hustoty
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
3. Chemická analýza tichého vína na účely certifikácie bez stanovenia bez cukorného extraktu	4. Chemická analýza tokajského vína na účely certifikácie bez stanovenia bez cukorného extraktu
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie redukujúcich cukrov
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
5. Chemická analýza vína na účely certifikácie s pretlakom CO₂	6. Zoznam všetkých akreditovaných skúšok
Stanovenie obsahu celkového SO ₂	Stanovenie obsahu celkového SO ₂
Stanovenie obsahu prchavých kyselín	Stanovenie obsahu voľného SO ₂
Stanovenie skutočného obsahu alkoholu	Stanovenie obsahu prchavých kyselín
Stanovenie redukujúcich cukrov	Stanovenie skutočného obsahu alkoholu
Výpočet obsahu bezcukorného extraktu	Stanovenie redukujúcich cukrov
Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín	Stanovenie celkového obsahu titrovateľných kyselín
Stanovenie relatívnej hustoty	Stanovenie relatívnej hustoty
Stanovenie pretlaku CO ₂	Stanovenie obsahu bezcukorného extraktu
7. Zoznam neakreditovaných skúšok	Výpočet obsahu bezcukorného extraktu
Stanovenie bielkovín (tepelný test)	Stanovenie obsahu celkového extraktu
Stanovenie pH	Výpočet obsahu celkového extraktu
Mikrobiologické preskúšanie vína	Stanovenie pretlaku CO ₂
	Stanovenie obsahu kyseliny sorbovej
	Stanovenie glukózy a fruktózy

Počet vzoriek vína analyzovaných v jednotlivých mesiacoch v roku 2018

V roku 2018 sa v SLAV zanalyzovalo 1315 vzoriek vín podliehajúcim certifikácii, čo predstavuje 16882 analýz.

Pre fyzické a právnické osoby, ktoré požiadali o chemické analýzy muštov a vín nepodliehajúcim certifikácii, SLAV zanalyzovalo 178 vzoriek, čo predstavuje 812 analýz. V rámci tohto počtu analyzovaných vzoriek muštov a vín sú zaradené aj vzorky pre izotopovú databanku SR analyzované na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVV, a to v počte 15 vzoriek, čo predstavuje 180 analýz.

V rámci kontroly kvality práce SLAV vykonáva priebežne analýzy kontrolných vzoriek, interných referenčných materiálov a RM materiálu TITRIVIN BTB. Počet analyzovaných kontrolných vzoriek slúžiacich na overenie presnosti práce laborantiek bolo 12 s počtom 168 analýz. Počet analýz štyroch typov interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov bolo 47, čo predstavuje 188 parametrov v paralelných stanoveniach. Počet analýz RM materiálu TITRIVIN BTB bolo 11 s počtom analýz 77.

Celkovo bolo v SLAV zanalyzovaných 1564 vzoriek čo predstavuje 18392 analýz.

Na základe Dohody o internej subdodávke medzi OLČ SLAV a OVV COVCO, SLAV vykonalo prípravu roztokov potrebných k senzorickým skúškam pre Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb pre 34 žiadateľov a podieľalo sa na obslužných činnostiach počas senzorických skúšok.

V rámci neakreditovanej činnosti bola priebežne preočkovaná zbierka kvasiniek v rámci udržiavacieho režimu.

Dve pracovníčky SLAV sú menované Ministerstvom pôdohospodárstva ako členky Komisie na hodnotenie vína a pravidelne sa zúčastňujú zasadnutí Komisie na hodnotenie vína, ktorej činnosťou je senzorické hodnotenie vín v zmysle legislatívnych požiadaviek kladených na Certifikáciu vín.

Zabezpečenie kvality

Kvalita výsledkov analýz sa zabezpečuje viacerými spôsobmi. Mesačne sa vykonáva analýza referenčného materiálu s deklarovateľmi hodnotami, ktoré sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle interných predpisov SLAV. Taktiež sa vykonáva opakovaná analýza jednej vzorky, ktorá už bola analyzovaná, pričom výsledky sa porovnávajú a vyhodnocujú v zmysle interných predpisov SLAV. Týždenne sa vykonávajú analýzy interných referenčných materiálov slúžiacich na tvorbu regulačných diagramov v zmysle interných predpisov SLAV.

SLAV sa zúčastňuje porovnávacích testov v zmysle vypracovanej stratégie účasti OLC na akreditačné obdobie 2015 – 2020.

V roku 2018 sa SLAV žiadneho PT nezúčastnilo.

2.9.2.6 Oddelenie molekulárnej biológie - Národné referenčné laboratórium

OMB NRL je skúšobné pracovisko, ktoré v SR zabezpečuje kontrolu kvality a bezpečnosti primárneho potravinového reťazca v oblasti molekulárno-biologického skúšania rastlín, rastlinných komodít, krmív, bioproduktov, potravinových vstupov, fyto diagnostiky rastlín a rastlinných produktov, kontroly GMO, kontroly pestovania GMO a environmentálneho monitoringu GMO.

Je národným referenčným laboratóriom pre oblasť kontroly a testovania GMO, je menované Nariadeniami (ES) 1829/2003 a 1981/2006, zákonmi SR, poverené ministrom MPRV SR, je zmluvným laboratóriom EC a plní úlohy NRL v súlade s Nariadením (ES) 625/2017. Okrem skúšobnej činnosti sa podieľa na medzinárodnej validácii metód, certifikácii CRM, organizuje kruhové testy, zúčastňuje sa medzinárodných projektov, vypracováva súdno znalecké posudky, atď.

OMB NRL v roku 2018 plnilo skúšobné výkony v nasledovných oblastiach:

- Skúšanie a monitoring GMO v odrodách, osivách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch, vývoj a introdukcia nových metód, vykonáva kvalitatívne a kvantitatívne testy pre cca 95% známych GM rastlín (sója, kukurica, repka, repa, zemiaky, ryža a iné) a kvantitatívne testy pre GMO povolené v EU. OMB NRL priebežne zabezpečovalo introdukciu, internú verifikáciu a validáciu nových metód pre GMO v súlade s požiadavkami EC a Auditu DG (SANCO) 2013 a environmentálny monitoring GMO a LMO pre MŽP SR
- Molekulárna diagnostika karanténnych a hospodársky významných rastlinných patogénov. NRL vykonávalo molekulárnu diagnostiku rastlinných patogénov pre nasledujúce baktérie, fytoplazmy a huby: baktérie *Erwinia amylovora*, *Xylella fastidiosa*, *Dickeya solani*, *Pseudomonas syringae* pv. *actinidae*, huby *Phytophthora ramorum* a *Phytophthora kernoviae*, a fytoplazmy *Apple proliferation group* (ESFY, *Proliferácia jabloní*, *Chrandutie hrušiek*), *Elm yellows group* (*Grapevine flavescence doree*) a *Stolbur*
- Elektroforetické testy odrôd, osív, sadív a merkantilu a DNA testy (SSR) pre pšenicu, kukuricu a sóju. OMB vykonávalo skúšky genotypizácie a identifikácie odrôd obilnín (pšenica, jačmeň, kukurica)
- Dňa 15.1. 2018 bol na OMB NRL vykonaný audit EK – „DG SANTE - GMO audit to Slovakia 2018-6499“ pri výkone auditu neboli zistené žiadne nezhody ani nedostatky. OMB NRL má (podľa Nariadenia ES 882/2004) veľmi dobre organizované a využiteľné priestory s vhodným zariadeniami a prístrojmi + nový prístroj na zavedenie digitálnej PCR. Na OMB NRL pracuje kvalifikovaný a vyškolený personál, ktorý je schopný zaviesť a implementovať nové technológie digital PCR a OMB NRL sa pravidelne zúčastňuje MPS so 100 % úspešnosťou.

Odpočet vykonaných analýz OMB NRL z roku 2018

Činnosť NRL	Ukazovateľ	Skutočnosť rok 2018	Poznámka
Popis a stanovenie homogenity odrôd, stanovenie odrodovej pravosti a čistoty osív, genetické stanovenia a interpretácie pre ÚKSÚP a externých odberateľov (elektroforetický fingerprinting, DNA profiling)	Počet analýz	1410	pšenica (T. aestivum), jačmeň (Hordeum vulgare), kukurica (Zea mays), ovos (Avena sativum), raž, slnečnica, sója (Glycine max.)
	Počet vzoriek	45	pšenica (T. aestivum), jačmeň (Hordeum vulgare), kukurica (Zea mays), ovos (Avena sativum), raž, slnečnica, sója (Glycine max.)
Validácia / verifikácia DNA a elektroforetických metód	Počet metód	-	-
Aktualizácia katalógov pšeníc, jačmeňov a ostatných plodín	Počet vzoriek	-	-
Validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO	Počet metód	5	3x GM skrining 2x GM event kukurice
Validácia / verifikácia metód pre detekciu GMO, rozšírenie rozsahu akreditácie	Počet metód	-	-
Detekcia a kvantifikácia GMO v osivách, rastlinách, krmivách, merkantile, bioproduktoch a potravinových vstupoch (PCR, Real-Time PCR, RFLP a i.)	Počet vzoriek	299	sója, repka, kukurica, petúnie, hrach, krmivá, osivá, merkantil, atď.
	Počet analýz	5656	sója, repka, kukurica, petúnie, hrach, krmivá, osivá, merkantil, atď.
Validácia / verifikácia diagnostických metód, FA	Počet metód	-	-
PCR a RFLP diagnostika fytopatogénov pre OKOR a OVKD	Počet vzoriek	982	EA, PSA, XF, DS, PR, PK, fytoplazmy
	Počet analýz	3758	detto
Celkový počet vzoriek 2018			1 326
Celkový počet analýz 2018			10 824

V roku 2018 bol celkový objem skúšobných výkonov 1326 vzoriek, z toho 299 vzoriek na GMO (23%), 982 vzoriek na fytydiagnostiku (74%) a 45 vzoriek na elektroforetické stanovenie odrodovej identity a homogenity odrôd, osív a merkantilu (3%). Na vzorkách bolo uskutočnených spolu 10 824 analýz.

V januári 2018 bol na OMB NRL dodaný nový prístroj: *QuantStudio 12K Flex Real-Time PCR Instrument*. Ide o Real-Time/Digital PCR zariadenie, ktoré je využívané na výkon skúšok pre oblasť GMO a fytydiagnostiky.

V priebehu roka 2018 (júl, október) pracovníci OMB NRL absolvovali dve aplikačné školenia, organizované dodávateľskou firmou:

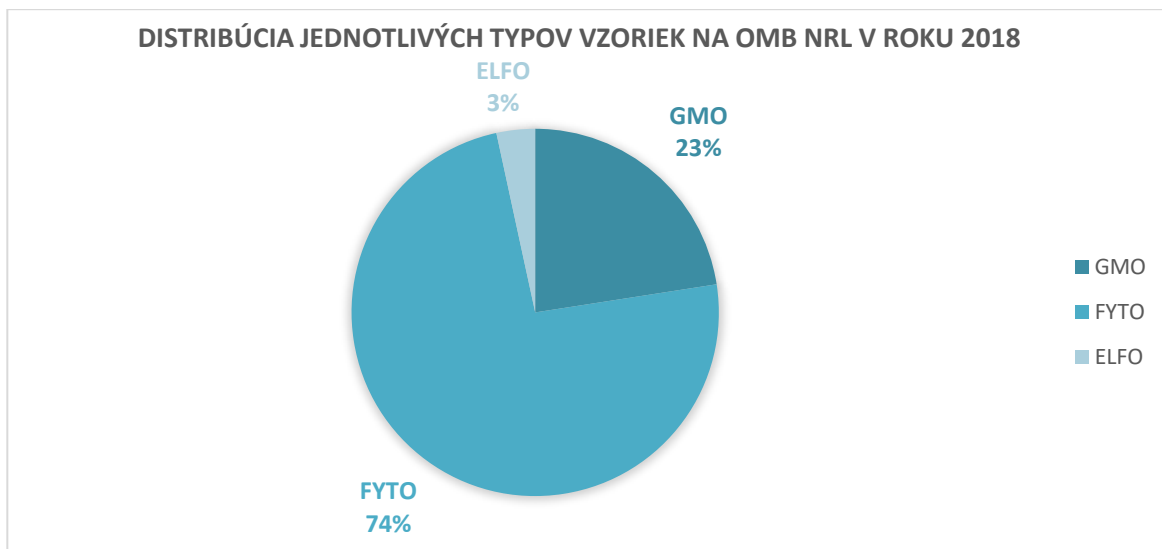
- QuantStudio 12K Flex *Real-Time PCR System*
- QuantStudio 12K Flex *OpenArray System*

Špecialisti OMB NRL sú naďalej aktívnym členom pracovného panelu EPPO pre vírusy a fytoplazmy a na základe EPPO Database on Diagnostic Expertise sa podieľali na programe

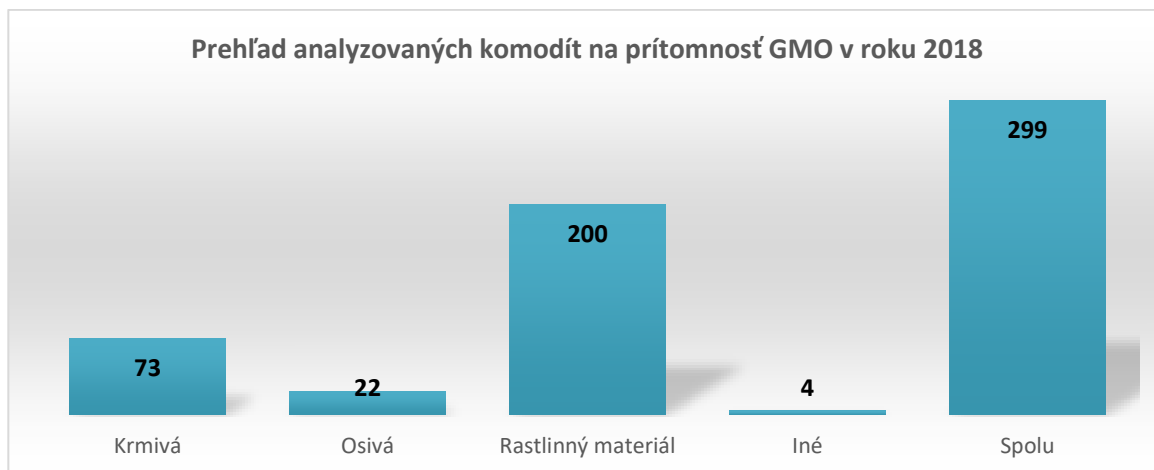
zabezpečenia systému kvality diagnostických laboratórií so zameraním na šandardizáciu postupov validácie diagnostických protokolov.

Pravidelne sa zúčastňujú stretnutí ENGL – *The European Network of GMO Laboratories (ENGL)*, workshopov NRL - (ES) 625/2017 a školiacich aktivít, ktoré organizuje EURL GMFF v JRC EC, Ispra, v Taliansku.

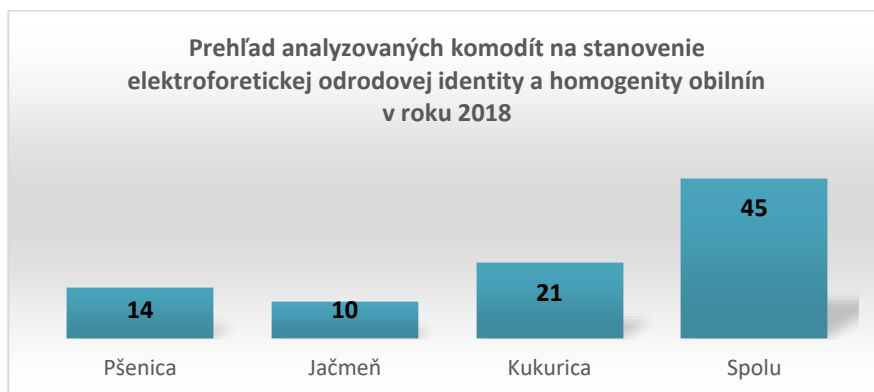
Graf. č.1 Distribúcia jednotlivých typov vzoriek na OMB v roku 2018 podľa druhu analýz

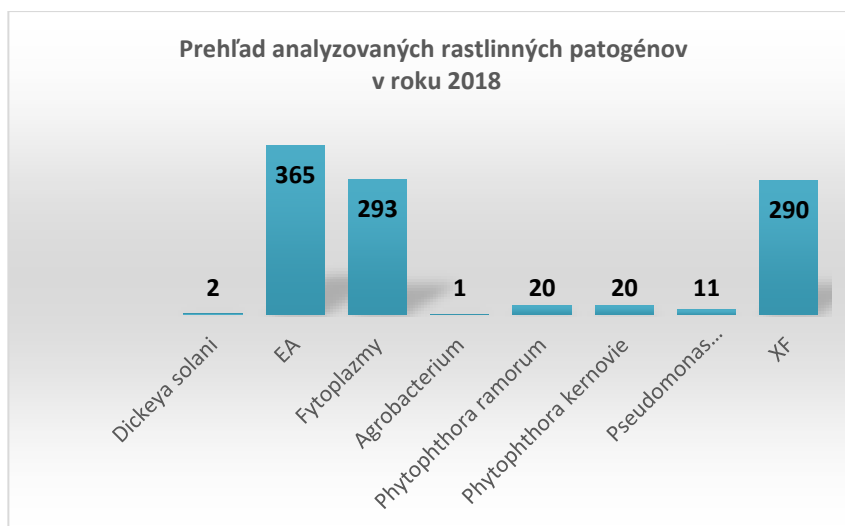
Graf. č. 2 Prehľad analyzovaných komodít na detekciu GMO v roku 2018

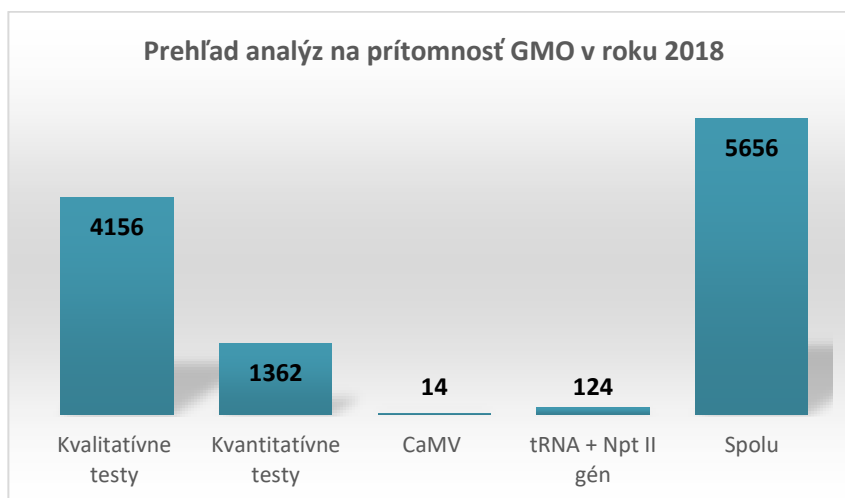
Graf. č. 3 Prehľad analyzovaných komodít na stanovenie odrodovej identity a homogenity obilnín v roku 2018

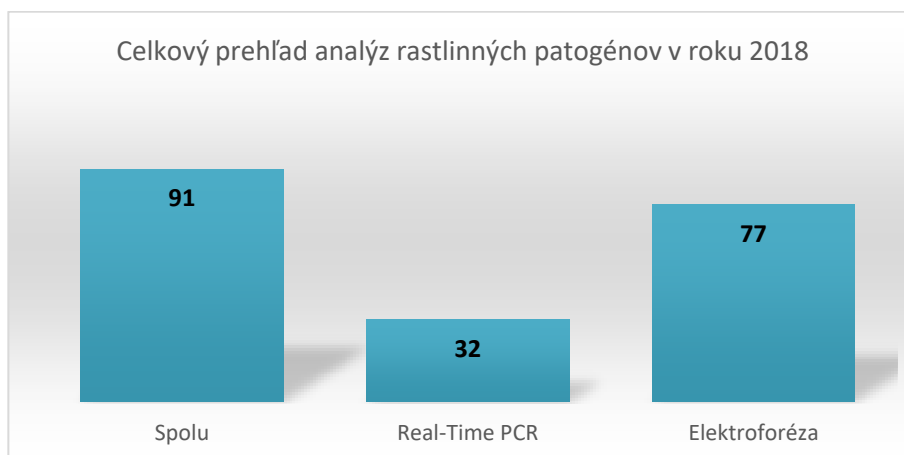
Graf. č. 4 Prehľad analyzovaných rastlinných patogénov v roku 2018

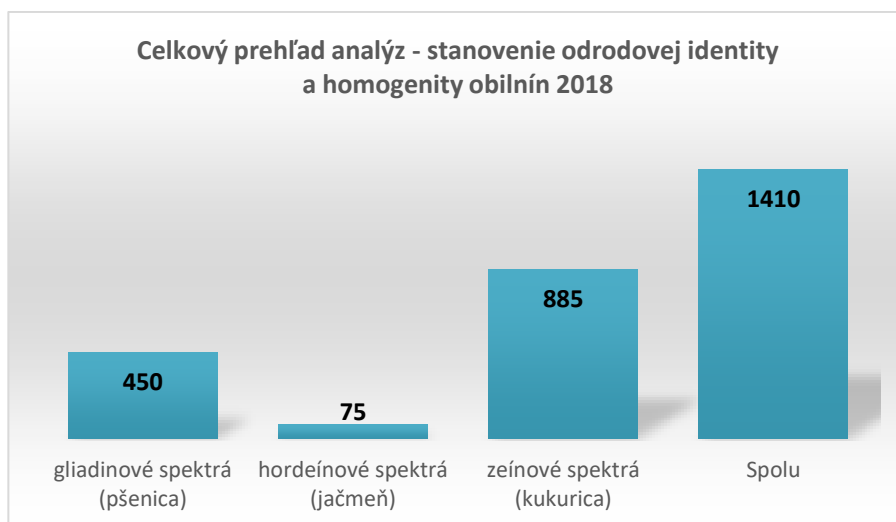
Graf. č. 5 Celkový prehľad analýz na detekciu GMO v roku 2018

Graf. č. 6 Celkový prehľad analýz na detekciu rastlinných patogénov v roku 2018

Graf. č. 7 Celkový prehľad analýz na elektroforetické stanovenie odrodovej identity a homogenity obilnín v roku 2018

Zabezpečenie kvality výkonu skúšok

Výsledky medzinárodných porovnávacích testov v roku 2018

V súlade s plánom porovnávacích testov na obdobie 2015-2020 (SNAS) sa OMB NRL v roku 2018 zúčastnilo štyroch medzinárodných proficienčných testov.

Organizátor testu	Kód testu matrica	Ukazovatele	Dátum dodania výsledkov	Z - skóre
EC JRC IHCP Ispra, <i>EURL for GM Food & Feed</i> , Taliansko	ILC-EURL-GMFF-CT-01/18 PCR, Real-Time PCR, Sója a kukurica	Detekcia a obsah GM sóje a kukurice	29.06.2018	MON810 kukurica -1,3 MON89034 kukurica -0,7 68416 sója 0,9
EC JRC IHCP Ispra, <i>EURL for GM Food & Feed</i> , Taliansko	ILC-EURL-GMFF-CT-02/18 PCR, Real-Time PCR, Sója a kukurica	Detekcia a obsah GM sóje a kukurice	19.09.2018	RR sója 40-3-2 -0,4 Bt11 kukurica -0,3 MON87701 sója -1,1
ÚKZÚZ Brno, Česká republika	<i>Detekce fytoplazmy proliferace jabloně</i> PCR, roztok DNA	Dôkaz, skrining, a identifikácia fytoplazmy proliferácie jablone <i>Apple proliferation</i>	13.11.2018	100%
NIB Ljubljana, Slovinsko	NIB Proficiency Test 2018-01: <i>Molecular and/or serological detection of Erwinia amylovora</i> PCR, bakteriálna suspenzia	Dôkaz a identifikácia baktérie <i>Erwinia amylovora</i>	19.02.2019	100%
OMB NRL ÚKSÚP Bratislava, SK	Kruhový Test na Elektroforetickú Identifikáciu odrôd pšenice a jačmeňa v PAGE	Identifikácia odrôd pšenice a jačmeňa PAGE	16.11.2018	100%

Nové činnosti OMB NRL v roku 2018

- Zavedenie a interná verifikácia:
 - tri skriningové metódy (*Cry1Ab/Ac*, P-NOS a P-NOS –nptII)
 - dve GM Event špecifické metódy (MON 87403 a MON 87411 kukurica) na kvalitatívnu detekciu GM kukurice
- detekcia a identifikácia GM petúnií na vzorkách rastlinného materiálu odobratého inšpektormi SIŽP v zmysle Mandátnej zmluvy medzi ÚKSÚP a SIŽP.
- príprava a vyhodnotenie EÚ projektu „Národný program monitorovania škodlivých organizmov“ (2018)

Činnosti vyplývajúce z úloh a kompetencií NRL

- NRL v zmysle Nariadení (ES) č.1981/2006 a č. 1829/2003, v zmysle § 8 zákona č. 184/2006 Z. z. o pestovaní geneticky modifikovaných rastlín v poľnohospodárskej výrobe a na základe poverenia ministra pôdohospodárstva z 5. júna 2007 podľa čl. 33 Nariadenia (ES) č. 625/2017 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za

účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá

- Zabezpečovalo systém kvality podľa ISO/IEC 17025:2005 pre oblasť skúšania odrôd, osív, sadív, merkantilu, rastlinného tovaru, bioproduktov, krmív a potravinárskych vstupov, geneticky modifikovaných organizmov, zdravotného stavu rastlín a rastlinných patogénov
- Spolupracovalo s referenčným laboratóriom spoločenstva EURL GMFF v oblasti svojej kompetencie a poskytovalo informácie národným orgánom, garantovalo nové laboratórne metódy a metodické postupy. Národným orgánom poskytovalo vedeckú a technickú pomoc pri zavádzaní koordinovaných plánov kontrol (MANCP), zúčastňovalo sa odborných rokovaní na národnej a medzinárodnej úrovni
- Plnilo koordinačné, metodické, školiace a poradenské úlohy vyplývajúce z pozície NRL vo vzťahu k tuzemským laboratóriám, umožnilo odborné stáže za účelom harmonizácie skúšobných metód a organizovalo medzinárodné porovnávacie testy a poskytovalo odbornú a vedeckú pomoc v prípadoch sporu o výsledok laboratórneho vyšetrenia iných laboratórií
- Ako členské laboratórium ENGL JRC EC (European Network of GMO Laboratories) sa zúčastnilo jedného plenárneho a pracovného stretnutia ENGL a jedného stretnutia NRL podľa Nariadenia (ES) (625/2017)
- Účasť pracovníka OMB NRL na „*Workshop on "GMO Screening Approaches"*“, EC JRC, máj 2018, Belgicko
- Aktualizovalo evidenciu EPPO Database on Diagnostic Expertise
- Pracovalo ako člen EPPO Panelu pre diagnostiku v oblasti virológie a fytoplaziem
- Zmluvne spolupracovalo so SIŽP MŽP SR na environmentálnom monitoringu GM rastlín
- Plní úlohy vyplývajúce z členstva v Biosafety Clearing-House LMO Detection Network UNEP za SR v období 2013-2017

Pracovníci NRL pracovali ako členovia národných orgánov, komisií a spoločností, v medzinárodných, vládnych a mimovládnych organizáciách (Stále výbory EÚ, EPPO, ISTA, UPOV, OECD, ENGL JRC EC, COEX-NET Group, EC JRC IHCP Ispra, EURL GMFF, EC JRC Sevilla, EC JRC IRMM Geel, EFSA, SPVTS, SRS a ZSVTS).

NRL pokračovalo v zmluvných spoluprákach s EC JRC Ispra a SIŽP Bratislava.

2.9.2.7 Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky

Oddelenia všeobecnej a karanténnej diagnostiky sú umiestnené v Bratislave, Vígľaši a v Haniske pri Košiciach.

OVKD Bratislava má okrem Bratislavy ešte pracoviská vo Zvolene a v Košiciach.

Hlavné činnosti oddelenia všeobecnej a karanténnej diagnostiky vyplývajú zo zákonov Slovenskej republiky, Nariadení vlády Slovenskej republiky a súvisiacich legislatívnych predpisov. Výkony OVKD sú zamerané na detekciu a identifikáciu škodlivých činiteľov rastlín a rastlinných produktov podľa legislatívy SR a EÚ. OVKD je zodpovedné za oficiálnu štátnu laboratórnu kontrolu škodlivých organizmov rastlín a rastlinných produktov v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. V oblasti fytokontroly je činnosť zameraná na ochranu Slovenskej republiky pred šírením a zavliekaním škodlivých organizmov a na kontrolu zdravotného stavu domácej produkcie rastlín a rastlinných produktov. Vykonávajú sa laboratórne monitoringy karanténnych a regulovaných škodlivých

organizmov v zmysle Nariadenia vlády SR č. 199/2005 o ochranných opatreniach proti zavlečeniu a rozširovaniu organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty v znení neskorších predpisov, Nariadenia vlády č. 113/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 z 21. januára 2004 o ochrane proti zavlečeniu baktériovej krúžkovitosti zemiaka a Nariadenia vlády č. 119/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004 z 21. januára 2004 o ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hniloby zemiaka.

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Bratislava

Diagnostická činnosť OVKD bola zameraná na vykonávanie prieskumov a monitoringov na prítomnosť škodlivých organizmov, ktoré sa na našom území nevyskytujú alebo sa vyskytujú len v malej miere. Okrem monitorovaných škodlivých organizmov boli v laboratóriách diagnostikované aj bežné fytopatogénne organizmy. Počet monitorovaných nových škodlivých organizmov má rastúcu tendenciu. Sledovanie týchto organizmov vyplýva z legislatívy EÚ, SR a EPPO noriem. V diagnostických laboratóriách OVKD boli zaznamenané aj nové invázne škodlivé organizmy, ktoré nie sú zaradené v zoznamoch sledovania.

V roku 2018 bolo na OVKD BA (Bratislava, Zvolen, Košice) prijatých **2 909 vzoriek** s počtom **24 304 vykonaných analýz**.

Tab. č. 1: Štatistické údaje za jednotlivé laboratóriá OVKD Bratislava v roku 2018

	2018	OVKD Bratislava	OVKD Zvolen	OVKD Košice	Spolu
1.	fakturované (€)	678,00 €	139,00 €	45,00 €	862,00 €
2.	nefakturované (€)	23 245,00 €	9 180,00 €	10 314,00 €	42 739,00 €
3.	počet vystavených protokolov (ks)	1 663	604	659	2 926
4.	počet analýz (ks)	11 946	6 812	5 546	24 304
5.	počet prijatých vzoriek (ks)	1 657	604	648	2 909
6.	počet sledovaných ukazovateľov	3 131	976	1 051	5 158

1. Suma peňazí za fakturované vzorky, 2. Hodnota analýz nefakturovaných vzoriek, 3. Počet vystavených protokolov, 4. Počet vykonaných analýz, 5. Počet prijatých vzoriek, 6. Počet sledovaných ukazovateľov

Tab. č. 2: Počet prijatých vzoriek a vykonaných analýz za jednotlivé mesiace roku 2018

mesiac	OVKD Bratislava		OVKD Zvolen		OVKD Košice		Spolu za jednotlivé pracoviská	
	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz	počet vzoriek	počet analýz
január	8	122	8	58	12	179	28	359
február	17	117	17	94	40	390	74	601
marec	24	305	27	222	34	424	85	951
apríl	44	219	34	261	25	232	103	712
máj	263	1 111	133	721	81	356	477	2 188
jún	368	1 119	90	1 054	147	488	605	2 661
júl	297	1 884	48	686	43	518	388	3 088
august	340	1 434	85	827	47	488	472	2 749
september	180	2 409	102	710	103	565	385	3 684
október	79	1 715	39	717	59	460	177	2 892
november	29	890	17	1 211	48	825	94	2 926
december	8	621	4	251	9	621	21	1 493
Spolu	1 657	11 946	604	6 812	648	5 546	2 909	24 304

Diagnostika škodlivých organizmov

V oblasti **virológie** a detekcie **fytoplaziem** sa na doručených vzorkách monitoroval výskyt: *Pepino mosaic virus* (PepMV) – vírus mozaiky pepina a *Tomato Leaf Curl New Delhi Virus* (ToLCNDV) – vírus Nai Díli kučeravosti listov rajčiaka.

Z bežných patogénov: WDV a BYDV – vírusy zakrpatenosti obilnín, WSMV – vírus čiarkovitosti pšenice, TSWV – vírus bronzovitosti rajčiaka, PPV – vírus šarky, ArMV – vírus mozaiky arábky. V oblasti **virológie** a **detekcie fytoplaziem** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyt monitorovaných škodlivých organizmov (ŠO): PepMV – 4 pozitívne vzorky.

V oblasti **bakteriológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Erwinia amylovora* (EA) – spála jadrovín, *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* (CMS) – baktériová krúžkovitosť zemiakov, *Ralstonia solanacearum* (RS) – hnedá hniloba zemiakov, *Xylella fastidiosa* (XF) – cievne vednutie viniča (Pierceová choroba).

Z bežných patogénov: *Erwinia carotovora* subsp. *carotovora* – mokrá hniloba, *Pseudomonas glycinea* – bakteriálna spála sóje.

V oblasti **bakteriológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyt monitorovaných ŠO: EA – 2 pozitívne vzorky.

V oblasti **mykológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Ascochyta pinodella* – škvrnitosť hrachu, *Ascochyta pinodes* – škvrnitosť hrachu, *Ascochyta pisi* – škvrnitosť hrachu, *Ceratocystis platani* – tracheomykózne odumieranie platanov, *Gibberella circinata* – živcová rakovina borovice, *Diaporthe vaccini* – diaportová nekróza čučoriedok, *Diplocarpon mali* – škvrnitosť listov jabloní, *Dothistroma septosporum* (syn.: *Mycosphaerella pini* – drobnoplodka borovicová) – sypavka na ihličnanoch, *Geosmithia morbida* – rakovinové ochorenie orecha, *Lecanosticta acicola* (syn.: *Mycosphaerella dearnessii* – drobnoplodka Dearnessova) – sypavka na ihličnanoch, *Melampsora medusae* – hrdza topoľov, *Phytophthora chrysanthemi* – fytoftóra chryzantém, *Phytophthora kernoviae* – pleseň na drevinách, *Phytophthora ramorum* – náhle odumieranie dubov a *Tilletia indica* – mazľavá sneť.

Z bežných patogénov: *Apiognomonia veneta* – antraknóza platanov, *Blumeria graminis* – múčnatka trávová, *Botrytis cinerea* – plesň sivá, *Ceratocystis* spp., *Colletotrichum* spp., *Cyclaneusma minus* – sypavkovité ochorenia, *Fusarium* spp. – fuzariózy, *Heterobasidion* spp., *Lophodermium* spp., *Melampsora larici-populina*, *Monilinia laxa* – monilínia, *Penicillium* spp., *Pestalotiopsis* spp., *Phoma* spp., *Phomopsis* spp., *Phyllosticta* spp., *Phytophthora* spp., *Pseudocercospora herpotrichoides* – stebľolam, *Puccinia graminis* – hrdza trávová, *Puccinia striiformis* – hrdza plevová, *Septoria* spp., *Sphaeropsis sapinea* – piknídovka beľová (odumieranie výhonov borovice), *Stemphylium* spp., *Sydowia polyspora*, *Tilletia caries* – mazľavka pšenicová, *Tilletia laevis*, *Tilletia controversa* – mazľavka trpasličia, *Tilletia* spp., *Topospora myrtilii*, *Trichoderma* spp., *Trichothecium* spp., *Ustilago* spp., *Verticillium* spp. – verticíliové vädnutie a i.

V oblasti **mykológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Phytophthora ramorum* – 2 pozitívne vzorky, *Dothistroma septosporum* (syn.: *Mycosphaerella pini* – drobnoplodka borovicová) – 4 pozitívne vzorky.

V oblasti **nematológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Aphelenchoides besseyi* – háďatko ryžové, *Bursaphelenchus xylophilus* – háďatko borovicové, *Ditylenchus destructor* – háďatko deštruktívne, *Ditylenchus dipsaci* – háďatko zhubné, *Radopholus similis* a *Radopholus citrophilus*.

Z bežných patogénov: iné druhy čeľade *Aphelenchoididae*, *Meloidogyne* spp. a i. V analyzovaných vzorkách dreva odobratých v rámci monitoringu drevného obalového dreva z hraničných priechodov bola zistená prítomnosť nekaranténnych háďatiek patriacich do radu Rhabditida, ako aj výskyty voľne žijúcich neparazitických háďatiek, ale ani v jednej vzorke drevného obalového materiálu nebol zistený výskyt háďatka borovicového – *Bursaphelenchus xylophilus*.

V oblasti **nematológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Ditylenchus destructor* – 1 pozitívna vzorka.

V oblasti **entomológie** sa monitoroval na doručených vzorkách výskyt: *Agrilus anxius*, *A. planipennis*, *A. auroguttatus* – krasone, *Anoplophora chinensis* – fúzač citrusový a *A. glabripennis* – f. ázijský, *Anthonomus eugenii* – kvetovka papriková, *Aromia bungii* – fúzač, *Bactrocera* spp. – vrtivky (vybrané druhy), *Bemisia tabaci* – molica tabaková, *Carneocephala fulgida* (prenášač XF), *Cerambycidae* – fúzačovité, *Ceratitidis rosa* – vrtivka, *Dendrolimus sibiricus* – priadkovec, *Draeculacephala minerva* (prenášač XF), *Drosophila suzukii* – drozofila japonská, *Dryocosmus kuriphilus* – hrčiarka gaštanová, *Epitrix* spp. – skočky na zemiakoch (vybrané druhy), *Graphocephala atropunctata* (prenášač XF), *Homalodisca vitripennis* (prenášač XF), *Liriomyza* spp. – mînerky (vybrané druhy), *Monochamus* spp. – vrzúniky (vybrané druhy), *Pityophthorus juglandis* – lykožrút orechový, *Polygraphus proximus* – lykokaz, *Popillia japonica* – chrústovec japonský, *Rhagoletis* spp. – vrtivky (vybrané druhy), *Scaphoideus titanus* – cikádka (vektor fytoplazmy zlatistého žltutia viniča), *Siricidae* – pílovkovité, *Spodoptera frugiperda*, *Strauzia longipennis* – vrtivka slnečnicová, *Thaumatotibia leucotreta* – obaľovač, *Thrips palmi* – strapka Palmová, *Thrips setosus* – strapka, *Tuta absoluta* – psota rajčiaková, *Xylosandrus crassiusculus* – drvinárik.

Z bežných patogénov: *Aceria* – roztoče, *Aphididae* – vošky, *Blattella germanica* – rus domáci, *Cameraria ohridella* – ploskáčik pagaštanový, *Cetonia aurata* – zlatoň obyčajný, *Cicadella viridis*, *Cynipidae*, *Diaspididae*, *Elateridae*, *Epicometis* (syn.: *Tropinota*) *hirta* – chlpáčik obyčajný, *Eriophyidae*, *Frankliniella occidentalis* – strapka západná, *Helicoverpa armigera* – mora bavlníková, *Ips sexdentatus* – lykožrút borovicový, *Japananus hyalinus*, *Leptoglossus*

occidentalis – bzdocha americká, *Leucoptera malifoliella*, *Metcalpha pruinosa*, *Nezara viridula* – bzdocha zelená, *Orientus ishidae*, *Oryzaephilus surinamensis*, *Putoniella pruni* – bylomor, *Rhagoletis cerasi* – vrtivka čerešňová, *Rhaphigaster nebulosa* – bzdocha sivastá, *Rhyzopertha dominica*, *Scolytidae* – podkôrníkovité, *Scolytus rugulosus*, *Sinoxylon anale*, *Tetranychidae* – roztoče, *Tetranychus urticae* – roztočec chmeľový, *Thripidae* – strapky, *Thrips tabaci* – strapka tabaková, *Trialeurodes vaporariorum* – molica skleníková, *Trioza alacris* – méra vavrínová, a iné.

V oblasti **entomológie** boli v sledovanom období zistené pozitívne výskyty monitorovaných ŠO: *Drosophila suzukii* – 38 pozitívnych vzoriek, *Cerambycidae* – 8 pozitívnych vzoriek, *Monochamus galloprovincialis* – 5 pozitívne vzorky, *Monochamus sutor* – 1 pozitívna vzorka, *Rhagoletis completa* – 33 pozitívnych vzoriek, *Scaphoideus titanus* – 67 pozitívnych vzoriek a *Tuta absoluta* – 2 pozitívne vzorky.

Ing. Darnadyová a Ing. Slosiarová sa zúčastnili stretnutia v NLC Banská Štiavnica. Na stretnutí boli odprezentované prednášky a praktické ukážky s manipuláciou rôznych druhov lapačov (svetelné, feromónové a i.).

Ing. Slosiarová a Ing. Darnadyová sa zúčastnili v Nitre v júni 2018 konferencie „Dreviny vo verejnej zeleni 2018“.

Ing. Bartoš, Ing. Darnadyová a Ing. Slosiarová dopĺňali databázu ŠO v programe RIS podľa EPPO A1, A2 a Alert listu.

Odborní pracovníci pripomienkovali a pripravovali metodické pokyny nových ŠO, zaradených do NMP.

Zabezpečenie kvality - medzinárodné porovnávacie skúšky (kruhové testy) - bez účasti

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Haniska vykonáva:

- oficiálnu štátnu laboratórnu kontrolu karanténnych bakteriálnych a vírusových ochorení importovaných a exportovaných sadivových zemiakov a zemiakov z domácej produkcie pre potreby fytoinšpekcie a osivárskej inšpekcie podľa Zákona č. 193/2005 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti v znení Zákona č. 295/2007 Z. z. a v zmysle Zákona č. 597/2006 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy v oblasti registrácie odrôd pestovaných rastlín a uvádzaní množiteľského materiálu pestovaných rastlín na trh a podľa Nariadenia vlády č. 113/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 70/2004 z 21. januára 2004 o ochrane proti zavlečeniu baktérievej krúžkovitosti zemiaka a Nariadenia vlády č. 119/2007 z 21. februára 2007, ktorým sa mení Nariadenie vlády č. 66/2004 z 21. januára 2004 o ktorým sa ustanovujú opatrenia na ochranu proti zavlečeniu hnedej hnily zemiaka.
- laboratórnu kontrolu ďalších ochorení rastlín:
- identifikácia baktérie *Erwinia amylovora* - karanténne ochorenie jadrovín / ružokvetých podľa diagnostického EPPO štandardu PM7/20 (2)
- v rámci NMP detekciu baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* v symptomatických vzorkách pagaštanov podľa vedeckej publikácie od Schmidt et al. (2009). Fast molecular detection of *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi* in diseased horse chestnut trees. ForestPathology.
- v rámci NMP identifikáciu huby *Melampsora medusae* v symptomatických vzorkách topoľov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/93 (1).
- identifikáciu huby *Gibberella circinata*, poškodzujúcu semenáčky ihličnanov podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/91(1)
- kontrolu zdravotného stavu rastlinného tovaru podľa aproximácie a implementácie Smerníc

Rady EÚ vo fytydiagnostike na ochranu územia pred zavliekaním škodlivých činiteľov *Bursaphelenchus xylophilus*/ v dovážanom dreve z neeurópskej časti Ruska podľa Nariadenia vlády č. 199 z 4. mája 2005 o Ochranných opatreniach proti zavlečeniu organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/4(3).

- identifikáciu cýst háďatka zemiakového *Globodera pallida* a *Globodera rostochiensis* v zmysle Nariadenia vlády č. 67/2004 Z. z. - *Nariadenie vlády SR o opatreniach proti šíreniu rakoviny zemiaka a háďatka zemiakového* a Smernice Rady 2007/33/ES z 11. júna 2007 o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení Smernice 69/465/EHS a podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/40(3)
- identifikáciu háďatiek *Ditylenchus destructor* a *Ditylenchus dipsaci* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/87(1)
- identifikáciu fytoplaziem proliferácia jabloní (AP), chradnutie hrušiek (PD) a európska žltáčka kôstkovín (ESFY) podľa diagnostických EPPO štandardov PM 7/62 a PM 7/63
- identifikáciu karanténnych druhov mýneriek *Liriomyza bryoniae*, *L. huidobrensis*, *L. sativae* a *L. trifolii* podľa diagnostického EPPO štandardu PM 7/53.

V roku 2018 bolo prijatých spolu **913** vzoriek, ktoré boli testované na prítomnosť škodlivých patogénov rastlín:

- **483 vzoriek** (konzumných aj sadbových zemiakov) na prítomnosť *Ralstonia solanacearum* a *Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus* (CMS) z ktorých 2 vzorky konzumných zemiakov vykazovali prítomnosť virulentného kmeňa **CMS** (OKOR Lučenec a Spišská Nová Ves) a 2 vzorky konzumných zemiakov vykazovali prítomnosť virulentného kmeňa **RS** (OKOR Lučenec a Rimavská Sobota).
- **6 vzoriek** hostiteľských rastlín na prítomnosť *Ralstonia solanacearum* (vzorky hodnotené ako negatívne).
- **158 vzoriek** na prítomnosť *Erwinia amylovora*, z toho 8 pozitívnych vzoriek na prítomnosť *E. amylovora* (zasiahnuté okresy: Rimavská Sobota a Lučenec – súkromné záhrady).
- **185 vzoriek** sadbových zemiakov v rámci skleníkových pozberových skúšok pre potreby uznávacieho konania množiteľského materiálu Odboru osív a sadív ÚKSÚP. Tieto vzorky sa testovali v skleníku vizuálnymi prehliadkami vypestovaných rastlín (185 × 110 rastlín = 20 350 testov) a následne ELISA metódou na prítomnosť vírusov zemiakov PLRV, PVY, PVM, PVX, PVS a PVA.
- **21 vzoriek** na prítomnosť fytoplaziem jadrovín (AP, PD) a kôstkovín (ESFY). ESFY- európska žltáčka kôstkovín (8 vzoriek), AP- proliferácia jabloní (7 vzoriek), PD- zakrpatenosť hrušiek (6 vzoriek) detekciou pomocou PCR metódy. Všetky tieto vzorky boli hodnotené ako negatívne na prítomnosť fytoplazmy.
- **1 vzorka** cikádiek na prítomnosť MLO (konkrétne fytoplazmy zlatistého žltutia viniča – FD) detekciou pomocou PCR metódy.
- **16 vzoriek** na molekulárnu identifikáciu háďatka *Bursaphelenchus xylophilus* PCR (RFLP) metódou. Všetky vzorky hodnotené ako negatívne.
- **1 vzorku** na molekulárnu identifikáciu háďatiek zemiakových *Globodera pallida* a *G. rostochiensis* PCR metódou. Vzorka hodnotená ako cysta druhu **G. rostochiensis**.
- **1 vzorku** na molekulárnu identifikáciu *Ditylenchus dipsaci* a *D. destructor* pomocou PCR a RFLP metódy. Vzorka bola hodnotená ako pozitívna na prítomnosť druhu *Ditylenchus destructor*. Táto vzorka pochádzala z Holandska a jednalo sa o cibule tulipánov predávané v obchodnej sieti OBI (Bratislava)

- **16 vzoriek** na potvrdenie prítomnosti huby *Gibberella circinata* PCR metódou. Všetky vzorky hodnotené ako negatívne.
- **2 vzorky** na molekulárnu identifikáciu *Liriomyza* spp. pomocou PCR a RFLP. Obidve vzorky boli hodnotené ako druh *Liriomyza bryoniae*.
- **5 vzoriek** na prítomnosť baktérie *Acidovorax citrulli*, z ktorých jedna vzorka tekvice bola hodnotená ako pozitívna na prítomnosť *A. citrulli*.
- **10 vzoriek** na prítomnosť baktérie *Dickeya solani*. Všetky vzorky boli hodnotené ako negatívne, no u jednej z nich bola potvrdená prítomnosť baktérie ***Pectobacterium carotovorum*** pomocou multiplex PCR. Jednalo sa o vzorku rastlín konzumných zemiakov odr. Elfe, pôvodom v SR (okres Košice – Nižná Myšľa).
- **3 vzorky** na prítomnosť baktérie *Pseudomonas syringae* pv. *aesculi*. Všetky 3 vzorky kôry gaštanu boli hodnotené ako negatívne.

Počet vzoriek a testov vykonaných jednotlivými metódami

Metóda	Počet vzoriek	Počet testov
IF	1075	3 640
PCR	134	347
Real-time PCR	716	953
RFLP	4	27
ELISA	498	27 312
Živné pôdy	24	97
Pozberové skúšky	228	25 080
Biotesty – bylinný indikátor	6	102
Spolu:	2 685	57 558

Medzilaboratórne porovnávacie testy

- OVKD Haniska sa s 86%-nou úspešnosťou zúčastnilo medzinárodných proficienčných testov na molekulárnu detekciu baktérie *Erwinia amylovora* a druhového komplexu *Ralstonia solanacearum* RSSC, organizovaných Národným ústavom pre biológiu (NIB) v Slovinsku. Tieto testy prebiehali v termíne október – december 2018.

- vedúci OVKD Haniska Dr. Malík sa v termíne 19.-23.11.2018 zúčastnil EPPO diagnostického panelu pre bakteriologiu, spojeného s mítingom Európskej asociácie fyto bakteriológov, na ktorých boli riešené a diskutované aktuálne témy diagnostiky a hrozby šírenia patogénnych baktérií rastlín v rámci EPPO regiónu (najmä *Xylella fastidiosa*).

Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky Vígľaš (OVKD Vígľaš)

je špecializované pracovisko na karanténne škodlivé činitele zemiakov rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum* (ďalej len „RZ“) a cystotvorné háďatka zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida* (ďalej len „HZ“), ktoré sa vyskytujú u nás v obmedzenej miere. Ich monitoringom a účinnými opatreniami je potrebné zabrániť ich rozširovaniu.

V laboratóriu OVKD Vígľaš bol v roku 2018 vykonaný rozbor **1055 vzoriek pôdy a zemiakov na háďatka zemiakové *Globodera* spp.** v 3768 analýzach a rozbor **799 vzoriek pôdy a zemiakov na rakovinovca zemiakového *Synchytrium endobioticum*** v 3029 analýzach.

OVKD Vígľaš podľa Nariadenia vlády SR č. 507/2009 o opatreniach proti šíreniu rakovinovca zemiakového a háďatka zemiakového a Smernice Rady 2007/33/ES o ochrane proti háďatku zemiakovému a o zrušení smernice 69/465/EHS, Smernice Rady 69/464/EHS o kontrole rakoviny zemiaka vykonáva:

- **diagnostiku RZ a HZ v pôdných vzorkách**
 - priamymi skúškami (PS), pri HZ flotačná metóda a stereomikroskopia, pri RZ Prattova metóda a mikroskopia
 - laboratórnymi biologickými testami (LBT)
- **zist'ovanie vlastností novozistených populácií RZ a HZ laboratórnymi biologickými testami**
- **testy rezistencie odrôd zemiakov na HZ a RZ v Štátnych odrodových skúškach laboratórnymi biologickými testami**
 - RZ testy rezistencie na patotyp1
 - HZ testy rezistencie na patotyp Ro1, Ro5, Pa1, Pa3
- **testy rezistencie krížencov zemiakov laboratórnymi biologickými testami podľa požiadavky objednávateľa.** V laboratóriu sa nachádza testovací materiál, na rezistenciu ktorého je možné vykonať testy:
 - pri RZ najrozšírenejšie patotypy v európskom regióne – patotypy 1, 2, 6, 18
 - pri HZ patotypy Ro1, Ro2/3, Ro4, Ro5, Pa1, Pa2, Pa3

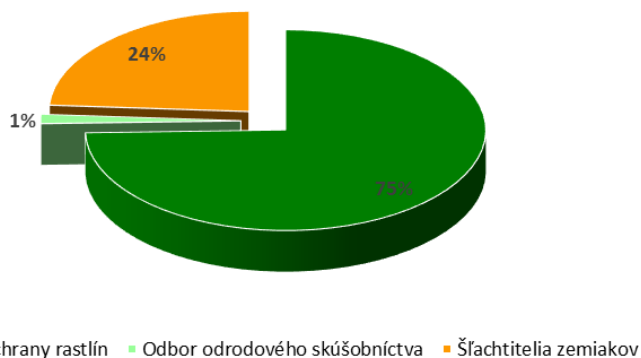
Prehľad druhov analýz vykonávaných v OVKD Víglaš

Objednávateľ rozboru	Druh vzorky	Druh odberu vzorky - spoplatnené analýzy na HZ a RZ	Druh odberu vzorky – nespoplatnené analýzy na HZ a RZ
Odbor ochrany rastlín - OOR	pôda	Kontrola pozemkov – pozemky s plánom pestovania zemiakového sadiva- <i>PS v prípade potreby LBT</i> Kontrola pozemkov – na požiadanie škôlky lesné, ovocné, okrasné - <i>PS v prípade potreby LBT</i>	NMP Prieskum -pozemky po pestovaní konzumných zemiakov – <i>PS v prípade potreby LBT</i> Prieskum – zamorené pozemky- HZ alebo RZ <i>PS a LBT</i> Prieskum - ohniská výskytu pred zrušením rastlinolekárskeho opatrenia – HZ alebo RZ <i>LBT</i> Prieskum –zamorené pozemky, pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pred zrušením rastlinolekárskeho opatrenia – HZ alebo RZ <i>PS</i> Prieskum - pravdepodobne zamorené a ohrozené pozemky pri novom výskyte HZ alebo RZ – <i>PS</i> Prieskum - škôlky lesné, ovocné, okrasné ak sa to vyžaduje- <i>PS v prípade potreby LBT</i> Prieskum - cielený odber vzoriek – HZ alebo RZ <i>PS a LBT</i>

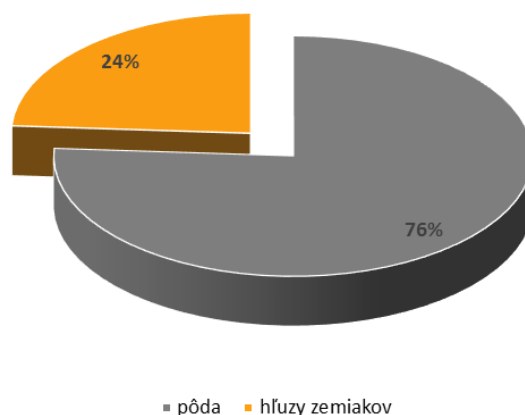
Odbor odrodového skúšobníctva- OOS	hľuzy zemiakov		SOS- testy rezistencie odrôd zemiakov na HZ patotyp Ro1, Ro5, Pa1, Pa3 LBT (spoplatnené na OOS) ŠOS- testy rezistencie odrôd zemiakov na RZ patotyp 1 LBT (spoplatnené na OOS) Hľuzy odrôd zemiakov z firemných skúšok , detekcia prítomnosti cýst HZ na hľužách zemiakov – na požiadanie PS
Šľachtitelia zemiakov	hľuzy zemiakov	Testy rezistencie na HZ a RZ podľa požiadavky objednávateľa- LBT	

Legenda tabuľky: HZ – háďatká zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*, RZ – rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum*, NMP – Národný monitorovací program, PS - priama skúška (pri HZ flotačná metóda a mikroskopia, pri RZ , Prattova metóda a mikroskopia, LBT – laboratórne biologické testy , ŠOS - Štátne odrodové skúšky, OOR – Odbor ochrany rastlín, OOS – Odbor odrodového skúšobníctva

**Podiel vykonaných analýz v roku 2018 podľa
objednávateľov rozboru**

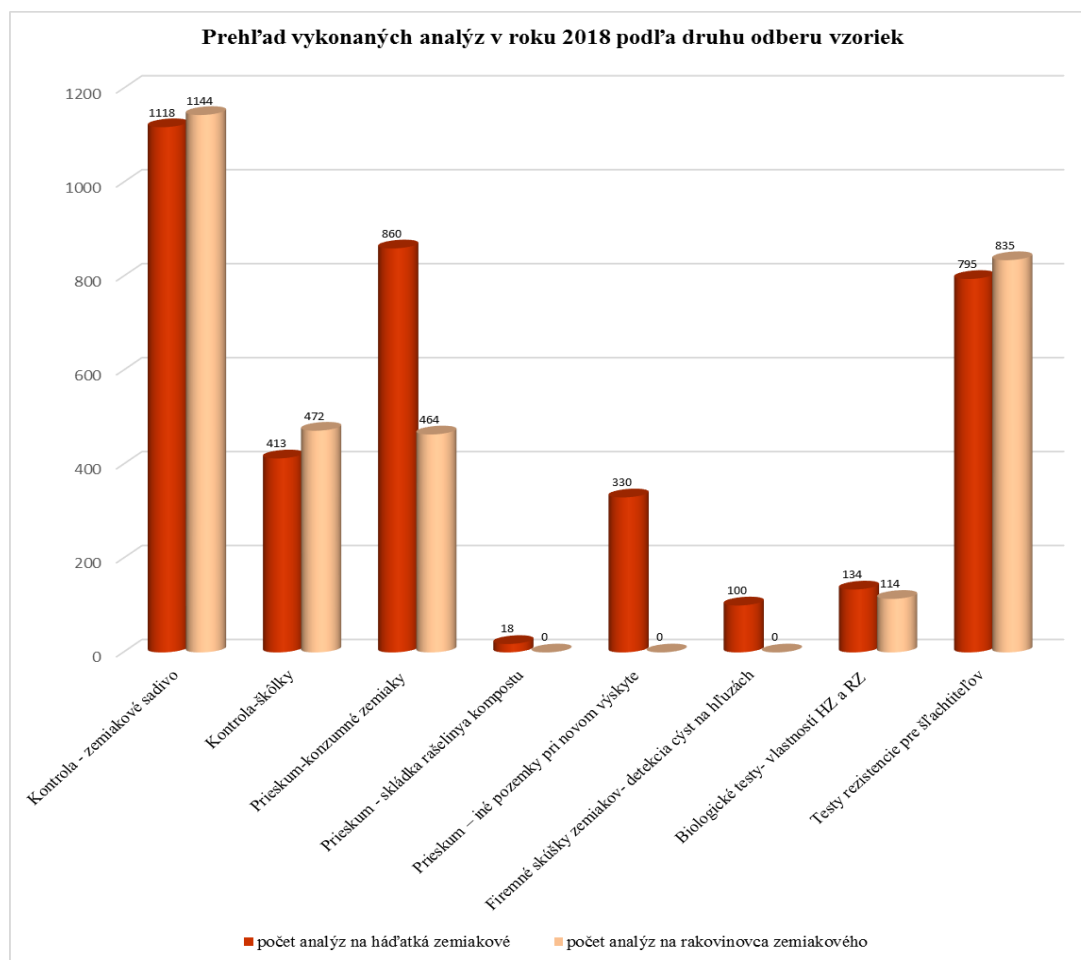

Podiel počtu vzoriek v roku 2018 podľa druhu

Počet rozborovaných vzoriek a vykonaných analýz v roku 2018

Druh odberu vzorky		Hád'atko zemiakové (HZ)		Rakovinovec zemiakový (RZ)	
		Počet vzoriek	Počet analýz	Počet vzoriek	Počet analýz
Kontrola pozemku-pôda	Sadivové zemiaky	438	1118	438	1144
	Škôlka	59	413	59	472
Prieskum pozemkov-pôda	Konzumné zemiaky	199	860	102	464
	Skládka rašeliny, kompostu	2	18	0	0
	Pozemky pri novom výskyte HZ	110	330	0	0
	Ohnisko RZ	0	0	2	114
Cysty HZ	Biologický test-vlastností cýst HZ	3	134	0	0
Krížence zemiakov	Biologický test rezistencie	197	795	198	835
Odrody zemiakov z firemných skúšok		50	100	0	0
SPOLU		1058	3768	799	3029

Pozitívne výskyty škodlivých organizmov HZ a RZ v pôdných vzorkách analyzovaných v roku 2018

<i>Druh odberu vzoriek</i>	<i>HZ počet pozitívnych vzoriek</i>	<i>RZ počet pozitívnych vzoriek</i>	<i>Poznámka</i>
Prieskum-konzumné zemiaky	2	0	Nový výskyt HZ -2 katastre, OOR nariadilo rozhodnutím rastlinolekárske opatrenia

Legenda tabuľky: HZ – háďatková zemiakové *Globodera rostochiensis* a *Globodera pallida*
RZ – rakovinovec zemiakový *Synchytrium endobioticum*
OOR – Odbor ochrany rastlín

2.9.2.8 Testovacie pracovisko životného prostredia

Testovacie pracovisko životného prostredia (ďalej len „TPŽP“) je držiteľom Osvedčenia o súlade so správnou laboratórnou praxou (dodržiavanie zásad SLP) č. G-040 od 17.05.2007, ktoré bolo vydané Slovenskou národnou akreditačnou službou (SNAS). Pracovisko je zaradené do Národného programu dodržiavania zásad SLP. Výsledky z analýz v štúdiách SLP sú akceptovateľné vo všetkých krajinách OECD.

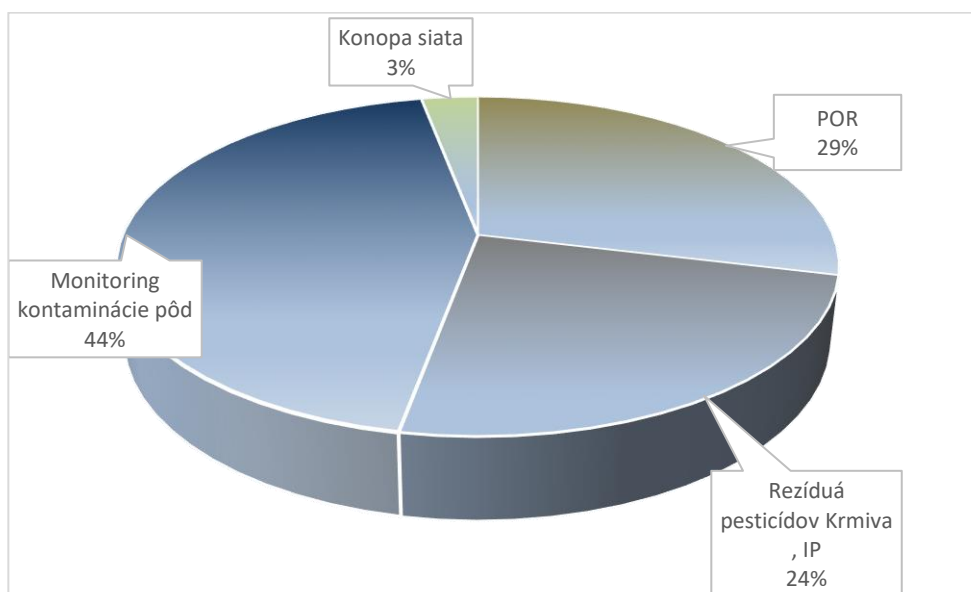
Zabezpečuje laboratórne činnosti s celoslovenskou pôsobnosťou v oblasti úradnej kontroly prípravkov na ochranu rastlín, úradnej kontroly krmív na obsah melamínu, rezíduí pesticídov a polychlórovaných bifenylov a monitoring kontaminácie pôd v SR. Celkove bolo v roku 2018 analyzovaných **497 vzoriek**, v ktorých bolo stanovených **6659 ukazovateľov** a vykonaných spolu 22 142 analýz (Tab.č.1). Vzorky boli analyzované na základe nasledujúcich požiadaviek:

1. Služby interné pre Odbor ochrany rastlín (úradná kontrola prípravkov na ochranu rastlín, príprava konopy siatej)
2. Služby interné pre Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií (monitorovanie zmeny hladín výskytu kontaminantov poľnohospodárskeho a priemyselného pôvodu v pôdach SR)
3. Služby interné pre Odbor krmív a výživy zvierat (stanovenie melamínu, rezíduí pesticídov a organochlórovaných pesticídov, polychlórovaných bifenylov)
4. Služby interné pre Odbor registrácie pesticídov (posudzovanie analytických metód k autorizácii prípravkov na ochranu rastlín)
5. Služby externé pre fyzické a právnické osoby, pre ktoré sú rozbery fakturované podľa cenníka ÚKSÚP

Tab.č.1 Prehľad vzoriek TPŽP

Druh vzorky	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Počet analýz
Prípravky na ochranu rastlín	143	1099	3167
Krmivá a integrovaná produkcia	120	2650	12386
Monitoring kontaminácie pôd	219	2895	6574
Konopa siata	15	15	15
Spolu	497	6 659	22142

Graf č.1 Prehľad vzoriek TPŽP

Laboratórna kontrola kvality chemických prípravkov na ochranu rastlín (POR)

V laboratóriách TPŽP bolo v roku 2018 celkovo stanovených 1099 ukazovateľov POR paralelne, čo predstavuje 3167 analýz POR (Tab. č. 1). Celkový počet vzoriek POR bol 143, z toho 45 vzoriek od externých žiadateľov, ktoré boli fakturované celkovou sumou 6715 Eur. Na úradnú kontrolu bolo od fytoinšpektorov v roku 2018 dodaných 88 vzoriek POR z toho 1 vzorka na vykonanie štúdie v systéme Správnej laboratórnej praxe.

Laboratórna kontrola POR v TPŽP pozostáva z dvoch častí:

- a) analýzy účinnej látky, safenerov, nečistôt a koformulantov - spolu bolo stanovených 419 ukazovateľov
- b) stanovenia fyzikálno-chemických parametrov (penivosť, pH, merná hmotnosť, emugovateľné charakteristiky, jemnosť mletia, suspendovateľnosť, zmáčateľnosť, dispergovateľnosť, acidita) – sledovaných 9 rôznych ukazovateľov a stanovených bolo spolu 680 ukazovateľov

V roku 2018 boli nevyhovujúce 2 vzorky od externých žiadateľov. V dôsledku neustáleho nárastu v dovoze falšovaných POR narastajú aj požiadavky o analýzy relevantných nečistôt, nečistôt a koformulantov v POR. Stanovenie týchto parametrov je časovo a odborne náročné preto sú potrebné veľmi špecifické analýzy. Na našom pracovisku sme začali s vytváraním knižníc profilov POR na HPLC, GC/FID a GC/MS. Boli vytvorené profily z 34 vzoriek POR a v roku 2018 sa začal vytvárať archív vzoriek autorizovaných POR. Doteraz bolo dodaných 94 vzoriek prípravkov k autorizácii a 4 paralelné prípravky na vyžiadanie.

V roku 2018 bolo na vyžiadanie od držiteľov autorizácie dodaných bezplatne aj 39 analytických štandardov s certifikátom na kontrolu POR.

Medzinárodné aktivity

Validácia CIPAC metód-TPŽP sa zúčastnilo jednej celosvetovej validácie metódy CIPAC (6vzoriek) na stanovenie účinnej látky Hexaconazole (Rallis India Limited), kde boli dosiahnuté veľmi presné výsledky a všetky boli akceptované pre validáciu metód.

Účasť na medzinárodných skúškach spôsobilosti - pre analýzu účinnej látky a stanovenia fyzikálno-chemických vlastností prípravku na ochranu rastlín, ktoré organizovala spoločnosť Agence Fédérale pour la Sécurité de la Chaîne alimentaire (AFSCA) Belgicko. Skúšky sa

zúčastnilo 24 významných svetových laboratórií. Bola analyzovaná identifikácia a kvantifikácia obsahu účinnej látky lambda-cyhalothrin s výborným Z-skóre 0,22 a fyzikálno – chemické vlastnosti s výbornými výsledkami: dispergovateľnosť, jemnosť mletia, acidita, pH, penivosť, merná hmotnosť.

Účasť na medzinárodnom teste spôsobilosti organizovaný Talianskom na podnet EU DG SANTE na stanovenie obsahu účinných látok Cymoxanil, Methomyl, Oxamyl. Výsledky TPŽP boli veľmi presné, úspešnosť testu 100%.

CEUREG FORUM XXII (Wiedeň) – účasť a diskusia o analytickej stratégii formulácií POR na medzinárodnom fóre.

BVL Symposium Challenges 2019 (Nemecko)-účasť na sympóziu ohľadom falšovania prípravkov na ochranu rastlín „Detecting and combating illegal trade in plant protection products“

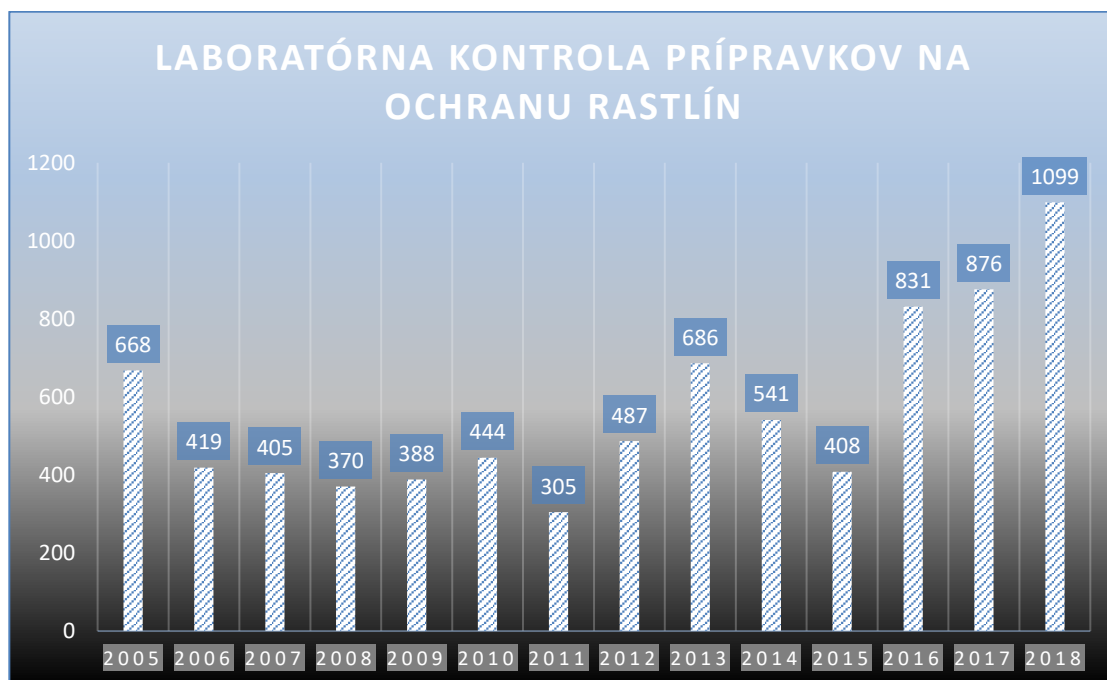
Prehľad počtu stanovených vzoriek, ukazovateľov a analýz týkajúcich sa prípravkov na ochranu rastlín je uvedený v nasledujúcej Tabuľke č.2, grafické porovnanie počtu analyzovaných parametrov od roku 2005 je v grafe. č.1

Tabuľka č.2 Vzorky POR v roku 2018

Typ vzorky POR	Poč. vz.	Fyz.chem. analýzy	ÚČINNÉ LÁTKY A SAFENERY		NEČISTOTY		GC Profil	Nevyhovujúce vzorky	Nevyhovujúce parametre
			identif.	kvantif.	identif.	kvantif.			
Externé (servis)	45	240	67	67	0	0	14	2	2
Úradná kontrola	88	434	101	112	6	6	19	0	0
CIPAC	6	0	6	6	0	0	0	0	0
MPT	4	6	7	7	0	0	1	0	0
POR spolu	143	680	181	192	6	6	34	2	2
		1099 ukazovateľov (3167 analýz)							

Použité skratky: POR- prípravky na ochranu rastlín, CIPAC - Collaborative International Pesticides Analytical Council, MPT - Medzinárodný porovnávací test

Graf č.2 Prehľad stanovených ukazovateľov POR v rokoch 2005-2018

Príprava konopy siatej

Podľa požiadaviek Odboru ochrany rastlín v laboratóriách TPŽP bolo 15 vzoriek konopy siatej vysušené a pripravené na analýzu obsahu Δ -9- tetrahydrokanabinolu. Vzorky boli doručené na ÚKZÚZ, kde boli analyzované v rámci vzájomnej spolupráce.

Monitorovanie kontaminácie pôdy v SR

V TPŽP sa vykonával priebežne monitoring rizikových látok v pôde na obsah polychlórovaných bifenylov, polyaromatických uhlíkovodíkov, orgánochlórovaných pesticídov a triazínov. Sledovanie rizikových látok je požadované podľa Zákona č.136/2000 Z. z. o hnojivách a Vyhlášky MPRV 151/2016, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o agrochemickom skúšaní pôd. V septembri boli ukončené posledné analýzy dodaných vzoriek na uvedené ukazovatele. Ďalšie vzorky z OPHOZE neboli dodané a monitoring rizikových látok v pôde bol ukončený.

Z vybraných dlhodobu sledovaných lokalít SR bolo v roku 2018 OPHOZE vybraných 219 vzoriek, v ktorých bolo stanovených 49 rôznych analytov a vykonaných 2895 ukazovateľov čo predstavuje spolu 6574 analýz.

- na obsah ťažkých kovov (arzén, olovo, chróm, kadmium, nikel, meď, zinok) bolo analyzovaných metódou hmotnostnej spektrometrie s indukčne viazanou plazmou 143 pôdnych vzoriek (937 ukazovateľov). Z toho nadlimitných vzoriek bolo 25 a nevyhovujúcich parametrov 54.
- na obsah organických kontaminantov polychlórovaných bifenylov (PCB) bolo analyzovaných 6 kongenéroov a to: PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 138, PCB 153, PCB 180 stanovované metódou plynovej chromatografie s detektorom elektrónového záchytu (GC ECD) po extrakcii zmesou acetón : hexán (1:1). Bolo analyzovaných 25 vzoriek a vykonaných 150 ukazovateľov, neboli zistené nadlimitné hodnoty.
- 38 vzoriek polyaromatických uhlíkovodíkov (PAU) bolo analyzovaných na stanovenie obsahu: Naphthalene, Acenaphthylene, Acenaphthene, Fluorene, Phenanthrene,

Anthracene, Fluoranthene, Pyrene, Benz(a)anthracene, Chrysene, Benzo(b)fluoranthene, Benzo(k)fluoranthene, Benzo(a)pyrene, Benzo(g,h,i)perylene, Dibenz(a,h)anthracene, Indol (1,2,3-c,d)pyrene. Vykonaných bolo 608 ukazovateľov, nadlimitných bolo zistených 6 vzoriek a 8 parametrov.

- 60 vzoriek bolo analyzovaných na obsah kontaminantov poľnohospodárskeho pôvodu, a to organické chlórované pesticídy (OCP) čo predstavuje 1200 ukazovateľov - DDT, DDE, DDD, α -HCH, β -HCH, γ -HCH, δ -HCH, Heptachlór, Heptachlór-epoxid, Endrin, Endrin aldehyde, Endrin ketone, Dieldrin, Aldrin, trans-chlórdane, cis-chlórdane, Endosulfán I, Endosulfán II, Endosulfán sulfate, Methoxychlór stanovované metódou plynovej chromatografie s detektorom elektrónového záchytu (GC ECD) po extrakcii n-hexánom. Nadlimitných bolo zistených 5 vzoriek v 5 parametroch.

Tabuľka č.3 Sumár pôdných vzoriek a stanovených ukazovateľov v TPŽP za rok 2018

Typ vzorky	Druh analýzy	Počet vzoriek	Počet ukazovateľov	Nadlimitné vzorky	Nadlimitné parametre
monitoring pôd	Ťažké kovy (As, Cr, Cd, Pb, Ni, Zn, Cu)	143	937	25	54
	PCB	25	150	0	0
	PAU	38	608	6	8
	OCP	60	1200	5	5
	Pôdy spolu	219*	2895	36	67
externá vzorka	Ťažké kovy (As, Cr, Cd, Pb, Ni, Zn, Cu)	1	7	0	0

* celkový počet vzoriek môže zahrňovať viacero druhov analýz v jednej vzorke

Ťažké kovy sú uvedené bez Hg (tá bola stanovená vo Zvolene mimo pracoviska TPŽP)

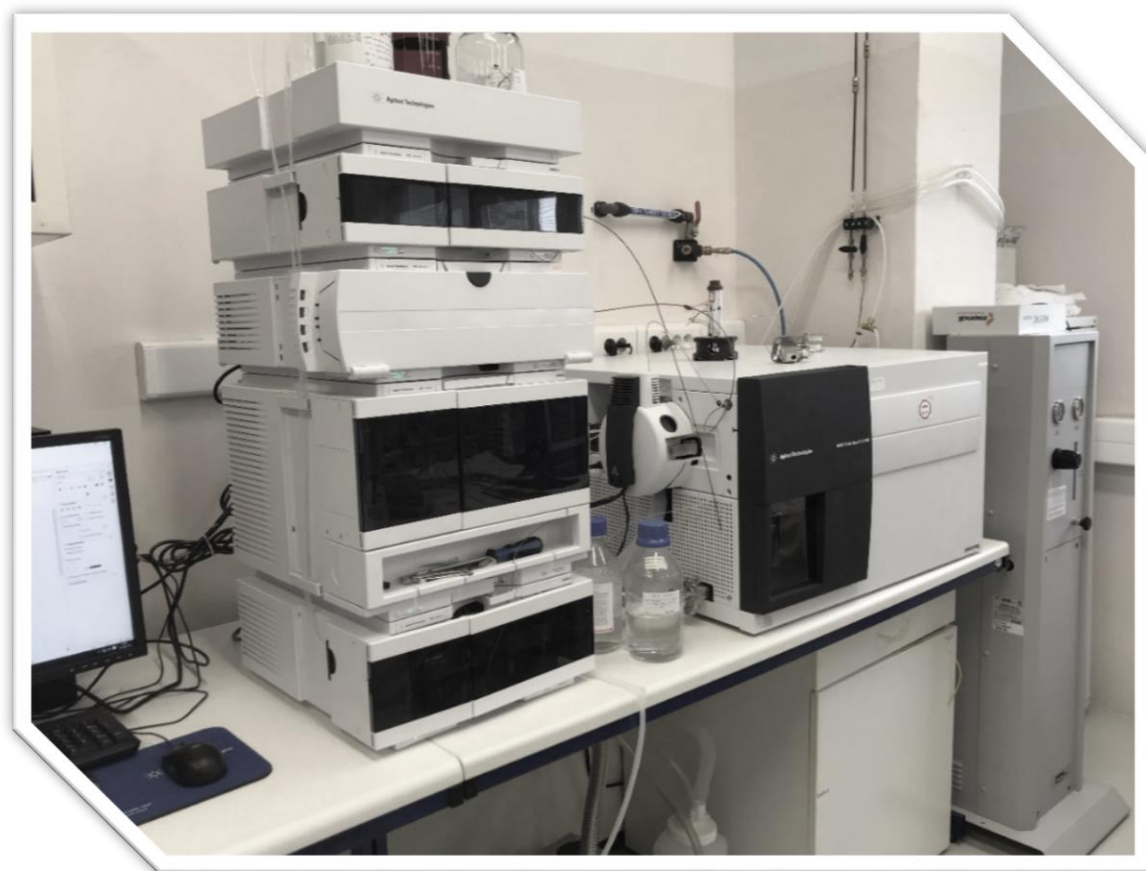
Nadlimitná vzorka je taká ak je v nej jeden alebo viacero nadlimitných analýz či už organických alebo anorganických kontaminantov a tak isto je to aj v rámci jednej skupiny rizikovej látky.

Analýza krmív a integrovaná produkcia

V januári 2018 bol na oddelení TPŽP inštalovaný nový prístroj Kvapalinový chromatograf Agilent 1260 Infinity II s hmotnostným detektorom s trojitým kvadrupólom Agilent 6470 Triple Quadrupole s elektrosprejovou ionizáciou (Obr. č.1 LC-MS/MS). V priebehu roka sa zavádzali na ňom metódy stanovenia melamínu a vybraných reziduí pesticídov. Dôraz bol kladený na analýzy v krmivách (úradná kontrola), ale boli merané aj vzorky zeleniny z integrovanej produkcie (štátna kontrola).

Bola zavedená metóda na stanovenie organochlorovaných pesticídov a polychlórovaných bifenylov (kongenétov PCB), ktoré nie sú podobné dioxínom (suma PCB 25, 52, 101, 138, 153, 180) pomocou plynového chromatografu s detektorom elektrónového záchytu (GC-ECD) a s hmotnostným detektorom (GC-MS) ako konfirmačnou metódou. Prehľad zavedených analytov je v Tab. č. 4. Analyzovaných bolo spolu 113 vzoriek krmív a 7 vzoriek zeleniny z integrovanej produkcie.

Obrázok č. 1 Agilent 1260 Infinity II s Agilent 6470 Triple Quadrapole (LCMS/MS)

**Tabuľka č. 4 Analýza rezíduí pesticídov, PCB a melamínu za rok 2018
(krmoviny a integrovaná produkcia)**

Druh analytu	Parameter/Analyt	Počet testovaných vzoriek krmív	Koncentrácia nad LOQ krmív	Počet testovaných vzoriek z integrovanej produkcie	Metóda analýzy
Reziduá pesticídov	Atrazine	32	2	7	LC-MS/MS
	Bromoxynil	32	7	7	LC-MS/MS
	Chlorpyrifos-methyl	32	10	7	LC-MS/MS
	Dimethoate	32	1	7	LC-MS/MS
	Fenitrothion	32	13	7	LC-MS/MS
	Malathion	32	4	7	LC-MS/MS
	Metamitron	32	10	7	LC-MS/MS
	Metiocarb	32	4	7	LC-MS/MS
	Metribuzin	32	0	7	LC-MS/MS
	Pirimicarb	32	1	7	LC-MS/MS
	Pirimifosmethyl	32	5	7	LC-MS/MS
	Prometryn	32	2	7	LC-MS/MS
	Simazine	32	1	7	LC-MS/MS
	Terbutryn	32	1	7	LC-MS/MS
	Terbutylazine	32	2	7	LC-MS/MS
	Thiacloprid	32	2	7	LC-MS/MS
Orgánochlórované pesticídy	α -HCH	84	2	-	GC-ECD (GC-MS)
	β -HCH	84	15	-	GC-ECD (GC-MS)
	γ -HCH	84	0	-	GC-ECD (GC-MS)
	δ -HCH	84	0	-	GC-ECD (GC-MS)
	heptachlor	84	2	-	GC-ECD (GC-MS)
	aldrin	84	12	-	GC-ECD (GC-MS)
	heptachlor epoxide isomer B	84	0	-	GC-ECD (GC-MS)
	trans chlordane	84	0	-	GC-ECD (GC-MS)
	α -endosulfan	84	0	-	GC-ECD (GC-MS)
	cis chlordane	84	0	-	GC-ECD (GC-MS)
	dieldrin	84	5	-	GC-ECD (GC-MS)
	DDE	84	4	-	GC-ECD (GC-MS)
	endrin	84	1	-	GC-ECD (GC-MS)
	β -endosulfan	84	11	-	GC-ECD (GC-MS)
	DDD	84	4	-	GC-ECD (GC-MS)
	endrin aldehyde	84	0	-	GC-ECD (GC-MS)
	endosulfan sulfate	84	1	-	GC-ECD (GC-MS)
	DDT	84	2	-	GC-ECD (GC-MS)
	endrin ketone	84	1	-	GC-ECD (GC-MS)
	methoxychlor	84	16	-	GC-ECD (GC-MS)
Polychlórované bifenyly	PCB 28	84	4	-	GC-ECD (GC-MS)
	PCB 52	84	0	-	GC-ECD (GC-MS)
	PCB 101	84	0	-	GC-ECD (GC-MS)
	PCB 138	84	7	-	GC-ECD (GC-MS)
	PCB 153	84	2	-	GC-ECD (GC-MS)
	PCB 180	84	30	-	GC-ECD (GC-MS)
	Melamine	29	0	-	LC-MS/MS

Hodnotenie/posudzovanie analytických metód chemických prípravkov na ochranu rastlín za rok 2018

Za rok 2018 bolo v rámci zonálnych hodnotení pre nové autorizácie prípravkov a obnovenia autorizácií prípravkov vypracovaných hodnotení:

1. SR ako zRMS/izRMS (vypracovanie „draft Registration Report, dRR“ alebo „Registration Report, RR):

celkový počet:3, v rámci ktorých bolo posúdených 6 štúdií.

2. SR ako cMS (vypracovanie „Evaluation Report - Final“ alebo pripomienkovanie dRR):

celkový počet:82, v rámci ktorých bolo posúdených 141 štúdií.

3. AIR projekty (pripomienkovanie „draft Renewal Assessment Report, dRAR):

celkový počet: 1, v rámci ktorej boli posúdené 3 štúdie.

V roku 2018 bol pre účely prehodnotenia autorizácií (re-registrácií) chemických prípravkov na ochranu rastlín na národnej úrovni vypracovaný 1 „Evaluation Report - final“, v rámci ktorého boli posúdené 2 štúdie (analytická metóda pre analýzu technickej účinnej látky v prípravku a jej validácia).

Vysvetlivky: dRR, draft Registration Report - návrh registračnej správy

RR, Registration Report - registračná správa

Evaluation Report - final - finálny posudok

AIR, active ingredient renewal - obnovenie účinnej látky

dRAR, draft Renewal Assessment Report - návrh hodnotenia obnovenia účinnej látky

2.10 Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky

Technický a skúšobný ústav pôdohospodársky (ďalej len „TSÚP“) vykonáva nasledovné činnosti v zmysle zriaďovacej listiny vydanéj MPRV SR, autorizačných oprávnení udelených od Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR (ďalej len „ÚNMS SR“) a ďalších orgánov štátnej správy a štátneho odborného dozoru:

- posudzovanie zhody určených výrobkov v zmysle zákona č. 264/1999 Z.z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- vykonávanie skúšania, v oblasti posudzovania zhody určených výrobkov v zmysle zákona č. 264/1999 Z.z. o technických požiadavkách na výrobky a o posudzovaní zhody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zabezpečovanie činností poverenej organizácie v oblasti rastlinolekárskej starostlivosti podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov:
 - evidencie typov aplikačných zariadení,
 - kontrol technického stavu aplikačných zariadení,
 - posudzovanie obalov prípravkov na ochranu rastlín,
 - skúšky sušiarň dreva pre tepelnú úpravu drevného obalového materiálu
- odborné posúdenia technologických častí liehovarníckych závodov podľa zákona č. 467/2002 Z.z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov,
- vykonávanie akreditovaných skúšok v oblasti bezpečnosti práce, dopravnej bezpečnosti, hluku, vibrácií, elektrických zariadení,
- vyjadrenia k projektom spracovaným v rámci podporných programov podľa požiadaviek Pôdohospodárskej platobnej agentúry,
- zúčastňovanie sa na tvorbe technickej politiky rezortu,
- zabezpečovanie fakultatívnych požiadaviek MPRV SR v oblasti mechanizácie poľnohospodárstva, energetiky, obnoviteľných zdrojov energie, ochrany a bezpečnosti pri práci, životného prostredia,
- výskum strojov a technologických liniek a ich aplikácia z hľadiska udržateľného rozvoja poľnohospodárskej výroby a dodržiavania environmentálnych požiadaviek,
- vypracovanie projektových štúdií vybavenosti podnikateľského subjektu technikou,
- štandardizácia fyzikálno-mechanických a chemických kritérií pre pevné palivo z poľnohospodárskej biomasy, zabezpečuje normalizačnú činnosť v oblasti tekutých biopalív a bioplynu,
- výskum strojov a technologických liniek vhodných na energetické a priemyselné využitie poľnohospodárskej biomasy,
- periodické vykonávanie inventarizácie používanej techniky v poľnohospodárskej prvovýrobe, vytváranie a udržiavanie databázy a technických požiadaviek na stroje, technologické linky v poľnohospodárskej, potravinárskej a lesníckej výrobe,
- účasť na tvorbe a činnosti integrovaného informačného systému vedecko-technických informácií rezortu pôdohospodárstva a spolupráca pri spracovávaní koncepčných podkladov a dokumentov týkajúcich sa využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely,
- vypracovanie komplexnej analýzy vplyvu biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti od pestovania surovín cez spracovanie až po ich výrobu,

- spolupráca v rámci stanovenia kritérií trvalej udržateľnosti pre biopalivá a stanovenie kvality biopalív,
- transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepcná, prognostická, expertízna a projektová činnosť,
- zabezpečenie činnosti „Centra pre poľnohospodársku biomasu“, ktorého hlavnými aktivitami sú:
 - realizácia cieľov a zámerov vyplývajúcich z Koncepcie rozvoja poľnohospodárstva na roky 2007-2013 pre odbor rastlinnej výroby sekcie poľnohospodárstva MPRV SR
 - analyzovanie a vyhodnocovanie dôsledkov implementácie integrovaného klimaticko-energetického balíčka za SR, návrh možnosti účinnej podpory environmentálnych technológií a produktov balíčka,
 - dosiahnutie trvalo udržateľného rozvoja produkcie a využívania biomasy, ktoré vyplýva zo slovenského Akčného plánu využívania biomasy na roky 2008-2013, ako aj z Akčného plánu pre biomasu v EÚ z roku 2005
 - zavádzanie technológií, prípravy a energetického využívania biomasy do praxe, ktoré vyplýva zo Stratégie vyššieho využitia OZE v SR z roku 2007,
- príprava podkladov pre spracovávanie noriem a legislatívy v oblasti predmetu činnosti,
- poradenské a vzdelávacie aktivity v predmete pôsobnosti ÚKSÚP.

Kontrakt medzi TSÚP a MPRV SR a jeho plnenie

Úloha č. 1: **Vypracovanie kritérií udržateľného využívania biomasy**

Riešiteľ: Ing. Štefan Pepich, PhD.

Cieľom a realizačným výstupom úlohy bolo vypracovať kritériá udržateľnosti využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, ktoré budú slúžiť odbornej verejnosti a ústredným orgánom štátnej správy pri spracovávaní prognostických, legislatívnych a realizačných materiálov v oblasti energetického využívania biomasy. Doba riešenia projektu bola od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2018.

V rámci vypracovania kritérií udržateľnosti využívania biomasy bolo potrebné biomasu špecifikovať a charakterizovať z hľadiska jej produkcie či už priamo na energetické využitie, alebo ako vedľajšieho produktu poľnohospodárskej výroby alebo ako odpad. Boli spracované údaje o kvantifikácii jednotlivých druhov biomasy a jej energetickom potenciály. Zhodnotený bol vývoj využívania poľnohospodárskej biomasy na výrobu energie za posledné roky a zadaná bola problematika energetického využívania poľnohospodárskej biomasy z hľadiska environmentálneho, ekonomického a hospodárskeho so zreteľom na jej trvalú udržateľnosť.

Celkový energetický potenciál poľnohospodárskej biomasy zahŕňa v sebe biomasu slamnatú, ako vedľajší produkt rastlinnej výroby, odpadovú biomasu drevnatú zo sádov, vinogradov a z náletu drevín na TTP a biomasu na výrobu bioplynu z exkrementov hospodárskych zvierat.

Aby bol objektívne zhodnotený celý teoretický energetický potenciál poľnohospodárskej biomasy, je potrebné k tejto hodnote prirátat aj produkciu semien a zrnín na výrobu kvapalných biopalív z výmery cca 200 000 ha a produkciu tráv v podobe trávnej senáže z TTP, vhodných ako materiál do bioplynových staníc. Podľa výskumného ústavu trávnych porastov a horského

poľnohospodárstva v Banskej Bystrici je možné využiť na produkciu hmoty do BPS okolo 60% z nevyužívaných 300 000 ha TTP, čo predstavuje výmeru 180 000 ha. Zvyšné plochy sú nevhodné na mechanizované práce pre svoju nedostupnosť (svahovitosť, členitosť, množstvo náletu). Pri obsahu sušiny 18% v zberanom trávnom poraste sa môže dosiahnuť úroda hmoty 18 t.ha⁻¹, čo predstavuje celkovú produkciu 3,2 mil. ton. Pri výťažnosti 95 m³ bioplynu z 1 t trávnej hmoty je možná produkcia 307,8 mil.m³ bioplynu, čo pri jeho výhrevnosti 25 MJ.m³ predstavuje energetický potenciál 7 695 TJ.

Z výsledkov riešenia projektu je zrejmé, že z energeticky využiteľnej rastlinnej biomasy na spaľovanie je možné na Slovensku vyrobiť 18 684 GWh alebo 67 265 TJ tepla. Z biomasy živočíšneho pôvodu je možné vyrobiť 2 120 GWh alebo 7635 TJ tepla. Celkovo možno kvantifikovať teoretický energetický potenciál poľnohospodárskej biomasy na Slovensku za rok 2018 na 29 042 GWh alebo 104 595 TJ tepla.

Kritériá udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy boli stanovené v súlade s platnými európskymi a národnými legislatívnymi predpismi v oblasti energetiky, poľnohospodárstva a životného prostredia. Analýzou súčasného stavu zdrojov poľnohospodárskej biomasy na území Slovenska a zohľadnením existujúcich dokumentov týkajúcich sa udržateľného využívania biomasy, boli identifikované kritériá pre posudzovanie udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely:

1. Preukázanie pôvodu biomasy - kritérium č. 1 má zabrániť, aby sa poľnohospodárska biomasa získavala v rozpore s manažmentom obhospodarovania chránených území, resp. území Natura 2000. Jedná sa o územia s veľkou biodiverzitou, prírodné biotopy, chránené vtáacie územia a trávne porasty s vysokou biologickou rozmanitosťou, ktoré sú vymedzené v Nariadení komisie EÚ č. 1307/2014. Zamedzenie využívania biomasy na energetické účely z pôdy s vysokou hodnotou z hľadiska biodiverzity.
2. Kvantifikácia biomasy vhodnej na energetické účely - kritérium č. 2 vymedzuje množstvá jednotlivých druhov poľnohospodárskej biomasy, ktorá sa môže využívať na energetické účely, s cieľom zabezpečiť efektívne a udržateľné hospodárenie s biomasou. Predmetné kritérium má zabrániť výrobe tepla, elektriny alebo palív z tej časti poľnohospodárskej biomasy, ktorá je potrebná pri poľnohospodárskej výrobe (rastlinná a živočíšna produkcia), príp. jej využívanie je v rozpore s manažmentom obhospodarovania poľnohospodárskych plôch. Na základe týchto skutočností boli stanovené nasledovné množstvá jednotlivých druhov poľnohospodárskej biomasy, ktorá sa môže využívať na energetické účely:
 - 30% z ročnej produkcie slamy z hustosiatych obilnín (pšenica, raž, jačmeň, ovos, triticales)
 - 50% z ročnej produkcie slamy z kukurice, repky, slnečnice
 - 100% náletov z plôch trvalých trávnych porastov
 - 100% odpadovej dendromasy zo sádov a vinogradov
 - 75% z produkcie odpadu zo živočíšnej výroby
 - 50% z produkcie komunálnych odpadov
3. Distribúcia - kritérium č. 3 prispieva k zabezpečeniu udržateľnosti zdrojov poľnohospodárskej biomasy na energetické využitie v jednotlivých regiónoch, zníženiu emisií skleníkových plynov. Pre poľnohospodársku biomasu je možné definovať predmetné kritérium podobne, ako bolo vymedzené pre palivovú dendromasu, t. j. prepravná vzdialenosť (vzdialenosť z miesta pôvodu na miesto spotreby) je 50 km. Cieľom takto nastaveného kritéria č. 3 je, okrem zabezpečenia

regionálneho prístupu k využívaniu biomasy, dosiahnuť tiež optimálnu mieru minimalizácie produkcie skleníkových plynov, jednak samotnou prepravou biomasy, ale aj náhradou zastaraných spaľovacích zariadení na báze fosílného paliva (napr. uhlia) energeticky efektívnymi zariadeniami využívajúcimi biomasu, ktoré sú však umiestnené v regiónoch s nedostatočnou disponibilitou vhodnej biomasy na spaľovanie

4. Účinnosť energetickej konverzie – toto kritérium má zabezpečiť zvýšenie efektívnosti využitia palivovej biomasy vrátane zníženia produkcie skleníkových plynov a redukcie ostatných znečisťujúcich látok vznikajúcich pri premene energie. Kritérium zvyšuje efektívnosť využívania poľnohospodárskej biomasy pri výrobe tepla, resp. výrobe tepla a elektriny za súčasného znižovania emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok. Hodnoty účinnosti premeny energie sú stanovené v čl. 13, bod 6 Smernice 2009/28/ES o podpore využívania energie z OZE. Minimálna garantovaná účinnosť premeny energie musí byť 85 % v prípade nových, rekonštruovaných a modernizovaných energetických zariadení na výrobu tepla. Toto kritérium bude podporovať výstavbu moderných a inovatívnych technológií na výrobu tepla z biomasy. Zároveň, v prípade nových, rekonštruovaných a modernizovaných zariadení na kombinovanú výrobu elektriny a tepla (KVET) využívajúcich biomasu, musí použitá technológia a prevádzka zabezpečiť výrobu aspoň 75 % elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou elektriny a tepla. Predmetným kritériom sa zlepšuje efektívnosť využívania palivovej biomasy pri výrobe tepla a kombinovanej výrobe elektriny a tepla, čím sa prispieva k ochrane ovzdušia, a to znižovaním emisií znečisťujúcich látok. Podmienka pre výrobu elektriny v zariadeniach KVET na úrovni minimálne 75 % pri splnení kritérií vysokoúčinnnej KVET významne obmedzuje výrobu elektriny z biomasy, ktorá nie je naviazaná na využiteľné teplo.

5. Ochrana ovzdušia

Emisie znečisťujúcich látok - napriek klesajúcemu trendu v celkovom množstve emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia, ktorý SR zaznamenáva už od r. 1990 (čo ale nie je vplyvom systémových opatrení, ale likvidáciou alebo útlmom výroby hlavne v strojárnských podnikoch napr. v Sereďi, Istebnom, Dubnici nad Váhom), zostáva znečistenie ovzdušia naďalej významným environmentálnym faktorom s nepriaznivými účinkami na ľudské zdravie a ekosystémy. Najvýznamnejším identifikovaným problémom je znečistenie ovzdušia tuhými časticami PM₁₀. Vzhľadom na významný vplyv tuhých častíc PM na kvalitu ovzdušia v SR môžu byť podporované len nízko emisné zariadenia využívajúce biomasu v súlade s požiadavkami platnej legislatívy.

Produkcia emisií CO₂ - kritérium si vyžaduje komplexné riešenie v samostatnej úlohe, ktorá bude špecifikovať produkciu CO₂ počas celého životného cyklu biomasy. Účinnosť kritéria bude však možná len za predpokladu, že podobná špecifikácia produkcie CO₂ bude stanovená aj v prípade celého životného cyklu fosílného paliva t.j. od jeho ťažby, dopravy suroviny, spracovanie v petrochemickom priemysle až po transport a jeho energetické využitie.

Úloha č. 2: Plnenie činností v zmysle zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

Riešiteľ: Ing. Marián Ježík

Gestor: Ing. Katarína Beňovská

Cieľ riešenia: cieľom riešenia úlohy je priebežná tvorba a vedenie databázy v elektronickej forme (software EPOS) z centrálneho archívu protokolov o výsledkoch kontrol AZ vykonávaných na území SR, inventarizácia AZ v SR Tvorba elektronickej databázy evidovaných typov AZ, elektronické spracovanie agendy odborných posudkov balení a etikiet prípravkov na ochranu rastlín a odborných posudkov sušiarň dreva v SR vo veci ich technologickej vhodnosti k tepelnému ošetreniu tranzitného dreveného obalového materiálu proti živočíšnym škodcom.

Výsledky riešenia úlohy podľa jednotlivých oblastí uvedených v metodike:

Evidencia typov aplikačných zariadení

V súlade s § 29 zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov“ a vyhláškou MPRV SR č. 489/2011 Z. z. o podmienkach a postupoch pri evidencii a kontrolách aplikačných zariadení, je vytvorená a permanentne aktualizovaná databáza evidencie typov aplikačných zariadení v dvoch súboroch:

- evidované typy aplikačných zariadení uvedené na trh výrobcami, dovozcami, alebo distribútormi,
- individuálne obstarané, vyrobené alebo technicky rekonštruované aplikačné zariadenia

Do zoznamu evidovaných typov boli zapísané 2 typy aplikačných zariadení. Aktuálny zoznam evidovaných typov aplikačných zariadení bol zaslaný na MPRV SR k zverejneniu vo vestníku. Ku koncu roka 2018 bolo evidovaných celkom 299 všetkých typov aplikačných zariadení v nasledujúcich kategóriách:

Zoznam evidovaných typov aplikačných zariadení:

• ťahaný plošný postrekovač	95
• nesený plošný postrekovač	71
• ťahaný rosič	25
• nesený rosič	29
• nadstavbový plošný postrekovač a rosič	5
• samohybný plošný postrekovač a rosič	24
• malý motorový postrekovač a chrbtový, fúrikový a iný rosič	7
• zariadenie na leteckú aplikáciu	7
• morička osív a sadby	12
• aplikačné zariadenie pripevnené na vlak	0
• aplikačné zariadenie pripevnené na výsevný alebo sadiaci stroj	0
• iné aplikačné zariadenie	3
• používané aplikačné zariadenie technicky rekonštruované alebo prestavané a znovu uvedené na trh	0

Zoznam evidovaných typov individuálne obstaraných, vyrobených alebo technicky rekonštruovaných aplikačných zariadení :

• ťahaný plošný postrekovač	4
• nesený plošný postrekovač	1
• ťahaný rosič	3
• nesený rosič	3
• nadstavbový plošný postrekovač a rosič	0
• samohybný plošný postrekovač a rosič	1
• malý motorový postrekovač a chrbtový, fúrikový a iný rosič	0
• zariadenie na leteckú aplikáciu	2
• morička osív a sadby	4
• aplikačné zariadenie pripevnené na vlak	0
• aplikačné zariadenie pripevnené na výsevný alebo sadiaci stroj	0
• iné aplikačné zariadenie	3
• používané aplikačné zariadenie technicky rekonštruované alebo prestavané a znovu uvedené na trh	0

Kontroly aplikačných zariadení

Databáza sa priebežne doplňuje z protokolov v listovej forme, ktoré sú zasielané z jednotlivých kontrolných staníc k archivácií. ÚKSÚP-TSÚP od 1.7.2018 zabezpečil prostredníctvom 14 kontrolných staníc celkom 511 kontrol aplikačných zariadení. Z toho 380 postrekovačov, 99 rosičov, 1 letecké aplikačné zariadenie a 31 moričiek osív a sadby. Do programového systému EPOS boli zapracované kompletne údaje zo všetkých dodaných protokolov o kontrole. Celkom ide o spracovanie údajov z 8603 protokolov o kontrolách, doručených na ÚKSÚP-TSÚP kontrolnými stanicami od 1.1.2003, kedy bol začiatok zákonom stanovenej kontrolnej činnosti na území SR.

Posudzovanie technických vlastností obalov prípravkov na ochranu rastlín

V dôsledku potreby sofistikovanejšieho prístupu k písomne archivovaným dátam zaznamenaným v odborných posudkoch obalov, uzáverov obalov a etikiet prípravkov na ochranu rastlín, alebo iných prípravkov bol spracovaný súbor relevantných dát v elektronickej forme za obdobie aktívnych výkonov ÚKSÚP-TSÚP v tejto oblasti, t. j. od 1.11.2005 do 31.12.2018. Pre elektronické spracovanie bol vytvorený jednoduchý interný program NPPC-TSÚP, ktorý využíva dostupné technické možnosti komerčného užívateľského programu Excel. K 31.12.2018 je v elektronickej forme spracovaná databáza zo 401 odborných posudkov v písomnej forme archivovaných v NPPC-TSÚP. Elektronický záznam obsahuje tieto údaje: poradové číslo, žiadateľ, IČO, názov prípravku, výrobca, obal, číslo úlohy, číslo odbornej služby, dátum vystavenia.

Odborné posudzovanie sušiarň dreva

ÚKSÚP-TSÚP spracoval súbor relevantných dát v elektronickej forme za obdobie aktívnych výkonov v tejto oblasti, t. j. od 1.1.2004 do 31.12.2018. Pre elektronické spracovanie bol vytvorený jednoduchý interný program ÚKSÚP-TSÚP, ktorý využíva dostupné technické možnosti komerčného užívateľského programu Excel. K 31.12.2018 boli v elektronickej forme spracované databázy z 760 odborných posudkov v písomnej forme archivovaných v ÚKSÚP-TSÚP. Na základe oznámenia ÚKSÚP č. OOR/329/2007 z 12.03.2007 sú odborné posudky a osvedčenia vydávané s dvojročnou platnosťou. Od 1.4.2007 do 31.12.2018 bolo z vyššie

uvedeného dôvodu vykonaných celkom 52 opakovaných posúdení technologických zariadení sušiarňí dreva po uplynutí doby platnosti pôvodného osvedčenia vydaného na základe odborného posudku. Elektronický záznam obsahuje tieto údaje: poradové číslo, žiadateľ, IČO, názov a typ sušiarne, miesto objektu, výrobca, číslo osvedčenia, dátum vydania osvedčenia, platnosť osvedčenia, opakovaná kontrola (číslo osvedčenia a dátum).

Inventarizácia aplikačných zariadení

ÚKSÚP-TSÚP zabezpečuje inventarizáciu aplikačných zariadení na základe vlastných podkladov zistených z protokolov o kontrolách aplikačných zariadení v období od 1.1.2003 do 31.12.2018, podkladov získaných ÚKSÚP pri jeho kontrolnej činnosti v súlade s Národným plánom fytokontroly na rok 2012. K 31.12.2018 boli z fytoinšpekčnej činnosti doručené podklady k 852 aplikačným zariadeniam.

K 31.12.2018 bolo z podkladov ÚKSÚP-TSÚP a ÚKSÚP do inventarizácie zaradených celkom 4 020 aplikačných zariadení, z toho:

- 3 250 plošných postrekovačov
- 59 rosičov
- 133 moričiek osív a sadby
- 43 zariadení na leteckú aplikáciu

Tabuľkový výstup (v elektronickej aj listovej forme) z inventarizácie aplikačných zariadení obsahuje:

- vlastníka (držiteľa) aplikačného zariadenia
- kategóriu aplikačného zariadenia
- typ aplikačného zariadenia
- rok výroby (rok obstarania) aplikačného zariadenia
- údaj, či je/ nie je predmetný typ aplikačného zariadenia v zozname evidovaných typov podľa § 29 zákona
- údaj, či bola/ nebola v období od 1.1.2003 vykonaná na aplikačnom zariadení kontrola v súlade s § 30 zákona.

Odborné stanoviská – ÚKSÚP, pracovisko Rovinka ako príslušný orgán štátnej správy na konanie podľa Osvedčenia o spôsobilosti vykonávať výskum a vývoj č.2017-1812/6573:2-26CO vydaného MŠVVŠ SR, v súlade so zákonom č. 172/2005 Z. z. o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja v znení neskorších predpisov a v súlade so Zelenou knihou o inovácii KOM (2011) 48 z 09.02.2011, vypracovával odborné stanoviská k posúdeniu inovatívnosti a úspore vody pre žiadateľov o Nenávratný finančný príspevok podávaných projektov v rámci výziev PPA.

Nakoľko termín na predkladanie žiadostí o vydanie odborného stanoviska presahoval do roku 2019 (trval od 11.09.2018 do 15.03.2019), vyhodnotenie vydaných stanovísk bude zverejnené v správe o činnosti ÚKSÚP za rok 2019.

Skúšobné laboratórium TSÚP

Skúšobné laboratórium TSÚP (SL TSÚP) je súčasťou ÚKSÚP-TSÚP Rovinka, ktorý je od 01.07.2017 Rozhodnutím MPRV SR začlenený do ÚKSÚP ako jeho organizačná zložka.

SL TSÚP je akreditovaným laboratóriom podľa normy ISO/IEC 17025:2005. Akreditáciu udelila Slovenská národná akreditačná služba (SNAS) ako výhradný dodávateľ akreditačných služieb v SR rozhodnutím č. 016/7144/2017/1 z 11.7.2017.

Oblasť akreditácie pokrýva skúšky technických, mechanických, ergonomických a elektrických vlastností poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych strojov a zariadení, bezpečnosti elektrických zariadení a ich krytia, meraní hluku a vibrácií v životnom a pracovnom prostredí a meraní technických parametrov dopravnej bezpečnosti tzv. zvláštnych vozidiel (mobilné stroje pre poľnohospodárstvo, lesníctvo, prípadne stavebníctvo a komunálnu techniku).

Okrem vyššie uvedeného je SL TSÚP aj v podmienkach po začlenení do ÚKSÚP ako autorizovaná a notifikovaná osoba (NB 1300) v orgánoch ES, EÚ (autorizujúcou a notifikujúcou autoritou je Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR) disponibilné k vykonávaniu odborných činností pre posudzovanie zhody emisií hluku strojov a zariadení používaných vo vonkajšom priestore podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2000/14 ES, 2005/88/ES a Nariadenia vlády SR č. 222/2002 Z. z.

Ťažiskovou oblasťou činnosti SL TSÚP v roku 2018 bolo skúšobníctvo prezentované vo forme akreditovaných skúšok v rozsahu podľa osvedčenia o akreditácii č. S-097/2017, alebo aj neakreditovaných skúšok, resp. skúšok a výkonov činností delegovaných zriaďovateľom, resp. inými ústrednými orgánmi štátnej správy a relevantnými právnymi predpismi do kompetencie ÚKSÚP prioritne pre potreby agrosektora, resp. pre subjekty s aktivitami v tomto priestore.

Z pohľadu služieb poskytovaných SL TSÚP išlo najmä o nasledujúce aktivity (uvádzame aj s počtami reálnych výstupov v jednotlivých oblastiach):

- **činnosti poverenej organizácie na úseku rastlinolekárskej starostlivosti** (Rozhodnutie MPRV SR č. 427/2017-100 zo 4.8.2017) podľa zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov; Kontroly aplikačných zariadení v procese ich používania pri ochrane rastlín (§ 30 zákona č. 405/2011 Z. z.):

Počet vykonaných kontrol: 511

Evidencia typov aplikačných zariadení pred ich uvedením na trh, resp. do používania (§ 29 zákona č. 405/2011 Z. z.):

Počet evidencií: 0

Skúšky sušiarň dreva (FAO ISPM 15/rev. 2009) pre preverenie technologických predpokladov na ničenie škodlivých organizmov v obalovom materiáli a obaloch z dreva pre potreby registrácie podnikajúcich fyzických alebo právnických osôb na úseku rastlinolekárskej starostlivosti (§ 11 zákona č. 405/2011 Z. z.):

Počet skúšok (kontrol): 46, z toho 6 prvotných a 40 opakovaných

- **činnosti technickej služby kategórie „A“ overovania vozidiel, systémov, komponentov a samostatných technických jednotiek a overovania ich zhodnosti, overovania typu spaľovacích motorov inštalovaných v necestných strojoch a overovania ich zhodnosti na účely schvaľovania, typového schvaľovania, typového schvaľovania ES a homologizácie typu** podľa zákona č. 725/2004 Z. z. o podmienkach prevádzky vozidiel v premávke na pozemných komunikáciách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako notifikovaná osoba e27/E27/K v orgánoch ES, EÚ, EHK na základe poverenia Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky (poverenie č. TSOV/5/2017 zo 16.8.2017); Testy typov zvláštnych vozidiel (nariadenie EP a R 167/2013/ES):

Počet vykonaných komplexných testov: 243

- **odborné posudzovanie technológií liehovarníckych závodov a vydávanie vyjadrení autorizovanej osoby k technologickým častiam liehovarníckych závodov** v súlade so zákonom č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov;
Počet posúdených liehovarníckych závodov: 42
- **zisťovanie faktorov životného a pracovného prostredia v oblasti merania emisií a imisií hluku a vibrácií podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti vydaného Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky;
Meranie hluku v životnom prostredí – emisie zo zdroja výrobnnej prevádzky;
Počet skúšok: 42

Hore uvedené činnosti zabezpečovalo v roku 2018 6 pracovníkov SL TSÚP (vrátane vedúceho) a 1 pracovníčka sekretariátu.

Všetky činnosti SL TSÚP boli vykonané v externých podmienkach u zákazníkov, čo kladlo na personál vysoké nároky na cestovanie a čas.

Kontroly aplikačných zariadení boli v rámci SR zabezpečené prostredníctvom 14 kontrolných staníc so samostatnou právnou a ekonomickou subjektivitou (nie sú súčasťou ÚKSÚP) a kontrolnou stanicou SL TSÚP.

Výsledky výskumu

Výsledky výskumu TSÚP reprezentujú práce Analytického laboratória tuhých palív a biomasy (ALTPB). Hlavnou činnosťou je práca spojená s riešením úloh kontraktu. V roku 2018 bol v rámci riešenia úlohy kontraktu vypracovaný návrh Kritérií udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy. Kritériá boli stanovené v súlade s platnými európskymi a národnými legislatívnymi predpismi v oblasti energetiky, poľnohospodárstva a životného prostredia. Analýzou súčasného stavu zdrojov poľnohospodárskej biomasy na území Slovenska a zohľadnením existujúcich dokumentov týkajúcich sa udržateľného využívania biomasy, boli identifikované kritériá pre posudzovanie udržateľného využívania poľnohospodárskej biomasy na energetické účely. Predmetné kritériá budú zohľadňované pri spracovávaní prognostických, legislatívnych a realizačných materiálov v oblasti energetického využívania biomasy ústrednými orgánmi štátnej správy a taktiež budú slúžiť širokej odbornej verejnosti.

ALTPB je súčasťou TSÚP Rovinka, ktorý je organizačnou zložkou ÚKSÚP. Prijímateľ ÚKSÚP v súčinnosti s ALTPB plní svoju povinnosť a zabezpečuje, že cieľové hodnoty indikátorov sú a budú naplnené tak, ako stanovuje tabuľka, ktorá sa nachádza V Prílohe č. 1 Ponuka na poskytnutie grantu k Projektovej zmluve číslo 996/2015.

Tabuľka č. 15

Relevantné indikátory	Súčasný stav/ Minimálne udržiavaná hodnota	Poznámky
Počet prevádzkovaných bioplynových laboratórií	1	Bioplynové laboratórium, ktoré je súčasťou ALTPB v TSÚP Rovinka, činnosť opísaná nižšie v texte.
Počet prevádzkovaných laboratórií na pevné palivá z biomasy	1	V TSÚP Rovinka – Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy (ALTPB), činnosť opísaná nižšie v texte.

Počet prevádzkovaných biofilmových reaktorov	1	Biofilmový reaktor je v prevádzke v Kolíňanoch u partnera SPU.
Počet prevádzkovaných granulátových reaktorov	1	Granulátový reaktor je v prevádzke v TSÚP Rovinka – Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy (ALTPB).

Cieľom a poslaním ALTPB je poskytovať kvalitné a kompletné laboratórne služby súvisiace s činnosťou v pôdohospodárstve a tieto služby neustále zlepšovať.

ALTPB prioritne vykonáva analýzy tuhých biopalív vyrobených z lesnej alebo poľnohospodárskej biomasy alebo z recyklovateľných materiálov.

Špecifikácia činností ALTPB

Položka	Objekt skúšky		Zavedená metóda	
	Predmet / Matrica / Prostredie	Vlastnosť / Parameter / Ukazovateľ / Analyt	Princíp / Druh / Typ	Označenie
1	Tuhé biopalivá a biomasa	vlhkosť	gravimetria	STN EN ISO 18134-1 STN EN ISO 18134-2
2		popol		STN EN ISO 18122
3		jemné častice		STN EN ISO 18846
4		spálne teplo	kalorimetria	STN EN ISO 18125

Za rok 2018 boli vykonané nasledovné činnosti:

1. špecifikácia a nákup absentujúceho laboratórneho skla, chemikálií, vybavenia a pracovných pomôcok
2. bolo objednané, vyhotovené a nainštalované vzduchotechnické zariadenie na odťah rozkladových splodín z muflovej pece
3. nákup potrebných technických noriem a referenčných materiálov
4. vypracovanie novej Príručky kvality podľa kritérií normy ISO/IEC 17025: 2017
5. vypracovanie ŠPP a Verifikačného protokolu a zavedenie novej metódy Priemer a dĺžka peliet
6. zavádzanie Stanovenia ťažkých kovov metódou AAS (zinok, olovo, nikel)
7. vyšpecifikovanie, zaradenie do tried presnosti, nákup, kalibrácia a overenie teplomerov, váh, závaží, sít, sušiarň a pece
8. zabezpečovanie prísunu vzoriek do laboratória – v roku 2018 bola vykonaná analýza 24 vzoriek na 71 ukazovateľov pre spoločnosti, ktoré sa zaoberajú výrobou peliet
9. v súvislosti s prebiehajúcim obdobím udržateľnosti projektu „Výskumné centrum potenciálu biomasy“ č. GIIPP001 bolo zabezpečené udržanie minimálnych hodnôt indikátorov podľa Prílohy č. 1 Projektovej zmluvy, časť 6.1 – Tabuľka č. 15 a v termíne zaslaný Správcom programu vyplnený Formulár k udržateľnosti výsledkov projektu financovaného z FM EHP alebo NFM a štátneho rozpočtu SR spolu s požadovanými prílohami obdobie 1.1. – 31.12. 2018

Personálne zabezpečenie:

1. Dňa 1. apríla 2018 bola prijatá do pracovného pomeru Harmanová Petra – laborantka. Následne 15.4.2018 nastúpila do pracovného pomeru Ing. Eva Deáková – odborný pracovník/výskumný vývojový pracovník, ktorá skončila pracovný pomer v skúšobnej dobe k 30.4.2018. Dňa 15.06.2018 prestala vykonávať funkciu vedúcej ALTPB a manažéra kvality Ing. Katarína Šimonová a 15. júna nastúpil Ing. Baltazár Farkaš – manažér kvality a Ing. Iveta Sajanová – vedúca ALTPB.

Personálne zabezpečenie laboratória ku dňu 31. 12. 2018 je teda nasledovné: Ing. Iveta Sajanová – vedúca ALTPB, Ing. Oskar Šajgalík bol ustanovený za zástupcu ALTPB a za metrológa, PhDr. Lucia Andelová, PhD. – projektová koordinátorka, Ing. Martin Sák – výskumný a vývojový pracovník, Ing. Baltazár Farkaš – manažér kvality a laborantky Bianca Kukučková a Petra Harmanová.

Ďalšie činnosti laboratória:

- výskum z oblasti energetického využitia biomasy,
- spracovávanie projektov pre energetické využitie biomasy,
- riešenie úloh kontraktov pre MPRV SR,
- projekty energetického využívania biomasy pre konkrétne podmienky podnikateľského subjektu s návrhom technologických liniek, rozbor mechanických a fyzikálno-chemických vlastností tuhých palív z biomasy,
- komplexná analýza vplyvu výroby biopalív vo vzťahu k trvalej udržateľnosti poľnohospodárskej výroby,
- kritériá pre biopalivá, stanovenie kvality biopalív, transfer poznatkov poľnohospodárskeho výskumu producentom a užívateľom poľnohospodárskej biomasy na energetické účely, špecializovaná poradenská činnosť, koncepcná, prognostická, expertízna a projektová činnosť,
- poradenské a vzdelávacie aktivity k využitiu poľnohospodárskej biomasy na energetické účely.

Činnosť v bioplynovom laboratóriu v TSÚP Rovinka za rok 2018

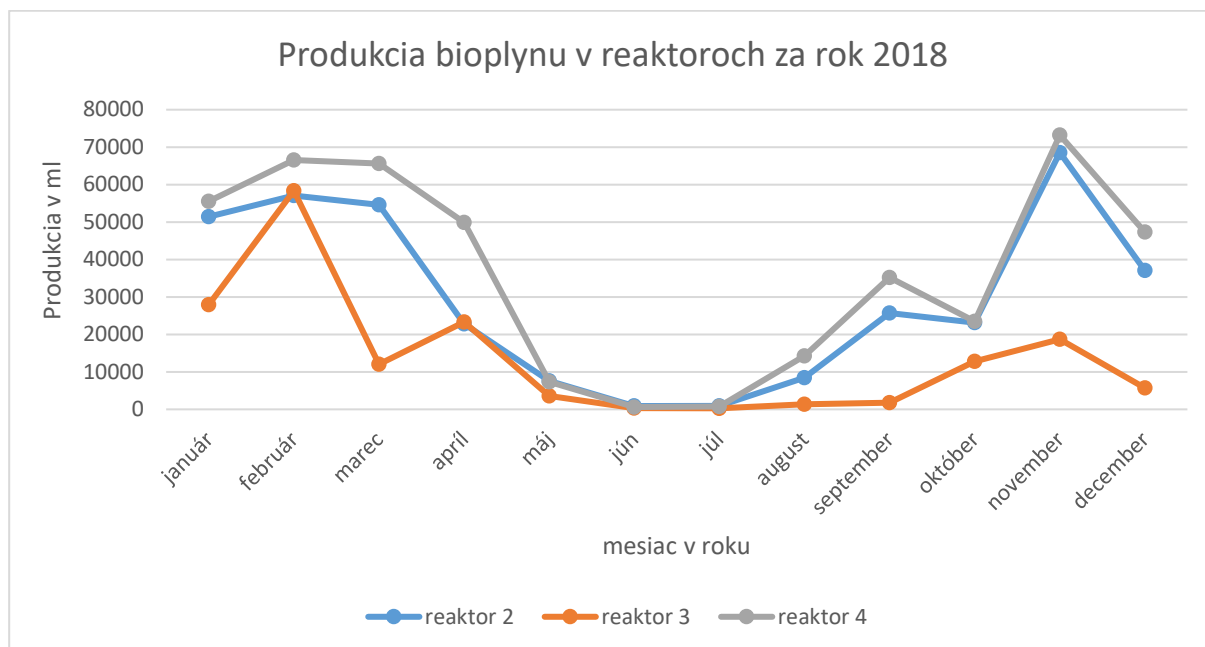
V roku 2018 sa činnosť ALTPB okrem pravidelnej obsluhy a kŕmenia reaktorov zamerala na vytvorenie vhodných nástrojovo – laboratórnych podmienok pre budúci experiment Test potenciálu produkcie bioplynu. Ďalším cieľom pre toto obdobie bolo vyvinúť analytickú metódu s dobrou separáciou – metódu použiteľnú ako pre identifikáciu tak pre kvantifikáciu. Metódu sa podarilo vyvinúť.

V prvej štvrtine roka sa pokračovalo v pravidelnom kŕmení reaktorov s označením 2, 3, 4. Na začiatku druhej štvrtiny roka došlo ku nežiadúcim okolnostiam, ako napríklad poškodeniu homogenizátora pre prípravu substrátu, alebo kompletému vyčerpaniu skladových zásob určených pre kŕmenie. Tieto okolnosti mali za následok úplnú elimináciu viability mikrobiológie v reaktoroch a teda aj rapídnu redukciu produkcie bioplynu.

V tretej štvrtine roka sa vďaka uskladnenému zmrazenému inokulu postupne podarilo naštartovať produkciu bioplynu v jednom z reaktorov. Postupne sa k nemu pridávajú ďalšie dva reaktory. Reaktory sa výhradne kŕmia substrátom, prineseným zamestnancami z ich domovov. Popri činnosti opätovného rozbehnutia reaktorov, sa personálne kapacity laboratória zameriavajú na optimalizáciu presnejšej identifikácie a kvantifikácie bioplynu na plynovom chromatografe. Súčasťou tejto činnosti bolo okrem optimalizácie metódy namerať vzorky a štandardy a vytvoriť

tak metódu s kalibračnou krivkou, ktorá aby automaticky kvantifikovala identifikované plynné zložky vzorky. Metódu sa podarilo vyvinúť.

Na začiatku posledného štvrťroka sa podarilo organizáciou zabezpečiť dostatok substrátu na kŕmenie pre nasledujúce obdobie. Substrát sa rozseparoval a uskladnil, tak aby vydržal v použiteľnom stave nasledujúce dlhé obdobie.

2.11 Ciele a prehľad ich plnenia v rámci programu potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

Program/podprogram/prvok

08W - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

08W04 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

08W0401 - Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva

Zdroj financovania:

Štátny rozpočet - Zdroj 111

Výška schváleného rozpočtu v €: 10 043 340,00

Výška upraveného rozpočtu v €: 11 511 551,62

Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2018: 11 511 497,15

Cieľ 1: Výkonom fytosanitárnej kontroly na vonkajších hraniciach EÚ zabezpečiť účinnú ochranu štátneho územia SR pred zavlečením organizmov škodlivých pre rastliny alebo rastlinné produkty

V roku 2018 pri dovoze na HIS Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a Bratislava letisko M.R. Štefánika skontrolovaných celkom 37 764 zásielok. Rastlinolekárskej kontrole v zmysle NV SR č. 199/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov podliehalo 23 730 zásielok; k 12 547 zásielkam nepodliehajúcim rastlinolekárskej kontrole colníci žiadali stanovisko kontrolného ústavu.

Pri dovoze bolo na HIS skontrolovaných 489 zásielok krmív a 14 zásielok POR pôvodom z tretích krajín. V režime tranzit bolo prevezených 34 zásielok. Pri vývoze na HIS bolo vybavených celkom 112 zásielok, na ktoré boli vydané rastlinolekárske osvedčenia. Za rok 2018 bolo pri dovoze na HIS pozastavených celkom 14 zásielok nespĺňajúcich podmienky dovozu do EÚ. Na pozastavené zásielky vydal ÚKSÚP 5 rozhodnutí s nariadeným rastlinolekárskeým opatrením na likvidáciu. Likvidácia nevyhovujúcich zásielok bola vykonaná za prítomnosti príslušných oblastných fytoinšpektorov.

Na vyzvanie colníkmi bolo vo vnútrozemí a na vyclievacích poštách skontrolovaných 43 zásielok z tretích krajín podliehajúcich rastlinolekárskej kontrole, z toho 11 zásielok alebo ich častí nespĺňalo podmienky vstupu do EÚ, všetky boli zlikvidované. Skontrolovaných bolo 9 zásielok krmív pôvodom z tretích krajín.

Cieľ 2: V rámci kontroly bezpečnosti krmivárskeho reťazca zabezpečiť analýzy vzoriek zameraných na stanovenie kvality a ostatných ukazovateľov bezpečnosti a použiteľnosti krmív v zmysle dodržiavania príslušných nariadení vlády SR a EÚ legislatívy v tejto oblasti

V roku 2018 bolo plánované analyzovať 250 vzoriek. V skutočnosti bolo v rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca zameranej na stanovenie zložiek živočíšneho pôvodu (zžp) analyzovaných 119 vzoriek. V rámci kontroly bezpečnosti krmivového reťazca sa sledovala ďalej prítomnosť ťažkých kovov (Pb, Cd, As, Hg) a vykonaných bolo 82 analýz, na sledovanie prítomnosti rezíduí kokcidiostatík bolo vykonaných 44 analýz, na sledovanie prítomnosti mykotoxínov bolo analyzovaných 240 vzoriek, na sledovanie prítomnosti melamínu bolo analyzovaných 29 vzoriek, na sledovanie prítomnosti GMO bolo vykonaných 52 analýz, na sledovanie prítomnosti rezíduí pesticídov bolo analyzovaných 84 vzoriek. Počet vzoriek a analýz stúpa, nakoľko sa rozširuje oblasť zamerania na rôzne kritéria súvisiacich s bezpečnosťou krmív. Vykonanie analýz bolo v súlade s plánom. S obdobnými kapacitami (navýšením o cca. 10 %) sa počíta aj v roku 2019.

Cieľ 3: V rámci monitoringu životného prostredia, ochrany spotrebiteľa a bezpečnosti potravín zrealizovať chemické rozborov prípravkov na ochranu rastlín.

Ako merateľný ukazovateľ bol stanovený počet chemických rozborov vykonaných vo vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín, čo v širšom spektre vypovedá o kvalite prípravkov na ochranu rastlín a ochrane spotrebiteľa.

V roku 2018 bolo podľa požiadaviek Nariadenia európskeho parlamentu a rady (ES) č.1107/2009 vykonaných 1066 chemických rozborov (ukazovateľov) v 133 vzorkách chemických prípravkov na ochranu rastlín. V počte chemických rozborov sú zahrnuté identifikácia a kvantifikácia obsahu účinnej látky, nečistoty, GC MS profil a fyzikálno-chemické analýzy, ktoré ovplyvňujú správnu aplikáciu prípravkov (penivosť, zmäčateľnosť, pH, dispergovateľnosť, suspendovateľnosť, emulzné charakteristiky, merná hmotnosť, jemnosť mletia, makroskopické posúdenie).

Z úradnej kontroly bolo analyzovaných 88 vzoriek v ktorých bolo vykonaných 678 chemických rozborov, 1vzorka bola analyzovaná v štúdií v systéme SLP a od externých žiadateľov bolo analyzovaných 45 vzoriek a vykonaných 388 chemických rozborov prípravkov na ochranu rastlín.

Požiadavky FAO nespĺňali 2 vzorky v 2 stanovených parametroch.

Prekročenie plánovaných rozborov bolo navýšené z dôvodu rozšírenia ukazovateľov súvisiacich s bezpečnosťou a požiadaviek auditu FVO DG(SANCO)/2014-7183 o navýšenie počtu vzoriek a sledovaných ukazovateľov v jednotlivých prípravkoch na ochranu rastlín.

Cieľ 4 : Plnenie činnosti v zmysle Projektovej zmluvy číslo 996/2015 z Nórskeho finančného mechanizmu

Analytické laboratórium tuhých palív a biomasy (ďalej len „ALTPB“) ako laboratórium s fixným rozsahom vykonáva a zodpovedá za vykonávanie analýz vlastností tuhých biopalív vyrobených z lesnej alebo poľnohospodárskej biomasy podľa rozsahu akreditácie v zmysle ISO/IEC 17025:2005. Pri meraniach postupuje laboratórium podľa platných technických noriem a schválených postupov, k plnej spokojnosti svojich zákazníkov, regulačných orgánov i orgánov vykonávajúcich uznanie. Laboratórium svoju činnosť vykonáva v stálych priestoroch na Majerskej 326/47, 900 41 Rovinka.

Oblasť akreditácie:

„Výkon skúšok tuhých biopalív vyrobených z biomasy“

Laboratórium vykonáva okrem akreditovaných aj neakreditované činnosti:

- a) výskum z oblasti energetického využitia biomasy,
- b) spracovávanie projektov pre energetické využitie biomasy,
- c) riešenie úloh kontraktov pre Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky.

ALTPB v roku 2018 prijalo a analyzovalo 24 vzoriek.

Cieľ bol splnený.

Cieľ 5 : Plnenie činnosti zákona č. 405/2011 Z.z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona NR SR č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov

TSÚP vykonal predmetné posudzovanie ako poverená organizácia na úseku rastlinolekárskej starostlivosti v súlade s § 6 zákona č. 405/2011 Z.z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona č.145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a v súlade s vyhláškou MPRV SR č.41/2002 Z.z a normou FAO ISPN 15/2002 pre overenie podmienok vhodnosti pre tepelné ošetrovanie drevených obalových materiálov proti živočíšnym škodcom

v rámci procesu registrácie subjektov na úseku rastlinolekárskej starostlivosti podľa § 11 zákona 405/2011 Z.z. Cieľ bol splnený.

TSÚP vykonal predmetné posudzovanie ako poverená organizácia na úseku rastlinolekárskej starostlivosti v súlade s § 6 zákona č. 405/2011 Z.z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona č.145/1995 Z.z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov a v súlade s vyhláškou MPRV SR č.41/2002 Z.z a normou FAO ISPN 15/2002 pre overenie podmienok vhodnosti pre tepelné ošetrovanie drevených obalových materiálov proti živočíšnym škodcom v rámci procesu registrácie subjektov na úseku rastlinolekárskej starostlivosti podľa § 11 zákona 405/2011 Z.z. Cieľ bol splnený.

Cieľ 6 : Plnenie činnosti v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov.

TSÚP vykonáva predmetné posúdenia ako autorizovaná osoba v súlade s § 3 ods. (3) zákona č. 467/2002 Z. z. o výrobe a uvádzaní liehu na trh v znení neskorších predpisov.

Cieľ bol splnený.

Program/podprogram/prvok

08W - Potravinová bezpečnosť, zdravie a ochrana zvierat a rastlín

08W04 - Regulácia vstupov, zdravie a kvalita rastlín

08W0402 - Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty

Európska Komisia Rozhodnutím o grante a pridruženom financovaní schválila financovanie Národného monitorovacieho programu prieskumu vybraných škodlivých organizmov v Slovenskej republike, ktorý vykonáva ÚKSÚP a Národné lesnícke centrum.

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v €:	108 000,00
Výška upraveného rozpočtu v €:	61 926,67
Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2018:	61 926,67

Cieľ 1: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov vo všeobecnosti a pre určité rastliny a rastlinné produkty

Odbor ochrany rastlín Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave v spolupráci s Národným lesníckym centrom vo Zvolene monitoroval v rámci tejto úlohy spolu 35 vybraných škodlivých organizmov rastlín, rastlinných produktov alebo iných predmetov. V rámci celého tohto monitoringu bolo zistených 5 vzoriek s pozitívnym výskytom škodlivých organizmov, na ktorých eradikáciu bolo vydaných 5 rozhodnutí. Všetky nariadené rastlinolekárske opatrenia boli vykonané, čím sa zabránilo rozširovaniu týchto škodlivých organizmov na území Slovenskej republiky.

Cieľ 2: Zhromažďovanie spoľahlivých údajov o prítomnosti alebo neprítomnosti škodcov na zozname upozornení EPPO a diagnostikovanie neobvyklých príznakov svedčiacich o nových škodcoch, ktoré sú nevyhnutné pre včasné odhalenie prítomnosti nových škodcov

Odbor ochrany rastlín Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave vykonával kontrolu prieniku nových škodlivých organizmov na územie Slovenskej republiky. V rámci týchto pozorovaní a prieskumov boli zistené prvé výskyty *Phytophthora ramorum* (náhle odumieranie dubov) v počte 1 pozitívnej vzorky, na ktorú bolo vydané 1

rozhodnutie na likvidáciu napadnutých rastlín, a *Rhagoletis completa* (vrtivka orechová) v počte 11 pozitívnych vzoriek, proti ktorým bolo nariadených 11 rozhodnutí na likvidáciu daného škodlivého organizmu. Okrem toho bolo zistených 22 opakovaných pozitívnych výskytov iných škodlivých organizmov zistených v predošliých rokoch, proti ktorým bolo vydaných 19 rozhodnutí na likvidáciu škodlivých organizmov. Všetky nariadené rastlinolekárske opatrenia boli vykonané, čím sa zabránilo rozširovaniu týchto nových škodlivých organizmov na území Slovenskej republiky.

Program/podprogram/prvok/:

090 - - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

09009 - - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0900901 - Podporná infraštruktúra

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v €:	0,00
Výška upraveného rozpočtu v €:	514 164,76
Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2018:	514 164,44

Ciele a ukazovatele sú identické ako v programe 08W0401, kde sú aj za rok 2018 vyhodnotené.

Program/podprogram/prvok/:

0EK - - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K - - Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu

0EK0K 03 - Podporná infraštruktúra

Zdroj financovania:	Štátny rozpočet - Zdroj 111
Výška schváleného rozpočtu v €:	160 000,00
Výška upraveného rozpočtu v €:	115 594,80
Vykazovaná skutočnosť k 31.12.2018:	115 566,92

Cieľ 1: Efektívnejšie využívanie a riadenie prostriedkov na IT výdavky s maximálnou hospodárnosťou vynaloženia finančných prostriedkov

Oddelenie IT Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave zabezpečilo v plnom rozsahu podpornú infraštruktúru na zabezpečenie plynulej činnosti organizácie. V rámci rutínnej prevádzky infraštruktúry boli uhradené poplatky za používanie komunikačnej infraštruktúry a telekomunikačných služieb v celkovej sume 25556,30 EUR. Za 5717,51 EUR bola nakúpená výpočtová technika a telekomunikačná technika určená obnovu vyradenej VT. Nový softvér a aktualizácia používaného softvéru bola v celkovej sume 84293,11 EUR.

3. Oblasti výkonu kontroly

ÚKSÚP - Sekcia kontroly vykonáva úradné kontroly, štátne odborné kontroly a odbery úradných vzoriek na kontrolno-analytickú činnosť v piatich základných oblastiach poľnohospodárstva; predovšetkým u výrobcov, veľkodistribútorov, pestovateľov, predajcov a skladovateľov, v oblasti rastlinných komodít, prípravkov na ochranu rastlín, monitoringu výskytu škodlivých organizmov rastlín, osív a sadív, krmív, hnojív a pôdy, ako aj kontrol, ktoré sú vykonávané pre iné organizácie na základe dohôd alebo delegovania.

3.1 Systém výkonu kontrol

Systém výkonu kontrol je metodicky riadený prostredníctvom sekcie odborných činností, ktorá vydáva metodické pokyny na výkon kontrol, vypracúva plány kontrol a vydáva pokyny pre výkon kontrol v prípade potreby zamedziť možnosti vzniku poškodenia zdravia ľudí, zvierat a životného prostredia protiprávnym konaním. Systém vykonávania kontrol je zabezpečený unifikovaným jednotným spôsobom na celom Slovensku.

3.2 Oblasti výkonu kontroly

3.2.1 Oddelenie kontroly pôdy a hnojív

Oddelenie kontroly pôdy a hnojív (OKPH) vykonáva štátnu odbornú kontrolu certifikovaných hnojív, hnojív ES, vzájomne uznaných hnojív, kontrolu evidencie o používaní hnojív, skladovania hnojív, kontrolu zákonných postupov pri aplikácii čistiarenských kalov, dnových sedimentov a zhodnotiteľných odpadov ako aj vedľajších živočíšnych produktov. Oddelenie kontroly pôdy a hnojív vykonáva kontroly dodržiavania požiadaviek krížového plnenia v oblasti životného prostredia u poľnohospodárskych subjektov v zraniteľných oblastiach – tzv. nitrátová smernica, v rámci „zelenej oblasti“, modul PH1.

Prehľad všetkých kontrol	Počet za rok
Kontrola podnikateľov v pôdohospodárstve a kontrola obhospodarovateľov v zraniteľných oblastiach	131
Kontrola producentov – bioplynové stanice	63
Riešenie podnetov a sťažností	32
Odber vzoriek (v rámci riešenia podnetov a sťažností)	4
Krížové plnenie, modul PH1	190
Spolu	420

Najčastejšie zistenia v oblasti výkonu štátnych odborných kontrol:

Najvyššia miera potenciálneho ohrozenia životného prostredia vplyvom poľnohospodárskej činnosti pochádza z aplikácie digestátu a kvapalných hnojív – hlavne aplikáciou v zakázanom období a na zamrznutú pôdu. Hrozbou sú aj voľné skládky hospodárskych hnojív, kedy sú organické hnojivá uskladňované na pozemkoch bez súladu s plánom hnojenia. Všetky kontrolované subjekty, ktoré mali nevyhovujúce skládky, po vykonaní kontroly zabezpečili skládky proti vytekaniu. Pri kontrolách neboli zistené prekročenia dávok dusíka pri hnojení. Zisteným nedostatkom bolo nedôsledné vedenie evidencie (tzv. kniha honov). Vzrástol počet

podnetov, v ktorých sa sťažovatelia sťažujú na zápach z poľnohospodárskej činnosti a na vytváranie dočasných skládok blízko obytných zón prípadne pri neskorom zapracovaní do pôdy.

Najčastejšie zistenia v oblasti kontrol krížového plnenia

Medzi najčastejšie zistenia pri výkone kontrol patrí hnojenie na zamrznutú pôdu, skladovanie tekutých hnojív a nesprávne uložený hnoj na poľnohospodársku pôdu.

Prehľad zistení (modul PH1)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Modul PH1, otázka č.1.5	4	Evidencia o hnojení a agrotechnike bola neúplná, resp. nebola vedená.
Modul PH1, otázka č.1.2	1	Kontrolou bolo zistené umiestnenie voľnej skládky na svahu so sklonom nad 3°.
Modul PH1, otázka č.1.3	2	Neboli dodržané podmienky skladovania tuhých hospodárskych hnojív a kompostu na poľnohospodárskej pôde v zraniteľných oblastiach: - Navážka maštalného hnoja nebola zhrnutá do súvislej hromady a zabezpečená proti vytekaniu hnojovky a jej rozptyľovaniu do okolia. - Miesto voľnej skládky a prvá navážka na voľnú skládku nebola zaevidovaná v knihe honov ani v pláne hnojenia. - Voľná skládka nebola spracovaná do začiatku zakázaného obdobia.
Modul PH1, otázka č.1.4	1	Kontrolou bola zistená prítomnosť hospodárskych hnojív v nárazníkovej zóne a v tesnej blízkosti vodného zdroja v dĺžke približne 40 metrov pozdĺž vodného toku.
Modul PH1,- Kontrola neumožnená	2	Pri ohlásení kontroly, bola žiadateľom kontrola odmietnutá.
Spolu	10	5,26% zo 190 kontrol

3.2.2 Oddelenie kontroly ochrany rastlín

Časť I. Vnútroštátna kontrola

Oddelenie kontroly ochrany rastlín (OKOR), vykonáva rastlinolekárске kontroly rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov a vystavuje rastlinolekárске osvedčenia. Vykonáva monitoring výskytu škodlivých organizmov vrátane vzorkovania rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov. V oblasti používania prípravkov na ochranu rastlín (POR) a pomocných prípravkov vykonáva kontrolu u konečných užívateľov pri uvádzaní prípravkov na trh, dovoze, evidencii spotreby, kontroluje ich pozemnú a leteckú aplikáciu.

Oddelenie kontroly ochrany rastlín vykonáva kontroly dodržiavania požiadaviek krížového plnenia v oblasti životného prostredia u poľnohospodárskych subjektov v rámci „zelenej oblasti“ – modul DPEP3 – Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu, dodržiavania požiadaviek

krížového plnenia v oblasti životného prostredia u poľnohospodárskych subjektov v rámci „zelenej oblasti“ – modul PH10 – Používanie prípravkov na ochranu rastlín a v oblasti delegovaných kontrol Oddelené priame platby (tzv. greening, GREE), ďalej Platba pri zaradení do agroenvironmentálno - klimatického opatrenia a Chov a udržanie ohrozených druhov zvierat.

Prehľad všetkých kontrol vnútroštátna kontrola	Počet za rok
kontrola poľnohospodárskych subjektov, kontrola starých prípravkov v poľnohospodárskych subjektoch, kontrola subjektov zaoberajúcich sa službami a odber vzoriek	391
kontrola poľnohospodárskeho subjektu v teréne (náhodná) a kontrola pozemnej aplikácie prípravkov priamo v teréne	17
kontrola aplikačných zariadení u subjektov poskytujúcich služby	15
kontrola prípravkov u distribútorov a odber vzoriek	9
kontrola prípravkov v malopredajniach a odber vzoriek	222
kontrola prípravkov vo veľkoobchodných sieťach a odber vzoriek	27
kontrola prípravkov vo veľkoskladoch a odber vzoriek	25
kontrola dovozu prípravkov z tretích krajín a kontrola prípravkov v rámci EÚ - vnútroštátna kontrola	118
kontrola úletov pri pozemnej a leteckej aplikácii prípravkov - podnety	15
kontrola leteckej aplikácie prípravkov v teréne	12
kontrola prípravkov na verejných priestranstvách	9
kontroly (náhodné, nahlásené) divého konope	12
kontrola nariadených opatrení uvedených v rozhodnutiach mak a konope (zákon č. 139/1998)	70
kontrola registrovaných subjektov a sušiarňí podľa § 11 zákona č. 405/2011 Z.z.	92
kontrola prevádzkových priestorov zaregistrovaných subjektov podľa § 9 ods. 2 NV SR č. 199/2005 Z.z. a kontrola rastlinných pasov a ich evidencie podľa § 9 ods. 4 NV SR č. 199/2005 Z.z.	44
kontrola pri vývoze rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov podľa § 12 ods. 4 zákona č. 405/2011 Z.z.	430
kontrola pri dovoze z tretích krajín podľa § 11 NV SR č. 199/2005 Z.z. – vnútroštátna kontrola	9920
kontrola množiteľských porastov	52
kontrola kočovania včelstiev	112
komisionálne prehliadky (podnety na zaburinenú pôdu)	10
kontroly na požiadanie	33
monitoring škodlivých organizmov a inváznych burín	48
odber vzoriek rastlín, rastlinných produktov a iných predmetov	2995
opakované kontroly (kontroly uložených nápravných opatrení)	2813
	28

kontrola oddelených platieb (tzv. greening) – časť Existencia oblasti ekologického záujmu (EFA) v teréne	844
kontrola oddelených platieb (tzv. greening) – časť Existencia oblasti ekologického záujmu (EFA); administratívna kontrola	347
kontrola viazaných priamych platieb	46
kontrola platieb v rámci sústavy NATURA 2000 na poľnohospodársky pozemok (trvalý trávny porast)	5
kontrola agroenvironmentálno-klimatického opatrenia	124
krížové plnenie modul DPEP3 (počet 119 kontrol) a modul PH10 (počet 115 kontrol)	234
Chov a udržanie hospodárskych zvierat	28
Spolu	16334

Najčastejšie zistenia v oblasti výkonu poautorizačnej kontroly prípravkov na ochranu rastlín (POR):

Aplikácia POR v teréne bez platného atestu pozemného aplikačného zariadenia, aplikácia POR v teréne bez osvedčenia v zmysle § 32 zákona č. 405/2011 Z. z. aplikácia POR v teréne pri vzniku úletu v extraviláne (neakceptovanie sily vetra pri aplikácii, nedodržanie vzdialenosti od susedných pozemkov). Aplikácia POR v teréne s následkom úhynu včiel spôsobenej nedostatočnou komunikáciou medzi včelárom a farmárom. Nedodržanie dávky a koncentrácie pri aplikácii POR v teréne. Použitie POR, ktoré sa nesmú používať v pásmach ochrany vodných zdrojov (OPVZ). Vybavenie skladov na pesticídy u väčšiny farmárov nespĺňa všetky povinnosti vyplývajúce z vyhlášky MPRV SR č. 491/2011 Z. z. - chýba teplomer, vlhkomer, označenie skladu a pod., Problémom je aj povinná evidencia spotreby POR u niektorých farmárov, najmä u malých farmárov a SHR.

Prehľad zistení (oblasť POR)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Etikety – veľkospotrebitel'ské balenia	1	Etiketa v inom jazyku, chyby na etikete, veľkosť balenia nezodpovedá schválenej etikete
Etikety – malopredajne	4	Etiketa v inom jazyku, chyby na etikete, veľkosť balenia nezodpovedá schválenej etikete
Spôsob predaja – malopredajne	1	Nedostatky v rámci voľno predávaných POR
Predaj POR – maloobchodné reťazce	1	Dátum ukončenia autorizácie POR
Predaj POR - malopredajne	71	Dátum ukončenia autorizácie POR
Predaj POR - malopredajne	2	Predaj neautorizovaných POR resp. po expirácii
Dovoz POR na trh v Slovenskej republike	4	Ilegálny dovoz (Ukrajina)
Aplikácia POR – farmár	1	Aplikácia v ochrannom pásme vodného zdroja, neoznačenie OPVZ

Aplikácia POR – farmár	2	Chýbajúca atestácia pozemného aplikačného zariadenia, moričky
Aplikácia POR – farmár	1	Nesprávne skladovanie
Odborná spôsobilosť – maloobchodné reťazce	1	Chýbajúce osvedčenie odbornej spôsobilosti
Odborná spôsobilosť – malopredajne	33	Chýbajúce osvedčenie odbornej spôsobilosti
Spolu		122

Najčastejšie zistenia a pochybenia v oblasti výkonu rastlinolekárskej starostlivosti:

Z hľadiska rastlinolekárskej starostlivosti boli vydané rastlinolekárske opatrenia vo forme „Rozhodnutia“. Vo väčšine prípadov sa jedná o prirodzený vývoj v prírode a nie o pochybenie na strane kontrolovaného subjektu. Jedno „Rozhodnutie“ bolo vydané na likvidáciu výpestkov jabloní s pôvodom v tretej krajine.

Prehľad zistení (oblasť rastlinolekárskej starostlivosti)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus (baktériová krúžkovitosť zemiaka)	1x pozitívna vzorka	1 rozhodnutie
Ditylenchus destructor (hád'atko)	1x pozitívna vzorka	1 rozhodnutie
Erwinia amylovora (spála jadrovin)	9x pozitívna vzorka	8 rozhodnutí
European stone fruit phytoplasma, syn. Apricot chlorotic leafroll phytoplasma (európska žltáčka kôstkovín)	9x pozitívna vzorka	8 rozhodnutí
Globodera spp. (hád'atko zemiakové)	4x pozitívna vzorka	4 rozhodnutia
Pear decline phytoplasma (fytoplasma chradnutia hrušky)	1x pozitívna vzorka	1 rozhodnutie
Phytophthora ramorum (náhle odumieranie dubov)	1x pozitívna vzorka	1 rozhodnutie
Plum pox potyvirus (šarka sliviek)	2x pozitívna vzorka	1 rozhodnutie
Ralstonia solanacearum (hnedá hniloba zemiaka)	2x pozitívna vzorka	0 rozhodnutí
Rhagoletis completa (vrtivka orechová)	24x pozitívna vzorka	11 rozhodnutí
Spolu	54 pozitívnych vzoriek	36 vydaných rozhodnutí

Prehľad evidovaných podnetov a sťažností

Predmet	Počet za rok	Výsledok kontroly
Podnet – Prípravky na ochranu rastlín	15	Postúpené na ďalšie konanie
Podnet – rastlinolekárska starostlivosť	33	Postúpené na ďalšie konanie

Najčastejšie zistenia v oblasti kontrol krížového plnenia

Prehľad zistení (modul DPEP3 – Ochrana podzemných vôd proti znečisteniu)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Porušenie DPEP3, otázka č. 1	2	Nebola dodržaná povinnosť viesť dokumentáciu o nadobúdaní a zaobchádzaní s nebezpečnými látkami podľa osobitného predpisu
Porušenie DPEP3, otázka č. 2	3	Nebola dodržaná podmienka dodržiavať zákaz priameho vypúšťania a zabránenie nepriameho vypúšťania nebezpečných látok do podzemných vôd
Porušenie DPEP3, otázka č. 3	1	Nebola dodržaná podmienka pravidelne vykonávanej kontroly skladov, skládok, skúšky tesnosti potrubí, nádrží a prostriedkov na prepravu látok, ako aj vykonávanie ich pravidelnej údržby a opravy.
Spolu	6	5,04% zo 119 kontrol

Prehľad zistení (modul PH10 – Používanie prípravkov na ochranu rastlín)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Porušenie PH10, otázka č. I.1	1	Nebola dodržaná podmienka používania takých prípravkov na ochranu rastlín, ktoré sú registrované podľa osobitného predpisu v SR a ich aplikácia podľa údajov uvedených na etikete.
Porušenie PH10, otázka č. I.1b	1	Prípravky na ochranu rastlín neboli použité v autorizovanej dávke.
Spolu	2	1,73% zo 115 kontrol

Prehľad zistení (oddelené priame platby (tzv. greening, GREE))

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Oddelené priame platby (GREE)-porušenie otázky 1	3	Nebola dodržaná podmienka nepoužívať hnojivá a POR na ornej pôde ležiacej úhorom, plochách s medziplodinami alebo zelenou pokrývkou
Oddelené priame platby (GREE)-porušenie otázky 7	4	Nebola dodržaná podmienka termínu výsevu zmesi zimných medziplodín do 30.9., pričom neboli prítomné najmenej 8 týždňov od výsevu
Oddelené priame platby (GREE)-porušenie otázky 8	2	Nebola dodržaná podmienka plôch s medziplodinami tvorených zmesou druhov

		plodín, aby táto zmes obsahovala maximálne 90 % jednej plodiny.
Oddelené priame platby (GREE)-porušenie otázky 11	2	Nebola dodržaná podmienka pokrytia plôch po úrode jednoročných dusík viažucich plodín od 15.11. do 15.2.nasledujúceho roka oziminou.
Spolu	11	0,92 % z 1191 kontrol

Platba pri zaradení do agroenvironmentálno - klimatického opatrenia

Žiadatelia o podporu nevedú evidenciu o výrobe, nákupe, spotrebe a zneškodňovaní niektorej zo sledovaných skupín látok napriek tomu, že ich vyrábajú, nakupujú alebo používajú. Nepredložili a nevedú prvotnú evidenciu (denník) o likvidácii vôd z dojárni a v prípade miešania vôd z dojárni s inými tekutými hospodárskymi hnojivami ich neuvedú v knihe honov.

Prehľad zistení (agroenvironmentálno - klimatického opatrenia)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F-otázka 1a	1	Nebola dodržaná podmienka žiadateľa absolvovať školiaci kurz do konca prvého roku trvania záväzku.
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F-otázka 2	1	Žiadateľ nepredložil osvedčenie o odbornej spôsobilosti v súvislosti s prípravkami na ochranu rastlín.
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F-otázka 2	1	Nebola dodržaná podmienka, že aplikačné zariadenie musí byť skontrolované najmenej raz za 5 rokov do roku 2020.
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F1-otázka 7	1	Žiadateľ nezabezpečil celoročne zelený kryt pôdy porastom trávnatých zmesí, slamou, senom alebo iným mulčovacím materiálom najmenej v každej uličke ovocného sadu, alebo hospodárenie na terasách.
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F2-otázka 1a	1	Nebola dodržaná podmienka žiadateľa nepoužívať prípravky na ochranu rastlín so zakázanými účinnými látkami, uvedenými v príl.č.11 NVSR č. 75/2015 Z.z.
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F2-otázka 6	1	Žiadateľ nemá vykonané rozbory pôdy pre I. alebo 4. rok záväzku.
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F 5-otázka 4	9	Nebola dodržaná podmienka vykonania prvej kosby najneskôr do 30.júla kalendárneho roka.

Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F 5 otázka 5	1	Nebola dodržaná podmienka počtu kosieb podľa typu biotopu.
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F 5 otázka 9	1	Nebola dodržaná podmienka košarovať najviac 1 DJ na 10 m ² a denné prekladanie košiara.
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F5 – otázka 10	6	Zistené viditeľné poškodenie biotopov rozšľapaním pri napájacích, pasením nadmerného počtu zvierat.
Platba pri zaradení do agroenvironmentálno-klimatického opatrenia Časť. F5 – otázka 11a	2	Nebola dodržaná podmienka na plochách trávnych porastov nepoužívať diskovanie, orbu, odvodňovacie opatrenia.
Spolu	25	20,16% zo 124 kontrol

Prehľad zistení (chov a udržanie ohrozených druhov zvierat)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Porušenie - Otázka č. 3-II.,IV.,V.,VI.,VII odrážka	1	Žiadateľ predložil neúplné doklady potrebné k výkonu kontroly na mieste. Predmetné podmienky a požiadavky nebolo možné skontrolovať.
Spolu	1	3,57% z 28 kontrol

Časť II. Vonkajšia hraničná kontrola

Oddelenie kontroly ochrany rastlín (OKOR) vykonáva kontroly rastlinného materiálu a tovarov na hraničných kontrolných staniciach (HKS) v rámci predvstupovej kontroly do priestoru EÚ na určených miestach: železničná doprava HKS Čierna nad Tisou a vysunuté miesta výkonu kontroly Dobrá a Maťovce, cestná doprava HKS Vyšné Nemecké a letecká doprava HKS Letisko Bratislava.

Prehľad všetkých kontrol vonkajšia hraničná kontrola	Počet za rok
DOVOZ železničná a cestná doprava: počet zásielok rastlín, rastlinných produktov alebo tovarov podliehajúcich kontrole	23721
počet pozastavených zásielok z počtu 23721 zásielok	14
počet zásielok rastlín, rastlinných produktov alebo predmetov nepodliehajúcich kontrole (na žiadosť colníkov)	13345
počet zásielok krmív rastlinného pôvodu	543
počet zásielok prípravkov na ochranu rastlín	14
DOVOZ letecká doprava	9
TRANZIT železničná a cestná doprava: počet zásielok rastlín, rastlinných produktov alebo predmetov	34

VÝVOZ železničná a cestná doprava: počet zásielok, na ktoré bol vydaný fytocertifikát	98
Spolu počet zásielok	37764

Najčastejšie zistenia v oblasti dovozu/vývozu z/do tretích krajín na vonkajšej hraničnej kontrole boli nesúlad dovážaného WPM – obalové drevo bez označenia, nečitateľná značka, výskyt živých škodcov, neúplnosť fytocertifikátu, nesúlad údajov uvedených vo fytocerifikáte v porovnaní s prepravnými dokladmi.

Prehľad zistení (vonkajšia hraničná kontrola)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
WPM – nesúlad s ISPM č. 15 – nečitateľná značka	1	vrátená zásielka
WPM – nesúlad s ISPM č. 15 – bez označenia	7	nariadená likvidácia
WPM – nesúlad s ISPM č. 15 – bez označenia	2	zásielka poukázaná na fytokontrolu do ČR na základe dohody
WPM – podozrenie na výskyt škodlivého organizmu	1	uvoľnená zásielka na základe výsledku laboratórneho rozboru
WPM – výskyt živého škodlivého organizmu	1	likvidácia zásielky
Ihličnaté rezivo – nesúlad údajov vo fytocerifikáte a v prepravných dokladoch	1	zásielka uvoľnená po doručení nového fytocerifikátu
Rajčiny – neúplný fytocerifikát (bez dodatočného prehlásenia)	1	vrátená zásielka
Spolu		14

3.2.3 Oddelenie kontroly osív a sadív

Oddelenie kontroly osív a sadív (OKOS) vykonáva kontrolu pestovateľov, pestovateľských plôch, technologických zariadení a predajní. Kontroluje výskyt škodlivých činiteľov na pestovateľských plochách a vykonáva kontrolu množiteľského materiálu pestovaných rastlín v priebehu jeho výroby, spracúvania, balenia, označovania a skladovania ako aj kontrolu množiteľského materiálu pri dovoze z tretích krajín. V oblasti geneticky modifikovaných rastlín (GMR) a prítomnosť geneticky modifikovaných organizmov (GMO), kontroluje ich bezpečné nakladanie v zmiešaných pestovateľských systémoch. Odoberá vzorky osív, sadív a množiteľského materiálu na kontrolno - analytické účely.

Prehľad všetkých kontrol	Počet za rok
výkon kontroly pestovania GMR podľa zákona č. 184/2006 Z.z., prehliadky pri zakladaní porastov, pestovaní, zbere, nakladaní s produkciou a kontrola pestovateľskej plochy po rokoch pestovania	4

odber vzoriek na zistenie prítomnosti GMO pri pestovaní podľa zákona č. 184/2006 Z.z.	50
poľné prehliadky porastov poľných plodín a zelenín, zemiakov, ovocných drevín a viniča	4303
odber vzoriek, na skleníkové skúšky, na testovanie a vegetačné skúšky pri uznávaní, a dovoz z tretích krajín	6016
kontrola balenia, uzatvárania a vystavenie úradných návesiek	29
kontrola skladov - automatické vzorkovače, vzorkovacie pomôcky, kontrola nakladania s neuznaným osivom, osivom uznaným na výnimku, kontrola baliarní zelenín, kontrola žiadateľov o zápis do evidencie dodávateľov množiteľského materiálu	196
odber vzoriek z uznaného/certifikovaného osiva a množiteľského materiálu (MM) na následnú kontrolu, laboratórny rozbor pri kontrole adjustovaného osiva, kontrola udržiavacieho šľachtenia, kontrola osiva s neukončenou certifikáciou	141
kontrola balenia/uzatvárania, návesiek na obaloch už uznaného zabaleného osiva	54
kontrola výroby štandardného osiva zelenín, konformného materiálu ovocných drevín, sadeníc zelenín a okrasných rastlín, kontrola správnosti dokumentácie a odber vzoriek na laboratórny rozbor, testovanie a vegetačné skúšky	1202
kontrola poľných prehliadok po poverených inšpektoch	22
odber vzoriek po uznaní v poverených laboratóriách	193
kontrola balenia po uznaní v poverených laboratóriách návesky vystavované na základe uznania v poverených laboratóriách	38
Spolu	12248

Najčastejšie zistenia v rámci výkonu kontrol:

V priebehu hospodárskeho roka 2018 pri výkone kontrol boli zaznamenané pochybenia v oblasti kontrol množiteľského materiálu, ktorého konečná certifikácia nebude vykonaná na Slovensku. Pri výkone kontrol skladov a vzorkovacích priestorov boli zaznamenané porušenia v oblasti označenia jednotlivých dielov dávok, označenia kontajnerov a v čistote a označení skladov. V čase prehliadok porastov pri poľných prehliadkach boli zaznamenané porušenia pri označovaní porastov, nezhoda vo výmerách porastov v porovnaní s evidenciou v knihe honov, nesúlad uvedenej predplodiny v prihláške v porovnaní s knihou honov a nedodržaním izolačných vzdialeností.

Prehľad zistení

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Zákon č. 597/2006 Z.z., §4, ods.k	6	Odstránené na mieste
Zákon č. 597/2006 Z.z., §4, ods.k	2	Postúpené na ďalšie konanie
Spolu		8

3.2.4 Oddelenie kontroly vinohradníctva a vinárstva

Oddelenie kontroly vinohradníctva a vinárstva (OKVV) vykonáva štátnu odbornú kontrolu v oblasti vedenia registra vinohradov a udeľovania povolenia na opätovnú výsadbu, osvedčuje hrozno na účely výroby vína, ktorému sa má prideliť štátne kontrolné číslo, vykonáva odber vzoriek vína vo vinárskom podniku na vyžiadanie žiadateľa, ktoré bude predmetom certifikácie. V rámci delegovaných činností z PPA vykonáva kontrolu reštrukturalizácie vinohradov.

Prehľad všetkých kontrol	Počet za rok
Pred schválením projektu na základe poverenia z PPA	97
Po ukončení opatrenia na základe poverenia z PPA	23
Kontrola výsadby	27
Kontrola na mieste a aktualizácia registra	40
Kontrola vyklčovania	5
Odber vzoriek na certifikáciu vína	103
Osvedčovanie hrozna (vo vinohrade, u výrobcu)	105
Osvedčovanie hrozna na výrobu tokajských vín u výrobcu	13
Osvedčovanie množstva cibéb	13
Spolu	426

Najčastejšie zistenia v rámci výkonu kontrol:

Absencia označenia vinohradov registračným číslom podľa § 8 odsek 5 zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve a nesplnenie povinnosti vinohradníka označiť vinohradnícku plochu prideleným registračným číslom.

Prehľad zistení

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Neoznačenie vinohradu registračným číslom	42	Upozornenie vinohradníka na dodržiavanie legislatívy

3.2.5 Oddelenie krmív a výživy zvierat

Oddelenie krmív a výživy zvierat (OKVZ) vykonáva úradnú kontrolu krmív na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, uvádzania krmiva na trh a jeho používania v Slovenskej republike. Vykonáva kontroly v oblasti; registrácie krmivárskych podnikov, kontroluje osvedčenia o zápise krmivárskych podnikov do registra a vydané osvedčenia o odbornej spôsobilosti osobám na činnosť krmivárskeho podniku. Vykonáva úradné odbery vzoriek krmív v rámci úradnej kontroly na analytické rozbor. Kontroluje dodržiavanie podmienok a zásad označovania geneticky modifikovaných krmív a obchodovanie s nimi. Oddelenie kontroly krmív a výživy zvierat vykonáva aj kontroly krížového plnenia v oblasti: Verejné zdravie, zdravie ľudí, zvierat a rastlín, tzv. "biela oblasť", modul PH4 pre PPA v súčinnosti so ŠVPS SR.

Prehľad všetkých kontrol	Počet za rok
plánované kontroly MANCP - schválené KP	214
plánované kontroly MANCP - ostatné	477
plánované kontroly obchod, preprava, prvovýroba	521
cielené kontroly	22
dovoz krmív z tretích krajín	39
mimoriadne kontroly a oznámenia RASFF	6
opakované kontroly podľa nariadenia 380/2009 Z.z.	2
odber vzoriek krmív	1173
miestne šetrenie pred schválením	9
audity krmivárskych podnikov	7
podnety a sťažnosti	6
krížové plnenie pre PPA modul PH4	230
verejné sklady krmív z poverenia MPRV SR	10
Spolu	2716

Najčastejšie zistenia v oblasti výkonu úradných kontrol:

Pri vykonaných kontrolách sa zistili porušenia legislatívy v oblasti dodržiavania povinnosti registrácie a schválení krmivárskych podnikov (platnosť registrácie, neregistrovanie všetkých činností a pod.). Ďalej boli zistené porušenia ohľadom uvádzania povinných informácií o krmivách na etikete, ktoré boli vyrobené alebo uvedené na trh (označovanie krmív, nedodanie etikiet v úradnom jazyku, nesprávny preklad originálnych etikiet, nedostatočné označenie, chýbajúce legislatívou predpísané údaje). Ďalšie nedostatky boli zistené pri kontrole odbornej spôsobilosti fyzickej osoby (osvedčenie), skladového poriadku, organizačného a dokumentačného poriadku a pri kontrole technologického postupu výroby krmiva.

Prehľad zistení (úradné kontroly)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Zákon č. 271/2005 Z. z. § 2, ods. 1 registrácia a schvaľovanie	159	Zápis, uložené opatrenie
Zákon č. 271/2005 Z. z. § 5 osvedčenie o odbornej spôsobilosti	42	Zápis, uložené opatrenie
Nariadenie (ES) č. 767 / 2009 o uvádzaní krmív na trh a ich používaní	40	Zápis, uložené opatrenie vykonať registráciu
Zákon č. 271/2005 Z. z. § 2 ods. 4 písm. e, skladový poriadok, Nariadenie (ES) č. 183/2005 príloha II	25	Zápis, uložené opatrenie doplniť dokumentáciu
Zákon č. 271/2005 Z. z. § 2 ods. 4 písm. c organizačný poriadok	9	Zápis, uložené opatrenie doplniť dokumentáciu
Nariadenie (ES) č. 183 / 2005 čl. 5 ods. 6 registrácia dodávateľov krmív	5	Zápis, uložené opatrenie vykonať registráciu
Zákon č. 271/2005 Z. z. § 2 ods. 4 písm. f dokumentačný poriadok, Nariadenie (ES) č. 183/2005 príloha I / II	4	Zápis, uložené opatrenie doplniť dokumentáciu

Nariadenie (ES) č. 183/2005 príloha I / II plán časť kontrola kvality krmiva	4	Zápis, uložené opatrenie vykonať vlastné kontroly kvality
Príloha I a Príloha II Nariadenia (ES) č. 183/2005 Kontrola výrobného zariadenia a vybavenia	3	Zápis, uložené opatrenie vykonať technickú údržbu výrobnéj linky
Nariadenie (ES) č. 183 / 2005 čl. 6 ods. 1, ods. 2 písm. d, e HACCP plán	2	Zápis, uložené opatrenie a oznámenie o vykonaní auditu HACCP
Zákon č. 380 / 2009 Z. z. § 8 ods. 1 ohlasovacia povinnosť dovozu krmiva z tretích krajín	1	Zápis, uložené opatrenie
Zákon č. 271/2005 Z. z. § 2 ods. 4 písm. g dokumentačný poriadok, Nariadenie (ES) č. 183/2005 príloha I / II	1	Zápis, uložené opatrenie doplniť dokumentáciu
Spolu		295

Prehľad evidovaných podnetov a sťažností

Predmet	Počet za rok	Výsledok kontroly
Kvalita krmiva	1	Nevykonaná, anonym podal falošné kontaktné údaje
Podozrenie na nepovolené látky	1	Odber vzorky, pozastavený predaj krmiva
Neregistrovaný predajca	2	Uložené opatrenie vykonať registráciu
Neregistrovaný prepravca	1	Uložené opatrenie vykonať registráciu
Neregistrovaný výrobca	1	Uložené opatrenie vykonať registráciu
Spolu		6

Najčastejšie zistenia v oblasti kontrol krížového plnenia

Medzi najčastejšie zistenia pri výkone kontrol boli neregistrované subjekty resp. subjekty nemali registrované všetky činnosti, ktoré vykonávali v rámci prevádzky.

Prehľad zistení (modul PH4)

Zistenie	Počet za rok	Výsledok kontroly
Modul PH4, otázka č. 2	19	Prijaté opatrenie na splnenie zákona č. 271/2005, § 2
Modul PH4, otázka č. 4	3	Prijaté opatrenie na splnenie Nariadenia (ES) č. 178/2002 článok 18
Spolu	22	9,56% z 230 kontrol

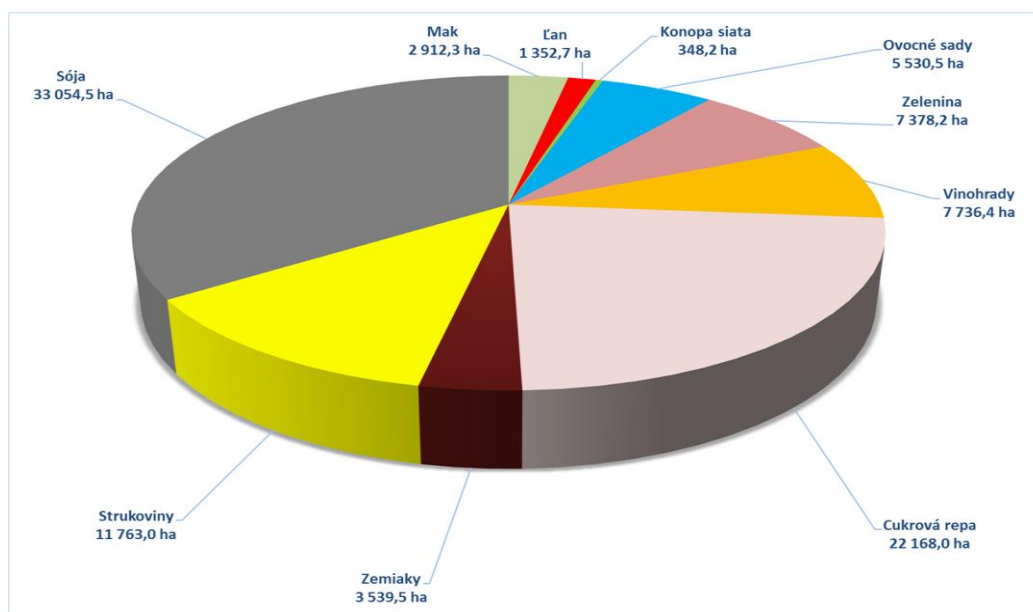
4. Iné činnosti organizácie

V roku 2018 MPRV SR poverilo ÚKSÚP riešením úlohy odbornej pomoci, ktorej cieľom bola „Tvorba komplexnej informačnej databázy pestovateľov vybraných pestovaných plodín a nimi užívanej a obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy za účelom zabezpečenia informačnej základne potrebnej na sprevádzkovanie registrov a doplnenie registra ovocných sádov a vinohradníckeho registra nad rámec požadovaný účinnými zákonmi v dôsledku pripravovaných legislatívnych zmien v SR“.

Úloha bola určená pre vybrané poľnohospodárske plodiny (ovocné sady, zelenina, vinohrady, zemiaky, cukrová repa, strukoviny, sója, mak, ľan, konopa siata), ktoré mali pestovatelia evidované v databáze integrovaného administratívneho a kontrolného systému (IACS) PPA. Na úlohu odbornej pomoci boli vyčlenené finančné prostriedky v celkovej výške 9 606 820,06 eur. Úloha sa realizovala v termíne od augusta do decembra 2018. Pestovatelia vybraných poľnohospodárskych plodín poskytovali údaje o svojej činnosti formou vyplnenia dotazníkov.

V rámci riešenia úlohy bolo oslovených 3 205 poľnohospodárskych subjektov s výmerou vybraných poľnohospodárskych plodín 119 536,15 ha. Vyplnené dotazníky s podrobnými informáciami zaslalo 47 % poľnohospodárskych subjektov (1 506). V grafe č.1 sa uvádza výmera vybraných plodín, na ktoré bola poskytnutá finančná odplata za poskytnutie údajov v rámci úlohy odbornej pomoci. Z alokovaných finančných prostriedkov na riešenie úlohy odbornej pomoci bolo vyčerpaných 84 %. Z údajov sa tvorí databáza a sú priebežne vyhodnocované a spracovávané matematicko-štatistickými metódami. Na základe poskytnutých údajov sa získali podrobné informácie o vybraných sektoroch rastlinnej výroby, výsledky riešenia úlohy budú použité na zabezpečenia informačnej základne potrebnej na sprevádzkovanie registrov a doplnenie registra ovocných sádov a vinohradníckeho registra nad rámec požadovaný účinnými zákonmi v dôsledku pripravovaných legislatívnych zmien v SR.

Graf č.1 Výmera vybraných plodín, na ktoré bola poskytnutá finančná odplata za poskytnutie údajov formou dotazníkov

5. Rozpočet organizácie

ÚKSÚP je štátna rozpočtová organizácia zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR.

Na rok 2018 bol schválený rozpočet príjmov pre ÚKSÚP rozpísaný v objeme 3 250 000 eur a rozpočet výdavkov v objeme 10 311 340 eur. Súčasne bol stanovený limit 562 zamestnancov. Rozpočtovými opatreniami bol v priebehu roka 2018 rozpočet príjmov upravený na objem 3 258 505 eur a rozpočet výdavkov upravený na objem 21 168 564,23 eur.

5.1 Plnenie rozpočtu ÚKSÚP v roku 2018

Výdavky 2018

EK	Zdroj	Schválený rozpočet (€)	Upravený rozpočet (€)	Čerpanie (€)	% čerpania
610 - mzdy	111	6 153 267,00	6 891 008,00	6 891 008,00	100,00%
620 - prís.p.do poisťovní	111	2 967 069,00	2 499 662,76	2 499 662,76	100,00%
630 - tovary a služby	111	1 788 570,00	10 703 670,69	10 703 588,02	100,00%
630 – z toho podpora RV	111		8 101 647,51	8 101 647,51	100,00%
640 - bežné transfery	111	103 800,00	128 124,15	128 124,15	100,00%
600 - Bežné výdavky spolu		10 311 340,00	20 222 465,60	20 222 382,93	100,00%
700 - kapitálové výdavky	111,131H		928 919,43	928 919,30	100,00%
700 - kap.výd.z prevodu	3AD1		17 179,20	17 179,20	100,00%
700 - Kapitálové výdav. spolu			946 098,63	946 098,50	100,00%
Rozpočtované výdavky celkom		10 311 340,00	21 168 564,23	21 168 481,43	100,00%

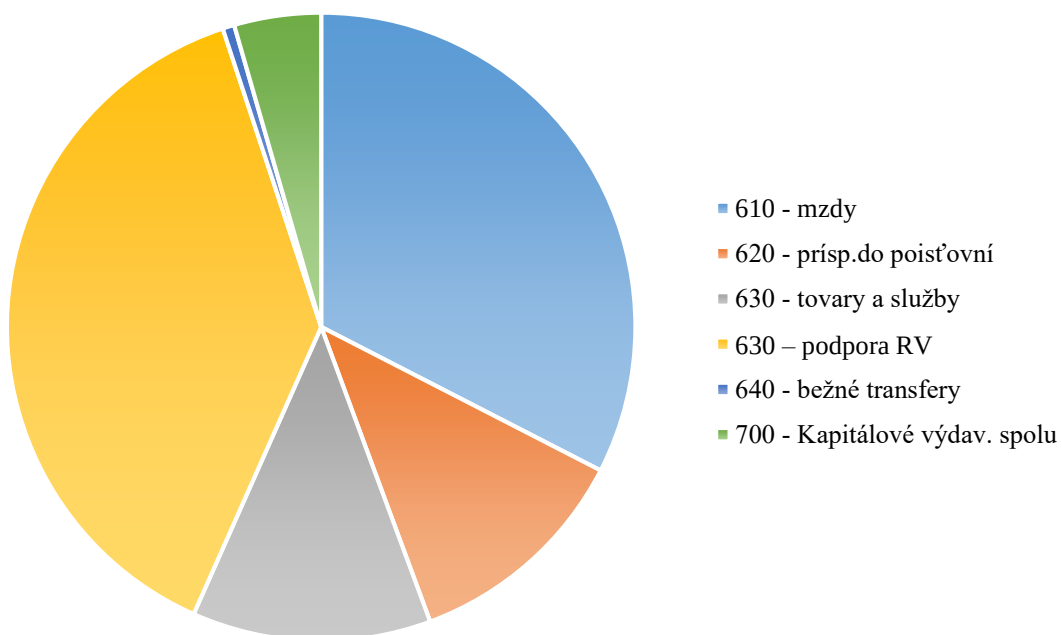
Mimorozpočtové prostriedky - stav k 31.12.2018

EK	Zdroj	Schválený rozpočet (€)	Upravený rozpočet (€)	Čerpanie (€)	% čerpania
610 - mzdy	36	-	18 224,13	18 224,13	100,00%
630 - tovary a služby	36	-	258 016,98	8 016,987	100,00%
SPOLU MR		-	276 241,11	276 241,11	100,00%

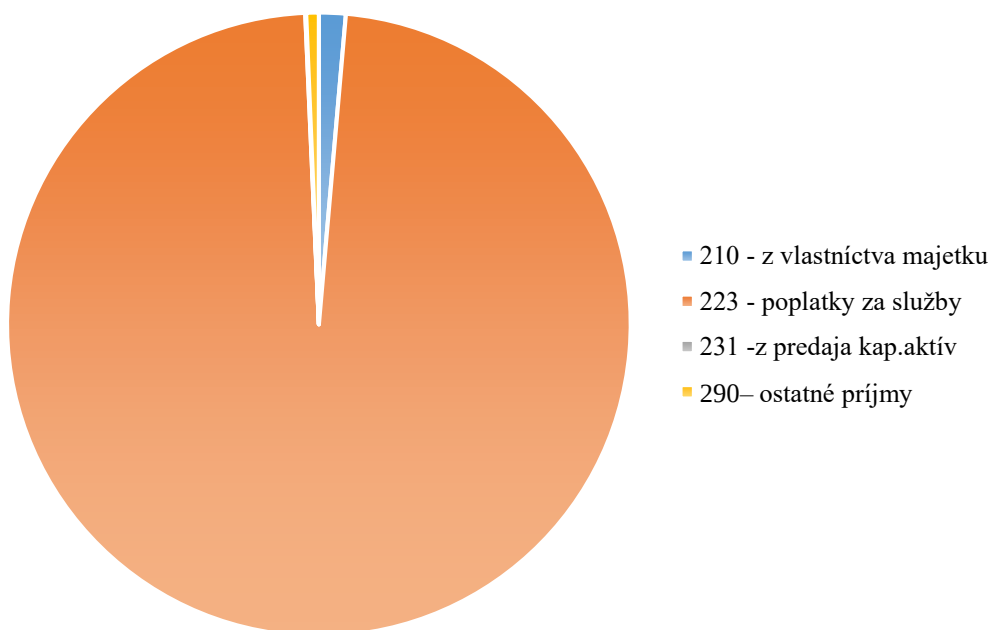
Rozpočtované nedaňové príjmy EK 210, 220, 230, 312 ÚKSÚP - rok 2018

EK	Zdroj	Schválený rozpočet (€)	Upravený rozpočet (€)	Nedaňové príjmy (€)	% plnenia
210 - z vlastníctva majetku	111	30 000,00	37 005,00	44 826,42	121,14%
222 - pokuty a penále	111	-		27 215,95	xx
223 - poplatky za služby	111	3 220 000,00	3 221 500,00	3 169 218,66	98,38%
231 -z predaja kap.aktív	111	-		1 550,00	xx
290– ostatné príjmy	111			21 078,97	xx
Spolu		3 250 000,00	3 258 505,00	3 263 890,00	100,17%

Čerpanie výdavkov v roku 2018

Plnenie príjmov v roku 2018

5.2 Celkové zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu v roku 2018

5.2.1 Plnenie príjmov v roku 2018

Schválený rozpočet príjmov bol stanovený v objeme 3 250 000 eur a v priebehu roka 2018 bol upravený na 3 258 505 eur. Skutočné plnenie rozpočtovaných príjmov, ktoré sa stali príjmom štátneho rozpočtu bolo vo výške 3 263 890 eur, čo predstavuje 100,17 % upraveného rozpočtu. V rámci tohto plnenia boli dosiahnuté príjmy v objeme 44 826,42 eur v kategórii 212 príjmy z vlastníctva majetku, 27 215,95 eur boli príjmy v kategórii 222 pokuty a penále. Za predaj výrobkov, tovarov a služieb, t.j. v kategórii 223 boli dosiahnuté príjmy v objeme 3 169 218,66 eur. Príjmy za predaj majetku v kategórii 231 boli v objeme 1 550 eur a ostatné príjmy v kategórii 290 boli v objeme 21 078,97 eur.

5.2.2 Čerpanie výdavkov v roku 2018

Schválený rozpočet výdavkov bol v objeme 10 311 340 eur. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet výdavkov štátneho rozpočtu na rok 2018 upravený na objem 21 168 564,23 eur. Skutočné čerpanie týchto výdavkov bolo vo výške 21 168 481,43 eur.

Mimorozpočtové výdavky boli k 31.12.2018 vyčerpané v objeme 276 241,11 eur.

Výdavky boli čerpané v zdroji 111 štátny rozpočet a časť výdavkov v objeme 17 179,20 eur bola čerpaná v zdroji 3AD1 – Priame platby.

V rámci programovej štruktúry kapitoly boli výdavky ÚKSÚP alokované v 3 programoch – v programe 08W podprograme 04, prvkoch 01 a 02, v programe 09 09 01 a v medzirezortnom programe 0EK, podprograme 0K.

5.2.2.1. Bežné výdavky

Schválený rozpočet bežných výdavkov na rok 2018 bol v objeme 10 311 340 eur. Upravený rozpočet bežných výdavkov štátneho rozpočtu bol v objeme 20 222 465,60 eur.

Skutočné čerpanie bolo v objeme 20 222 382,93 eur, čo predstavuje 100 % upraveného rozpočtu.

V rámci týchto výdavkov boli na úlohu „*Tvorba komplexnej informačnej databázy pestovateľov vybraných pestovaných plodín a nimi užívanej a obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy za účelom zabezpečenia informačnej základne potrebnej na sprevádzkovanie registrov a doplnenie registra ovocných sádov a vinohradníckeho registra nad rámec požadovaný účinnými zákonmi v dôsledku pripravovaných legislatívnych zmien v SR*“ vyčlenené prostriedky v objeme 9 606 820,06 eur – čerpanie je uvedené v kategórii 630.

Členenie čerpania výdavkov podľa kategórií ekonomickej klasifikácie:

a) 610 – mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania

Schválený rozpočet bol vo výške 6 153 267 eur. Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet upravený na objem 6 891 008 eur. Skutočné čerpanie mzdových prostriedkov bolo v celkovom objeme 6 891 008 eur. Ďalšie mimorozpočtové výdavky boli v objeme 18 224,13 eur čerpané zo zdroja 36 – prostriedky EÚ na osobitné fytosanitárne činnosti.

b) 620 – poistné a príspevok do poisťovní

Schválený rozpočet bol vo výške 2 265 703 eur, rozpočtovými opatreniami bol upravený na objem 2 499 662,76 eur. Skutočné čerpanie bolo v objeme 2 499 662,76 eur.

c) 630 – tovary a služby

Schválený rozpočet na rok 2018 bol v objeme 1 788 570 eur. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na celkovú výšku 10 703 670,69 eur. Skutočné čerpanie k 31.12.2018 bolo v objeme 10 703 588,02 eur. Okrem týchto prostriedkov boli z mimorozpočtových prostriedkov použité prostriedky v objeme 258 016,98 eur.

Rozpočtovými opatreniami bol rozpočet a následne skutočné čerpanie upravené o prostriedky určené najmä na:

- zabezpečenie úlohy „*Tvorba komplexnej informačnej databázy pestovateľov vybraných pestovaných plodín a nimi užívanej a obhospodarovanej poľnohospodárskej pôdy za účelom zabezpečenia informačnej základne potrebnej na sprevádzkovanie registrov a doplnenie registra ovocných sádov a vinohradníckeho registra nad rámec požadovaný účinnými zákonmi v dôsledku pripravovaných legislatívnych zmien v SR*“
- zabezpečenie materiálového vybavenia zamestnancov vrátane osobných ochranných a pracovných pomôcok
- zabezpečenie údržby a opráv budov a hnuťelného majetku v správe ÚKSÚP

Prostriedky v kategórii 630 tovary a služby boli použité na zabezpečenie bežnej prevádzky pracovísk ÚKSÚP, materiálne zabezpečenie laboratórnych a kontrolných činností ako aj skúšobných staníc. Čerpanie prostriedkov rozpočtu (zdroj 111) bolo v rámci programov všetkých programov. V rámci programu 08W 04 01 Zabezpečenie kvalitných a bezpečných vstupov do poľnohospodárstva – v objeme 10 094 349,75 eur, z toho bolo na mimoriadnu úlohu použitých 8 101 647,51 eur. Okrem tejto úlohy bolo v kategórii 630 na hlavnú činnosť organizácie použitých 1 992 702,24 eur v programe 08W 04 01 a v programe 090 09 01 v objeme 431 744,68 eur, t.j. spolu 2 424 446,92 eur. V rámci programu 08W 04 02 Monitorovanie organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty – boli realizované prostriedky v objeme 61 926,67 eur a medzirezortného podprogramu 0EK 0K Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu - v objeme 115 566,92 eur.

d) 640 – bežné transfery

Schválený rozpočet na rok 2018 bol v objeme 103 800 eur. Na základe rozpočtových opatrení bol rozpočet upravený na 128 124,15 eur. Skutočné čerpanie bolo v objeme 128 124,15 eur. Tieto prostriedky boli použité na vyplatenie odstupného vo výške 10 291,50 eur, odchodného vo výške 57 142 eur a nemocenské dávky v objeme 55 690,65 eur.

V rámci tejto kategórie bolo vyplatených 5 000 eur ako členský príspevok medzinárodnej organizácii.

5.2.2.2. Kapitálové výdavky

Kapitálové výdavky v roku 2018 boli pre ÚKSÚP pridelené rozpočtovými opatreniami vo výške 946 098,63 eur, z toho zo zdrojov 111 v objeme 82 419,76 eur, z prostriedkov z minulých rokov zo zdroja 131H v objeme 846 499,67 eur. Okrem toho boli použité prostriedky zo zdroja 3AD1 v objeme 17 179,20 eur. V rámci prevodu prostriedkov do nasledujúcich rokov ÚKSÚP požiadal o prevod prostriedkov v objeme 65 661,72 eur.

Skutočné čerpanie kapitálových výdavkov k 31.12.2018 bolo v objeme 946 098,50 eur, t.j. vo výške 100 %. Z kapitálových výdavkov boli uskutočnené stavebné práce a to rekonštrukcie objektov v rámci areálu Matúškova 21 Bratislava – pavilónov C, rekonštrukcia objektov na pracovisku Rovinka, a rekonštrukcia priestorov pre výkon skúšobníctva – na skúšobnej stanici Vígľaš. Na rekonštrukčné a stavebné práce na uvedených objektoch bolo v roku 2018 vynaložených 576 135,30 eur, na projekt investičnej akcie vybudovanie plynovej kotolne v skúšobnej stanici Bodorová bolo vynaložených 1400 eur.

Na prístrojové vybavenie akreditovaného laboratória bolo vynaložených 351 384 eur v rámci prostriedkov z prevodu (zdroj 131H).

Okrem týchto prostriedkov boli z prostriedkov v zdroji 3AD1 realizované kapitálové výdavky v objeme 17 179,20 eur a to na nákup 1 osobného motorového vozidla, rotovátora, dvojstĺpového zdviháka a dofinancovanie projektu kotolne SS Bodorová.

5.2.3 Mimorozpočtové prostriedky

Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu a prostriedkov EÚ, ktoré sú súčasťou rozpočtu organizácie ÚKSÚP hospodári aj s mimorozpočtovými prostriedkami, ktoré vedie na samostatných účtoch (zdroj 36):

1. Ide o prostriedky EÚ – čiastočná úhrada výdavkov na zahraničné pracovné cesty (European Commission). Počiatočný stav k 1.1.2018 na tomto samostatnom bol 3 687 eur. Príjmy v roku 2018 boli vo výške 46 435,08 eur, výdavky spolu v objeme 8 016,98 eur. Výdavky boli použité na refundáciu výdavkov zahraničných pracovných ciest v objeme 6 911,98 eur a 1 105 eur bolo vrátené EÚ ako neoprávnene prijaté.

2. Ďalšie mimorozpočtové prostriedky ÚKSÚP vedené na samostatnom účte sú prostriedky, ktoré Európska komisia - DG SANTE poskytuje Slovenskej republike v rámci „Národného monitorovacieho programu sledovania organizmov škodlivých pre rastliny a rastlinné produkty“. V roku 2018 boli prijaté prostriedky v objeme 276 052,44 eur a výdavky na uvedený program boli čerpané v objeme 250 000 eur. Časť týchto prostriedkov bola na základe zmluvy poukázaná Národnému lesníckemu centru, ktoré sa podieľa na plnení programu.

3. V priebehu roka 2018 boli na samostatný účet ÚKSÚP poukázané prostriedky EÚ zo zdrojov Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu v objeme 67 852 eur (uplatňovanie článku 100 nariadenia EP a Rady č. 1306/2013 o financovaní, riadení a monitorovaní SPP). Z týchto prostriedkov bolo v priebehu roka 2018 vyčerpaných 18 224,13 eur na materiálno - technické a personálne zabezpečenie kontrol krížového plnenia.

4. Na základe delimitácie TSÚP Rovinka do ÚKSÚP bol súčasťou delimitácie aj Projekt Biomasa financovaný z nórskeho finančného mechanizmu (zdroj 11E3). Projekt bol ukončený a v rámci vysporiadania boli realizované platby Národnému poľnohospodárskemu a potravinárskemu centru na vyrovnanie pohľadávok vo výške 241 634,50 eur (vrátane 8 041,39 eur, ktoré boli prijaté v roku 2017).

6. Ľudské zdroje

6.1 Politika zamestnanosti

Oblasť personálnej práce pre zamestnancov zabezpečuje osobný úrad ÚKSÚP. Pri svojej činnosti sa riadi zákonom NR SR č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákonom NR SR č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, zákonom NR SR č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 311/2001 Zákonník práce v znení neskorších predpisov a s nimi súvisiacich predpisov.

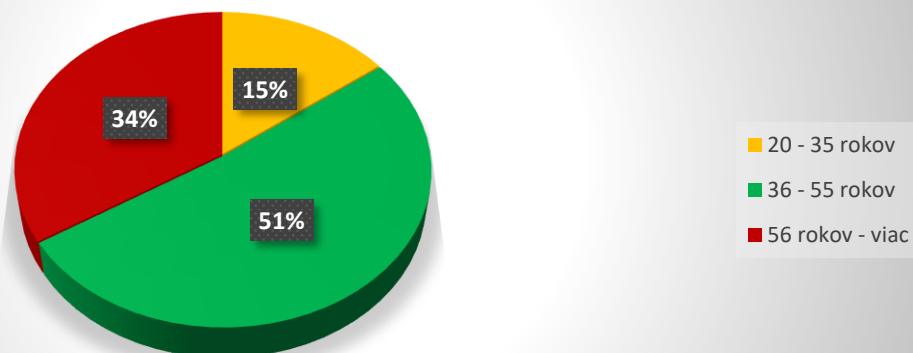
Činnosť ÚKSÚP bola v roku 2018 zabezpečovaná odbornými útvarmi podľa platnej organizačnej schémy, ktorá je prílohou Organizačného poriadku ÚKSÚP štátnymi zamestnancami a zamestnancami pri výkone práce vo verejnom záujme.

Priemerný počet všetkých zamestnancov ÚKSÚP v roku 2018 bol 548. V priebehu roka 2018 bolo prijatých do pracovného pomeru a štátnozamestnaneckého pomeru 76 zamestnancov, z toho do pracovného pomeru na dobu určitú od apríla do októbra až novembra 31 sezónnych zamestnancov na skúšobné stanice na zakladanie, ošetrovanie a zber poľnohospodárskych plodín.

V priebehu roka 2018 odišlo 58 zamestnancov, z toho dohodou so zamestnávateľom 21 zamestnancov, trvalým preložením do iného služobného úradu 1 zamestnanec, dočasným preložením do iného služobného úradu 1 zamestnanec, v skúšobnej dobe 2 zamestnanci, výpoveďou zo strany zamestnanca 14 zamestnancov a 1 zamestnanec zo zákona, dovŕšením veku 65 rokov. Do starobného dôchodku odišlo 17 zamestnancov a do invalidného dôchodku 1 zamestnanec. Týmto zamestnancom bolo vyplatené odchodné v zmysle kolektívnej zmluvy.

K 31.12.2018 na ÚKSÚP pracovalo 15% zamestnancov vo veku od 20 – 35 rokov, 51% zamestnancov vo veku od 36 – 55 rokov a 34% zamestnancov vo veku nad 56 rokov.

Veková štruktúra zamestnancov ÚKSÚP v roku 2018

Jednou z hlavných priorít roku 2018 bola celková stabilizácia personálneho obsadenia ÚKSÚP hlavne na výkonných útvaroch, čo sa aj podarilo.

ÚKSÚP v roku 2018 zamestnával 64 % zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním, nakoľko vykonávajú odbornú prácu, ktorá je špecifická a na profesionálnej úrovni a preto si vyžaduje odborníkov požadovaného vzdelania.

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov

6.2 Mzdová politika

Zamestnanci ÚKSÚP boli odmeňovaní podľa svojich profesijných zručností, schopností, kvalifikácie a na základe kvality dosiahnutých pracovných výsledkov.

Postup a zásady pri odmeňovaní zamestnancov boli vykonávané v zmysle zákona o štátnej službe v platnom znení, v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone prác vo verejnom záujme a zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov a v súlade s Kolektívnou zmluvou pre zamestnancov podľa zákona vo verejnom záujme a pre zamestnancov v štátnej službe na rok 2018.

6.3 Výberové konanie a výber zamestnancov

V roku 2018 bolo vyhlásených 140 výberových konaní na 34 voľných štátnozamestnaneckých miest. Výberové konania boli vyhlásené v súlade so zákonom č. 55/2017 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“), prostredníctvom internetového portálu [www.slovensko.sk/výberové konania](http://www.slovensko.sk/vyberove-konania). Na priebeh a výsledok výberových konaní nebola podaná žiadna oficiálna sťažnosť.

6.4 Sociálna politika

Medzi priority vedenia ÚKSÚP patrí aj zabezpečenie spokojnosti zamestnancov. Prostredníctvom kolektívnych zmlúv uzatvorených medzi ÚKSÚP a odborovými organizáciami je zabezpečený prepracovaný systém sociálnych a zamestnaneckých výhod.

Pre rok 2018 tieto výhody zahŕňali: využívanie pružnej pracovnej doby, týždeň dovolenky nad zákonom stanovený rámec, príspevok zamestnávateľa na doplnkové dôchodkové sporenie, odmeny pri životných jubileách, príspevky na stravovanie, poskytovanie plateného pracovného voľna nad rámec Zákonníka práce a iné výhody.

V rámci regenerácie pracovných síl majú zamestnanci možnosť navštíviť rekreačné zariadenia v Spišskej Belej, Bodorovej a chatu na Podbanskom.

6.5 Vzdelávanie zamestnancov

Účasť zamestnancov na vzdelávacích aktivitách vychádzala najmä z aktuálnych potrieb služobného úradu; z konkrétnych požiadaviek, úloh a kompetencií jednotlivých organizačných útvarov; z individuálnych plánov kompetenčného vzdelávania štátnych zamestnancov, ktoré vypracovali jednotliví vedúci zamestnanci na rok 2018 a predložili Osobnému úradu; z rešpektovania ustanovení v súlade so zákonom o štátnej službe, Zákonníka práce ohľadom oblasti vzdelávania pre cieľové skupiny štátnych zamestnancov; z dodržiavania objemu finančných prostriedkov, ktoré boli na rok 2018 vyčlenené z rozpočtu na úhradu priamych nákladov v procese ďalšieho vzdelávania.

V zmysle zákona o štátnej službe bolo kontinuálne vzdelávanie štátnych zamestnancov uskutočňované adaptačným vzdelávaním a kompetenčným vzdelávaním.

Proces adaptačného vzdelávania (vstupné a priebežné adaptačné vzdelávanie) bol realizovaný interným spôsobom zabezpečovaným prostredníctvom mentora. Mentor poskytoval podporu, asistenciu a pomoc pri plnení úloh a systematické odovzdávanie vedomostí a skúseností novoprijatému štátnemu zamestnancovi, s cieľom podporiť jeho odborný a osobnostný rozvoj. Týmto spôsobom sa jednak znížili finančné náklady organizácie a tiež sa vytvoril priestor na lepšiu identifikáciu štátneho zamestnanca s cieľmi služobného úradu.

Kompetenčné vzdelávanie bolo zamerané na oblasť odbornú, manažérsku, jazykovú, IT technológie a osobný rozvoj štátnych zamestnancov. Proces kompetenčného vzdelávania bol zabezpečený externým a interným spôsobom. ÚKSÚP v BA využíval v roku 2018 aj ponuku kurzov Centra vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR pre štátnych zamestnancov, ktoré reflektujú oblasti vzdelávania v súlade zákonom o štátnej službe. Štátni zamestnanci absolvovali v rámci Centra vzdelávania a hodnotenia Úradu vlády SR kurzy ako riadený výberový rozhovor, mentoring, analýza (opis) štátnozamestnaneckého miesta ako podklad k tvorbe kompetenčného modelu, základné manažérske zručnosti, komunikačné zručnosti pre manažérov, moderné prístupy k vedeniu ľudí a tímov, efektívne riadenie ľudí, vedenie hodnotiaceho rozhovoru, časový manažment pre manažérov a koučovací rozhovor v práci manažéra.

Prehľad jednotlivých vzdelávacích aktivít v roku 2018

Druh vzdelávania	Počet
Odborné	1377
Vzdelávanie zamerané na osobnostný rozvoj	165
Vzdelávanie v oblasti informačných technológií	14
Iné (BOZP, školenie vodičov, OBP a PO, bezpečnosť podľa STN a pod.)	394

7. Politika kvality, vnútorný kontrolný systém

Výkon vnútornej kontrolnej činnosti Ústredného kontrolného a skúšobného ústavu poľnohospodárskeho v Bratislave, ako aj riešenie podnetov, sťažností, petícií a iných podaní, poskytovanie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám je kompetenciou oddelenia kontroly a interného auditu (ďalej len „oddelenie“). Oddelenie rovnako zabezpečovalo v roku 2018 výkon interných auditov výkonu úradnej kontroly.

Celkový rámec činnosti oddelenia bol určený Plánom vnútorných kontrol na rok 2018 ako aj Programom interných auditov na rok 2018.

Oddelenie je samostatným organizačným útvarom, ktorého zamestnanci patria do priamej riadiacej pôsobnosti generálneho riaditeľa ÚKSÚP. Oddelenie sa ako člen vedenia ÚKSÚP zúčastňuje rokovaní gremiálnych a operatívnych rád ako poradných orgánov generálneho riaditeľa ÚKSÚP.

7.1 Kontrolná činnosť

Výkon kontrolnej činnosti je súčasťou systému riadenia a nakladania s prostriedkami rozpočtu. Spoľahlivé a efektívne fungovanie kontrolného systému v rámci ÚKSÚP môže plniť jeho základný cieľ: včas odhaľovať odchýlky od platných noriem, prijímať účinné opatrenia a tým chrániť hospodárnosť, účelovosť, efektívnosť, transparentnosť a dôveryhodnosť využívania verejných prostriedkov.

Kontrolná činnosť v roku 2018 bola vykonávaná v súlade so zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe, v súlade so zákonom č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade s vnútornou smernicou č. 6/2012 o vnútornom kontrolnom systéme. Pri výkone kontroly nefinančnej povahy sa postupovalo podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.

V zmysle § 7 ods. 3 zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe orgán kontroly v rámci vnútornej kontroly a v rozsahu svojej pôsobnosti kontroluje najmä:

- plnenie úloh štátnej správy
- efektívnosť štátnej správy
- prešetrovanie a vybavovanie petícií a prešetrovanie a vybavovanie sťažností
- dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov
- plnenie opatrení na nápravu zistených nedostatkov

V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa finančnou kontrolou okrem iného rozumie súhrn činností, ktorými sa overuje:

- dodržiavanie hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti a účelnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami
- na účely finančného riadenia dostupnosť, správnosť a úplnosť informácií o vykonávaných finančných operáciách a o hospodárení s verejnými prostriedkami

- splnenie opatrení prijatých na nápravu nedostatkov zistených finančnou kontrolou a na odstránenie príčin ich vzniku

Kontrolná činnosť sa riadila zásadami objektívnosti kontroly, včasnosti, účelnosti a efektívnosti kontroly, odbornosti, vecnej správnosti a hospodárnosti.

Na základe poverenia generálneho riaditeľa boli v roku 2018 vykonané 4 riadne kontroly. Kontrola bola venovaná dodržiavaniu všeobecne záväzných právnych predpisov a interných predpisov.

V rámci preventívnych opatrení oddelenie upozorňovalo zamestnancov kontrolovaných subjektov na prijímanie preventívnych opatrení, ktoré sa týkajú ich činnosti a tiež na prijatie nových interných predpisov, resp. ich novelizáciu.

7.2 Audítorská činnosť

Interné audity efektívnosti úradnej kontroly boli vykonávané v zmysle nariadenia EP a R (ES) č. 882/2004 (ďalej len „nariadenie“) a v súlade s rozhodnutím Komisie 2006/677/ES a legislatívy SR. Na zabezpečenie jednotného postupu pri vykonávaní interných auditov v roku 2018 mal ÚKSÚP vypracovanú Vnútornú smernicu č. 1/2017 Systém interných auditov efektívnosti úradnej kontroly ÚKSÚP a Metodický pokyn č. 1/2017 Návod na realizáciu a dokumentovanie jednotlivých procesov v rámci systému interných auditov efektívnosti úradnej kontroly ÚKSÚP. Metodický pokyn je vypracovaný v súlade s vnútornou smernicou a legislatívou upravujúcou vykonávanie interných auditov.

Auditovanými subjektami boli odbory, ktoré sú v zmysle spomínaného nariadenia zodpovedné za výkon úradnej kontroly, štátnej kontroly a systému manažérstva, resp. certifikácie a to:

- Odbor ochrany rastlín
- Odbor osív a sadív
- Odbor krmív a výživy zvierat
- Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby

V zmysle schváleného programu interných auditov úradnej kontroly v roku 2018 oddelenie vykonalo na odboroch zodpovedných za systém výkonu úradných kontrol a oddeleniach zodpovedných za výkon úradných kontrol vykonaných oddelením kontroly a interného auditu 4 interné audity.

Vykonané audity boli venované efektívnosti výkonu úradnej kontroly. Počas doteraz vykonaných interných auditov na odbore ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby a odbore ochrany rastlín bolo zistených 21 nezhôd z toho 16 zásadných, na základe ktorých boli prijaté opatrenia, ktorých plnenie bude priebežne vyhodnotené. V procese auditov bolo vydaných 34 odporúčaní pre zlepšenie a zefektívnenie činností jednotlivých odborov a oddelení kontroly zabezpečujúcich výkon úradnej kontroly. Všetky zistenia z auditu, ako aj jednotlivé dôkazy, ale potvrdili plnenie požiadaviek na výkon úradnej kontroly uložené Nariadením č. 882/2004, MANCP na roky 2018 – 2020 a plánmi kontrolných činností jednotlivých odborov ako aj požiadavky súvisiacej národnej legislatívy.

Jednotlivé odbory a ich im podriadené zložky venujú úradnej kontrole dlhodobu veľkú pozornosť. Úradná kontrola je vykonávaná v rozsahu, ktorý dostatočne zabezpečuje jej efektívnosť a pokrýva riziká, ktoré môžu v rámci poľnohospodárskej prvovýroby vzniknúť.

Interné audity na odbore laboratórnych činností boli zamerané na dodržiavanie požiadaviek normy ISO/IEC 17025:2005.

Predmetom interných auditov bolo:

- posudzovanie výkonov skúšok,
- posudzovanie oznamovania výsledkov skúšok,
- zaobchádzanie s jednotlivými predmetmi skúšania,
- zabezpečenie kvality výsledkov skúšok,
- riadenie záznamov,
- služby zákazníkovi,
- sťažnosti.

Skúšobné laboratória vykonávajú svoju činnosť v súlade s požiadavkami normy ISO/IEC 17025:2005. Počas auditov neboli zistené žiadne nezhody s touto normou.

Uskutočnené interné audity a ich jednotlivé závery a odporúčania audítorského tímu jednoznačne potvrdili ich opodstatnenosť a prínos pre všetky oblasti činnosti ÚKSÚP a ich efektívnosť.

7.3 Vykonávanie činností na úseku petícií, sťažností a iných podaní

Činnosť v oblasti petícií a sťažností vychádzala v roku 2018 zo zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 1/2018 Postup pri vybavovaní sťažností a petícií. Na úseku petícií, sťažností a iných podaní spolupracovalo oddelenie kontroly a interného auditu s jednotlivými odbornými organizačnými útvarmi ÚKSÚP.

V roku 2018 oddelenie evidovalo a vybavilo v zmysle platnej legislatívy celkovo 1 sťažnosť, 78 podnetov, 7 žiadostí o spoluprácu.

Prijatá sťažnosť bola po jej prešetrení oddelením vyhodnotená ako neopodstatnená.

7.4 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti

Činnosť oddelenia v tejto oblasti vychádza zo zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov a vnútornej smernice ÚKSÚP č. 3/2015 Prijímanie a vybavovanie podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

Oddelenie v roku 2018 neevidovalo žiadne oznámenie resp. podnet súvisiaci s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

7.5 Poskytovanie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z.

V rámci povinného poskytovania informácií v zmysle zákona vybavilo oddelenie v spolupráci s odbornými organizačnými jednotkami ÚKSÚP celkovo 21 žiadostí a v zmysle zákona zabezpečovalo povinné zverejňovanie faktúr a objednávok na internetovej stránke www.uksup.sk.

Všetky žiadosti o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. boli vybavené v zákonnej lehote a žiadané informácie boli sprístupnené.

7.6 Ďalšia činnosť na oddelení kontroly a interného auditu

Zamestnanci oddelenia sa v roku 2018 zúčastňovali na seminároch a rôznych vzdelávacích podujatiach, ktorých cieľom bolo zvýšenie efektívnosti a zabezpečenie dostatočnej odbornosti v oblasti kontroly vo verejnej správe.

V roku 2018 bola vypracovaná Správa o kontrolnej činnosti za rok 2017 a správa bola následne predložená do vedenia ÚKSÚP. Rovnako bol vypracovaný Plán kontrolnej činnosti na rok 2018 a bol predložený na schválenie generálnemu riaditeľovi.

Oddelenie rovnako spolupracovalo pri tvorbe a aktualizácii internej riadenej dokumentácie ÚKSÚP.

Oddelenie vypracovalo Vyhodnotenie vnútorných auditov efektívnosti úradnej kontroly a zástupca oddelenia sa ako člen Komisie pre nezávislé preskúmanie procesu auditu (ďalej len „komisia“) spolu s generálnym riaditeľom zúčastňoval zasadnutí komisie. Komisia ako nezávislý orgán dohliada na systém interných auditov výkonu úradnej kontroly.

Ďalej bol zo strany oddelenia zabezpečovaný výkon kontrol krížového plnenia (ďalej iba „CC“), výkon sprievodných kontrol, aktualizácia metodických postupov pre výkon kontrol krížového plnenia, účasť na stretnutiach koordinátorov CC, spolupráca pri výkone úradných kontrol, výkon importných kontrol a zabezpečenie minimálnych podmienok na hraničné inšpekčné stanice, priezozovo vypracovanie odborných stanovísk v rámci činnosti príslušného orgánu.

8. Vonkajšie vzťahy

Popri výkone všetkých odborných činností ÚKSÚP je každodennou súčasťou práce priama aj nepriama komunikácia so žiadateľmi, orgánmi štátnej a verejnej správy, médiami, odbornou i laickou verejnosťou a to na národnej i medzinárodnej úrovni.

8.1 Činnosť v odborných a profesných orgánoch

TSÚP sa zúčastňuje ako člen na práci v profesijne príslušných technických komisiách pre normalizáciu:

- TK č. 25 Poľnohospodárske a lesnícke stroje
- TK č. 28 Ochrana ovzdušia
- TK č. 63 Potravinárske stroje
- TK č. 107 Posudzovanie zhody

Zástupcovia TSÚP sú členmi odbornej pracovnej komisie pre problematiku biomasy zriadenej ako poradný orgán pre generálneho riaditeľa sekcie lesného hospodárstva a spracovania dreva MPRV SR a členmi odbornej pracovnej skupiny pre oblasť poľnohospodárskej biomasy a jej energetického využitia pod gesciou sekcie poľnohospodárstva MPRV SR.

V oblasti poradenstva uskutočnil TSÚP nasledovné aktivity:

- odborné poradenstvo pri aktualizácii a doplnení poznatkov z oblasti výskumu OZE v rámci nového vyučovacieho odboru na stredných odborných poľnohospodárskych školách „Bioenergetika“ a zabezpečenie praktického vyučovania v laboratóriách NPPC TSÚP pre poslucháčov maturitného ročníka SOŠ v Ivanke pri Dunaji a spracovávanie návrhu maturitných otázok.
- konzultácie so zástupcami praxe o možnostiach využívania biomasy na energetické účely, technologických linkách na pestovanie, spracovanie a energetické využitie biomasy
- vypracovanie osvedčení o inovatívnosti technologických a technických riešení predkladaných projektov v rámci Programu rozvoja vidieka 2014-2020

Pre MPRV SR TSÚP v roku 2018 spracovával koncepčné, legislatívne a hodnotiace materiály v oblasti bioenergetiky:

- pripomienky k Návrhu grantového programu pre návrat odborníkov zo zahraničia
- spolupráca pri vypracovávaní návrhu Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Bieloruskej republiky o vedeckej a technickej spolupráci
- vypracovanie bodov do Zmluvy o spolupráci medzi SR a Ruskou federáciou v oblasti Efektívnych spôsobov využitia biomasy pre energetické účely
- spracovanie návrhu na obnovu mechanizačných prostriedkov na základe inventarizácie poľnohospodárskej techniky
- Správa o plnení „Dlhodobej stratégie využitia poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych plodín na priemyselné účely“
- analýza systému podpory obnoviteľných zdrojov energie a návrh na jej prehodnotenie, ktorú predložilo MH SR, ktorá má byť zapracovaná do novely zákona č. 309/2009 Z. z.

o podpore obnoviteľných zdrojov energie o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov

8.2 Medzinárodná spolupráca

ÚKSÚP v roku 2018 naďalej rozvíjal medzinárodnú spoluprácu vo všetkých oblastiach svojej odbornej činnosti a dôsledne plnil svoje záväzky vyplývajúce z členstva Slovenskej republiky v Európskej únii a v medzinárodných organizáciách, medzi ktoré patria najmä UPOV (Medzinárodná organizácia na ochranu nových odrôd rastlín), CPVO (Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín), OECD (Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj), ISTA (Medzinárodná asociácia na skúšanie osív), OIV (Medzinárodná organizácia pre vinič a víno), EPPO (Európska a stredoziemská organizácia na ochranu rastlín), EURL GMFF (EU referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá) ENGL JRC EC (Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra), EC JRC IHCP (Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva), ERC-CWS JRC (Európske referenčné centrum pre kontrolu vinárskoho sektora), VDLUFA (Zväz nemeckých poľnohospodárskych analytických a výskumných ústavov), LGC Standards (Národný inštitút merania pre chemické a bioloanalytické skúšky).

Experti ÚKSÚP sú delegovanými zástupcami SR v orgánoch európskych inštitúcií a pravidelne sa zúčastňovali na rokovaní v stálych výboroch Európskej komisie a v pracovných skupinách Rady EÚ, sú členmi expertných panelov a expertných pracovných skupín Európskej komisie.

ÚKSÚP v rozsahu svojich odborných činností udržiaval kontakty a aktívne spolupracoval so zahraničnými inštitúciami rovnakého charakteru – v rámci Európskej únie i mimo nej. Zamestnanci ÚKSÚP sa pravidelne zapájali do medzinárodných projektov, zúčastňovali sa na medzinárodných konferenciách, telekonferenciách a na kruhových testoch.

Medzinárodná spolupráca taktiež zahŕňala pravidelné poskytovanie vyžiadaných údajov, ktorými ÚKSÚP disponuje, pracovným skupinám pri Európskej komisii, Rade EÚ a medzinárodným inštitúciami.

ÚKSÚP v roku 2018 pokračoval v plnení ďalších úloh vyplývajúcich z medzinárodných bilaterálnych dohôd o spolupráci najmä v oblasti DUS skúšania odrôd rastlín.

V rámci harmonizácie technických normalizačných komisií s technickými komisiami európskej normalizačnej inštitúcie CEN a medzinárodnej inštitúcie ISO je TSÚP povereným pracoviskom za SR – riešiteľom medzinárodnej spolupráce na základe zmlúv so SÚTN s týmito normalizačnými komisiami CEN a ISO:

- CEN/TC 153 Potravínarske stroje. Bezpečnosť a hygiena
- CEN/TC 334 Zavlažovacie zariadenia
- ISO TC 23/SC 19 Traktory a poľnohospodárske a lesnícke stroje.
Elektronizácia poľnohospodárstva

8.3 Podujatia na národnej úrovni, veľtrhy, výstavy

V roku 2018 ÚKSÚP organizoval odborné semináre a svoju činnosť prezentoval aj na svojich skúšobných staniciach formou „Dni otvorených dverí“ (ďalej len „DOD“), účasťou na veľtrhoch a výstavách.

• **odborné akcie a semináre:**

- „Dni otvorených dverí“ na skúšobných staniciach ÚKSÚP – uskutočnilo sa 8 DOD s celkovým počtom 631 účastníkov
- 16. Spišský zemiakarský jarmok, Spišská Belá, 22. september 2018; ÚKSÚP bol spoluorganizátorom

• **veľtrhy, výstavy:**

Celoslovenské dni poľa, Dvory nad Žitavou, 5. - 6. júna 2018

ÚKSÚP sa na výstave pravidelne podieľa ako spoluorganizátor - maloparcelkovou sejačkou bolo vysiatych 441 políčok ozimín, 141 políčok jarín a 139 pokusov s ozimnou pšenicou, ozimnou repkou a jarným jačmeňom určených pre rôzne varianty pesticídnych ošetrení. ÚKSÚP zároveň pripravil expozíciu 16 druhov zeleniny a 6 druhov liečivých a aromatických rastlín

Medzinárodná výstava Agrokomplex, Nitra, 16. - 19.8.2018

Na vymedzenej ploche ÚKSÚP odprezentoval 14 druhov zeleniny, liečivých a koreninových rastlín. Nosnou témou expozície bol program zameraný na agrochemický rozbor pôdy a výživu rastlín.

9. Hlavní uživatelé výstupů ÚKSÚP a publikačná činnosť

9.1 Hlavní uživatelé výstupov

- právnické osoby a fyzické osoby v poľnohospodárskej prvovýrobe, v spracovateľskom poľnohospodárskom a potravinárskom sektore
- spoločnosti podnikajúce v službách pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo
- výskumné ústavy, šľachtiteľské a semenárske spoločnosti, vysoké školy, univerzity, odborné pracoviská
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
- Ministerstvo životného prostredia SR
- Ministerstvo zdravotníctva SR
- Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR
- Pôdohospodárska platobná agentúra
- Štátna veterinárna a potravinová správa SR
- Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
- Národné lesnícke centrum
- Ostatné rozpočtové a príspevkové organizácie patriace pod MPRV SR
- Štatistický úrad SR
- samosprávne organizácie v poľnohospodárstve, SPPK, asociácie, zväzy a združenia
- výrobcovia techniky, dovozcovia a distribútori techniky
- zahraničné partnerské organizácie
- spolupracujúce orgány EÚ (Európska komisia – generálne riaditeľstvá DG-Sante, DG-Agri, EC JRC IHCP a pod.)
- medzinárodné organizácie (OECD, UPOV, ISTA, OIV, EPPO, IFOAM a pod.)
- Stála misia SR pri EÚ v Bruseli
- široká poľnohospodárska prax

Informácie sú poskytované formou odborných výstupov – prehľadov, správ, tlačou v odborných publikáciách a periodikách, seminároch a školeniach a taktiež prostredníctvom webovej stránky www.uksup.sk.

9.2 Publikačná činnosť

Meno	Názov publikácie	Názov publikovaného článku
Mgr. Nikoleta Hartl, PhD.	24th International Symposium on Separation Sciences (ISSS 2018) and 21st International Conference Analytical Methods and Human Health (AMHH 2018), Jasná, Slovakia, June 17-20, 2018. Bratislava: Department of Analytical Chemistry Faculty of Natural Sciences Comenius University in Bratislava, 2018, ISBN 978-80-971179-8-6	The determination of selected markers in animal feed samples
Mgr. Viera Friedländerová, Bc. Andrej Šáner	Travel Medicine and Infectious Disease (Volume 26, November–December 2018, Pages 69-71)	The effect of wild thyme and bergamot essential oils on the growth of Rickettsia slovaca and Rickettsia conorii caspia in Vero cell line
Ing. Samuel Michálek	Sady a vinice 1/2018	Opis odrody červenej ríbezle 'Rekord'
Ing. Samuel Michálek	Sady a vinice 2/2018	Opis odrody broskyne 'Fertilia Morettini'
Ing. Samuel Michálek	Sady a vinice 3/2018	Opis odrody hrušky 'Harbo'
Ing. Samuel Michálek Ing. Mgr. Mária Zvalová	Sady a vinice 3/2018	Zmeny vo výmerách ovocných sádov na Slovensku za posledných 10 rokov
Ing. Samuel Michálek	Sady a vinice 4/2018	Opis odrody broskyne 'Redwin'
Ing. Samuel Michálek	Sady a vinice 5/2018	Opis odrody jablone 'Granny Smith'
Ing. Stanislav Barok	Roľnícke noviny	Jarná mechanická ochrana ovocných drevín
		Signalizácia pre ovocie, zeleninu a vinič (16 článkov)
	Sady a vinice	Anketa – ovocinári a včelári
Ing. Ivana Horváthová	Roľnícke noviny	Aromia bungii
		Tuta absoluta (psota rajčiaková)
		Choroby čuĥoriedky chocholíkatej – časť I.
		Choroby čuĥoriedky chocholíkatej – časť II.
		Voška jabloňová
		Voška skorocelová
		Oblaďovače na viniči hroznorodom
		Choroby hrušky obyčajnej – kamienkovitosť a chrastavitosť
		Drosophila suzukii
		Spodoptera frugiperda
		Phytophthora ramorum
		Čierna hniloba viniča
		Plum pox virus
		Grmaník slivkový
		Múčnatka jabloňová
		Vrtivka orechová (Rhagoletis completa)
		Zvinutka viniča
		Odumieranie hrušiek
		Vírus mozaiky pepína
		Chrastavitosť jablone
		Alternáriová škvrnitosť mrkvy

		Eutypa lata
		Drevotoč hruškový
		Hrdza cibule
		Ditylenchus dipsacii
		Baktériová spála orechov
		Pehovitost'
		Grapevine flavescence dorée
		Biela hniloba cibule
		Nosánik slivkový
		Mokrú hniloba mrkvy
		Spála jadrovín
	Sady a vinice	Vybrané karanténne škodlivé organizmy na Slovensku
Ing. Janka Majdanová	Naše pole 7/2018	Nové odrody repky olejky
Ing. Janka Majdanová	Naše pole 8/2018	Nové odrody repky olejky tabuľková časť
Ing. Janka Majdanová	Naše pole 8/2018	Nové odrody repky olejky jarnej
Ing. Janka Majdanová	Agroporadenstvo	Nové odrody repky olejky
Ing. Svorad Marián	Naše pole	Štátne odrodové skúšky s jarným jačmeňom
Ing. Svorad Marián Ing. Psota	Kvasný priemysel	Sladovnícke odrody jarného jačmeňa registrované v SR v roku 2018
Ing. Puchříková Zuzana	Naše pole	Čo nového v odrodovej skladbe slnečnic
Ing. Bučková Katarína	Naše pole	Vlastnosti novoregistrovaných odrôd ozimnej pšenice
Ing. Tokár Marián Ing. Mikula Jaroslav	Publikácia	Zemiaky – odrody CC preskúšané v SR (výsledky z r. 2017)
Ing. Tokár Marián	Naše pole	DOD v Spišskej Belej
RNDr. Švancarová Laštincová, PhD.	Vinič a Víno 1/2018, XVII. Roč., str.18	Certifikácia vína vo vinárskom roku 2016/2017
RNDr. Švancarová Laštincová, PhD.	16.Czech-Slovak Spectroscopic Conference, 27.5.-31.5.2018, ISBN:978-80-88195-06-1, Luhačovice, CZ	Determination of phenolic acids in white wine by HPLC with fluorescence detector
RNDr. Švancarová Laštincová, PhD., Pospíšilová L., Drápelová	Journal of Agri. And Food Technology	Proficiency testing and determination of standard parameters in wine
RNDr. Švancarová Laštincová, PhD.	Vinič a Víno 6/2018	Manažment a kontroly vína s CHOP v Rumunsku
RNDr. Švancarová Laštincová	Vinič a Víno 6/2018	Stanovenie fenolových kyselín v bielom víne s použitím Fluorescenčného detektora

9.3 Prednášky, prezentácie, odborné semináre

Meno	Názov prednášky	Podujatie	Dátum
Ing. Samuel Michálek Ing. Ľuba Gašparová	Celostátní poľní den ÚKZÚZ ke 100. výročí vzniku Československa	Celoštátny poľný deň na skúšobnej stanici ÚKZÚZ vo Vyskej u Příbramě	13.06.2018
Ing. Samuel Michálek	Odrody ovocia do malých záhrad	Zemiakarsky jarmok Spišská Belá	22.09.2018
Ing. Samuel Michálek	Súčasný stav vývoja ekologickej poľnohospodárskej výroby na Slovensku	Ekologická poľnohospodárska výroba na Slovensku Celoslovenská konferencia v Liptovskej Tepličke	24.–25.10. 2018
Ing. Samuel Michálek	Trendy v ovocinárstve a odrody ovocia do malých záhrad	Slovenský zväz záhradkárov Šurany	20.11.2018
Ing. Viera Slosiarová	Intenzívne pestovanie olejní	Seminár spoločnosti Dow	
Ing. Slosiarová	Choroby obilnín a olejní	Seminár spoločnosti BASF	
Ing. Kristína Darnadyová	Vybrané invázne škodlivé organizmy poľných plodín v zozname EPPO Alert List A1 a A2	Pracovná porada zamestnancov ÚKSÚP – Odboru ochrany rastlín v Spišskej Belej	máj 2018
Ing. Štefan Gáborík	Kontrola postupov hospodárenia pri skladovaní a aplikácii hnojív	RPPK	Január/február 2018
Ing. Štefan Gáborík	Kontrola postupov hospodárenia pri skladovaní a aplikácii hnojív	Odborný vinohradnícko - vinársky seminár	16.03.2018
Ing. Štefan Gáborík	Kontrola pôdnej úrodnosti a racionálneho používania hnojív	Sprievodný program „ENVIRO 2018“ v rámci Medzinárodnej poľnohospodárskej a potravinárskej výstavy Agrokomplex 2018	19.08.2018
Ing. Štefan Gáborík	Povinnosti prevádzkovateľa bioplynovej stanice pri nakladaní s digestátom	5. ročník odbornej konferencie o Povinnostiach prevádzkovateľov BPS	29.11.2018
Ing. Štefan Gáborík	Najčastejšie otázky poľnohospodárskej praxe, vzťahujúce sa ku kontrolám v gescii ÚKSÚP	RPPK	November/december 2018
Ing. Ľubomír Mališ	Vyhodnotenie podávania Jednotnej žiadosti o priame podpory 2018 a legislatívne zmeny v súvislosti s Vyhláškou 172/2018 Z.z	Konferencia SKEAGIS	06.-07.11. 2018 20.-21.11. 2018

10. Zoznam skratiek

Skratka	Plný názov
AEP	Agroenvironmentálne platby
ARM	Manažment výskumu v poľnohospodárstve (Agricultural Research Management)
ASP	Agrochemické skúšanie pôd
AWAI	Portál webových aplikácií v poľnohospodárstve (Agriculture Web Applications Interface) EÚ
BSE	Bovínná spongiformná encefalopatia (choroba šialených kráv)
BTSF	Lepším vzdelávaním k bezpečnejším potravinám (Better Training for Safer Food)
CA	Kontrolovaná atmosféra (Controlled Atmosphere) pri skladovaní
CaMV	Mozaikový vírus karfiolu (Cauliflower Mosaic Virus)
CEUREG	Medzinárodné fórum pre strednú a východnú Európu v oblasti autorizácie a kontroly prípravkov na ochranu rastlín International Forum for Central and Eastern Europe for Authorization and Control of Plant Protection Preparations)
CIPAC	Rada pre medzinárodnú spoluprácu pri analýze pesticídov (Collaborative International Pesticides Analytical Council)
COEX-NET	Skupina pre koexistenciu GM plodín s konvenčným a ekologickým poľnohospodárstvom (Coex-Net Group DG-SANCO)
COVCO	Certifikačný orgán vykonávajúci certifikáciu osôb
CPVO	Úrad Spoločenstva pre odrody rastlín (Community Plant Variety Office)
CRO	Centrálny register odrôd
CTGB	Výbor pre akreditáciu prostriedkov na ochranu rastlín a biocídov (Board for the Authorization of Plant Protection Products and Biocides) /Holandsko/
ČR	Česká republika
ČŠ	Členské štáty
DG SANTE	Úrad pre zdravie a ochranu spotrebiteľov EK – generálne riaditeľstvo (Directorate General – Health and Consumer Protection)
DOD	Dni otvorených dverí
dRR	Návrh registračnej správy (draft Registration Report)
DUS	Skúšky odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti (Distinctness, Uniformity and Stability Tests)
EA	Licenčná zmluva na software Microsoft (Enterprise Agreement)

EC JRC IHCP	Inštitút pre zdravie a ochranu spotrebiteľov spoločného výskumného centra Európskeho spoločenstva (EC Joint Research Centre – Institute for Health and Consumer Protection)
EFSA	Európsky úrad pre bezpečnosť potravín (European Food Safety Authority)
ENGL JRC EC	Európska sieť GMO laboratórií spoločného výskumného centra (EC European Network of Genetic Laboratories – Joint Research Centre)
EP	Ekologické poľnohospodárstvo
EPPO	Európska a stredomorská organizácia na ochranu rastlín (European and Mediterranean Plant Protection Organization)
EPV	Ekologická poľnohospodárska výroba
ES	Európske spoločenstvo
ESFY	Žltnutie kôstkovín
EÚ	Európska únia
EURL GMFF	EÚ referenčné laboratórium pre geneticky modifikované potraviny a krmivá (EU Reference Laboratory for GM Food and Feed)
EUROSTAT	Európsky štatistický úrad
FAOISPM	Medzinárodné normy pre fytosanitárne opatrenia FAO (FAO – International Standards for Phytosanitary Measures)
FVO-DG SANCO	Úrad pre potraviny a veterinárnu správu – Generálne riaditeľstvo pre zdravie a ochranu spotrebiteľov (Food and Veterinary Office – Directorate General Health and Consumer Protection)
GEVES	Združenie pre výskum a kontrolu odrôd a osív (Francúzsko)
GMO	Geneticky modifikované organizmy
GMR	Geneticky modifikované rastliny
HACCP	Analýza rizík metódou kritických kontrolných bodov (Hazard Analysis and Critical Control Points)
HAK	Hodnotenie kvality krmív
HIS	Hraničná inšpekčná stanica
CHCL	Cholínchlorid
CHOP	Chránené označenie pôvodu
CHZO	Chránené zemepisné označenie
ICP-MS	Skúšobná metóda hmotnostnej spektrometrie (Inductively Coupled Plasma Mass Spectrometry)
IRMM	Inštitút pre referenčné materiály a merania (Institute for Reference Materials and Measurements)
ISAMM	Informačný systém pre monitorovanie poľnohospodárskych trhov (Information System for Agricultural Markets Monitoring)
ISTA	Medzinárodné združenie pre testovanie osív a sadív (International Seed Testing Association)
JRC	Spoločné výskumné centrum (Joint Research Center) ES

KVO	kukuričná výrobná oblasť
LPIS	Register parcel poľnohospodárskej pôdy (Land Parcel Identification System)
LRO	Listina registrovaných odrôd
MANCP	Viacročný národný plán úradných kontrol (Multi-annual National Control Plan)
MH SR	Ministerstvi hospodárstva Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NLI	Žiadosť o registráciu novej odrody (New Listing)
NMP	Národný monitorovací program
NPPC	Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum
NRL	Národné referenčné laboratórium
OECD	Európska organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (Organization for Economic Cooperation and Development)
OFIS	Informačný systém pre ekologické poľnohospodárstvo (Organic Farming Information System) EÚ
OIK	Terénna inšpekcia krmív
OIV	Medzinárodná organizácia pre vinič a víno
OKaVZ	Odbor krmív a výživy zvierat
OLČ	Odbor laboratórnych činností
OOaS	Odbor osív a sadív
OOEPV	Odbor ovocinárstva a ekologickej poľnohospodárskej výroby
OOR	Odbor ochrany rastlín
OOS	Odbor odrodového skúšobníctva
OPHOZE	Odbor pôdy, hnojív a obnoviteľných zdrojov energií
OUŠA	Onkologický ústav Sv.Alžbety
OÚ SR	Ovocinárska únia SR
OVV	Odbor vinohradníctva a vinárstva
OVKD	Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky
OVKD HA	Oddelenie všeobecnej a karanténnej diagnostiky, pracovisko Haniska
PAU	Polycyklické aromatické uhl'ovodíky
PCB	Polychrómované bifenyly
PHM	Pohonné hmoty
POR	Prípravky na ochranu rastlín
PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
PPKP	Plošný prieskum kontaminácie pôd

RASFF	Rýchly výstražný systém pre krmivá a potraviny (Rapid Alert System for Food and Feed)
RFLP	Dĺžkový polymorfizmus reštrikčných fragmentov (DNA - Restriction Fragment Length Polymorphism Analysis)
RIS	Registračný informačný systém (pre oblasť osív a sadív, ochrany rastlín a diagnostické laboratóriá)
RO	Rozpočtové opatrenie
RPPK	Regionálna poľnohospodárska a potravinárska komora
RT-PCR	Polymerázová reťazová reakcia s použitím reverznej transkripcie (Reverse Transcription - Polymerase Chain Reaction)
RVPS	Regionálna veterinárna a potravinová správa
SAARC	Regionálne združenie krajín juhovýchodnej Ázie (South Asian Association for Regional Cooperation)
SAP	Informačný systém pre riadenie vnútropodnikových ekonomických procesov
SEP	Správna experimentálna prax (Sound Experimental Practice)
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SIŽP	Slovenská inšpekcia životného prostredia
SLAK	Skúšobné laboratórium analýzy krmív
SLP	Správna laboratórna prax (Good Laboratory Practice)
SNAS	Slovenská národná akreditačná služba
SPPK	Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora
SPU	Slovenská poľnohospodárska univerzita
SPVTS	Slovenská poľnohospodárska vedecko-technická spoločnosť
SS	Skúšobná stanica
STN	Slovenská technická norma
ŠKČ	Štátne kontrolné číslo
ŠO	Škodlivý organizmus
ŠOS	Štátne odrodové skúšky
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ŠVPS SR	Štátna veterinárna a potravinová správa SR
t	tona
TRACES	Portál kontroly a sledovania pohybu produktov pri dovoze a vývoze (Trade Control and Expert System)
ULO	Skladovanie v prostredí s nízkym obsahom kyslíka (Ultra Low Oxygen)
UNEP	Program OSN pre životné prostredie (United Nations Environment Programme)
UPOV	Únia na ochranu práv nových odrôd rastlín (Union for the Protection of New Varieties of Plants)
ÚK	Úradná kontrola

ÚNMS SR	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR
ÚVZ SR	Úrad verejného zdravotníctva SR
VCU	Skúšky hospodárskej hodnoty
VKD	Všeobecná a karanténna diagnostika
VOIP	Protokol hlasovej komunikácie cez internet (Voice Over Internet Protocol)
VRO	Vnútorne rozpočtové opatrenie
VŠÚZ	Výskumný a šľachtiteľský ústav zemiakársky
VÚEPP	Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva
WIPO	Svetová organizácia pre duševné vlastníctvo (World Intellectual Property Organization)
WOSR	Zimná repka olejná, referenčná zbierka
ZSVTS	Zväz slovenských vedeckotechnických spoločností
ZVO	zemiakarská výrobná oblasť